

כ"ה.

ספר

משנה התלמוד

חלק שני

על סוגי ע"א במלחמה בדדמי, מסל"ת מסודר
יש"מ ראשונים אחרונים ופוסקי.

ספר אשל אברהם

מלוכת דינים בסוגי הנ"ל גם דיני ערכאות
בתקנות עגונות מהרבה ספרי שו"ת ונלוה אליו
חידושי אגדה וספר מרכן אשים דרשות על
מועדי השנה

מאתי ישעי' הק' הלוי וינגריין
הוספיק וערענד והגליל.

באמ"ו הגאון הקדוש מוהר"א זצ"ל אבדס"מ
משענגער נכד הגאון בעה"מ מנוחת אשר ונכד בעה"מ
באר יצחק ויד יצחק ז"ל.

ס. וואראהל תרע"ה
ברפוס המשוכח והמפואר של הרבני הנגיד
מו"ה יעקב ווידער נ"י.

Handwritten signature or note in the right margin.

הקדמת המחבר בלב נשבר מדבר.

יתברך הבורא ויתעלה הכולל אשר זיכני להוליא לאור ח"צ נחיצורי
נושנה החלמוד ואגדה לה' על העצב כי החלי' חיצורי חלק
ראשון ונלא חן בעיני ארצני תורה והנה בדעתי ה"י להדפיס קוג"י
דעאכ"צ ושאר קוג"י בענין זה, אך רבות נחשבות בלב איש ונה"י ונלעדי
גבר כונני כי כחצויה נלחמה גדולה אשר לה ה"י עוד נייני קדם והנה
תקוותינו חזקה לה' שיתקיים בנהרה ונחתי שלום בארץ אך פלגי
מים חרד עיני על סגר זה עמי כי הרבה נאחצ"י נפלו בנלחמה
תנלכ"ה וידעתי גם ידעתי שלאחר שיעבור זעם וכל איש על נקיונו
יבא בשלום יח"י שאלות הרבה נוענין תקנות עגינות לכן גזרתי בלבי
להוליא לאור קוג"י הנחול' באותו ענין ונלכד זה לקטתי דינים בענינים
אלו ונחרבה שאלות ותשובות קפריס אשר הרבה נהס אינם בנולא
וקראתי בשם אשל חברהם להיות למוכרת על שם אהנ"ו הרב הגאון
הנופירקים מו"ה אברהם דלוי ז"ל שה"י אצ"ד דק"ק טשענגער ואלפה
שנחמד ה' יח"י לתועלת הן לרב ועורה כי הן בהקוג"י והן
בלקוטיס מובא נקפריס אשר אינם בנולא ונה גם לבחורי חונד שיה"י
נקל אלסם ללמוד הקוג"י על צוריו והנה דרך הרבה גאונים באשר
ווליאם לאור חיצור בענין הלכה נזהירין שלא יקומו עליהם בחוראה
והנה נולדי אך למוחר לעורר על זה ונבלי לקמוך ולהוליא דין
נחיצורי אשל חברהם כי מי יקיל ראש לקמוך עלי בענין חונד כזה
אשר על גדולי ארץ מוטל להוליא דין לאניטה ונה גם שכל עיקר
נגמתי רק לעורר לב הנועיין ושיח"י הקוג"י והדינים נקודר' לפניו
לנען יח"י לו ידיעה גם בקפריס אשר אינם תחת ידו אך בקשתי
שמחה שאם הנולא הנולא חיה סגיאה בחיצורי ידוני אותי לכף זכות
כי עול הפרנסה גרם זאת ונה גם צעת אשר כתקיים צעו"ה ופחדת
ליה ויומם, וה' ברחמי ישלח לנו הנוצטר שלום בצאכ"ר.

להתוודע ולהגלות אשר אקור לשום אדם להדפיס חיצור
נושנה החלמוד הן צנדינה זו והן צנדינה
אחרת בלי רשותי או באי כחי.

הכולה להשיג קשר זה ישנה אל הנוחנר

אדרעסע :

JUNGREISZ J.

rabbi

Nagyzerénd.

[via Nagyvárad.]

כל קשר אשר ינלא בלא חותם הנוחנר גנוב הוא נחתי.

Handwritten signature or initials in blue ink.

הסכמות הרבנים הגאונים ומפורסמים נ"י (אשר לקחתי עוד על חיבורי חלק ראשון).

גם אני צאתי כיהודא ועוד לקרא לעורר את יודעי וזכירי להחזיק ידי ידידי שה"ג חו"צ נו"ה ישע"י הלוי יונגרייז כ"י הרב דק"ק זערענד אשר חצר ספר יקר הכי קרא שנוו נשנה התלמוד זו נוצר כונה וכונה סוגי' הש"ס עם הראשונים ונדבר בהלכה ונפלא כלל בדברי רבותינו וכפי אשר שונעתי יהי לתועלת ולנושבת נפש לכל אהב תורה ונלוה רבה לסייע להרצ הנחצר כ"י צקיעו ש"ס זו ננוש ולתנוכו צוננה יפה בדרך כבוד וליקח הספר היקר ננוכו ננוחיר אשר ישית עליו כי הוא יושב ולווד תורה ונתוך הדחק ואבר הנקייעי' אותו גדול ונותן התורה יתצ"ש לעד וגם אני נקבל עלי ליקח את הספר היקר הנ"ל צכסך ונלח חי"ה צל"ג.

הב"ד לכבוד התורה ולכבוד ת"ח נופלג, פה ג"ו חלול יום עש"ק עת"ר לפ"ק לט' וכחצ לו את נשנה התורה.

הה' משה הרש פ"כס אבד"ה גראסווארדיין והגריל יע"א.

ב"ה

ר"ן עבר עלינו פה כבוד הה"ג חריף וצקי שלשלת היוחסין כש"ת נו"ה ישע"י סג"ל יונגרייז כ"י רב דק"ק זערענד יע"א ונידו ספר נשנה התלמוד ערוך על כונה סוגי' הש"ס וקיבץ כעניני גורנה שיטת ראשונים ואחרונים וגם פ"י הנפורשים הנחולים לנורך ציכור סוגי' וגם נופלגל צככונה ודעת להוליא חדשות ואקוה שונקקי דבר ה' ינלאו זו דברי חפץ אשרי לו סוכה לכך וקיים צעלנוו אף חכונתי עונדה לי כדחז"ל יהי כן ה' יתצ' ענוו שיפולו נועיינותיו חולה ויתנהו לחן צעיני צכ"י ויקחו את ספרו צכסך ונלח זכות אבותיו זל"ל יהי לנושען לו.

כ"ד הצעה"ח קאטענאר עש"ק י"צ חלול עת"ר לפ"ק.

הה' יודא ג"ו אבד"ה סאטמאר והגליל יע"א.

הדרור אחס רלו הציא לנו איש הנועלה הה"ג צתורה ונענויק צנוסתריה יורד עד נענוקי ים התלמוד והפוסקים נושים לילות כינים חריף ושנון זית רענן כש"ת נו"ה ישע"י יונגרייז כ"י צן גיסי הגלון הנפורקים קדוש ישראל ופארנו נו"ה אצרהס ז"ל אצדק"ק טשענגער צן לאים האלקים איש הנופת יקרא לפכים הרואה צעה"ו ננוחת אשר ז"ל ויערוך לפכינו שלתן פתורא דהצא ועליו כל נגדים חדשים גם ישנים צישראל צישרא שונינא וחונר ונת דוצראשיה שס כלל סוגי' הש"ס עם תורתן של הראשונים וחדושי גדולי האחרוני והיו לנאורות קופת

קופת הרובלין דבר דבר על אפניו תנא כי רובלא והוקיף עליהם ונאשר חכנו חלקים ל"ים ופרחים ואגודת שושנים דגרים נחודדים ונחונדים לעין הרואה ולאוזן שוועת הכי קרא שנוו נשנה התלמוד כי כן קדר הנשנה צוכה יקוד ננואונרי חז"ל וחורז לנפורשי' נועורב צקולת נקיה דעת הפוסקים עד ההלכה הצרורה ונאשר הציא צלכלוכו שס לפכינו חפיתי זצצ צנושכיות כסף לרוות כפשינו כפרים עם נרדים ונגד שונים, והנה נפשי יודעת ננאוד כי דברי ספרו הנס פרי לעודו נוצרת צשנים נותוך הלחץ זה הדחק ננוש אף חכונתו עונדה לו תורה שלמד צאף נעוכי ונוין חלצ' יוליא חונאה של תורה אי לזאת מערב נל ננחתי אשר הציא צענא ננעוטר צכורים לפכי כל יודעי צינה הוגי התורה ונחזיקה ולוחצי יודעיה והציא הצרכה אל צפ"כס לקטור את ספרו הנוכחי צכסך ערכו וישקל ננחירו לקיים וחתס כותצו לכס ואציו"י ולחזק צרכייהו דרצנן דסלהו וחס ישיצתו על התורה ועצודה ולא חשפכנה אצני קודש צראש חולות וצוכות כבוד התורה יקיים צנכודציו ח"כך לת"ח צרכה שפעת חקדים חקד עולונים אוקר ועוסר עטרה חלונוו קלה.

ק"ווארזאל, אור ג' ראה חככי נותן לפכ"כס היום צרכה תריע לפ"ק. יחוקאל אבד"ה הנ"ל והגליל.

ב"ה מאד יום ג' פ' ויהחל תערי"ב לפ"ה.

איברע לחתרן גצרה רצה ואייתי ננחיתח צידיו ה"ה ידיר כפשי כבוד הה"ג חריף וצקי עוצא צנש"ק כקס"ת נו"ה ישע"י הלוי יונגרייז של"ט"א הרב דק"ק זערענד יל"ו אשר חצר ספר יקר העלה נורגיתח ענא נויס התלמוד צפליולא חדתא נוצרר ונלצן סוגי' הש"ס כשנולה וע"כ קראה נשנה התלמוד הנא ונפרש צאר היטב וכבר סנוכו והסכינוו עליו גדולי דורני לאונר כי יהי לתכלית הנרלה לכל הוגי הה"ק וע"כ נלוה רצה לכל הנכרבים הנחזיק' צען החיים להציא צרכה לתוך ציתס ציתר עזו ושכרס אחס צזה וצנא כנ"ש חכז"ל ולדצקה וגו' ויישר כחו עד כי יתקיים דברי הנציא כי נללח הארץ דעה וגו' צקרב, כ"ד הצעה"ח ציוס הכ"ל.

הק' מרדכי ליב ווינהלער אבד"ה ה' מאד.

ב"ה פרעסבורג א' מאת כל איש אשר ירבנו לבו בעת"ר לפ"ה.

חזיתי איש נהיר צנללחכתו ונללכת שונים ה"ה כבוד ידידי הרה"ג חריף וצקי נשנתו זך ונקי ננגזע היוחס וננועלה כש"ת נו"ה ישע"י הלוי יונגרייז כ"י רב דק"ק זערענד יע"א חתא ואייתח ננחיתח צידיו חצר יקר הערך הכי קרא שנוו נשנה התלמוד וכשנוו כן הוא כי צו האריך וקידר כונה סוגי' הש"ס הלכות ענוקות הלכתא גנרתח חיכא

איבא לנשנוע וינה הכל כקדר ככון דבר ודיבור על חופניו ערך שיטה
הש"ק ראשונים ואחרונים וגדולי אחרונים עד שהכל פרושה כשנלה
לפני המועינים והי' לחועלת להוגים בדה אנה לונודים בעיון צפרע
לתלונודים לעירי לאן קדשים. ופעמים יוסף ונדילי דברים כאונרים
בהשכל ודעת ראויין לנוי שאונרם לא באתי בזה רק לנענן כבוד הרב
הנחבר כ"י אשר הי' תלונוד חציב וכבוד אנה ונאוס"ת בעל צנע קופר
ז"ל ולונוד פה ביסיבתנו הרונה לעורר אהבתי תורה שיחזיקו ידידי הה"ג
הכ"ל ויקחו את קפרו בצכף ונלא ויקוים בהם ונקרא ונלא עץ חיים
הוא לנחזיקים זה ותונוכי ונאוסר אכ"י.

הקי עסיבא בהיג מהרשב"ם ו"ל.

דרשה בשבת חודש אלול מה שאמרתי במההלות

כ"ה.

הגדה אם יש לאדם חיזה דין ונשפט המוגבל ליום נועד שיחרץ
ונשפטו לזכות או לחובה בלי ספק יעשה כל התפעלות לטובתו עוד
זונן טובא קודם יום הנשפט ויבקש נולילים ויפדר טענותיו כי נוי פתי
יקור הכה לקנווך על יום הדין שאז יעשה ויפעל לטובתו ואם צדין
ונשפט אשר הוא לפני שופטי צ"ד על אחת כונה וכונה צדין אשר
יולא נפשי ונני"ה הקצ"ה בודאי לריך הכנה רבש זונן טובא קודם יום
הדין ולכן חז"ל עוררו אותנו ע"ז שאל נקנווך על ר"ה לצדו אשר צו
יחרץ הנשפט ונפש כל חי רק יעשה כל התפעלות עוד ונקודם והוא
כל חדש אלול להכין עצמו צנולילים ישראלים לנענן יזכה צדין ונתנו
רנוז לזה א"י לדודי דודי ר"י ר"ת אלול והנה לתנותיק הענין דלונה
בחרו ברנוז זו דייקא אשר הוא צנאמר הנשקורר שהע"ה כ"ל ב"ה דהנה
ידוע דלפעמים ר"ה חל בשבת קודש וסונעתי ע"ז משל כחמד בעיר
גדולה דרו רופא וארוואקאט והיו רעים ידידים נפש כ"א קשורה בנפש
חבירו אשר כלונה עוד ניוני צחרותם שלונודו צנוקוס אחד והיו ציחד
באכסניא אחד אך יען סנוקוס דירתם פעם אחת עלה על דעת הרופא שילך לבקר
זה את זה זונן כביר. פעם אחת עלה על דעת הרופא שילך לבקר
את ידידו הארוואקאט והנה כאשר בא שנה השתונעם על הנוראה כי
רחה עם רב כל אחד תכריך כתצים צידו וכאשר אונר לפני שונר
הסתח (פארטיר) וצוקשו שרונה לרצר עם הארוואקאט כי הוא ידידו
ונאז ונוקדם השיצ לו נא אדוכי הלא בעיניך תראה שדבר שאל"ה הוא
כעת כי כל אלו אשר הנה ס"ה רוליס לרצר עמו צעבור דין ודצרים
שיש להם ושיהי' להם לנולין אלל שרי הנשפט ולכן ינחול אדוכי להנחתין
פה עד אשר ילכו האנשים ואז יוכל לצא לפניו והנה לאחר כונה שעות
נקרא גם הוא לפני הארוואקאט אשר הי' עיף ויגע וכאשר שנוחו איש
לרעהו סזכו לראות זה את זה אונר הרופא ידידי האונת אגיד לך ולא
אכחד את אשר עם לצבי שנקנא אכי לך. הארוואקאט השתונעם נואוד
ע"ז ושאל אותו לונה אתה ונקנא לי הכי גורלי יפה ונגורלך והשיצ לו
הרופא הנה נענודי גרוע נואוד כי צנוקוני גם אם יחלה האדם לא
ישתדל לבקש רפואה על ידי רק יסנווך ע"ז סגס בלעדי ישיג רפואה
אך בראותו כי תוחלתו ככזזה וקרוב למות אז גם אכי נקרא שנה והנה
נוצן נואליו שאם הי' שולחין אחרי בעודו בכחתיו ואוכל לפעול צעבורו
לטובה הי' לי ננוון צעבור טרחתו וגם כבוד שיתפרקם שני סאני
רופא ונונחה אך היות שונקשין טובתי לגצרא קטילה אשר כל לרי
גלעד לא יועיל לו וכאשר ימות החולה לא יתלו האשונה בהחולה רק
צי באונרם שאין אכי רופא ונונחה ונקי צרפואות ועל ידי נות ונלא די
שיקופח סכרי עוד גרנא הוא צפחיתת כצודי בעיני הצריות אצל אתה
ידידי

ידידי אשרי חלקך כי ראיתי אלכך המון עם רב אשר שחרו פניך
ובלי ספק שכרך נהם נרובה וגם כבוד יחלו לך האדוואקאט השיצ
לו ע"ז צמר לצו חזוי ידידי טעית טעית גדול כי כל האנשים הרולים
אותי לנולץ הדק אין אחס וכל אחד הציא צידו הכריך כתבים וכל
וגדוס צטענת שקר אך היות שאני אדוואקאט החוצ נועל עלי להיות
לנולץ צעבור ונצקטי טובתי והנה כאשר גיע דבריהם לשרי העשפט
והנה יבחנו האקטען ויראו שאין צהס ננוש נובן ונאליו שיחלרו נשפטם
לחוב ולו יתלו הקרחון צי צאנרס שאין אני ראוי לאותו אלעלה להיות
נולץ ונעשה ידידי גירלך ג"כ גירלי וקנאת חסס הוא והנה השנת
קודם ננעלה לרופא כי הוא נציא הרפואה ונולנויה ישועות ולכן
כאשר הולכין לחולה חונר' שנת הוא נולנועוק ורפואה קרובה לבא
וכנחונר זה"ק צההוא זננח אודנן צרכה לחתצרכה כל שהא יונין
וראש השנה ננשל לנולץ לאדוואקאט כי השוקת כל חיש להשיג ישועה
ע"י האדוואקאט זה פרכסה זה עושר והנה הרופא והאדוואקאט הגס
שהס ידידים נאנכים ונ"עו לא יראו זה את זה רק צעתיס רחוקות כי
רק צרבות השנים יודנן שיהא חל ר"ה צש"ק והנה פ"א הלך הרופא
(הוא השנת) לצקר האדוואקאט (הוא הר"ה) והיינו שראש השנה חל
צצנת וכאשר צא שנה וראה המון עם רב אנשים ונשים וטף וכולם
ונתפללים וחונר' ונה דעבר עבר ונכחן ולהצא ישנורו חוקי ה' ותורתו
אז חונר הרופא להאדוואקאט ידידי ונקנח אני לך כי אותי ידרשו רק
צצנת אשר אין תרופה לננכתס וצעודס צכחס ועשרס לא יקראו אותי
ויחללו את השצנת רק צצנת לרה חס אצד רכושו ונעשה עני או חס
הוא חולה ונכוכן וכנעני ילאה נשנתי קוראים אותי ונה אוכל להושיע
לגצרה קטיבל לנה לא נקראתי צעודו ה"י צעושר וצצריאה הגוף לנה
לא שונר אז את השצנת אצל אהך הללמה ידידי כי המון עם רב צאים
לצית הסנקה לשחר טובתך וכולס שציס צלצ נצצר וכדכה וצ"ס
הפעל לטובה צעצורס ותשיג סס טוב, האדוואקאט השיצ לו ידידי טעית
נאוד כולס רולים שיהי להס לנולץ ולנולנויה ישועה צטענת שקר
סלהס ואין אפי' אחד שצצ צכל לצצו וצכל כפשו ונננן וננ"ל שכאשר
גיע נשפטס לפני שופט כל הארץ הקצ"ה יתצ"ס צוחן לצצנת ויראה
תרנות לצס יאונר על כולס ח"ו חייצ ולו יתלו הקרחון צי צאנרס
שאין צי (דהיינו צר"ה) ננוש היולא לבו ונה חס צאננה חפלים חבו
להשיג ישועה ע"י הנולץ הטוב הוא ר"ה אז חוב ננוטל עלינו סנחפשה
דרכינו ונקודס סיהי טענותינו חוננה ולו יוכל לפעול לטובה להוליא
צצדק דיכינו וחו נאונר הנשורר שהע"ה אני לדודי חס אכין את עלנוי
לדודי הוא הקצ"ה סיהי טענותי חוננה אז צטוח אני לדודי לי סהקצ"ה
יולא לאור דיני וע"ז חוננו חז"ל בר"ה אלול כי אלול הוא העת נוכשר
לזה לעשות התפעלות סיהי טענותיו חוננה.

והנה הכנה לזה הוא בשלשה דרכים נשונה ותפלה ולדקה ותחלה
נצאר ענין השונה הנה הנציא חונר שונה ישראל עד ה' אלקיק
כי

כי כשלת צעורך כמו עומס דברים ושנו אל ה' חונרו אליו כל תשא
עין אשור לא ישיענו צוקרה הזה רבו הדקדוקי צנה דאונר כל
תשא עין גס ונה הוא הכוונה אשור לא ישיענו וכל צ"ה צהקדס
הנדרש צ"כ הקצ"ה נוטל עונות ישראל ונחנס על שרו של עשו
חונר רצשיע ונה כחי שאתה נותן עלי כל העונות והנה הנדרש הזה
הוא פלה וביאור היערות דצס ז"ל כי הקצ"ה צרוצ רחוניו שומר עוב
לישראל וכאשר חוטאים הקצ"ה חונר הגלות והשעצוד הס הנציאים
לידי כך ולולא כן לא היו חוטאין וצאננה התכללות זו חוננה ויפז עד
נאוד אצל הוא לעצירות כגון גזל וחונק וקנאה וציעול תורה ותפלה
צזה יש להתכלל צצור הגלות צהיותס טרודס צנחיתס וקשה עליהס
עול נודהצה צנפסס יציאו לחונס ונחי יקחו חנן הגורן או נן היקצ
צעו"ה אין להס ונוש חניה צקרקע וכל שעה ננוש חייסס חלויס וננד
וכל עול אדם לנולא חן צעיני השרים ואין נוקרבין לאדם אלא להנאה
וכדוננה לרות ותלמות אשר נולא לאחצ"י צגולה הנופריעים חותס
ננעצודת הקודש אך זהו צעצירות הנ"ל והדוננה להס אצל ונה כחונר
ונה נדצר צעונות שחוק וקלות ראש כל הליכה ליצד ולרקוד כנוו
סעירים צחורים וצחולות אנשים ונשים ונצלות פה וליצד צנושצ ל"ס
ולילך צצתי שחוק ונושצ ל"ס של רשעים הנורגלים לאדם לכל
תועבת ה' ונשים לילך ננוש צגילוי צשר וחוננות גלוי וכי יש לך
לתלות צכוצד הגלות אדרכה לשנחה ונה הוא עושה ונהו כוונת הנדרש
כי הקצ"ה נוטל עונות ענו ישראל ונותן חותס על עשו כי ע"י גלות
חונר צאים כל עונות לישראל והכל צא נולדו ולכך נותן כל עונות
עליו ועונון שרו רצשיע חוננה עצירות שצאים ע"י הגלות אצל עצירות
שאין כח גלות לגרוס חוננ' ונחטו וכי ונה כחי שאתה
נותן עלי כל העונות הלא יש עונות שאין כחי לגרוס ואין אלו נולד
הגלות עכ"ד וס"י ונעשה על חטא שאין נודרך הגלות או כוצד
הסרנקה לגרוס צודאי לריך התחזקות גדול צתשונה יותר נשאר חטאים
יען שהטענע לא הציאו לידי כך ואין לו שום התכללות ונהו כוונת הנציא
שונה ישראל עד ה' אלקיק שלריך אתה להתחזק צתשונה נאוד כי
כשלת צעורך יען שגס צעונות נכשלה ועשית חטאים שאין נודרך הטענע
ופגעי הזנן גורס חונרו אליו כל תשא עין סכל העונות ישא אפי'
העונות שאין הגלות גורס חונרו לא ישיענו שאפי' ונלכות רשעה של
אשור לא ישיענו סיהי לבו חוננחלל שנחונות זה צא החטא גס לזה
החטאים יקלה ה'.

ובימים צארה צענין תפלה ונצאר נאונר השייט ליודע נחשצות ציוס
דין לכונס כעסו צדין וכל צ"ה לצאר דהנה צקיוס תפלה
ש"ע נאונר יהיו לרנן חונרי פי והגיון לצי לפניך ה' לרי וגואלי ולהנתיק
הענין לנה נאונר זה צקיוס הש"ע וכל צ"ה צהקדס הכתוב וצקשחס
נוסס את ה' אלקיק וננחלת כי תדרשנו צכל לצצך וצכל נפשך והדקדוק
נורגש לעין כל דפתח צלשון רציס ונכייס צלשון יחיד וננעתי ע"ז דצר
יקר

יקר דהנה הרבה פעמים יזדונו על הרבה בני אדם יש בקשה אחת
 ונחשבלים בעבור זה ובכל זאת רק אחד ישיג ישועה והפלת האחרים
 לא עשו רשע ואם השאל למה יהי כזאת התשובה צלדה דלחד ומהם
 התפלל בכוונה עלוונה ולא היי נחשבתו רק לה' לצדו בשעת התפלה
 לכן שונע ה' לקולו אבל האחרים רק בשפתם ידברו אבל בלבו
 נחשבות שונות ונדברים שזין אדם לחבירו לכן לא שעה ה' אל הפלתם
 וזהו כוונת הכתוב ובקשתם נשם את ה' חלקיך שיזדונו שהרבה יבקשו
 את ה' ובכ"ז ונאלת שרק יחיד ינאלת אותו והפלת האחרים לא יעשו
 רשע והטעם כי תדרשנו בכל לצדך ובכל נפשך יען שהיחיד התפלל
 בכוונה בכל לצדו ובכל נפשו והנה אם נשים על לצדו צעת שאנו
 נחשבלים הש"ע אשר הוא הגבוה והרונה מכל התפלת ויהי נחשבותינו
 אז רק לה' לצדו אין ספק שהתפלה יעשה התפעלות ותקבל לרלון
 לפני ארון כל אך לא כל אדם צודריגה זו סיהי נחשבותיו לה' לצדו
 צעת הפלתו ומה גם בגלות הנור שחוכפו עליו לרות סוכות צעוה
 לכן בקשתו שאפי' אם יזדונו שהתפלת לא יהי בכוונה הראוי רק
 הפה לצדו ונדבר ולצדו כל עמו לתפלה כזו ישונע ה' כי לא יזדונו
 לצדו הוא ח"ו רק התללות הוא הגורם והוא כוונת סיום הש"ע יהיו
 לרלון אונרי פי שאפי' מה שאנו נחשבלין רק צפה ולא צונחצנה גם
 זה יעלה לרלון לפני ארון כל כי והגיון לבי התפלה שאנו נחשבלין
 בכוונה וצונחצנה הלז זאת ברור הוא שלפניך ה' ותקבל לרלון אך
 בקשתו שאפי' מה שאנו נחשבלים צפה לצדו ישונע ה' וכל זה צבל
 השנה אבל לכל הפחות צבל יוני נוראים יוני דינים חוצה עלינו לשום
 כל התפעלות להתפלל צבל ונפש וא"ל לזה התחזקות כל כך כי די
 הוא שיסום אל לבו שהיום יעמוד צונחצנו לפני ארון כל וני הוא זה
 אשר לא יקיים אז שפכי כוונת לצדך נגד ה' אך צבל זאת ונאלתו סילא
 וכן הכלל זה בהרבה בני אדם שאפי' ציום הדין רק בשפתם ידברו
 ולצם כל עומם לשון והנה הקצ"ה היודע נחשבות אדם אם ה' הולך
 עושה צודת הדין היי נעניש אותם וחותם את דינם לרעה אך הקצ"ה
 חפץ חסד כובם כעקו ונאלת חולי ישוב עוד ונאריך לו עוד זמן וזהו
 כוונת הפייט ליודע נחשבות ציום דין ובכל זאת לכובם כעקו צדין
 ונאריך אף גם לאותם שונחשבתם אינם לה' צעת בקשתם.

וידבר ג"כ נענין הלקה הנה הנציח ישעי' אומר כספק ה' לסיגים
 קצאך ונהול צוים ונלצד הכוונה הפשוטה ר"ל צ"ה דהנה הילר
 הרע לפענוים לא יפתה אותו שיעשה עצירות צקלט נפש אדרבה צל
 יצא חליו כאשר רולה להנעותו לתהיה חיים של נלחית ונוליייר לפניו
 העצירות שהם ונלות וזה קשה ונכולן שאין תקוה שיעשה תשובה כי חושב
 צנפשו שיעשה ונלות והנה הנסיון יעיד ע"ז ומה גם צעתים הללו צעוה
 כי נחזה אכן צענין הלקה צל יצא הילר הרע שיתן ללקה כי הוא
 ונלות גדולה אך לא יעשה כדרך כל הארץ שלכל הפושט יד נוחנין
 כי הרבה ומהם שאינם ראוי לכך יען שצריאים וחזקים ויכולין לצקט
 פרנקתם

פרנקתם ע"י צודת רק יכונן עם אנשי גילו חצרה ללקה (פערחיין) ויהי
 ונחשבים ע"ז והנה ינחנו לנוי ראוי הלקה וכדי לחזק קשר החצרה
 העשו לפענוים יום נשחה ושונחה והתכנסה י"ה להחצרה והנה הילר
 הרע פעל כל זאת והוליא נחשבתו אל הפועל כי צרבות היונים נחשוה
 כונה פענוים שונחה של הוללת עם רקודין תעריבות אנשים ונשים
 ושונחים כצונחצת צית השולחת צאנורם זה סיום שקיונו וחכינו לעשות
 ונלות ללקה כדרך הארץ כאשר ראוי ונכון ואם צל יצא לפענוים אלל
 אחד ומהם עני ואציון אז ישער עליו פיהו הלא צעל כח אתה ולמה
 תחזור על הפתחים ואיך הולך לעצוד ואפי' אם יתן לו דבר ונה יהי
 ג"כ צמרספה וצושה. וכן יקרה צלחה וקיומן צקאר ונלות שצעת שהוא
 וואכנאכט והוא ג"כ ונלות להיות שם, גם סם גדול הכח של ילר הרע
 להסוך הנלות לעצירה כי יתאספו אחות ונעשים לקיים ונלות זו אך
 צמה אמה צופקי צרכילות נצול פה ולשון הרע ונחשקין כל הלילה
 צקארעין והם חפצו צלצם שעשו ונלות והנה שונחתי צדיחחא שאשה
 אחת זקנה צל ציעים שונחה שחיוצ על כל אדם להכין לידה לדרך כל
 הארץ ולא יצא היקם צעלנח דקשוט ותיות שובל הנחבלים היי אהוב
 אללה נעשה חופה ונגיטה עלה צדעחה הלא זקנה וני יודע מה יולד
 יום לכן גם סיה העשה כן להכין לידה לדרך ונחאכלה האהוב ואפחה
 צבל יום ומה עד שנתהוות סכום רצ לאין נוספר ס"ח צל עני אללה
 צעת אשר קדרת העאפס וצקט שהתן לו ומה כי רעצ נאלוד וזה כונה
 יונים שלא אכל וכשונחה זאת שצעה סיה עליו לצלעו צאנורה הלא
 חני זקנה וצרב עונל ויגיעה חני חופה זאת סיהי לי לדה לדרך והאיך
 העיז סיך לצקט ונוני אך תיות שהעני הפליר בה נאלוד ונה גם שעי'פ
 ונקרה רחמה שאחד ונחאפס נחעפס נחונת רצות היונים נחנה זאת
 להעני כדי להפער ונונו והנה האשה הלכה לעולמה וכאשר שאלו
 אותה הצ"ד של נעלה ונה לך פה האם הכינות לך להציח אהך ונה
 שנוטל על כל אדם הציצה בגלוה שהציחה לאלפים ורצבות נעשה
 חופה ונה נשלה כונה ונלחבים להציח את כל זאת אך ונה נאלוד
 נוספ לנה צקרה כאשר רחמה שונלך אחד סביח רק נחאפה אחד
 נעופש וכאשר שאלת ובי גם כהן יש גנבים הלא ידעתי וגם ידעתי
 שהכינותי ומה עד אין נוספר וע"ז השיבו לה הצ"ד של נעלה טעות
 גדול טעות פי זה נחאפה הנעופש שבהכרה נחת להעני זה לצדו
 סנלח לכהן ויהי לך לנולין. סנעשל צזה כי הנוקיינים ונלות ללקה
 צדרך שאנרנו כאשר יצאו לפני צ"ד של נעלה ללקה כזאת אינם
 נציאים ונלחבי רחמים ונחפוך הוא שונלחבי חבלה יציחו וירש גיהנם
 בעבור ונלות כזו כי לא יצא לתנן זונה ונחיר בלצ צקתל ה' רק
 הלקה שיעשה לפענוים צחכרה כאשר צל חליו עני זאת יהי לו לנולין
 וכן הוא צקאר ונלות שפושין צזה האופן וזהו כוונת הנציח כספק פי
 ללקה סלך היי לסיגים שאין זה כסף ללקה אדרבה לעצירה ישב
 סצאך והוא ג"כ ונלות ונהול צוים כי אינו ונלות ופי זכני סנשנ
 צקשונה שליעה ולקיים כל הנלות צקלימות ענג"ל צב"א.

ירמיה הנביא חזר חקף חסיפם נאם ה' אין עננים בגפן ואין
 תלמים בתאנה והעלה נבל. ולהצין דברי הנביא כ"ל צ"ה
 דהנה ונזחר צאהל יעקב ז"ל שהי' רגיל לומר קודם צאו היוני הקדושים
 נושלי לילדים שבעיר אחד הי' עשיר גדול רק איש רע ואציר לב ולא
 די שנועלם לא הי' והנאה אחרים עוד עינו ראה נשל אחרים הי' והי'
 משתדל תמיד להרע ולזולתו אך צרות היונים נהספך הגלגל עליו כי
 ירד ונכספו עד שבעשה עמי נדוכא וילדים וצקקים לחם ופורק אין
 לחם פ"ח הליקמו אשתו צדברים קשין כגידין ונה יהי' קוף הדצר וכי
 כמות צרעב הלא אפי' דל שצדלות וקפיק עכ"פ לחם לפי הטף ואתה
 עושה עלמוך כחרש ונצלי שווע לעקת הילדים והנה הוא צור לבו השיצ
 לה ונה אעשה הלא אין צידי כלום והשיצה עשה כאשר עניי אחרים
 עושים שצקקים עזר על פתחי נדיצים והנה הגם שנוקה הצושה על
 פניו הי' ונזכרה לנוללות ריזונה אך לא די שלא פעל ונאונה והלך
 צידים ריקנית עוד זלזלו אותו ככל וקום צולו צאנורם לו הליך העזת
 לצקס וננוי עזר האם טכחה צעורך היית צווענוד עוב הי' כל ונאונתך
 רק להרע לאחרים וצאל לציחו קרח אל הילדים וחזר להם צני היקרים
 הנה עשיתי את שלי לצקס עזר אלל לחנם הי' כי דחפו אותי צסתי
 ידים יען שעשיתי להם רעות אלל אהם צני היקרים שוועו לי ותלכו
 ונצית לציח לצקס עזר וצלי קפק ירחונו עליכם הצריות כי אין צכס
 שום שונן דופי ואינו וון הדין שחצלו צעצור פשע אביכם. הנושקל
 הוא הנה כל השנה ונוסיפם חטא על חטא וכל עונל אדם לפיהו תלות
 הגופנית והעיקר ונה שנוגע להנפש ונשליך ונגדו והנה צצח יום הדין
 ויקום אל לבו שהיום יענוד צושפט אז יצנה סיח ותחטוים והנה
 כאשר יגיע התפילות לפני כסא הכבוד ושיצים לו הליך העזת לצקס
 עזר וחנולה הלא כל השנה שצעה צחטאים ופשעים לנורוד נגד כבודו
 יתצ"ש אלל אהם ילדי קודם אשר אין צכס שום חטא צקשו רחמים
 ונאדון כל עכ"ד. והנה אם האדם חוטא אך צניו ונדיך צתורה הי'
 אז יש תקוה שיקלח לו הי' לנענן יוכל להגדיל את צניו ולהדריכם צתורת
 הי' וכעין זה צארו כנה גדולי ונגידים את הכחוצ והותריך הי' לצובה
 צפרי צטיך דהכוונה הוא שהקציה ירחם עליו הגם שאינו ראוי לכך
 לנענן יגדל את צניו אלל וני שלא די שהוא צעל חוטא עוד ונדיך
 את צניו צאופן שכשיגדלו יהיו פושעים וכופרים א"כ לנה ישוע הי'
 לקול הילדים הקטנים אשר ונכנים להיות פושעים גדולים ונה גם
 לקול אביהם שהוא ג"כ רשע חוטא ונחטיא וזו הרצים ונחבל צניו
 ונורידם לצחר שחת והנה ידוע שפירות הם הילדים והאילן הוא האצות
 וננשלו ג"כ האצות לעלה של אילן כי כנו שהעלה הוא נחקה להפרי
 כן האצות נחקה לצכיס וזה שאנור הנביא חקף חסיפם נאם הי' והטעם
 הוא אין עננים בגפן ואין תלמים בתאנה פ"י שפירות האילן דהיינו
 הצכיס אינם קוים כלום והעלה אלו האצות שהם נחקה הצכיס נבל
 וכאין נחצבו כי אינם נחקה להצכיס אדרבה ונאצדים אותם ונעולם
 הנולחי

הנולחי. והנה נחפשי דרכינו ונחקורה הליך נעשה כזאת צישראל עם
 קדוש שאפי' וננהדרין שצנהם הולכין ערב וצוקר לציח הכנסה להתפלל
 עם הליצור וצכל זאת אינם ונשגיחים צגידול הצכיס אפ הוא צדרך
 החורה ויראה וצהרצה קהילות יזנען שצית הנודרש הוא ריק ונצלי לראות
 שם ילדים ונולנודים תורת הי' כי תמיד הנה רק צצתי הנוורים חכונת
 חילוניות והליך לא יאנונו על לבם שפנפ צנייהם חוצלים, אך התירן ע"ז
 דאיתא צגנוי צרכות שלם ונשנוורות הי' הליכה ונשנורה ראשונה חנוור
 נוער שני כלצים לועקים שליטת תינוק יונק נשדי אנו ואשה נקפדת
 עם צעלה. והנה גדולי ונגידים רובם ככולם ציארו דלילה הוא הגלות
 אשר ננשלה ללילה והשלם ונשנוורות הוא הג' כחות של צני אדם והנה
 נ"ז צעה"ו ונכותה אשר ז"ל ציאר הא דנשנורה ראשונה חנוור נוער
 צשם גדול אחד דהנה ויום שחרצ צית הנקדקס נגזרה על ציתם של
 לדיקים שיחרצ וקשה ונזכונתם ופרנקתם כקריעת ים קוף ועניות ודחקות
 גורלם של ת"ח צעו"ה והנה ת"ח צנחית חנוור שנקבל עליו עול
 תורה וכתבי צתה"ק ישכבר חנוור גרם וזהו הכוונה אשנורה ראשונה
 חנוור נוער פ"י שהת"ח ליעק להקציה שיתן לו פרנסה כי אם אין קנח
 אין תורה. אונם עוד יש גרונא צחרצן וקדשיו יען שאנו צעול הגלות
 ואין איש שיצצ שאין וצטה חמת גפנו ותאכחו וצקושי גדול יוכל
 להנולח פרנסה להחיות נפשות ציתו לכן כאשר יולד צן ועודו ילד
 קען דאגת אל ואם ונרחת עליו ונה יהי' ונענו וצחיות אופן יכוננו
 דרכו של הצן שהי' צטוח שכאשר יגדל לאיש יוכל להנולח פרנסתו
 וזהו הכוונה אשנורה שליטת דהיינו כת שליטת תינוק יונק נשדי
 אנו ואשה נקפדת עם צעלה פ"י שצעודו הילד קען כל כך שיונק
 נשדי אנו ונינו ואשה נקפדת עם צעלה לסיח ונעולות ונה לעשות
 צהילד וצחיות אופן יגדלו אותו עכ"ד הקדושים. ונענתה זהו גרם אשר
 עלה הפורץ צקרב ונחנה ישראל צגידול צכיס שלא על דרך החורה
 והנוקר כי כל וננחםם הוא לראות צהללחת צנייהם צצצלי העולם הזה
 ואצדו צטחונם צהי שהוא הוא הנושפע ומידו חכל וכל זה גרם גלות
 חנור. אך איו להם לצריות ונעלצונה של תורה שנוניחין הי' העולם
 ועוסקין צחי' שעה דזולת זה שנאצדין את צנייהם ונחיים הנלמים עוד
 כופרין צהי' כאלו השגחתו אינו על התחטוים ח"ו להקפיק להם כדי
 לרכם ואפי' אם הי' צרור לו שע"י פריקת עול תורה יהי' פרנסתו
 צטוח יותר הלא כדאי הוא תה"ק אשר כל חפליה לא יאנו צה להציח
 קרצן קלה צענין הפדנסה ויפה שעה אחת צעו"ה צ וכל הי' העוה"ז.
 והנה ישעי' הנביא חזר ותאנור ליון עוצני הי' ואדני שכחי התשכח
 אשה עילה ונרחם צן צטינה גם אלה תשכחנה ואככי לא אשכחך והנה
 יש לדקדק דונתחיל התשכח אשה עולה דנשנוע שהוא דצר ונחנננע
 שאשה תשכח עולה ונוקיים גם אלה תשכחנה דנשנוע שאינו וון הננונע
 ושנעתי ע"ז דצר נכון דהנה ונלינו והנכיון נעיד ע"ז דאהצה ונכנה
 את אהצה אחרת דלנושל האדם הוא צצצנו לאהוב את הננונן ויום
 ולינה

ולילה לא יסבות ולא יחוק על כל הערמות להוליא ונחשבתו אל המועל
ללבוז הון רב אך צבל זאת אם יחלה לא יחוק על הולאות לפזר כל
הונו ורכושו לנוליא נזור ורפואה ותעעם הוא שגופו אחוז אללו יותר
וננומוו והנה יש דבר אשר אחוז להאדם עוד יותר וננומוו והוא הצנים
אך יש אחזה הגדולה ונכולן והוא אחזה ה' יחצ"ש אשר לפניו לריך
להיות נכנה כל החצה של אדם הן אחזה גופו וננומוו והן אחזה
צניו וז"ש הכביל והאנור ליון עוצני ה' ואדני סכניי שהאדם ונחנעם
למה שכת אוחו ה' והתאונה ע"ז התשכה אשה עולה נרחם בן צנייה
האם תכנה אחזה ה' אחזה אשה לצנים גם חלה השכמה: אם תגיבו
לנודרגה שהשכחו אחזה צנים צעזור האחזה של הקצ"ה אז ואנכי לא
אשכחך. והנה הוא ג"כ ער"ז שאנרכו לכן היום שאנו תוקעין בשופר
לזכור לנו עקידת יחוק על זכות זא אנו נשענין שירחם ה' עלינו כלך
ג"כ צעקנות אהצ"ה שרלה להקריב צנו יחורו צעזור הצורה יחצ"ש
והשכחו להקצ"ה גבר על אחזה צנו ונקטל עלינו להדריך צנינו לתורת
ה' ולעבודתו ואז צנוחין אנו לרחמי וחסדי ה' כי לא תמו.

דרוש לסכת דבר יקר מאמ"ו הגאון הדרוש אבד"ה משענער זצ"ל.
ולקחתם לכם ציום הראשון פרי עץ הדור כפת תנורים, ואיתח
צנוקירה ולקחתם ארון צרית ה' ולקחתם גם את זה ולקחתם
לכם ציום הראשון פרי עץ הדור והתחזקתם ולקחתם ופרי הארץ ולקחתם
ונן המרס ולקחתם לכם אגודת אזב, ולהנין דברי הנוקירה כ"ל צ"ה
דהנה הנהחדשים ופוקרים צתורה ה' אונורים שתורה שכתב אשר ניתן
ומלתו הקצ"ה יחצ"ש חוצ ונוטל עלינו לשמור ולקיים אצל תורה שבעל
פה שעשו אנשים כמזני לין אנו ונוכרחים לקבל עלינו ולהוסיף עול
ודי לנו צתורה שכתב אצל האלמנה שפתי סקר כי הנושור שהע"ה
אמר חכך כיון הטוב ואמרו צנודרס חז"ל דהנשיל תורה הקדושה ליון
של ארץ ישראל כי ידוע שיון של א"י נחננת שהוא חזק ונאור לין צכה
האדם לשתיה אוחו כי אם ע"י נזיגה כן הוא תה"ק שנחננת שהיא
ענוקה ונאור לולי צלו חז"ל וגילו וקתוריה לא ה"י צכה האדם להצין
והס צנוענקי שכלס האירו עינינו להצין ולהשכיל ונאמריה הקדושים
ונוי שאינו ונקיים תות שבעל פה אי אפשר שקיים תורה שכתב כי
הא צהא תליא. והנה ראה חזקה שאין עליו תשובה הוא נולות אחרוג
ולולב שליונו הקצ"ה צתה"ק ובו כתוב לאמר ולקחתם לכם ציום
הראשון פרי עץ הדור כפות תנורים וענף עץ עצת והנה היכן כלאור
נפורש צתורה נולות אחרוג הלא פרי עץ הדור כתיב ואם ה"י ניתן
לנו נוספט הצחירה לקיים הנולות ונצלי לשמוע ודרש חז"ל כאשר
ציארו צענוק שכלס וצרוח ה' אשר הופיעה עליהם אז ה"י כל אחד
ציחר ונה שכלאה צעיניו לפרי עץ הדור אחד ה"י נוקל תפוח לאה ואחד
דלעת נאה כללו של דבר כל אחד ה"י צרו צעיניו שנקיים הנולות
צקלימות כדעה של תורה אצל צאמת לא קיים לא מיניה ולא נקלתו
לכן צלו חז"ל להורות לנו הדרך אשר נלך צה פרי עץ עץ שטעם
עלו ופריו טוח הדור הדור צאילנו נשנה לשנה וזהו אחרוג וננומיה זו
יכולין אנו ללמוד על קיום כל הנולות שצתה"ק ונצלי לנטות ח"ו ינון
או שנאל מדברי חז"ל כי מי שנוצע צדצריהם אי אפשר לקיים נולות
ה'. ונענתה יצוחר היעב דברי הנוקירה דהנה חז"ל ננושלו לארון כי
כנו שצארון היו ונונחיס הלחות כן נוכיה צענוק שכלס דברי תה"ק וזהו
כוונת הנוקירה ולקחתם ארון צרית ה' אם תרלו ליקח ולהפריד נה שחז"ל
עשו והוא תורת שבע"פ ונצלי לקיים אז ולקחתם גם את זה לא תקיימו אפי'
תורה שכתב כי אי אפשר לקיים זה צלא זא וראה שאין עליו תשובה הוא
ולקחתם לכם ציום הראשון פרי עץ הדור ובלא תורת שבע"פ האיך ה"י אפשר
לקיים נולות אחרוג הלא והתחזקתם ולקחתם ופרי הארץ כל אחד ה"י
נוטל ופרי הארץ ונה שכלאה צעיניו שהוא הדור ואז ולקחתם ונן המרס
הייחם נוטלים ונה שאינו ונן הראוי ונולות וכיון שהנולות אחרוג הוא הוכחה
גמורה שכלתי תורת שבע"פ א"ל לקיים תורה שכתב לכן ולקחתם לכם
אגודת אזב שתי' אוגדין ציחר תורה שכתב עס תורת שבע"פ ונצלי לנטות
מדברי חז"ל עב"ד הקדושים וס"י.

הנה נגזר על ישראל עם קדוש גלות ונלרים ועבדום וענו אותם חרבע
 ונאות שנה אך הקציה צרחונו וניחר לגואלם לאחר גלות של
 שני ונאות ועשר שנים והנה טעם הדבר לונה עשה ה' להם הנחה
 גדולה כל כך והרויחו ק"ל שנים ביארו חז"ל טעמו כי אונרו בזכות
 שלשה דברים נגאלו מצותינו ונונלרים שלא שינו את שונם ולא שינו
 את לשונם ולא שינו את ונלצוסם והנה להצין דברי חז"ל ונה טעם
 דברים אלו ולונה כחם גדול כל כך שנאלו בעבור זה כי ונה כ"נו
 צנואל אם נקרא צסם שנחנו לו כאשר הכניסו אותו צצריחו של אלא"ה
 או צסם אחר כאשר הוא אלל הנותחדים שונקים השם ישראל צסם
 נכרים או ונאי כ"נו צהלשון אם ונדברים צלשולינו או צלשון הענוים
 אשר חנו צתוכם ונה גם צשינו ונלצוס' לריך להצין צונה יגדל השכר
 כ"כ בעבור שאינם ונשנים, אך אם נחקור קלת ננאל שיהא כלל גדול בקיום
 תה"ק וקודם נבאר הכחוצים צפי צא ויוצג את ונשה ואת אהרן אל
 פרעה ויאמר אליהם לכו עזרו את ה' אלקיהם וני וני ההולכים ויאמר
 ונשה צנערינו וצוקנינו נלך צצנינו וצצנהנו כי חג ה' לנו ויאמר אליהם
 יהי כן ה' עונכם כאשר אשלח אתכם ואת טפכם ראו כי רעה נגד
 פניכם לא כן לכו נא הגזרים ועזרו את ה', ולהצין ונה ה"י טענת
 פרעה עם ונשה כ"ל צ"ה דהנה הנותחדים והפוקרים אונרים הנה
 שישליך האדם וננגדו האנוכה והדת לגווי זה אינו ונן הראוי כי שכל
 האנוכי ונחייב זה וכולל האנוכה איש את רעהו חיים צלעו ואם ילך
 צנוקתרים ויפגע צרעהו צנוקס שאין אדם רואה אז ירלח את רעהו
 ויגזל את כל אשר לו יען טענושפט ונלך צו"ד אין לו לירא כי אין
 עדים צדבר אך האנוכה יעבצזאת כי יודע שזההיר הקציה על שפיכות
 דוים אלל שישליך וננגדו פרנסתו בעבור האנוכה דהיינו שישמור
 את השבת ולא יחלל אותה צנושא ונחן או שאר ונלות הנותנגדים
 לפענוים צענין הפרנסה זהו טעות גדול כי צכל עת שיש צכחו לצקס
 פרנסה אינו ונן הראוי שיה"י הנולית ונניעה לזה אך כאשר יגיע לינוי
 זקנה ואסף ונלא חפניו עד שיוכל לייצב צהשקט וצטה וצבלי לרדוף
 אחר פרנסה ונה גם שפר כמו ולריך לונותחם אז יתקן הנועוה וילך
 לצית הכנסת-סחרית וערצית וישמור את השבת, והנה פרעה ה"י ג"כ
 צצחית האנוכה כדעת הווינים ולכן שאל וני וני ההולכים כי הוא
 ונן הננוע טעעירים אשר צכחם לעבוד ולצקס פרנסה יצלו יעיהם
 בעצרות השם כי זאת ראוי רק לצוקנים שאין צכחם לרדוף אחר
 פרנסה ונרעיה השיצ לו ע"ז צנערינו וצוקנינו נלך כי אל תחשוב
 שהאנוכה אללנו הוא רק ונלך השכל והיושר כי חג ה' לנו וצנלונינו
 לעבוד את ה' יתצ"ש צלצ ונפס וצחורים וצוקנים יחרו הנה צכלל אך
 פרעה השיצ לו ע"ז לא כן נא הגזרים דהיינו וצוקנים כי הוא
 נשאר צרעהו הכוזבת הכ"ל, והנה זאת ידוע ששוכאי ישראל כאשר

לנו להוליא ונחשצתם אל הפועל להרע לכלל ישראל ח"ו לא צאו תיבך
 צרדיפות רק חשבו כל ונחשצתה פיגול להעצירים ח"ו ונתורת ה'
 ונלותיו כי אז הנה צטוחים שיה"י צכחם להרע להם ונצוחר זה צדברי
 חז"ל קנהדרין ק"ה על הכחוצ צפי צלק ועתה הנני הולך לענוי לכה
 איעלך ונה הוא העלה אלקיהם של אלו שונא זינה הוא והנה דרך
 הרשע של צלעם צחרו גם הרשעים הצחים אחריו כי כן היו צאחשורש
 שנקראו צקריאה של חינה לקעודה ובעבור צבוד הנודוונה שנתעלו כל
 כך שהורשם להם לצא צצית הוולך שכחו את ה' ונחנו וננחכלות
 אקורות וניין נקכס ואח"כ הרהיז צנפשו עוז לעשות כלה ח"ו צהם
 וכנועט ה"י צכחו להרע להם לולל חקדי ה' שקיצל השונתם, וכן
 ה"י צישראל צחיותם צגלות ונלרים הנה פרעה הרשע והנוונו ידעו
 היעצ שלא יפעלו כלום צונה שםם ונכ"יעים אותם בעצודה קשה שישארו
 שם לחלוטין יען כי הקציה אוחצ ענוו ישראל ועוד ירחם עליהם ויגאלם
 לכן רלח לנטוע צלצם אנוכה הכוזבת שלו הכ"ל וכאשר יטפו ח"ו ונדרך
 החיים אז יה"י צכחו להוליא ונחשצתו אל הפועל, והנה ישראל עם
 קדוש הרגישו צז: וידעו ונחשצת פרעה לכן עשו כל התפעלות לחזק
 האנוכה ונצלי טעות וננוכו יונן או שנואל ע"י שלשה דברים הכ"ל
 שלא ישנו את שונם ונלצוסם ולשונם כי הוא עיקר יסוד האנוכה
 כאשר אבאר צ"ה.

והנה ונחלה נבצר ונלא שינו את שונם, ואקדים הנקרא צדכיל
 ויאמר הוולך לאשפצו רצ קריקו להציא ונצני ישראל ונזרע
 הנולוכה ילדים אשר אין צהם כל ונוס וטווי ונראה ונשכילים צכל חכונה
 ואשר כח צהם לענווד צהיכל הוולך וללונדס ספר ולשון כקדים ויהי
 צהם ונצני יהודה דכיל חנניה ונישאל ועזריה וישם להם שר הקריקים
 שנות וישם לדכיל צלעשאלר ולחנניה סדרך ולנישאל וישך ולעזריה
 יצד נגו והנה כל לצ יתפלל על צכוכדנלר הרשע אשר ידוע ונפורקים
 שה"י שונא ישראל האיך עלה צרעתו שיחפון ציקר וגדולה שיה"י צהיכלו
 לפני פניו ונעם ישראל כי הלל ידוע שנושרה כזאת לענווד צהיכל
 הוולך הוא צבוד אשר אין לנעלה הינונו וטריס ורזנים חשוקתם
 לזה וזאת ונן הכנוע שחצונה וחרטה הציאו לזה כי נודוע לא ריחם
 על כלל ישראל זולת זה יש לדקדק ונה ראה שר הקריקים להשים
 להם שנות אחרים הלל הוולך לא ליוה לו על ככה, אך יצוחר היעצ
 צ"ה דחיהא צנגוי יונא פ"ג ר"נו הנה דייק צשנאל ר"י ור' יוקי לא הוו
 דייקי צשנאל כי וטפו לההוא דוכחא צעו אושפיזא יהצו ל"י אונרו לו
 ונה שונך אונר להו כידור אונר ש"נו אדם רשע הוא שכאונר כי דור
 השפוכות הנה ר"י ור"י אשליונו ליה כיסייהו ר"נו לא אשלים ליה
 כיסיה לנחר אונרו ליה הצ לן כיסן אונר להו להד"נו, והנה אין שום
 ספק שאין להאשים את כידור על שנו שהוא נורה על רשעות כי ונה
 ה"י לו לעשות שנקרא שנו כן צישראל וצכל זאת גרם לו השם שבעשה
 רשע וכפר צפקדון ולחנוליא טעם לזה כ"ל דהנה השנות של אצותינו

הקדושים ה' כרמוז וככלל זו קדושה ואמונה צה' כמו רחובן כי ראה
ה' צעניי' שזענו כי שמוע ה' וכדומה שאר השמות הנזכרים צפ' וילא
וועתה אם זה ירין לקרא את האדם צמס הצותינו אז עושה התפעלות
וגורם השם להיות נטוע בתוכו טבצ הצותינו הקדושים אוננס צניי
שחליף את השם צמס העמים אשר קונס נורה על קטרא דקוונאה
אז פועל סס הרע על האדם נודות הרעות וטבצ שאר האמונות לכן ה'
גרמא צבידור על סנתנו לו סס גרוע כ"כ סנעסא רשע. והנה צבוכדלר
הרשע ידע היטב שנה שעלתה צידו להכניע את ישראל ולגלותה
ונארלם לא ה' צכחו ועולם ידו רק יד ה' יתצ"ס עשתה זאת יען שעצרו
על נולותיו ופרקו עול תה"ק והוא ה' שליח דרחונא וצחר אותו הקצ"ה
לכך כי נני ראוי לאליטלל כזו אם לא רשע כנוהו. אך הרג"ס ש"ס
עוד צישראל צין הצחורים יחדי קגולה נוחפים וכל חטא ופשע ונהם
יה" צרבות הימים אכסי סס לדיקים יקודי עולם וצכחס יהי
לעורר את אחיהם לתשובה ויטבו אל ה' וירחם עליהם וא"כ צכנס
ה' כל טרחו וגייעתו עד עתה ונה ספעל להטפיל כבוד ישראל וצעבור
כל החזיון הזה לא נולא נרגוע לנפשו וחסצ נחשצות למוכע את זה
עד שעלה צדעתו עלה טובה לזה והוא. טילונדס דעת וצנה חכמה
חילונית ויתן להם נוסרה וכבוד אשר אין לנעלה נוננו טיהיו תניד
צהיכל הנולך ונוצן ונוילא שכשיעלו נוצירא עניקתא לאיגרא רנה
להיות צכבוד גדול כ"כ ונוילא יעצו דרך ה' ח"ו צעבור כבוד הנודות.
וועתה יצואר הכתוב על כהן ויאמר הנולך כו' להציא וצני ישראל
ונוזרע הנלוכה ילדים אשר אין צחס כל עום פ"י סחס ונוקיס ונאנץ
חטא ואשר כח צחס לעמוד צהיכל הנולך וללונדס קפר ולשון כשרים
וכוונתו ה' כניל והנה סר הקריסים חקר אחר כל זה ונולא ארבע
עמודי עולם דניאל חנניה ונישאל ועזריה טהיו לדיקים אך יען שה'
רשע וידע היטב כוונת אדוניו הרשע הוקיף עוד נדעתו פעולה לזה
ויסס להם שנות וכולס היו שנות ע"ז שנות הטוונאה כי חסצ קודאי
שנות זו ג"כ יפעלו להקירם נודרך ה' יתצ"ס. והנה כן ה' הדבר
צנולרים יען סידוע ה' להם ונה השם גורם לכן היו נחזרים נואוד
נצלי לקרא צשנות אשר יקראו הנולרים כי אז יתן השם טבצ ונודות
רעות של נולרים צחס וזה ה' גרם סנשארר צאנוכתם וצנדרקתם ונהר
הקצ"ה ציחננו לגואלס וועתה יצואר היטב הא דלא סינו את שום
סגרם הגאולה.

ומשם צארה צענין שלא סינו את לשונם וצפרט נולוי זה הדופי אפי'
צכשרים טנישראל סנכסלים צזה להשליך וננגד לטונס לגמרי
וגם עס צניהם רק לשון הענוים ידברו ונה גס שהוא שאלם צעיני
העם אשר לא כל איש יכול להטיצ ע"ז תשובה נכונה כי רבים שואלים
צעודו ה' ירושלים עה"ק על תלה צנויה ואצותינו יטבו סס צשלוס
והסקטו ה' הלשון שלהם לשון הקודש ולאחר שחרצה עירנו וגלינו
נארלנו ונע וכד הלכנו נארץ לארץ גולים ונעולטלים לנולא נוקיס
וננוחה

וננוחה אז פסקה הדיבור של לשון קודש וא"כ כיון שלשונינו אינו צלה"ק
למה נאחז לשון ונקולקל שאינו לא לשון הענוים ולא לה"ק כדבר עכ"פ
צלשון הענוים אשר לנו סוככים ונעצוצ לגמרי את הלשון ונקולקל הנקרא
ידיש. אך התשובה נכונה על זה הוא לדעת כי הנציא אומר כי הנה
ה' יולר הרים וצורא רוח ונפרק חרים ונשדר גצעות נוגיד לאדם ונה
סיחו ושנעתי ע"ז ציאר נחמד ונחגאון הקודש הרצ נור"ה שנעלקא ז"ל
האצדק"ק סעליש' כי הנה הרוח צעלנוו אין צו נונק ואס צידים כונש
צו אפי' כל היום לא ישר צידינו כלום וצכל זאת כח הרוח גדול
כל כך ש"ס צכחו לעקור חילנות גדולות ועצות נוסרסם ולהרוס חוונות
צלורות ופועל הרוח צכחו להרוס ולעקור ונה שאין חלפים עצני
אדם יכולים לעשות כאלת ונוזה נקח נוקר השכל לשנור הדיבור סרצ
כחו הוא הגס שדיבור היולא נפי אדם הוא דבר ונה רוח צעלנוא
אין צו נונק והכחס וכל ארץ שלונה הע"ה אומר החיים והנוות ציד
הלשון וזהו כוונת הנציא כי הנה ה' יולר הרים וצורא רוח וצכל
זאת שהגס שהוא רוח צעלנוא אין צו נונק פועל צכחו שהוא נוסרק
הרים ונשדר גצעות נוגיד לאדם זה נורה להאדם נוקר השכל ונה
סיחו עד היכן לריכין ל"זזה צדיבור עכ"ד הקדושים וס"י. וועתה יצואר
היעב צ"ה התשובה על השאלה שאמרנו דהנה הלשון אשר נטוע צחוכינו
וירוסה לנו ונאצותינו הקדושים הנה צעת אשר ה' אצותינו צלרה ח"ו
ס"י נוצכירים סס הנכבד של הקצ"ה יתצ"ס צקדושה וטהרה צזה הלשון
והתחננו אליו וכן צעת סה"י שונס של הללחה הופיע עליהם ה' נוצרכים
וההללים לה' וצעת שהרגישו סקרוב יונס לצא ולילך צדרך כל הדרך
צקשו והתחננו צניהם סנא אל יסכחו דרך ה' וכל זה עשו צהלשון
אשר הורישו לנו הנקרא ידיש לכן הגס שאינו לשון הקודש נחקדש
ונשחר ע"י פיהם הקודש וזה יה" לנו לנחקה ולעזר להיות אחזין
נעשה אצותינו צידינו הטובה צעיני ה' לכן הגס סראוי ונחץ לידע
לשון הנודית כי נחוץ לפרנסתהו אצל צציתו חלילה וחלילה להשליך
ונגדו לשון אשר הנחילו לנו אצותינו. אצל לשון הענוים אשר פיהם
הוא צדיבור דברים הנותנגדים נגד ה' ואס ירעצ והתקלף וקלל צנולכו
וצאלקיו יעשה ג"כ צזה הלשון ונוילא נענוטף צתוכו כח הטוונאה
ואס נאחז צו סרק זה יה" לשונינו אז יה" גרמא וחובל ונזיק ח"ו
צהאנונה. לכן אצותינו צנולרים שהגיוו נואוד ענ זה נצלי לטנות
את לשון שהנחילו להם אצותיהם הקדושים ולהחליפם צלשון נולרים
וזאת ה' גרמא סנשארר צאנוכתם עד סריחס עליהם הקצ"ה לגואלס.
ונסיים דצרינו צ"ה צענין שלא סינו את נלצוסם דלמה הועיל זה
צענין האמונה ונה כח צו צהנולצושים ונ"ל צ"ה לצאר דהנה
שנעתי צדרך הלל"ה צאחד סה"י פושעי ישראל גמור ועשה עצירות
קליה וחונורות אך צרבות הימים התחרט נואוד על נעשיו הרעים
יעלה על לצו לעשות תשובה אך היות שלא חצין דרכי התשובה ושנע
פ"פ צחיזה נקוונן רצי לדיק הדור נגמר צדעתו סילך שנה לצקס
עלה

עלה ונה לעשות וסיקדר לו ענין השוזה והנה כאשר צא שנה קיפר
 להרבי כל המאורע והודה ולא צום כל החטאים שעשה ונצטקו מאור
 סיקדר לו דרך התשוזה והרבי הקיץ לו אם צרלונך וחפנך לעשות
 השוזה אז השנוע לי ולא הלך אל צתי טעריאות כי הוא מושב ללים
 ונציא לידי קלות אך הוא השיץ לו רבי כל התשויות שעוולס אני
 נוקבל עלי רק זאת לא ישאל מנתי וצלי לילך שנה כי הוא דבר
 שאי אפשר יען שאני מורגל צזה התענוג וצלה זה החיים אינו שזה
 אללי כלום והנה הרבי אשר הצין בתכונתו שצחנס ידבר אליו עוד
 וזה שלא ילך שנה לכן אמר לו הנה אם כן הדבר אני ונרשה לך
 שחלך שנה וזאת לא תעכז התשוזה אך צהנאי וצאופן שלא תגלח פאות
 ראשך וגם זקנך לא תגלח גם מלבושך לה יתי כאשר ילכו הקלים
 רק יתי לך מלבושים הנהוגין צין ישראל ההולכים צדרך הי ואם ככה
 אתה עושה קודם אז הרשות צידך לילך לצתי טעריאות. והנה הצעל
 תשוזה שומר פקודת הרבי והנותין זמן רב עד שתגדל פאת ראשו
 וזקנו והלבוש מלבושים אשר ליוה לו הרבי ואמר צלצו עתה חילך
 לנזקוס שאני ונשתוקק זמן רב והוא צצתי טעריאות ונזקוס הענוגי אך
 כאשר צא שנה ושומר הפתח ראהו לא הביח אותו לכנוס ועוד זלזל
 אותו צצברים צאמרו החקר נשוגעים אנו הליך הרהצת צנפסך עיו
 לגשת פנינוה צפאות ראשך וזקנך הגדולה וצפרטו צנלבושים כאלה האם
 לא ידעת שצנזקוס כזה לריכין להיות לצום כדרך כל הארץ כאשר
 היא מנאדע והנה הלך נשם צמרפה ונושה וצפתי נפש והנה כאשר
 הלך שנוע קול שירים והרצה קולות ונגנים ותחי רוחו צקרצו כי
 עלה צדעתו צלי קפק יש עוד צתי טעריאות אשר לא הי לו ידיעה
 וזה אלך ואכסה שנה אולי יקצלו אותי צדרך הכבוד אך צטעות גדול
 הי כי הי אז ליל עש"ק והי אלל אחד שנוחה של נוטה כי נוכל לו
 צן והתחפשו שם יהודים כשרים ליקח חצל צהנולוה הנקרא זכר והנה
 כאשר צא שנה והיהודים ראו שאיש אחד ונחצריהם הוא כי ראות
 פניו הוא כנוישראל כשר אז כצדו אותו שיקח גם הוא חלק צהשנוחה
 של נוטה והורגל כל כך צזה להיות צלוותא חדא עם יראים וחרידים
 לדבר הי עד שלא עלה צדעתו לעולם ליקח חלק צהשנוחה של הוללות
 ומושב ללים. והנה הזקנים שהיו צגלות ונלרים ידעו צעלונן שנועשה
 ונלרים ונחשצותם להקנותם ונדרך הטויז ונאנונה הי לא יללח ולא
 יפעל אללם ונאנונה אך פחדו על הלעיירים ציונים אולי הנלרים כרי
 ללכוד אותם צרשתם יקראו אותם צקריאה של חיבה כאוהבים נאנונים
 לאמר שיצאו צצתי טעריאות שלהם או צשאר נזקוס שנוחה של הוללות
 והנה להזהיר אותם שלא ילכו ידעו שלא יתי צכחם לפעול צזה האופן
 כי גדול כח הילר הרע לכן צאו צחכונה ואמרו צני הנה הרשית
 נחונה שתלכו ליקח חלק צהשנוחה אך צחנאי וצאופן שאל הלכו מלבוש
 כדרך הנלרים רק צנלבושים שאנו הולכין והנה צאנוה כן הי
 שהנלרים צחנו צזה האופן ללכוד אותם צרשתם אך הי צצכרוסם
 האזהרה

האזהרה שלא יקבו את מלבושם והלכו צנלבוש העשוי כפי דרך אצותם
 וכאשר צאו שנה לנזקוס המושב ללים של ונלרים אז נתנולאו הנלרים
 עליהם חינול והרחק הרחיקו אותם נשם צחכפה וצו צעצור ונלבושיהם
 שלא הי נראה צענייהם ולא הי לפי כצודם והנה כאשר ראו קלונם
 צעניי הנלרים התחרטו ומאור על כי עלה צדעתם ליקח חצל צהשנוחה
 ולא הלכו שנה נעולס וכשאריו ונחונת כן צאנוונתם עד שהי ראוי
 להגלות והי צרמנוי יגאל אותנו צקרצו וישלח לנו גואל לרק צצ"א.

דרוש לשבועות שאמרתי תרע"ג.

הנה דבר שהוא לטויצת הכלל אם יתנושך זמן רב רגילות הוא לחוג
 אותו וינחרו ונגדול ועד קטן ליקח חלק צהנולוה ונחוג הוא
 אז ונאנשים אשר איס דברים הנה לדרוש וזה ולפרט טויצת הענין
 וזה חיזה שנים חלפו ועצרו אשר זכה ארלנו אשר צלילם אנו חוקים
 צעזה" לחוג צהשנוחה שזה אלף שנים שצאו צהכו. אך אנו מוגגים
 כעת היום טויצת הכלל של אהצ"י אשר לא זכו שום אנונה לזה הן
 נופחת הטויצה והן נופחת נושך זנונה כי זה ג' אלפים רכ"ה שנים
 אשר הקצ"ז נתן לנו תה"ק ועוד אנו ונחזיקין זה צ"ה ולא הי צכח
 הגלות והלרות ורדיפות שעצרו עלינו לנתק קשר האהצנה לתה"ק לכן
 ונן הראוי ליתן שצח והודאה להקצ"ה ע"ז ולדרוש ונדברים הנאנונים
 ונהטויצה שקצבלנו אז והוא תה"ק עשרת הדצרות. הנה כתיב צפי יתרו
 קודם העשרת הדצרות והגצלת את העם קציצ לאמר השמורו לכם
 עלות צהר ונגע צקלחו כל הנגע צהר ונות יונת כוי ויאמר אל העם
 היו נככים לשלשת ימים אל הגשו אל אשה. והנה לכאורה יש לשאול
 הלח כל התכלית הי אז ליתן העשרת הדצרות ולחיזה לורך אמר כל
 זז ולנוה לח התחיל ניד צעשרת הדצרות אך התיצן ע"ז ל"ל צ"ה
 דהנה אם אחד רולה לעשות עם חצירו חיזה נשח ונתן צענין גדול
 ונן הדרך הוא שיעשה ונקודם הנאים צחיזה אופן יעשה ענוו העסק
 ויפרט לפניו דברים המונעים את הנשח ונתן ושחם לא יזהר צהתנאים
 אז צקום אופן לא ישאר העסק צידו ואח"כ צא עיקר הענין וכן הוא
 צתה"ק הנה הקצ"ה רלה ליתן לנו תורה אשר יקרה הוא ונחצו ונפניכים
 ואורך ימים ציונינה וצשנאללה עושך וכבוד ונשפע עוה"ז וננחילתו
 עוה"צ אך ונקודם עשה אמתו תנאים צחיזה אופן נוכל לקיים התורה
 ונה דברים המונעים אותנו וזה לכן לא התחיל ניד העשרת הדצרות
 רק לאחר התנאים וצכתוצים הנ"ל ונצוארים התנאים כאשר אצאר צ"ה.
ונבאר ונקודם כוונת הכתיב והגצלת את העם כוי דהנה צפרקי אצות
 פורט כ"ד דברים שהתורה ניקנת צזה ואחד נהם הוא וניעוט
 הענוג והנה למה נחון צקנין תה"ק וניעוט הענוג כ"ל צהקדם הכתיב
 צפ'

צפ"ו צהעלהך והאסףסוף אשר נקדצו התאוו תאוו וישבו וישבו גם צני
 ישראל ויאמרו וני יאכלנו צמר ורצים נפורסים תאוו דלמה כתיב
 התאוו תאוו ולא פי"ה שהי' התאוו לאכול צמר כמו דכתיב אח"כ וישבו
 וישבו גם צני"ו וני יאכלנו צמר וליישב זה כ"ל דהנה חז"ל אמרו כל
 נזונותיו של אדם קלוזין לו חוץ מהולאת צניו לת"ת והולאת צנת וי"ט
 שאם נוסף נוסף"ו לו הרי נוצאר צגנו' דהקצ"ה נותן לאדם נחפורין
 צלי שום נגרעת וא"כ יש לשאול וכי אין אנו רואין די והותר סקוצלין
 דוחק ועוני ר"ל וצני'הם אין לחם ואין שנילה אך התי"ע"ז הוא דודאי
 וני שסם על לבו שיעקר תכלית ציאתו צעולם השפל אשר הוא כלל
 עובר אינו לתועלת גופו לשצוע ונתעבוג עה"ז ותשוקתו הוא רק צקיום
 תה"ק לאסוף ונלא חפניו נחורה ונולות להכין עמו צעלמא דאחי שלא
 יבא ריקס לפני' אדון כל ואינו נהנה ונעה"ז רק ונה שהוא נחוץ להתחזקות
 גופו וגם צני ציתו וננהל צדרך זה לאיש בזה תמיד יהי' כל לרכו כי
 ונה סנחוץ לאדם אשר צלעדס אי אפשר להתקיים נשפיע הקצ"ה כי
 קלוז זה לכל אדם אך וני סכל עיקר נגנחו לרדוף אחר הצלי עה"ז
 וכבוד הנודונה ושתוקק להשיג נותרות צאיש כוז צנקל יזדון שיבא
 אח"כ לעוני ודוחק וציתו יהי' ריק מכל כי הגם שהקצ"ה השפיע לו
 לרכו להחזקת גופו הן צנאכל והן צנולצושים כפי הראוי לו אצל הטוטה
 הזה הוליא יותר ונן הראוי לכן ציתו ריק ונכל. והנה ידוע שהאות
 הנותרות צקטן היחל וצגדול כלה כי נותחלה עושים זאת הקלי דעת
 ולאחר שנפרץ הגדר נלכדו צרשת זו גם ונן הנותרים ועושים כן.
 וזהו כוונת הכתוב והאסףסוף אשר נקדצו התאוו תאוו פי"ה הערצ רצ
 כמו שפרש"י התאוו תאוו נשינות ורדפו אחר הנותרות וצרשתם נפלו
 אח"כ גם ונן הכסרים צנהם לכן וישבו וישבו גם צני ישראל ויאמרו
 וני יאכלנו צמר כי ע"י שפזרו על תאות הנותרות לא הי' להם אח"כ
 ונה לאכול. והנה לעסוק צתורה לריד ג"כ פרכסה כי אם אין קננה אין
 תורה אך נחוץ לזה שיקור וננחשצתו תאות הנותרות ונה סנחוץ
 להחזקת גופו יכול להיות צמוח שיתן לו הי' אצל אם יצקם נותרות
 אז צנקל יכול לצוא לרדוק ועוני וצציתו אין לחם וכ"ז יצטל אותו
 נותרות הי' לכן חז"ל צפרקי אצות הורו לנו דרך התורה אשר צלעדס
 א"ל לקיים והוא ניעוט תענוג שלא ירדוף אחר נותרות. ונעשה יצואר
 הינו הצתוב צפי יתרו ש אחד ונן התנאים הי' אשר נחולים צקיום
 התורה והגצלת את העם שיהי' גצול וקנוה ללרכס ולא ירדפו אחר
 הנותרות כי צלל זה א"ל לקיים תה"ק.

ומשם צארה כוונת הכתוב השננו לכס עלות צהר כו' דהנה אחד
 נשלבש עשרה עקרים הוא שאנו נאנוניי'ם צאנונה שלימה שהת"ק
 לא תהא נחלפת ולא תהי תורה אחרת ונאת הצורה יתצ"ש והנה
 לכאורה יש לדקדק על כפילות הלשון לא תהא נחלפת ולא תהי תורה
 אחרת ודי הי' לוונר לא תהי נחלפת וכ"ל צ"ה דהנה נוצאר צדצרי
 חז"ל שחזר הקצ"ה על כל איונה שיקצלו תה"ק ולא רלו ורק ישראל
 עם

עם קדוש קצלו עליהם צאהנה וצחיה והנה אם נדבר ננעעלת ישראל
 עם קדוש אשר לא צחנס אונר עליהם הקצ"ה והייתם לי קגולה מכל
 העניים נגד שאר האומות די והותר הוא להפך צכותם שהקצ"ה ירחם
 עליהם סזה זונן ארוך שתקפה עלינו הגלות ושנאה נהאומות על דת
 שלנו צתוקפה תמיד וכנה רדיפות הי' לנו וכנה וכנה חלף ורצנות
 נעם ישראל ששפך דנוס כנוים צעצור האמונה וצכל זאת נעודו עד
 היום הזה אנו חצוקין ודצוקים צה ולנו סוצלין צאהנה כל כרדיפות
 צעצור קיום תה"ק ושאר האומות אשר שונס ההלכה זורחת עליהם
 וננכעיס אנו תחתיים וצכל זאת לא יעלה על דעתם לוונר שרוליס
 לקצל עליהם עול תה"ק וזהו כוונת הי"ג עקרים אני נאנוין כו' שזאת
 התורה לא תהא נחלפת פי"ה לא תהא נחלפת צעלים שישראל לא יקיימו
 והאומות יקצלו אליהם זאת לא יהי' לעולם רק ישראל עם קדוש יקיימו
 את התורה לעולם וישארו צאנונתם ולדקתם וגם זאת נאנוין שלא
 תהי תורה אחרת ונאת הצורה יתצ"ש דהיינו שלא יחליף את התורה.
 אך יש לדקדק וכי לריד התעוררות איונה ע"ז שהקצ"ה לא יחליף
 תה"ק אשר יקרה הי' נעפז ונפנינים וכל חפליה לא ישו צה ונ"ל צ"ה
 דהצן עזרא פי"ה על הכתוב תמים תהי' עם הי' חלקיק דהכוונה הוא
 שאל יחקור האדם על טעם הנולות לנוס ליוה הי' לעשותם רק ילך
 צנולות הי' צתונינות. והנה כשנחצונן נעט צקל נוכל להצין גדל הסיזק
 צקיום תורה ונולות הרעיון ונחשצנה צעענוס כי רצים אשר הלכו צדרך
 זה וצקטו שכלס נחנו על חיזה נולות טענוס לפגס פרקו עול תורה
 ונחנה זה ואנורו צנשחנות העתים ונפל יקוד הטעם צטל הנולות
 וכדי לסקור פי דוצרי שקר נאונר צהי"ג עקרים שאנו נאנוניי'ם צאנונה
 שלימה שלא תהי תורה אחרת ונאת הצורה יתצ"ש הגם שיסתנו העתים
 אצל תה"ק תשאר כמו שהי' צלי שום שינו. וצזה יצואר הכתוב צ"ה
 דזה הי' ג"כ ונן התנאים אשר צלעדס אי אפשר לקיים תה"ק והוא
 השנורו לכס עלות צהר פי"ה שאל תעלו צנחשצות לחקור אחר התורה
 שניתנה על ההר ונגע צקלתו אפי' צחקירה נעט כי כל הנגע צהר
 שחשצ ונחשצות לפי דעתו אפי' צנוקלת ונן הנולות אז ונות יונת כי
 נפשו הוא חוצל וגורם לו וניתה נחיים של נלחית נעשה"ו.

ונבאר הכתוב צעזחי' ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל
 הגשו אל אשה צהקדם ונאונר חז"ל צפרקי אצות ואל תרצה
 שיחה עם האשה צאשתו אנורו ק"ו צאשת חצרו ונכאן אנורו חכנוים
 כל הנרצה שיחה עם האשה גורם רע לעלנו וצוטל נודצרי תורה
 וקופו יורש גיהנם ולכאורה יש לדקדק צנה שאונר וקופו יורש גיהנם
 דנה ירובה הוא זה והי' לו לוונר וקופו הוא צגיהנס או צלשון אחר
 ונ"ל צ"ה דהנה וני שילכד ח"ו צרשת הי"ל הרע לעשות עצירה הנה
 יודע כי צנפשו הוא ועתיד הוא ליתן דין וחשצון ע"ז אך ילרו תכפו וצעת
 אשר עושה העצירה חושצ צלצו יעצור עלי ונה ואעשה העצירה אך אין
 לוודין ונן הכללות כי יש עצירה אשר רצים נלכדים צרשת הי"ל הרע

וחוספין שאינו עבירה והוא שיחזר ויבטל קרבת אשה אפי' נשיחה בטלה
כי נוי שיפורר אותם ע"ז לבטלן יחשב באונס שאינו נזין דרך הארץ
וכי נחויב הוא לשום ונחוס לפיו ונהו יאונרו עליו אם יתנהג בדרך
זה הלא בשחוק יחשב ואיכס שנים על לבם שהוא חטא, והנה אם יעשה
אדם איזה עסק ויריח בו זה הריח אינו צא אללו צהיקה הדעת כי
צעת אשר עשה העקב על דעתו שיריח אך צאם יקבל אדם צשורה
שונת לו קרוב עשיר צנוקים רחוק והכיח לו ירושה קך רב ריח כזו
צא צהיקה הדעת כי לא עלתה על דעתו נזה כלום והו כוונת חז"ל
אל תרצה שיחה עם האשה כו' ונכאן אונרו חכמים כל המרצה שיחה
עם האשה גורם רע לעלמו וצויל ונדברי וקופו יורש גיהנם פי' שגיהנם
צא לו כירושא יען שלא עלה על דעתו ונעולם שיקבל עונש צבור
זה. ונעשה יבואר היטב הכתוב היו ככיס לשלשת ימים אל תגשו
אל אשה שתי"ק רנוזה לבו שזה אחת ונחכאים שרריך לקיום תה"ק
והוא לעשות הרחקה ונאשה כי התקרבות גורם ציעול תורה.

וביוון שנגמרו התנאים ניתן לנו תה"ק עשרת הדברות אשר צו כתוב
לאונר זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית
כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלקיך לא תעשה כל מלאכה אתה
ובנך ובתך כו' והנה כל עין יתפלל דהלא יודע שרצו האבות הוא
להענג בהללחת צניהם וכל הון כאין נחשב אללם לפור ע"ז שיגיעו
צניהם להכלית הנרלה ונעשה נוי פחי יקור תנה שלא יחלל שבת יען
שיח ונעונש חנוור וצכל זאת יניה צנו לחלל שבת ולא איכפה ליה
צהעונש אשר ישיג צנו אך יתצאר על נכון צ"ה צהקדם מלאמר החכם
נוכל אדם שהע"ה ונחונת צאחריתך צכלת שארך ובשרך והגאון הקדוש
נור"ה הלל ל"ש זל"ל אונר ע"ז דבר נחונד ונוקר גדול כי יש כונה צני
אדם אשר צדרך ישר דרכם אך צענין גידול צנים איכס ונשיחיים
ונתנו אותם ללנווד צצית הנוורים ונוורים דבר ה' לאסוף ונלא חפניו
חכונה ונודע ונחצתו לצנו שרולה לראות צהללחתו ונקלקלת השורה
כי נח עיניו לראות שאם יגיע לאיזה נעשה וגדולה יעז תורת ה'
לגמרי והנה צאכאים כזו יזדנן שלאחר נותו ידינו אותו שיה' ונניחתו
כבוד צגן עדן כי דרך הישר ה"י דרכו אך כאשר התענג סם זנן
כציר נקרא עוד לפני הצ"ד של נעלה והליעו לפניו שיש עליו חטא
חילול שבת וע"ז לריך ליתן דין וחשבון והנה הוא לועק ככרוכיא
צצרו לו שלא חילל שבת ונעולם אדרצה כל יום שבת ה"י רק לה'
לצדו אונרתי זונריות ותהלים אך הצ"ד של נעלה זשיצו לו ע"ז אונת
שאתה צעלונך שונרת את השבת אצל צנך שלא נתת אותו לנולנד
ללנווד תה"ק וכל ונגונתך ה"י שישג שלימות צונדע החובל ונזיק לאונונה
וכעת שעלה לגדולה התחיל לחלל שבת ויען שעליך האשונה צנת
שאגיע צנך לנודריגה זו שיה' ונונר לחלל שבת לבן אתה לריך להענס
צצבור זה והו כוונת הנוקורר שהע"ה ונחונת צאחריתך צכלת שארך
ובשרך פי' שלאחר שלא יה"י זכר נגופו והוא צנוכחה צעה"צ נוי

ינחם וילעק על כי יקבול אח"כ צעבור צניו שלא גדלם צדרך התורה.
והנה השבת קודם וקובל נאוד להשלמות הנפש כי צכל השבוע האדם
טרוד צעסקיו לנפש נוחיה וכלכלה וצש"ק יען שהוא פנוי ונעצודה
ויוצב צבלום ושלוח יוכל לפעול יותר לטובת נשמתו אצל ונלד אחד
נקובל הוא לעצירות יותר ווכל נוי השבוע והוא צחמלח צניו או
צנותו יען פעול העצודה אין עליהם ונפסם חשקה לראות צגנים
ולעיי"ל צשוקים וצרחונות ופעמים ילך צנו צין אחונת ורעיו אשר הונח
קלי דעת וילכד צרשת לחלל את השבת אשר הוא כעוצר על כל
התורה ונה גם צצנות אשר נקיס דעתן קלות ונחסקין צערת ראשם
צנוקרק וכונה פעמים יזדנן שהאצ נרגיש צזה ועוסה עלמו כאלו אינו
יודע כי ירח אולי לא תשונע לקולו ויה"י ונחלוקה ועח עיניו לראות
כי צנפשו הוא והוא יתן דין וחשבון ע"ז לבן נוי שרולה לנמור את
השבת כראוי לא די לו שהוא אינו ונחלל הלא לריך להשיג צעיה
פקיחא אם צניו או צנותו איכס ונחללין את השבת. ונעשה יבואר
היטב הכתוב זכור את יום השבת לקדשו כו' לא תעשה כל מלאכה
אך אל תחשוב שצזה ילאת ידי חובתך כי לריך אתה להשיג וצנך
וצתך ונה הם עושים אם איכס ונחללין את השבת.

עוד הוא צעשרת הדברות כצד את אביך ואת אונך לנענן יאריכוך
יעיד והנה צנולות זו ונחויקין אפי' קלי דעת צאם ונת להם אצ
או אם ונחצלין כל צצעה ואונררים קדיש ועל דרך זה שונעתי לפרש
הכתוב צפי חלדות ויאונר עשו יקרצו ינוי אצל אצי ונחרגה את יעקב
דהנה הרשעים עושין כל עבירות צצעולם אך ונה שהוא נוגע צענין
כיצד אצ ואם להחלל עליו ולוונר קדיש ונשתדלים לעשות והנה עשו
חשב צלצו שאם יחרג עתה את יעקב ויה"י ונוכרח ליטב עליו צצעה
ינוי אצילות והנה ילחק אציו שהוא ג"כ זקן אולי לאחר שיקום ונחשצעה
על אחיו ינות אציו וילטרך עוד ליטב צצעה ינוי אצילות ולונה לו כל
זאת הלא טוב ית"י אם יעבד הדבר עד שיעות אציו ואז יחרג את
יעקב ויפטר צצצעה אחת ח"ש יקרצו ינוי אצל אצי וננעילא ילטרך
ליטב צצעה ינוי אצילות ואז ונחרגה את יעקב ויפטר צצצעה אחת.
ונה גם צינוים שנוכירין נשונות לא יצלר נואיש ועד אשה אפי' ונני
שאיכס רואים צית הכנסת רק פעם אחת צצנה הוא יו"כ. והנה איתא
צזאת הקדוש דנולות כיצד אצ ואם שייך אפי' לאחר מיתה והוא כי
אם הצנים חולכים צדרך הישר והטוב צעיהי ה' אז נחעלה ע"י זה
נשונתם כי כבוד יחלו ונחונת ונעשים הטובים של צניהם. ואונרו חז"ל
צפרקי אבות חנוי כו' והצנים נאה ללדיקים ונאה לעולם כו' ואונר
הפארת צחורים כחם והדר זקנים צציה ואונר עטרת חכמים עשרם
ואונר עטרת זקנים צני צנים ותפארת צנים אצותם ואונר ונפרה
הלצנה וצשה החונה כי נולך ה' לצבות כו' ויש לדקדק דהרי ונבואר
דכל הונאונר נציח קיוע להא דאונר ונקודם והצנים נאה ללדיקים וא"כ
איזה שייכות יש להנקרא ונפרה הלצנה וצשה החונה צזה והנה צחיצורי

חלק ראשון ונסתה התלמוד אמרתי ע"ז זיאר נבין צ"ה בהקדס דברי
הגמ' צ"ז דונביא הך דר"ח בן דר"ח שלח הכיה זונה ולבסוף התחרט
ור"ה לעשות השונה והלך אלל הרים וגזעות ואומר הרים וגזעות בקשו
עלי רחמים והם השיבו לו עד שאנו וצקשים רחמים עליך נבקש רחמים
עלינו שנאמר כי ההרים ינושן כו' הלך אלל חונה ולבנה ואמר חונה
ולבנה בקשו עלי רחמים והם השיבו לו עד שאנו וצקשים רחמים
עליך נבקש רחמים עלינו שנאמר וחפרה הלבנה וצושה החונה ופי'
חלוניו הרב הגאון הקדוש ז"ל דהנה הילך הרע נקרא הר ור"ח צ"ד
ה" רולת לבקש זכות שהילך הרע גרם לו כל זה לכן הלך אלל הרים
וגזעות ואומר בקשו עלי רחמים פי' הילך הרע וליץ עליו שגרם לו
החטא וע"ז השיבו לו שאין זה תירוץ וקספיק כי ההרים ינושן פי' גם
הילך הרע אפשר לללח והנה ולינו ציוסף הלדיק שקיפר החלום והנה
השנוש והירח ואחד עשר כוכבים ושהחיים לי ופרשי' שהשנוש וירח נורה
על חציו ועל חציו ונוולא לפי' שחונה ולבנה נורה על האצות והנה
צעת שהאדם צללה ח"ו הולך להשתטח על קברי אבותיו שיתפללו
עבורו צפני ארון כל אך זה יפעול אם הנו הולך צדק הישר אצל
אם הצן הוא רשע ונציא חרפה וצושה על אבותיו האיד ונועיל חפילתו
שם הלח גרם להם לער וצושה והם צושים ונכלומים להעלות שנו לפני
ה' והנה ר"ח צ"ד הלך ג"כ להשתטח על קברי אבותיו ואמר חונה
ולבנה דהיינו האצות יבקשו עלי רחמים והם השיבו לו דהאיד יכולים
לבקש עלי רחמים הלח וחפרה הלבנה וצושה החונה כי צושים ונכלומים
צוועשיו הרעים. והנה צודאי תכלית הצנים הוא דוקא ללדיק שנגדל
בניו לתורה ונאות והם נועלים נשנתו לאחר נותו צוועלה העליונה אך
אם האצ הוא רשע איזה תכלית יש לו בהצנים אדרבה הצנים גורעין
לו צושה וכליונה צעלונא דאחי ונועתה ח"ש דברי התנא דאומר דהצנים
נאה ללדיקים דייקא ולא להרשעים וע"ז הביא הנוקרא ואומר וחפרה
הלבנה וצושה החונה דהיינו שהאצות יבקה צושה צעת אשר צניהם
אינם הולכין צדק הישר וא"כ נוולא שהצנים אינה נאה רק ללדיקים.
והנה צענין ונה שנוזכירין נשנות האצות אם הצנים הולכים צדק
הישר אז הוא לכבוד לנשנותם אצל אם הוא צעל עזירה ועובר על
נאות ה' אך צינים שנוזכירין נשנות האצות וזכיר נשנות אבותיו אז
לא די שאינו נוקיים צזה כיבוד אב ואם אדרבה יאנרו ונה לך להזכיר
אותו כי צושים ונכלומים אנו צוועשין הרעים ואיך כדי לזה. לכן
רבותי היום זכינו לקבלת תה"ק וגם היוכ אנו וזכירין נשנות אבותינו
שצדק ת"י דרכם ואם אנו רולים לעשות להם נחת רוח צזה חוב
עלינו שנקבל עלינו תה"ק כי הו צהא תל"י ואז זכות אבות ית' לנשנן
לנו וינלינו טוב צעבור צניהם והקצ"ה ירחם עלינו וישלח לנו גואל
לדק צצ"א.

דרוש לפ' משפטים מה שאמרתי בה"ה משענגער בענין צדקה
וג"ח בעת שהי' שנת דוחה ר"ל.

אם כסף תלוה את עוני את העני עונך ואיתא צוודרש ה"ד טוב
איש חונן ונולה יכלכל דצרו צוושפט ולהצין דצרי הוודרש כ"ל
צ"ה בהקדס הכתוב צפ' ח"י שרה ועפרון יסצ צתוך צני חת ופרשי'
כת"ב חקר צלל ר"ו אותו היום ונותרו שוטר עליהם ונפני חשיבתו של
אצרהם שהי' לריך לו ועלה לגדולה והנה יש לתמוה דהיכן נרוננו זה
צוה שחקר נישצ חותו ו"ו שנותו שוטר עליהם וכ"ל צ"ה לצאר דהנה
לעניות ר"ל יש שש שנות והוא וך אציון דל נסכן רש עני ואיתא
צכוונת התפילות כמדומה לי צסס ר"י הקדוש ז"ל דנה שאנו ונחפליים
צכל יום שתלילנו היום וצכל יום נאחד רע קוצצ והולך על עניות
שילי הקציה אותנו ון העניות כי שש שנות של העניות ונרוננים
צשש אותיות של נאחד רע דוק ותשכח כן וע"ז הדרך זיאר הו
דאיתא צגוני' הנותן פרוטה לעני ונצברך צשש צרכות ולכאורה טעונא
צעי דלונה דוקא צשש צרכות ולפי האומר ח"ש דהנה וני שנותן לדקה
צנוח הוא שלח ית' עני וכנוו שדרשו חז"ל עשר צשציל שתתעשר וחזו
הוא הכוונה הנותן פרוטה לעני ונצברך צשש צרכות והוא שיכלל נשס
שנות של עניות. והנה ידוע נאומר חז"ל דאין נונמים פרכס על הליצר
אלא אם גדול צחכונה וצעושר ודרשו ג"כ והכחן הגדול נאחיו גדלהו
נשל אחיו והטעם לזה כי הנותנא לראש אם ית' עני לא ית' צכחו
לפעול נאחונה כי חכונת נסכן צזיה ונועתה צעפרון אשר צחרו צו
שית' שוטר אין שום ספק שהי' עשיר כי אם ה" עני לא יעשו כזאת
לעשות שוטר איש אשר דצרו לא יפעלו נאחונה ולא ינעשו לקולו וזה
הכוונה ועפרון יסצ צתוך צני חת ופרשי' יסצ כת"ב חקר ו"ו דזה
נרוננו שלח ה" לו שש שנות של עניות וה" עשיר והוכחה לזה הוא
צאותו יום ונותרו שוטר עליהם והתנוונת חשיבות כזה לא יתנו לעני
וצאונת עפרון נחונת רשעתו לא תי' ראוי להיות עשיר אך נופני
חשיבתו של אצרהם שהי' לריך לו ועלה לגדולה לכן נעשה עשיר כדי
שיעלה לגדולה. והנה יש להצין דלונה יש להעניות שש שנות ולא קגי
צשס אחד אך הטעם לזה י"ל דהעניות נחחלקות לכונה נודריגות ואינו
שוה צעלונותה. והנה ח"ק ז"ל אומר דהחילוק צצין דל לעני הוא כי
העני הוא הנצקש עזר על פתחי נדיצים ודל הוא צוני שנקות הצושה
על פניו עוד ולא יפרסס ונעוודו רק צינו לצין עלונו יודע ונרגיש
לער העוני ור"ה ע"ז ונאומר החכם ונכל אדם דל גאה. ולי נראה
דעני הוא שופרכס עלונו וניגיעה כפו אך אין ידו נשגת לזה לכן
נווכרח לשחר פני גוולי חקדים ולצקש נאחם הלוואה וצזה נופרכס
עלנו אך אם ינועבו ונלעשות לו טובה אז צנקל יכול לצא למודריגה
פחותה שית' נהנה נשל אחרים וילטרך ללדקה. והנה יש להציא
ר"ה לזה ון הכתוב הכ"ל אם כסף תלוה את עוני את העני עונך

הרי ככתב הלוואה אלל העני וניי שונקס עזר ונתנה ונשל אחרים אין לריך להלוואה עוד רחיה לזה מנאמר המוסר דעת"ע תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' יספך שיחו ויאר הג'זון הקדוש צעה"מ גורן דור ז"ל דהנה י' אשר נופוסק דוחקו צפני כל וזה אין רחונות כל כך כי רחס ירחנו עליו ויתנוכו אותו ציוין לדקס אך י' עני אשר נוסה הצוסה על פניו ואין ידעה לשום איש מודוחקו כי צוס הוא לגלה רוע ונענדו לאחרים ורק נונקס רחונים נהידע נסחרות הוא הקציה שוישע לו כי צאו ננים עד נפס ועני כזה הוא רחונות גדול כי נני ירחם עליו וזהו שאמר המוסר תפלה לעני כי יעטוף פי' שרחמים גדולים לריך עני כזה שהוא נועטף צעלנו צלערו ולא כודע לאחרים ורק לפני ה' יספוך שיחו וננקס רחונים עכ"ד הקדושים ופי' תרי ונזחר ג"כ וזה דעני הוא צאופן שאנרת. והנה יברחל עם קדוש רחונים בני רחונים גוולי חקדים אין ספק שנושים ונה שנוטל עליהם לרחם על העני וליתן לו הלוואה אך כל זאת שנושג ההללחה זורחת עליהם אבל ישנה לפעמים והוא צההפכות הגלגל דהיינו שארץ לא נתנה יכולה כראוי או שאר חובל ונזיק הרגילים לנח צנכסיו של אדם שיתנועטו קלת אז ישנה גם טצע הלכ ואקדים הכתובים צפי וילא ויאמר יעקב אל לכן שלחנו ואלכה אל ונקומי ולאלי כו' כי אתה ידעת את ענדתי אשר ענדתיך ויאמר חליו לכן אם נח ונלחתי הן צעיך נחשתי ויצרכני ה' בגללך ויאמר נקבה סכרך עלי ואתנה ויאמר חליו אתה ידעת את אשר ענדתיך ואת אשר ה' נוקך אתי ולהבין ונה ה' טענה יעקב עם לכן ציאר האהל יעקב ז"ל ע"פ נשל לעסיר גדול שה" לו כונה וכונה עסקים וה" חללו סופרים צובהאלטער הנחון להעסקים ונחונת שה" ג"כ ירא סונים החזיק צציתו שני צטלנים שילונדו תוניד ונתן להם סך קלוצ צכל חדש פי' ח צח אל העסיר צובהאלטער אחד ואמר לו אדוני נתרצה לרכי ציתי כי כולד לי צן לכן ינחול ליתן לי הוספה כי הסיפוק אינו נוספיק לי והעסיר השיצ יה" כדצריך והוסיק לו עוד סך קלוצ ולאחר חיה ימים צח הצובהאלטער השכי וציקס ג"כ הוספה צאנורו שיש לו צת שהגיע לפרק נסואין ונענה גם לזה והוסיק והצטלנים כשנענו זאת אנורו איש לחזיו למה אנו נוחשים הצובהאלטערס קצלו הוספה ולמה נגרע אכחנו וזה ללך ג"כ וננקס הוספה. והנה צחו צחיה אונחלל לפני העסיר שיוסיף להם כי ונה שנותן להם הוא נועט לפי ערך הולחסת עתה והעסיר כשנענו זאת השיצ להם ידעתי וגם ידעתי שהוספה טעשיתי לשני הצובהאלטער גרם זאת שנחתם צנקהכס אבל האך עלה על דעתכס סטות כזה הלח לא ראו זה כראוי זה הצובהאלטער כחולים לי ונארד להעסקים וצלעדם לא אוכל להיות כי אני נרויח על ידם כונה אלפים לכן כאשר הליעו נצוקס שאוסיק להם ונכרח הייתי לנולח צקשתם אבל אתם שנחרת חקד אני נחזיק אתכם ונה לי ולכם הלח אם אינכם נורולים צהסיפוק ותעצבו אותי לא יה" לי שום חיק. והנה יעקב חע"ה כאשר רלה לילך לצית חצותיו ושאל

ושאל סכר ונלצן הארנוי השיצ לו צערונות אם נח ונלחתי הן צעיך נחשתי ויצרכני ה' בגללך וכוונתו ה" להחזיק אותו כצטלן יען שהי צציתו ועסק צחורה צרכו ה' וא"כ סכרו הוא גרוע אבל יעקב חע"ה הצין כוונתו והשיצ לו אתה ידעת את אשר ענדתיך ואת אשר ה' נוקך אתי פי' שאל יחזיק אותו כצטלן כי ענד עבודה חללו והרויח ע"י הרצה לכן ווגיע לו סכרו הרצה עכ"ד. והנה צענין ג"ח הוא ג"כ שנולה זו נחשצ צעיני האדם כצטלן ואם יתהפך הגלגל קלת צענין ההללחה ישליך וננגדו ונולה זו ונחנס לעקת העני אבל צחונת חינו ון הדין אדרצה צעת לרמו עוד יוקיף אומן צהנולה כי זכות הנולה יעמוד לו שיתרונס קרנו וזהו כוונת הנודרש אם כסף הלוה את עניו הס"ד טוב איש חוכן ונולה יכלכל דצרי צונשפט פי' טטוב סיקיים הנולה זו ליתן הלוואה צענין שאפי' אם הוא צעלנו צונשפט שונדת הדין ונתוחה עליו וני' לא יעצו צצטיל זה הנולה. והנה אחי ורעי כעת לרה הוא ליעקב צעו"ה כי ה" שטף נים רצים כנעט צכל הנודינה וכאשר הגיע הזון לאסוף הצוואה התחיל הגסם ולא ספק זון רצ עד כי רוצ הצוואות נרקצו עוד צח לרה אחרת הנקרח קריזו כי נוקר טפע הנסחר ה" ון הצענק ע"י הלוואה נוסס וני שהי רולה ליקח אחוזה ולא ה" לו נועות כל לרכו או שהי לריך לחיזה ונסחר ה" לוקח נעות ון הצחנק וכעת לא די שאי אפשר להשיג נוסס נעות אבל עוד נצקשים ונה שלוו כצר והגצחים נחזירין ונפרעים שלא נדעתו ואין רולים להרויח זון וע"י זה הלכו לצדון כונה עשירים כי ננוכר הונס צעבור דצר נועט ועוד לרות נוסנות אבל מונעמים אנו צחקדי ה' צבוראי ירחם ואדרצה נחונת סחלרות צחו ונתרצו צכונה אופנים זה הוכחה צרורה צצקרב צח ישועה ננחשו יתצ"ש כי אחא צנודרש לנולח ננמור לרוד יענך ה' ציום לרה נשל למה הדבר דומה לאצ וצן שהיו נהלכין צדרך ונתיגע הצן אומר לאציו אצח היכן הוא הנודינה ח"ל צני קיוון זה יהי צידך אם רחיה צית הקצרות לפניך הרי הנודינה קרובה לך כך הנציח אומר לישראל אם רחיה הלרות שיכסו אתכם ניד אתם נגאלים סכאמר יענך ה' ציום לרה ולהצין דצרי הנודרש כ"ל ציה צהקדם הכתוב צפי ואתחנן צלר לך ונלחוך כל הדצרים האלה צלחרית היעים וצנה עד ה' חלקיך כי אל רחום ה' חלקיך והאהל יעקב ז"ל אומר ע"ז דצר נחונד דהנה אכחנו רוחים צהנווכריכ פירות צסוק י' להם נודות ידעות ולכל ויין נדה אחרת לפי ערך הפרי ונשפט הננוכר הזה צפונה ערצ ונשאר לו נועט מכל ויין אז הוא כולל כלס יחד אל כלי אחד צי הפוחים ג' אגוזים ודוניהם ונווכר אל הינוק הצח תחלה צול כדי להריק סכלים. הנמשל כצר ידענו כי הקצ"ה יודע עתיו ורגעיו עד כי י' זון לכל לרה ולרה כנאמר קהלת לכל זון ועת לכל חפץ חחת השונים וכנאמרים ז"ל צנת קנו"ה ולא עוד חלל שנטריחים אות' לידע חיה גזירה כו' ולכן נצטר לנו נשה רציו ע"ה ואמר צלר

לך ומלאוך כל הדברים האלה כלומר זרהותך כי הלכות צלות
וערבות כלולות ונשותפות אז הדע וצנת עד ת' חלקיך והו באחרית
הימים כלומר אז כצרכו הקצ"ה מריק כל הכלים אז וצנת עד ת'
חלקיך עכ"ד. ונעשה זהו כוונת הוודק לנולח ונזנור לרוד בו'
ושל לנח"ד לאז וכן שהיו ונהלכין בדרך ונתיגע הן אונר
לאציו אצא היכן הוא הנודינה ח"ל בני קיון זה יהי צידך
חס רח"ת צית הקצרות לפניך הרי הנודינה קרובה לך כך
הנציה אונר חס רח"ת הלרות שיכסו אחכס פי שיצאו בערבותי
ולא כדרך העוכסים זה אחר זה ניד אחס כגאליס כי זה קיון
שנשלנו העוכסים. והנה צעתיס הללו שקוצנו לרות ונאונות אותנו
וצאו צפעס אחת בערבותי זה קיון שהקצ"ה ירחס עלינו בקרוב
אך נח אל תשכחו ונלגנול חקד חס אחיכס כאשר עשיתס עד עתה
וכל הנורחס על הצריות מרחמין עליו ון השנים וכותה
הלדקה וג"ח יעמוד לנו ליסועה צונהרה וישלח לנו גלצ"ח.

דרוש לחנוכת הבית.

הנביא אונר והללחם את ה' חלקיכס אשר עשה עונכס להפליא
ולא יבסו עוני לעולם ולהצין זה לריך ביחור רונה הוא הכוונה
צחא דלא יבסו עוני לעולם דונה צושה סייך צוני שאין השנעס
של הללחה זורחת עליו זהו רק רחונות ולבחר זה כ"ל ציה
בהקדס ונאונר חז"ל לעתיד כל הקרצנות נטלים חוץ ונקרצן תודה וזה
טענול צעי דלונה דייקא קרצן תודה לא יהי בטל ונה נסתנה זה
ונשאר קרצנות אך שנעתי ע"ז דצר ככון דהנה נטצע האדס הוא
צאס ונשיג חיזה טובה נחצירו אז תנייד יהי כלצו רגשת אחנה
לחצירו ולא ינוס ונזכרנו הטובה שהשיג וישתדל ככל עה להשיג
גמולו ולכן רחיו שאפי" קלי הדעת ונשתדלים לקיים נולות כיצוד
אז ואס יען שרגשת אחנה ונחונה טובה שהשיגו ונאחס הוא כלצס
וא"כ לבאורה האיך צאפשר שיעלה על דעת האדס לחטא כגד
הצורח יתצ"ס הטוב ונטייז לכל ובלתי השגחתו חי אפשר להיות
אפי" רגע וון ונפרנס אותו אך ההירון ע"ז הוא דכנו סנלינו
צכונה בני אדס שילאו ון הכלל זו להכיר טובה ואדרבה ונשלמין
רעה תחת טובה כנו כן הוא צענין חטא האדס יס כונה בני אדס
שאין סמיס על לצס הטובות שהשיגו ונאחו יתצ"ס ונאלחו ג"כ
צאדס הראשון כי צפי צראשית כתיב ויאונר האדס האשה אשר נתת
ענדי היא כהנה לי ון העץ ואכל ואמרו חז"ל ואיתא צרסיי כאן

כסר צטובה כי הקצ"ה נתן לו אשה צענור שלא טוב להיות לצדו
ותהי לו עזר וצכל זאת אונר כונתרעס על הקצ"ה שהוא גרס לו
זאת יען שנחן לו אשה אך חס יוכסר הדור ויצאו לנודריגה שהיו
צרגשי תודה לוני סנטיציס עמו אז צלי ספק לא יהי ניי סיחטח
כגד ה' אשר תנייד השגחתו עלינו וכל ונגמת לצנו יהי לשלס לו טובה
החת טובה והוא כשנקיים נולות תה"ק והו כוונת חז"ל לעתיד כל
הקרצנות נטלין שלא יהי קרצן חטאה או קרצן אשס יען שלא יחטא
האדס והטעם הוא חוץ ונקרצן תודה צענור ככל אדס יהי צרגשי
תודה להי יתצ"ס ולא יעלה על לצו לשלס רעה תחת טובה. והנה
לבאורה טענול צעי ונכהג ישראל תורה הוא דלונה ולחיזה לורך הוא
צוני סזכחו ה' לצנות צית שיעשה חנוכת הצית אך י"ל טעס לזה
כפי הדרך הנ"ל דהנה ניי שאינו נוכיר טובת הצורח יתצ"ס אז צעת
אשר שפע ההללחה זורחת עליו וזכה לנחלה לקנות צית אונר כחי
ועולס ידי עשה לי את החיל הזה ולא יתפעל וזה נאוננה להיות
צרגשי תודה להקצ"ה ע"ז אצל ניי שנכיר חקדי ה' ויודע
שאס ה' לא יבנה צית שול ענולו צוכיו צו וצחינס הוא ערחתו
ויגיעתו חס רלון ה' לא יסכים לזה ובאשר הנסיון ונעיד
שכונה בני אדס יגיעיס וענוליס יוס ולילה לא יצבותו וצכל זאת לא
יפעלו ונאוננה חיס כזה יציע תנייד תודה לה' ויגיד חקדו לאכשי
סלוניו לכן ונכהג הוא ונאלו ונקדס צוני סזכחו ה' לצנות צית שיעשה
חנוכת הצית ולקרא לוחציו ונאחצי טובתו כי צזה נורה סעודה
שהללחה שהשיג לא ה' ונכחו ואין דרך הטצע אללו ונפרנס רגשת
חודתו להי יתצ"ס צין אחותה ונרעיו. וצזה אונרתי לפרש הכתוב
צפי שפטים כי תלל לנולחונה על איצך בו' ודברו השוערים אל
העס לאונר ניי האיץ צנה צית חרס ולא חנכו ילך ויסוצ לציתו פן
יענה צנולחונה ואיש אחר יחנכו דהנה ניי שהולך צנולחונה
ושס צטחוננו צהי יכול להיות צטות שיללח וינלח את סלחיו אצל ניי
שקונך על כחו וגצורתו חיס כזה לא יללח ונאוננה צנולחונה
כי אל יתהלל גבור צגצורתו והנה האיך חנו יכוליס לידע
זאת צדצרים הנקור ללצו של אדס חס הוא צנודריגה פחותה שאינו נוכיר
בהשגחת הצורח י"ל צוני שאנו רואין צאס הגיע לו שפע הללחה דהיינו
סצנה צית אונר כחי ועולס ידי גרס לי זאת חיס כזה גם צנולחונה
לא יסוס ונצטחו צהי לצדו רק יסנווך על גצורתו והו כוונת הכתוב
נני האיץ אשר צנה צית פי שנולחט צדעתו שהוא צנה צית והוא
לצדו ה' הגורס ואינו נוכיר חקדי חסס והענד על זה ולא חנכו שלא
עשה חנוכת הצית להציע תודתו לה' צין קהל רב ילך ויסוצ לציתו
כי חיס כזה גם צנולחונת יכפור צהשגחת הצורח ונחונת זה פן
יענה צנולחונה. והנה צוני שאונר צעת שהגיע להללחה לאסוק
הן ועושר כחי ועולס ידי גרס לי את זאת אז יכול לצא לידי כך

שקצ"ה יקור השגחתו וננו ויקח וננו אשר לו וישאר צערוס וחוקר כל זה הוא צושה וכליונה כי לוי שלח ה" ונעולם נכסים זה אינו צושה ונה שאין לו אזל לוי שה" נכסים ונחונה זה ה" ונכבוד צעיני הצריות כאשר הוא הדרך שנוכדים את העשירים וא"כ אם יאצד הונו אז גורם לו צושה כי קר כבודו ונעמה יצואר היטב צ"ה דברי הנציח והללחם את ה' אלקיים אם תהללו את ה' צעבור הטוב אשר השיגו אשר עשה עמוכם להפליא פי" ונה שיעשה עמוכם טובה יה" צעיניכם שלא והשגחה פרטית ולא טבע אז ולא יצפו עוני לעולם כי תשאר שפע הללחה עולמית ולא יצאו לידי צושה צאיצוד נכסיהם והשגחתו יה" עליהם לעולם.

ב"ה

דרשה בענין המלחמה.

וכי תצאו אל הארץ ונטעתם כל עץ ונאכלו ר"ה צמס ר' צנינין צן לוי חנוך ונשל לנולך שאמר לצנו לא לפרקוטיא ח"ל אבא ונתיירא חני צדק ונהלסטים וצים מפני אפירטין ונה עשה חניו נטל ונקל וחקקו ונתן צו קניעי. ונתנו לצנו וא"ל יה" הנקל הזה צידך ואי אחת ונתיירא נשום צריה חף כך אמר הקצ"ה לנושה חנוך לישראל צני עסקו צתורה ואין אחס ונתייראים נשום חנוה. ולצאר הנודרש כ"ל צ"ה. הנה חנוך חז"ל חייב אדם לצרך על הרעה כמס שנוצרך על הטובה והטעם הוא דנחשו יחצ"ש לא תלח הרעות וצלי ספק גם הרעה טובה היא אם חנוס שאנו ונחפלים לה' שישפיע לנו טובה שחשח ונורגשח צחך כל יעם שהוא טובה ועד"י חנרתי לצאר הכתוב צפי ויחי ויצרכם צום שהוא לחנוך צך יצרך ישראל לחנוך ישינוך אלקים כאפרים וכונשה וגם הכתוב צפי לך ואעשך לגוי גדול ואצרכך ואגדלה שנוך וה" צרכה וכו' וצרכו צך כל ונשפחות האדונה דהנה חנו ונחפלים צריה יח"ר שתחדש עלינו שנה טובה ונחוקה דלכאורה יש לדקדק דהלח ד" ה" צחפלה שנה טובה והכל צכלכ ולח"ה לודך ונחפלים קיה" ונחוקה אזל שונעה פי" נכון ע"ז דהנה הגם שאמרו חז"ל כמס שנוצרך על הטובה ונצרך על הרעה ונעעם הכ"ל דצידאי הרעה הוא ג"כ טובה אזל זאת אי אפשר להכחיש דטובה כזו ונר נואוד להנוקבל ולא יערב לו לכן צקשתנו שה' ישפיע לנו טובה שיה" ונורגש לנו שהוא טוב ונח"ר שיה" שתחדש עלינו שנה טובה אזל יה" ג"כ ונחוקה ולא רעה שהוא טובה אך יש הפרש עוד דהנה אם נוגיע לאדם טוב שהוא ונורגש ונראה לעין כל שהוא טובה אז גם אחרים יקנאו צו ויאמרו ווי יתן וחה" כפלוגי אשר צרכו ה' צכל טוב אזל אם נוגיע לו רעה שהוא טובה יאמרו ה' ילינו ונעושה

כזו

דרשה בענין המלחמה.

כזו ונענתי צדוחתא ספ"א צא איז אלל רצי ונפורקים להשיג יסועה כי ה" לו לרות ונשונות ר"ל ושפך לפניו ונר לצו ופרט לו כל הנחורע והנה הרצי כדי לנחוו ולדבר על לצו השיצ לו צני את אשר יאהב ה' אותו יוכיח וצלי ספק כל וננחוו לטובה הוא אזל דצרו לא הניח דעתו צזה כי ה" לו סכן רע ואומר רצי צקשתי שתחפלב צעצורי שנוכחן וחילך יאהב ה' את שכני. והנה הקצ"ה הצטיח לאצרהם על כל הטובות ואצרכך ואגדלה שנוך והי צרכה אך כדי להניח דעתו ג"כ שיהיו טובות אשר ונורגש לעין כל שהוא טובה ולא רעה שהוא טובה חנוך לו ונצרכו צך כל ונשפחות האדונה וזה רחיה צרורה שיה" טובה אשר לכל חך יעם ויחפון טובה כזו וצטובה כזו צרך יעקב חע"ה את צני יוקף צך יצרך ישראל לחנוך שנוך אלקים כאפרים וכונשה פי" שישגו טובה שגם אחרים יחפלו כן וגם צניהם יצרכו ישינוך אלקים כאפרים וכונשה ולא רעה שהוא טובה. ונעמה רצותי הנה צעת אשר קול חרועת ונלחונה כשנוע צארליו ורצים חללים הפילה ונחצ"י ועוד הרצה ונחם צודה ונלחונה ולריכים לרחוים גדולים זולת זה נשפך דם נקי ונחצ"י ע"י לוררי יהודים לאין ונפטר חף אם נשום צטמונו צה' שצונהרה נחקיים ונחתי שנוס צארץ אזל האך יליר צזה שהוא טובה אם נחרגו כונה וכונה אלפים נפשות ונישראל ונשאר יתוים ואלחונות ר"ל וקול דוני חריו לועקים עלינו אך אם נחפשה דרכינו ונחקורה ויעורר לנו כל הנחורע לשוב צתשובה שליונה לה' אז יה" תיקון לנשונתם הטורה וחלת הוא טובהם אשר נובל ונחויצ להטיב עונם והנה קוב"ה לא עציד דיכא צכל דיכא ולריכין חנו לחקור קצה העונם כי זולת זה לא נובל לתקן הנעושות והנה חיתח צפרקי חבות ר' נחויח צן הקנה חנוך כל הנוקבל עליו עול תורה ונעצירין וננו עול ונלכות ועול דרך ארץ וכל הפורק וננו עול תורה נותנים עליו עול ונלכות ועול ד"ח והנה אם נחצוין צגידול צנים כעה צעו"ה שהאבות שליכו ונגד ליעוד תה"ק צאנורם שאין זה תכלית להצנים ונחתיכן ירק זה חי אם יצלה ינוי צתורה ורק אחד צעיר ושנים צנשפחה הוא ווי שאינו נשגיה ע"ז ונודלם על דרך התורה אין לנו להחאוין לה' כלל על הנחורע כי פרקנו עול תורה ונחצנים ונתן עליהם עול ונלכות לחגור כלי ונלחונה והנה לא עת לחשות ולישא פנים צזמן אשר חיו קל אדם חלויס הנה כונה וכונה ת"ח אשר צענוול ויגיעה הגיעו לחכונת התורה ע"י קיום פת צנולח האכל ונוים צנושורה תשתה צינוי צחרותם וכאשר נשאו נשים וה' ה" צעוזרם ששפע הללחה זורחת עליהם ויש להם פרנסה צשפע אין קובעים עתים לתורה צאנורם שאין להם פנאי על זה ואין שנוים על לצם ונאנור חז"ל שבת קול יולאת ונח חורב ונכרזת ואונורת חוי להם לצריות ונעלצונה של תורה ונאנור חז"ל צפרקי חבות אם צטלת ונן התורה יש לך צטיילים הרצה אשר נחקיים כעה צעו"ה לכן לכו ונשובה אל ה' ונקבל עלינו שנוכחן ולהצא נשום על צנינו עול תה"ק כי הוא חיינו וחלת כותן לנו תקונת צגלות וחו כל תכלית האדם ונה גס תה"ח יסונו על לצם

*3

כונה

דרשה בענין המלחמה.

וישינו עליו שרי נוקים חבל לא הי עיקר כוונתו על הנוק רק לעשות
ונחלוקת ציניהם לנענן ענותו צקבלתם אשר אי אפשר כ"ז שהוא שלום
עכ"ד. והנה ידוע ונודרש חז"ל שאחשורש הי רשע כונו הנון אך יש ליתן
עעם לונה שתק ולא עשה כלום נגד ישראל עד שצא הנון הרשע ו"ל
דאחשורש ידע ג"כ וזה שכל זמן שיש שלום בין ישראל אין כל אוננה
ולשון יכול לשלוט בהם לכן ירא להרע להם אך הנון בא צעלה לפני
אחשורש כי ידע שהוא ג"כ רשע רק טעם הכ"ל ונעכצו ונלהאבד
ישראל ונתן לו עלה שיגזור על ישראל שיתנו נוס קליב ונונילא
יגרום זאת ונחלוקת ופירוד ציניהם ואז יהי זכחו להוליל ונחשבתו
ונחשבת רשע אל הפועל ונעשה יבואר הכל על כוון צ"ה ויאמר הנון
לנוכך אחשורש יטנו עם אחד נפוזר ונפורד בין העניים פ"י הן אונה
שישראל הונה באגודה אחת הגם שנפוזרים הונה בין העניים ורחוקים
זה וזה ו"ו נפש כל אחד קטורה באהבה לנפש חצירו ואם ישנוע
שהגיע איזה לרה לישראל חצירו הגם שרחוק ונונו הרבה ו"ו צטרו
עליו יכאז ונשתתף צלערו אך אם תרלה לידע טעם הדבר לונה השלום
ציניהם הוא צתקפו בל כך אגלה לך שהטעם הוא ואת דתי הנוכך
אינם עושים וכפרש"י שאין ונשלנוים את הנוק וליכא קצה הגורם ונחלוקת
ואם על הנוכך טוב יכתז לאצדס ואם תשאל האיד אעשה זה באוונה שיש
שלום ושלום ציניהם אתן לך עלה ועשרת אלפים בכר כסף אשקול כ"ו
להציא אל גזוי הנוכך פ"י שאשקול ע"י היהודים דהיינו כי הגזיר אומר
סנחוריצים ליתן עשרת אלפים בכר כסף ונונילא יגרום זאת ונחלוקת
ונודיק היטב הלשון שלא כתוב אתן והנה אסתה הולכה כאשר גילה
לה ונרדכי גזירת הנוכך היא צחכונתה הציה סצלי קפק יש ונחלוקת
ציניהם כי זולת זה לא הי צכח אחשורש להרע לישראל לכן אוננה לך
כנוק את כל היהודים פ"י שתכנס אותם שיהי באגודה אחת ואז ונונילא
לא יהי זכחו להרע להם. עוד יש לבאר והוא צנו"ס כוונת וצאת אצא
אל הנוכך אשר לא בדת ובאשר אצדתי אצדתי שהצא צטענה זו לפני
הנוכך שאלל ישראל אינו הוא כאלל שאר האומות שאינו נרגיש צלעור
חצירו רק צטרו עליו יכאז גם צלעור חצירו כנ"ל. והנה זה הטענה שייך
לומר אם צאונה הוא ששלום ואחיה ורעות ציניהם חבל אם ונחלוקת הוא
ציניהם לא יועיל הטענה כלום כי אחשורש יבוצ האיד תוכל לומר כן
הלא איש את רעהו חיים צלעו ונחונת השנאה לכן אוננה לך כנוק ונקודס
את כל היהודים פ"י שיהי שלום ציניהם כנ"ל ואז אוכל לצא אל הנוכך
ולטעון אשר לא בדת כ"ו לכן אחי ורעי ציונים ההם אשר ונתה הדין
ונתחה עליו וכונה רדיפות יש לאחינו צנרחקים ונרשעת הסוכאים העיקר
הוא שנעשה שלום צינינו ואז נוכל לצא צטענה אל נוכלו של עולם
הקצ"ה יתצ"ש שירחס על אחצ"י כי אנו נרגישין הלעור שלהם וונה
צלע ונה שאנו יושבים צשלום ושלום והי ירחס עלינו שצנותרה יתקיים
ונתתי שלום צארץ ויצא הנוכך שלום צצ"ה.

דרוש על פי ואתחנן

דרוש על פי ואתחנן מה שאמרתי בימי חורפי בה"ה בילהעי.
ואתחנן אל ה' צעת ההוא לאמר ה' אלקים אתה החלת להראות
את עצדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר נ"י אל צטמים
וצארץ אשר יעשה כוונעקיך וכצנורתך אעצרה נא וארחה את הארץ הטובה
כ"ו. והנה יש לדקדק דהלא עיקר צקשתו הי סיכנס לארץ ישראל ולונה צא
צאריכות הלשון ונ"ל צ"ה לבאר דאיתא צנודרש ואתחנן אל ה' ז"ש הכתוב
צתוכחות על עין יקרת איש ונהו צתוכחות על עין ע"י עון אחד שהי
ציד ונשה שהוכיח את צניך ואמר להם שנועו נא הנזורים יקרת אותם
והוכחת אותם ואין איש חלא ונשה שאלמר והאיש ונשה עכ"ו נאמר. ולבאר
דצרי הנודרש כ"ל דהנה ידוע דחד ונן הטענוים הוא שלא זכה ונשה
ליכנס לארץ ישראל ונפני שאמר שנועו נא הנזורים. והנה לכאורה קשה
דהגם דהקצ"ה ונדקדק עם הלדיקים כחוט השערה חבל ו"ו למה נגגיע
לו עונש חנוור כ"כ שלא יכנס לא"י אשר הי ונתאהו ונשתוקק עליו
תמיד ולגצ"י ונשה אין לך עונש חנוור וזה ולונה לא כידן צעוכס קל
ונונו ויש לייצצ צאופן אחד צהקדס הגנ"י גיטין כ"ו ענוותנותו של ר'
זכריה צן אצקילס החריצה את ציתנו כ"ו דקשה לכאורה דהא כל גנונא
צנזקין הי ר' זכריה צן אצקולס צונה שאמר שלא יקריצו קרצן הנוכך
כדי שלא יאמרו צעלי ונונין קריצין לגצ"י ונצח ונ"כ ונה עניויות שייך
צזה והנה הצחתי צזה דצרי יקר (צפ"י שלא) צטס גדול אחד צחיצורי
חזון ישע"י אשר ילא לאור א"יה ולי כראה צ"ה דהנה ידוע ונאמר
חז"ל שדור לפי וננהיגו וננהיג לפי הדור ויש להקציר הטעם דהנה ידוע
ונאמר חז"ל אם ראשונים כוולאכיים אנו כצני אדם ואם ראשונים כצ"ה
אנו כחנוריים וח"כ ונוכח וזה שהדורות וננועטיים והולכים צהשגת חס"ק
ולא כדורות הראשונים דורות האחנוריים והנה להננהיג לריך להיות
השגת וידיעה ונערך האכסים אשר וולה להדריכס צדדך ה' כי לונשל
אם יוכיח לקלי דעה שיקיינו ונלות הנחת הפילין גם צתפילין של ר"ת
ללחוק יחצב צענייהם וישארו ריקים וקלים כונו קהיו לכן לריך להוכיח
אותם צנוענה רך שלא יאכלו צלא נעילת ידים וגם יצרכו צרכת המזון
וכהנה דצריס אשר יסיגו ואולי לאט ולאט יכול להציא אותם גם לדי
זה שיהיו ונן הנוהדרין חבל אם לוננהיג אין ידיעה ונחולשת השגת הדור
אז לא יפעול ונאונה וזהו כוונת חז"ל דור לפי וננהיגו וננהיג לפי הדור
שהננהיג לריך לידע השגת הדור אך צאונת קשה נאמר וני שהוא צנודריגה
גדולה להשיג חולשת הדור צהשגתם כאשר אנו רואין שני שהוא צקי צש"ס
ופוסקי"ש קשה להיות לו ונלמוד תינוקת אלף צית כן הוא ג"כ צענין
זה דאיך יעלה על דעת וני צצקי צנגלה ונקתר וכל רז לא חכס ל"י
שידעון וני שאינו זהיר צנטי"י או כרוונה דצרים כאלו והנה צנונן החרבן
כאשר הי' השאלה צעצור קרצן הנוכך אם הי' אז אכסיר דרא שיאנוניו
צ"ה צאנונה שלינה שצונר ונלה לא ידע דצרי רע ושלוח ונלה אינם
ניזוקין אז צודאי לא הי נגגיע ונכסול וזה צמה שלא רלו להקריצ קרצן
הנוכך צעצור סלכצוד הקצ"ה ותורתו עשו כן אך יען שלא היו צנודריגה

זו ולא היו כדאי שיעשה להם נסים שלא יזי' זכה הנוכח להרע להם
לכן כלנו נזהר סמך צית הנוקדש צעוה אך זכריה שהי' לדיק ועניו
והי' דן את כל אדם לכף זכות ולא הי' נוסף חולשת השגת הדור יסבור
שכל אחד בנפשו הוא צודק וצדקתו צדק' ולא חנוין באמונה שלימה שנוטה
ונגינה לכן רוצה שלא יקריצו הקריצו וכלנו נזהר שחבר ירושלים צעוה. וזהו
כוונת חז"ל ענותנותו של ר' זכריה בן אבוקולס שהי' עניו ולא הי' נוסף
עכא זה חולשת השגת הדור המריצה את ציתו. והנה צושה רצינו ע"ה
אם הי' לו אז ידעה נפשגת הדור צודאי לא הי' ונוכחין לאור להם
שנענו כל המורים שאין לך גדול יותר ונלער ויסורין של לנוא וכונעט
הערה כפשוט לנות וונה גם שהי' צודק אשר אין נראה נוקים לניס
ולא הי' ב"כ צעוה ריגה עליונה שיקבלו זאת באהבה והי' נחפש להם
זכות אך למשה רצינו ע"ה נחונת גדול ונדריגתו שהוא אין לנעלה מונו
לא הי' לו השגה נחולשת השגת דורו לכן חרה לו נאור והוכיחן על
ונה שאנורו לונה זה העליטנו ונוכריס להניית כו' צנוא אך הקצ"ה אהבה
ענו ישראל ורולה שהנכה יחפש זכות עליהם לכן לא צחר צושה
שיכניסן להי' כי נחונת גדול ונדריגתו לא יוכל לחפש זכות וונה גם
לחל אותם ולהדריך לפי ערך השגתם. אך נראה עוד טעם אחר דהנה
זאת ידוע שאם אדם עושה חטא נחונת שהטבע נחייצו לעשות כן
עוד יש ללמוד זכות עליו להקל עכסו אצל אם עושה עבירה שאין הטבע
נחייצו זה חנוור נאור והנה נוסה רצינו ע"ה אם הי' כשאר האדם שהי'
צו עכ"פ שונן גאוה לא הי' החטא גדול כ"כ צונה שצא צבעק על ישראל
והוכיחן כי טבע הגאווה נוציא זאת להטיל נוס צחצירו אצל יען שהי'
עניו ווכל אדם כאשר העיד עליו תה"ק וא"כ הטבע הי' נחייצו נחונת
ענותנותו להפך בזכותם ולא לונר לעם רצ שנענו כל המורים לכן
הי' עונסו חנוור וזהו כוונת הנדרש ואתחנן אל הי' בהוכחות על עון
יקרת אדם כו' ע"י עון אחד שהי' ציד נוסה שהוכיח את צניך ואונר להם
שנענו כל המורים יקרת אותו והוכחת אותו ואם תשאל לונה נענס כ"כ
התריץ הוא ואין אדם אלא נוסה שכלומר והאדם נוסה עניו נאור וא"כ
עשה חטא שלא כדרך הטבע לכן נענס כ"כ. והנה צלי ספק גילה הקצ"ה
טעונו גם לנשה רצינו ע"ה נודע החריץ עליו עונש חנוור כ"כ לכן
נרע"ה ראה להלמדק עלנו ולתריץ דיצורו נודע אונר שנענו כל המורים
והוא צודאי אם הי' עושין חטא דור שלא ראו נקים נאחור יתצ"ש לא
הי' אונר כן אצל יען שהונה ראו נקים ונפלאות גבורות הצורא יתצ"ש
שהוליאם נעצדות לחרות וסרעה וכל חילו טבעו צים וא"כ הא"ך לא
יאנינו שני טעסה להם כל הנקים יזנין להם ג"כ נים שלא ינותו צלונא
וזהו כוונת הכתוב ואתחנן אל הי' צעת שהוא לאונר פי' שצא לתריץ
נפעליו והתי' הוא הי' אלוקים אתה החלת להראות את עצדך את גדלך
ואת ידך החזקה כו' ובכל זאת שראו גבורות הצורא יתצ"ש והנקים לא
האנינו צה שיזנין להם נים וזאת הי' גרונא שהגם שהוא עניו עשה
ונה שחן לטבעו ואונר שנענו כל המורים וכיון שכן הוא א"כ אין נוגיע
לו עונש חנוור וצגלל זה אעצרה לא ואראה את הארץ.

עוד כ"ל צ"ה לצאר הכתוב בהקדם הכתוב צפ' אונר וסנרתם ונלותי
ועשייתם אותם אני הי' ולא החללו את סס קדשי ונקדשתי צתוך צני
ישראל אני הי' ונקדשכם הנווליא אתכם נאורץ ונלרים להיות לכם לחלקים
אני הי'. והנה הכתוב הזה לריך ציאור וונה גם יש לדקדק שהכפיל צו
כוונה פעמים אני הי' וכ"ל צ"ה לצאר דהנה הכציה אונר כה אונר הי'
לצאות שצו אלי כאום הי' לצאות ואשוב אלכם אונר הי' לצאות ויש לדקדק
ג"כ דלונה הכפיל כונה פעמים הי' לצאות והאהל יעקב ז"ל ציאור זה
צדצר נחונר דהנה אם הי' נריצה לראצון עם שנענו ויהי' אחד רודק
שלוס אשר רולה לעשות שלום ציניהם נשכחת שיעשה השלוס צסלש דרכים
אחד הוא צאם הנווליא השלוס הוא אדם נכבד וניקירי קרתא אשר דצריו
נשנועים אז צפקל יכול לעשות שלום צין הצעלי נריצה כי יתנו חון
קשצת לדצריו יען שהוא אדם נכבד. חופן השני הוא אם אחד נוצעלי
נריצה הוא אדם נכבד ונפורקים אז אפי' אם הנווליא השלוס הוא אדם
נקלה צנקל יכול לעשות השלוס צאונרו להאחר ראה ידיי אינו נאה לך
שהי' צנחלוקת עם אדם נכבד כזה וונה יאונרו הצריות לכן ונן הראוי
שתפייס אותו ובהנה דצרים הנכבקים אל הלצ וזה הי' גרונא שיצא
השלוס. דרך השליסי צאם יצא הרודק שלום לאחד נוצעלי נריצה ויאונר
לו ראה ידיי אם תפייס את חצירך תשיג. ונונו הרצה טיבות אז ג"כ
צנקל יכול לפעול שיצא השלוס וק"ו צנו של ק"ו הוא אם העושה השלוס
הוא נכבד וניקירי קרתא ואחר נוצעלי הריצ הוא ג"כ אדם נכבד וזלת זה
יכול להשיג. ונונו טיבות צאופן שהשלש דרכים ככללים כאחד אז לא יונלט
שיצא השלוס. והנה אכחנו צעוה ג"כ צעוה עם הקצ"ה כי רחקנו
נועליו ונחונת ונעשינו הרעים וע"ז צא הנציה לעורר אותנו לתשובה צאונרו
כה אונר הי' לצאות ראו ניי הוא הרודק ועושה שלום הלל הי' לצאות הוא
והוא אונר לנו שנסוב וזלת זה שצו אלי כאום הי' לצאות ראו עם ניי
התחלתם הנוריצה הלל עם הי' לצאות וראוי שתפייקו אותו ועוד ואשוב
אלים כאום הי' לצאות שתשיגו נאחור יתצ"ש טיבות וכיון שהשלש דרכים
הוא כאחד לא יונלט שתפייקו אותו ותעשו תשובה עכ"ד. והנה לשונר
חוקי הי' ונולותיו צנולת עשה לזה אין נחון אזרה והתעוררות כל כך
דנחזה חן אם לונלך צו"ד לריך נשרתים עושי רלונו אינו נחון לו לחזור
אחר זה ולדצר דצרים הנכבקים אל לצ שונעניו כדי שישג וצוקשו כי
שרים ורוננים יחפלו להיות נשרתיו עושי רלונו ולענווד צהיכל הנוכך ועוד
ערס יקרא ינהו חליו וני אשר ישיג זאת להיות נשרתיו לכבוד ולגדולה
יחצו לו ואם כן הדצר צונלך צו"ד נוכ"ש שאין לריך התעוררות להיות
נשרתיו עושי רלונו של ננויה הקצ"ה לקיים נולות עשה שליטו אך לא
כן הוא צנולות לא תעשה כי לונלך אם נללך צו"ד נותן פקודה על
דצר אחד שלא לעשותו אז לריך להננות שונרים על זה לחקור אחר
הדצר אם לא יעצור אחד ונאונדינה על פקודתו ואם השאל לונה לריך
שונרים ע"ז כי ניי הוא זה אשר לא יסונר פקודת הנוכך לעשות רלונו
ולונה כאשר לריך לנשרתים אין לריך לזה התעוררות ונה נשתנה חלו

ונאלו התיקן ע"ז הוא דלהיות ונושרתיו עושי רלונו צנקל יכול לפעול
כי לכבוד ולהפארת יחשב אלכלס זאת יען שע"י זה יתפרקס שום שהם
נושרתיו של הנולך חבל צוה שנותן פקודה שלא יעשו לה יתפרקס זה
העושה רלונו שעושה רלונו הנולך כי חולי צלח פקידת הנולך ג"כ לא הי'
עושה יען אין חפץ צו וכן הוא הדבר צמלות הי' דבשלוה צמלות עשה
כשעושה אותם יתפרקס שהוא ונושרתיו הנולך חבל צמלות ל"ה אין
צוה קום פרקום כי חולי אינו נחון לו לעשות וגם צלח פקודה הי' לא
יעשה כזה לכן לריך התעוררות ונושרתיו הקצ"ה ע"ז שזדלתי לא נעבור
ע"ז כי הוא גונל טוב לשונתי ונלותיו ונאונן הוא לשלם שכר נעבור זה
אך אם יע"ז איש לוונר שרולה שהקצ"ה יתן לו ונקודס השכר הנוגי' ע
נעבור זה שלא יעבור על נלות לא תעשה וזו יעשה גם הוא הנוטל
עליו שלא נעבור התשובה הוא צלדה הלל כאשר היינו צמולרים והיו
אז ישראל דריוטח התחטוה צמ"ט שערי עוונתה ולא הי' ראון להגאל
וצכל זאת ריחם עליהם הקצ"ה לגוחלם למוען דע היעב שיקבלו התורה
הקדושה וצזכות זה נגאלו ואם הקצ"ה נתן לנו צהקפ"ה לגאלת ונלרים
נעבור קיום הה"ק הגם שעניים ודלים היינו צמלות ונכ"ג שמוחצ"ים
אנו להאנוין להקצ"ה שזדלתי לא יקופח שכר העושים רלונו שלא נעבור
על נלות לא תעשה ונעשה יוצר היעב הכעו צ"ה ושנרתם נלתי
ועשיתם אותם פ"י שתה"י שונרין הנלות עשה לזה לא לריך זירו והצטחות
והנעם הוא חלי הי' ונוי לא יחשוב זאת לכבוד ולהפארת שזכה להיות
ונושרתיו עליון אך צקשתי הוא ולא תחללו את סם קדשי כו"י פ"י שפקיינו
גם הנלות לא תעשה ונצלי נעבור עליהם כי חלי הי' ונקדשכם ואשלם
לכם שכר צוושלם ואם האונרו שצמולכם לראות ונקודס השכר ואח"כ
תקיינו שלא נעבור על נלות ל"ה התשובה צלדה הנווליא אתכם מחרץ
ונלרים להיות לכם לאלקים חלי הי' פ"י הלל יליח ונלרים הי' ג"כ צהקפה
שיה"י לנו לאלקים לקיים תורתו ונה גם שאני הי' ונאונן חלי לשלם שכר
עוד כ"ל צ"ה צהקדס הנוקרא ציע"י ויוסף הי' דבר אל אחז לאונר שאל
לך אות נעם הי' חלקיך הענוק שאלה או הגצה לנעלה ויאונר אחז לא
שאל ולא חכסה את הי' והנה לצאר זה דונה הי' כוונת הקצ"ה צדצרי
אל אחז כ"ל צ"ה דהנה שיתגדל ויתפרקס גדולתו של נומיה הקצ"ה
למוען יכירו וידעו כל יושגי תבל כי הוא נושגל צכל ורק צידו הכח
והגבורה יס שני דרכים דרך אחד אם הקצ"ה שולח עוזה על הכלל
או חפ"י על יחיד אשר הוא גדולה כ"כ שהוא לנעלה ונן הטבע וזו
יתפרקס ע"י זה גדולתו וזה הי' ציליח ונלרים שעשה להם הקצ"ה
עוזה חון לדרך הטבע להוליאם ונונלרים ציד חזקה וצרוע לטויה ושיבחו
צרוך היס צמרה ובראות נקונה צמולרים שטבעו צים וע"י זה כולם
הזרו שהי' אחד ושנו אחד וכו לצדו הנולוכה דרך השני הוא צלח הקצ"ה
שולח רעה ח"ו אשר הוא לנעלה ונן הטבע על הכלל או חפ"י ציחיד
שקבל ונאיגרא רונה לצירא עניקתח וזה הי' ג"כ ציולרים שפרעה וכל
חילו שהי' כח ונושלחם על ישראל צהוקפה כ"כ שאין לנעלה ונמנה

וירדו נמנה נמנה עד שטבעו צים גם מליו כן צמנת שני צני אהרן נדב
ואציהו על אשר הקריבו חס זרה והגם שהיו ונוצחרים שדורס נ"ו
קצלו עונסם מיד למוען יתגדל ויתקדס שנו של נומיה הקצ"ה צעולס
ויכירו וידעו שלא ישל פלם וכאונר הכתוב צפ"י שוניי ויאונר נשה אל
אהרן הוא אשר דבר הי' צקרוצי חקדס והנה אחז שהי' ונקטי חונת
נתן לו הי' ציריה כדי להראות לו גדולתו צלחד נשני דרכים או שיציא
עליו עוזה שהוא חון ודרך הטבע וע"י זה יודה שהי' הוא חלקים או
שישלח עליו רעה שהוא חון ודרך הטבע שיפול ונושרתו ונאיגרא רונה
לצירא עניקתח וע"י זה יתפרקס שנו וזהו כוונת הנוקרא שאל לך אות
נעם הי' חלקיך פ"י שתשאל אות שצוה תדע שהי' הוא חלקיך והוא הענוק
שאלה ונאיגרא רונה לצירא עניקתח או הגצה לנעלה שיציא עליו עוזה
שהוא לנעלה ונן הטבע שיעלה ונעלה אך אחז נשאר צכ"ז צרשעתו
והשיצ לא שאל ולא חכסה את הי' והנה שיתגדל ויתקדס שנו של הצורח
יתצ"ט ע"י עוזה שהוא לנעלה ונן הטבע זה יכול להיות צוונן שישראל
עושין רלונו של ונקום לשונר חוקי הי' ותורתו אז יכול להשפיע להם
עוזה שאין לנעלה ונונו ושהוא חון לדרך הטבע חבל אם אין עושין
רלונו של ונקום אז ונוכרת הקצ"ה להראות כחו וגבורתו ע"י רעה שהוא
לנעלה ונן הטבע ח"ו והנה צנקל יכולים להשיג שהקצ"ה החפץ חקד
הוא נוח לו יותר שיתפרקס שנו ע"י עוזה צלופן שישראל ישונרו התורה
ונצחם יתפרקס שנו ע"י רעה שהוא חון ודרך הטבע ח"ו והוא צוונן
שאין עושין רלונו של ונקום וזהו כוונת הכתוב ושנרתם נלותי ועשיתם
אותם חלי הי' פ"י שהקצ"ה ונצקס ונחנתו שנקשור ונלותיו וע"י זה
יתפרקס שנו שהוא הי' והיינו ע"י עוזה שהוא לנעלה ונן הטבע ולא
תחללו את סם קדשי ונקדשתי צחוך צני ישראל פ"י שאל יעצרו על
נלות הי' וע"י זה יתקדס שנו צישראל ע"י רעה שהוא לנעלה ונן
הטבע כי צזה גורמים לער להקצ"ה החפץ חקד והא רחיה הנווליא
אתכם מחרץ ונלרים להיות לכם לאלקים חלי הי' וגם סם נתפרקס
שאני הי' ע"י עוזה שהי' לנעלה ונן הטבע ונזה רחיה צורה שנו לו
להקצ"ה שיתפרקס שנו ע"י עוזה והנה הצחתי לעיל לצרר דלונה נענס
נשה צעונס חונר כ"כ שלא יכנס לא"י ואונרתי צזה צ' נעננים חוננס
כ"ל עוד נעם אחר דהנה רש"י ז"ל פ"י על הכתוב ויאונר נשה אל
אהרן הוא אשר דבר הי' לאונר צקרוצי חקדס ועל פני כל העם חכבד
והוא ג"כ ונונאונר חז"ל צנחים קט"ו היכן דבר ונועדתי שונה לצני ישראל
ונקדס צכצודי ח"ת צכצודי חלל צנוכודי ח"ל נשה לאהרן אהרן אחי
ידע הייתי שיתקדס הצית צנויודעיו של ונקום והייתי צבור או צי או
צך עכסיו רוחה חלי שהם גדולים ונוני ונונך והנה הקצ"ה הצין
ונדצרו סנתקנל צהם צצני אהרן שזכו לזה ששם שונים נתקדס על
ידיהם ונחונת זה הכריח שהם גדולים עוד ונונו לכן כאשר הי'
נקום לגצוה את חוצו ע"י חטח שאונר שנועו נח המורים גזר אונר
שיענס שאל יכנס לא"י ופעל צזה שיתקדס שנו של הקצ"ה על ידו
צאונרס

באנורס אם לנפשה רבינו חזון הנביאים הגיע כן על חטא קטן חנן מה
בענה צתריה וזאת יחסז לו לזכות יותר וכל נולות שהי יכול לקיים
צח"י כי זכות הרבים יהי תלויה צו לעולמי עולמיים וכלי ספק גילה
זאת לנפשה רבינו ע"ה אך לא הניח דעתו צזה כי צלצ סנוח וצנפס
חפילה היי נוסכר נשנתו לתכלית גדול כזה אזל חסז שהקציה חונור
כן כדי להפיק דעתו אזל באונת עיקר העיכוז הוא נחונת חטא וכיון
שכן נחון לו שיצא לח"י לתקן חטאו ע"י נולות התלוין צארץ ורזיה
ע"ז דהא הקציה הראה כמו וגבורתו ע"י יליאת נולרים וקריעת ים
שהשפיע טובה שהוא לנעלה וכן הטבע וה"כ חינו נחון שיתקדש שנו
צניחתו ע"כ החטא גרם זאת והו כוונת הכתוב ואתחנן אל ה' צעת
הוא לחונר היי חלקים אתה החילת להרלות את עצדך את גדלך והא
ידך החזקה אשר נני אל צמנים וצארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך
פ"י שכבר הראה כמו וגבורתו ע"י נקים ופלאות שעשה צנולרים וה"כ
ע"כ סגזר עליו שלא יכנס לח"י הוא נחונת סגרים החטא והס כן
הוא מעצרה נא ואראה כדי שאוכל לקיים נולות התלויות צארץ ולתקן
החטא והקציה צמנוני יצורנו שנעלה לליון צרנה צח"א.

דרוש לשמחת תורה

ומשה בן נואה ועשרים שנה צנתו לא כזתה עינו ולא נס לחה כו'
ולכל היד החזקה ולכל הנורא הגדול אשר עשה ונשה לעיני
כל ישראל צרחיית צרה חלקים את השניים ואת הארץ ולהמושיך סוף
התורה עם תחלתה כ"ל צ"ה דהנה ונה שלא זכה ונשה ליכנס לח"י וקצת
החטא אשר גרם זאת יס צי טעונים אחד הוא נופני שהקציה חונור
ודצרתם אל הסלע והוא לא עשה כן אלא הכה את הסלע וטעם השני
נופני שאונר שנענו נא הנולרים והנה צכל וקום שיש צי טעונים הצריעה
לצחור צח"ה טעם שעולה על הדעת יותר ולי נראה דיותר נוסתצר
לונור סקצת הנניעה שלא ככנס לח"י הוא נופני חונר שנענו נא הנולרים
דהנש כשנסתכל צחילוק צין שני טעונים הנ"ל נראה שרחוקים זה ונזה
וון הקלה אל הקלה דחוזו חנן חס אחד וישראל יאכל צטר טרפה
הלא כל רואיו ילעקו ככרוכיח ראו וגם ראו ונה עשה זה שאכל טרפה
ולכאורה יס לשאלו ונה קול הרעש הזה וכי גנז או גזל אותו הלא
נושלו הוא אוכל ואדם עושה צסלו ונה שירלה אך התירץ על זה שעצר
על נולות היי שאכל טריפה אשר כתוב צתורה שלא לאכול ואס כן הוא
הדבר צוני שאוכל טרפה אשר הוא רק כתוב צתורה ולזה נחון עוד
שכאנוין שהוא ונהקציה ק"ז צנו של ק"ז חטא אשר חין לנעלה ונונו הוא
חס הקציה צעלנו וצכצורו חונר לנשה שרק ידבר אל הסלע והוא לא כן
עשה רק הכה על הסלע ואס זה היי סצת הנניעה שלא יכנס לח"י אז החטא
הוא גדול ונאור אזל חס כאונר סקצת הנניעה היחה נחונת שאונר
שנענו נא הנולרים ולא נענש נחונת שהכה הסלע כי לא עשה צזה עצירה
נוטעם הכנוס אז החטא חינו חונור כ"כ וכמעט שלא יחסז לחטא כלל

כי

כי קנא קנאה הי' יען צראו נקים ונפלאות הצורה וצכל זאת לא
שנו צטחונס צה' סיוונין להם וייס אך הקציה חונור הצתו לענו ישראל
הוצע עלצונן אפי' חס חייס עושים כשורה וכונאונר הצציה קדש ישראל
להי ראשית הצוחה כל אוכליו יאשנו לכן הי' לו הקפדה על נשה
רבינו ע"ה שלא הי' לו לצייס אותם כ"כ לאונר שנענו נא הנולרים ונולצד
זה כוכל לונור דצחונת על ונה שאונר שנענו נא הנולרים על אלו
שהתרענו ונאונרו לנזה העלייתנו ונולרים להציה אותנו אל הנוקוס הרע
הזה לא נוקוס זרע ותאנה וגפן ורנוון ונייס חין לשחות לא תקפיד עליו
הקציה דחין לך כפוי טיבה ונזה שלא די שחוליה אותם ונתחת קצלת
נולרים שהיו נוכרחים שס לעצור עצודה קשה יוס ולילה לא יצתו
וצכל זאת חונרו לנזה העלייתנו ונולרים כאלו להעתם חוליה אותם ונשס
אך עיקר ההקפדה הי' דזאת צודאי וון הננוגע סכל ישראל צכלל חונרו
כן ולא היי צהס חכמים אשר הי' צטחונס אל הי' צודאי יונין להם
נייס כי נואחו לא תלח הרעות וזה נוצאר ג"כ צהכתוב אחר סכדייק
היטצ צהנושך הכחוצים דונחחלה כתיצ וירצ העם עם ונשה ויאונרו כו' ולכאורה
ונשה ועל אהרן והח"כ כתיצ וירצ העם עם ונשה ויאונרו כו' ולכאורה
יס לדקדק דונחחלה חונר ולא הי' קלונר וירצ העם ולייטצ זה כ"ל
צ"ה צהקדס הכחוצ צפי סלח והסח כל הנדה ויתנו את קולס ויצבו
העם צלילה ההוא וגם שס יס לדקדק דחיצת העם ויותר דהי' לו לונור
והסח כל העדה ויתנו את קולס ויצבו צלילה ההוא אך האונרי שפר ז"ל
חונר ע"ז דצר יקר דהנה ידוע דקחם העם הוא הערצ רצ והנה חס
יארע ח"ו לאדם חיוה לער לפי גדל לערו כן היי צכייחו דלער שאינו
גדול כ"כ די סיצכה עליו ציום אזל לא יצכה גם צלילה אזל ונה שיש
לאדם לער גדול ונה שהוא צעלנוו גרם לו כן זה נולטער ונאור על שהוא
עלנוו גרם לו כן וצוכה גם צלילה וע"י צאלשך יונה צפכוק ונה לך
נדרס שנחלק שס שלער שח"א לתקן לו הוא יסן אזל לער שאפשר
לו לתקן צזה חינו יכול לישן ולכך הי' ישראל כיון שגם צנולרים היי
צשיעצוד ועצודה קשה הי' להם וגם ונה שילאו לא הם עשו כן רק
צליווי הצורה יתצ"ס לכן לא נחסצ סגרנוו לרה זו צידים דגם חס היי
כשארים שס היי נותים לכך כתי דער הנה סצרו סיהי' להם ישועה
ועכסיו הם רוחים להיפך לפי דעתם אזל עכ"פ די סיצבו רק ציום
אזל צלילה הם יסנים אזל הערצ רצ שהיו צנולרים צכל הטוב והי'
להם הצריעה להבאר צארלס ורק צאות נפסס צחרו להם ללאת עם
ישראל לכן נלעערו הרצה דלנוה גרנוו להם צעלנוס רעה גם היי להם
תרופה שיכולים לשוצ לארלס וכיון שיש להם התנה לא יכלו לישן
כו"ס האלשך הנ"ל לכן צבו גם צלילה ח"ס הכתוב ותסח כל העדה
ויתנו את קולס היינו סצבו רק ציום אזל ויצבו העם ר"ל הערצ רצ
צלילה ההוא ר"ל צבו גם צלילה עכ"ד וס"י ולפי דצרו כוכל לונור גם
כאן דצודאי ישראל עם קדוש לא היי חונרים לנזה העלייתנו ונולרים
דחין לך כפו טיבה יותר יצו אזל הערצ רצ שהי' להם גם צנולרים
ונוחה הננה לעקו לנזה העלייתנו ונולרים ונעשה יתצאר היטצ צ"ה
ולא היי נייס לעדה ויקהלו על ונשה ועל אהרן כי כולס צכלל צאו

אל

אל נעשה ואל אחרון אפי' הכשרים שבהם להשיג נאחם ישועה שיתפללו
אל ה' קירחם אליהם ויזנוין להם מים לא בן הערצ רב זה צלו להתקוטט
עם נעשה לכן כתיב וירצ העם עם נעשה כו' ולמה העליתנו ונוגרים
פי' הערצ רב דהנה נקראו העם כ"ל וכיון שזכינו לזה שלא כל הכלל
ישראל אנוהו כן א"כ ויזון היטב הקפדת הקצ"ה עליו שאנוהו על הכלל
שנענו נח הנוגרים הגם שאין פיו ולצו שווין כי כוונתו ה"י על הערצ
רב ית"י איך שיהי' עכ"פ לחטא גנוור לא יחשב ונה שאנוהו שנענו
נח הנוגרים ואיתא בגמ' ברכות תנא דבי ר"י אס ראי' ת"ח
שעבר עזירה זלילה אל תהרהר אחריו ציוס שנח עשה תשובה שנח
ס"ד אלח ודאי עשה תשובה ולכאורה יס לרקק דלמה נקט יוס ולילה
הל"ל צקתם ת"ח שעבר עזירה אל תהרהר אחריו ודאי עשה תשובה
וכ"ל צזה דהנה ידוע שיש נקיון העושר ויש נקיון העוני. והנה נקיון
העושר ונזואר צתה"ק פי' עקב פן תאכל וצבעת וצתים עושים הצנה
וישנה כו' ורם לצנדן ושכחת את ה' אלקיך ונקיון העוני ע"ז אנוהו
חז"ל עניות ונעזירים את האדם על דעתו ועל דעת קונו והחכם מכל
אדם שלמה הנולך ע"ה אנוהו רב ועושר אל תתן לך ושומעתי לפרש ונה
שאלו ונחפלים צכל יוס ואל תציאו כו' ואל לידי נקיון ואל לידי
צזיון הכוונה הוא ג"כ על נקיון העושר שנקרא נקיון סתם ונקיון העוני
שנקרא צזיון. והנה נקיון העושר שיהי' עושר שנוור לצעליו לרעה
ונחונת זה ישכח אל ונחוללו זה רגיל לבח רק אלל חכמים פשוטים
אצל נוי שיהי' תורתו אוונתו וה' השפיע לו כל טוב לא ישכח אל ונחוללו
ח"ו אדרבה יוקיף אוונן צתה"ק ויפזר הון רב בגידול צניו לתורה ה'
ויהנה גם אחרים והטעם הוא כי יודע היטב שהצלי עה"ז כאין נחשב
ויוניו כלל עובר ולא יועיל הון ציוס עזרה ונאור צנה דהיינו תה"ק
ונחזירו לנוטב אצל ונקיון העוני גם הת"ח לא ילח ון הכלל וננה
שאנוהו חז"ל עניות ונעזירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו ולפעמים
גם הת"ח ילכד צנוודה זו לעשות חטא כי ונה יעשה אס הילדים
ונקשים לחם ופוסק אין להם ואין יכול להמליח להם צסום אופן צדרך
היחר אצל ודאי ישוב לה' צכל לצנו וצכל נפשו צלם תאיר עליו שנוש
ההללחה וגם כלו צדונעות עיניו צעת אשר עשה העזירה. והנה צעה
שהאדם הוא צלרה נקרא לילה וצלם הוא צשונש ההללחה נקרא יוס
וזהו כוונת חז"ל אס ראי' ת"ח שעבר עזירה זלילה פי' צעת שהוא
צלרה ר"ל אל תהרהר אחריו ציוס פי' שהוא צעל עזירה גם צעת
שהוא צההללחה כי צודאי יעשה תשובה ונותרטו על ונה שעשה צעת
דחקו. עוד נ"ל לצאר דהנה דרך העוברי עזירה הוא שנתחלה עושים
צחקר דצר וכיון דרם ציה נעשה לו כהיתר ואינו צוש ונלעצור
צפרהקיא והנקיון יעיד ע"ז כי ונחללי צנת צפרהקיא דהיינו שפותח
הנותו צצנת ונתחלה לא יעשה בן רק צנוקתרים ינוכור כי צוש הוא
לפרקם חטאו וכיון שרגיל צזה וטועם טעמא דאיסורא ינוכור צפרהקיא
וקר ונקוה הצושה ונעל פניו אנוכס לא בן הוא צת"ח היודע ערך
התורה

התורה והנאות שטוב קמרה וכל קמורה ואס אפי' ילרו תקפו לעשות
עזירה צנוקתרים אצל לא יעזי כ"כ לעשות בן צפני רצים ואפי' על
חטא שעשה צלנעה לא יולטו שלא יעשה תשובה כי ונאור קנהם ונחזירו
לנוטב וזהו כוונת חז"ל אס ראי' ת"ח שעבר עזירה זלילה פי' צנוקתרים
שאין אדם רואהו כי ונקתרים דוונה זלילה אל תהרהר אחריו ציוס פי'
שגם צפרהקיא הדוונה ליוס שכל אדם רואהו שיעשה עזירה כי כל כך
לא יעזי וצודאי עשה תשובה גם על החטא שעשה צלנעה. והנה ונשה
רציו ע"ה אדון הנציאים אשר תה"ק העיד עליו שהוא עניו וכל
אדם אס צאונת ה"י זה חטא ונה שהכה את הקלע יען שעבר על
ויוגרא דרחונא שאנוהו לו שידצר אל הקלע וכי נאנוהו שיעשה ח"ו
עזירה צפרהקיא צראות כל ישראל ח"ו ונלעללות על דעתו כזאת אלח
ודאי צזה לא עשה קום חטא דה"י לו טענוו ונעוקו ענוו ונדוע עשה
בן וצלי ספק גם הקצ"ה הסכים לזה כי לולא בן לא ה"י עושה ולא
נענש צצציל זה אך עיקר העונש ה"י ונחונת שאנוהו שנענו נח הנוגרים
ולא עשה צזה קום חטא רק יען שהקצ"ה תוצע עלצונן של ישראל
אפי' אס חטאו לבן נגזר עליו שלא יכנס לא"י. ונעשה יצואר היטב
צ"ה קנייכת התורה ונשה צן ונאה ועשרים שנה צנווחו לא כסתה
עינו ולא נכ לחה פי' שלא ה"י חקר לו כלום ון השלימות נפשו ונה
צלח חטא ור"ה סה"י צו חטא יען שעבר על פקודת הצורה שליוה
לדצר אל הקלע והוא הכה זה אינו והטעם ולכל היד החזקה ולכל
הנוורא הגדול אשר עשה ונשה ה"י לעיני כל ישראל וכל ישראל
ראו ונה שעשה וכי יעשה חטא צפרהקיא כ"כ ח"ו אלח ודאי ונחונת
זה לא נענש רק עיקר העונש ה"י צראשית צרא חלקים את השנוים
ואת הארץ פי' צצציל ישראל הנקרא ראשית וכנאנוהו הנציא קדש
ישראל לה' ראשית תצוהתה כל אכליו יאשנוו ועל אשר אנוהו
להם שנענו נח הנוגרים נענש שלא יכנס לא"י.

עוד נ"ל צ"ה צהקדס הכתוב ויקצר אותו צגי כו' ולא ידע
איך את קצורתו עד היום הזה. ואיתא צנודרש איך זה ונשה
שלאנוהו והאיך ונשה עניו ונאור והנה הכ"ס ז"ל אנוהו ע"ז
דצר נחונד דהנה קנת הוניתה של ונשה רציו ע"ה וסנגזר
עליו שלא יכנס לא"י הוא ונטעם שהקצ"ה אנוהו לו שידצר
אל הקלע והוא הכה את הקלע או ונטעם שאנוהו שנענו נח
הנוגרים. והנה צאונת ונחונת זה לא ה"י מגיע לו עונש חנוור
פזו אך הקצ"ה ונדקק עם הלדיקים כחוט השערה לבן נענש אך
ונשה רציו ע"ה שיהי' עניו וכאין נחשב צעניו לא יכול להצין
טעם הדצר שלמה נגזר עליו וניתה כי לא עלתה על דעתו
שיענש צעונש חנוור ונחונת זה ושהקצ"ה ידקק ענוו כחוט
השערה וזהו כוונת הנודרש ולא ידע איך את קצורתו וכונת
הכתוב שלא ידע איך טעם קצורתו שלמה נגזר עליו וניתה ונקצר
וצח הנודרש לונוה איך זה ונשה שלאנוהו והאיך ונשה עניו ונאור
יען

דרוש לשמחת תורה

יען שהי' עניו לא עלתה על דעתו שנתה נחונת זה שאמר שנועו נח
הנוורים או נוטעם אחר הכ"ל והקצ"ה נדקדק ענוו כחוט השערה
אצל חנו יודעים היטב קצת נחתו שבענבם נחונת טעמים הכ"ל
יען שהקצ"ה נדקדק עם הלדיקים כחוט השערה. ולי נראה צ"ה
דהנה אנוני חז"ל גדולים לדיקים צויתתם יתר נצחיהם. והנה
צנקל יכולים לצבור הטעם כי חילוק גדול יש צני שיש לו אהב ודורש
טובתו אשר הוא סר גדול וכבד צעיני הנוגך רק נקום נוסנו הוא
רחוק ונהנוגך או אם השר דורש טובתו הוא צחלה הנוגך כי אם
השר הוא רחוק ונהנוגך אם ילטרך לטובת השר שנוגין עצורו לפני
הנוגך הגם שהשר הוא כבד צעיני הנוגך ואהב חללו נ"נו דבר
קשה הוא שיפעל בעצורו לטובה והוא צפק יען שהשר אינו עם ורק
ע"י נוכח יכול להנוגין ואולי לא ינלא הנוגך טיבת הנוצקס יען
שרואה צעיניו שאינו ראוי לכך הגם שהשר ננוגין צעדו אונס אם
השר הוא צחלה הנוגך אז צנקל יכול לפעול השר בעצור טיבת
הנוצקס כי גם אם הנוצקס אינו ראוי לכך נחונת הפלרת השר אשר
הוא אהב נואוד צעיני הנוגך ינלא ננוקסו. וכן הוא צלדיקים
קדושי עליון הגם שחאצים ונעימים צחיהם צעיני הקצ"ה צכל
זאת כל זונן שהם נועיטפים צחונר ונונלילים בעצור ישראל עם
קדוש כנחוד אגרת צקושי גדול יכולים לפעול כי אולי לא הוטב
צעיני הנוגך הקצ"ה נעשה הנוצקס ואינו ראוי לכך אך אם הלדיק
הלך לעולמו והוא צחלה הנוגך הקצ"ה ופינס אל פנים ידבר צו
אז צנקל יכול לפעול כי הגם שהנוצקס הטובה אינו ראוי לכך אצל
נחונת הפלרת הלדיק שאהב נואוד צעיני אדון כל לא יסו פניו
ריקס. והנה כל זה הוא אם נאחז דרך הלדיק ללנווד ננועשיו הטובים
וללכת צלדיקו דאז הוא כנוו שהי' חי צחוכנו ורק נחונת שעיני
צבר לנו חין אנו רואין אותו אצל הוא צעיניו הרוחנים רואה אותנו
וצקסר אנון ע"י ננועשיו הטובים שאנו נחזיקים צה הוא אדוק צנו אצל
אם נסכה ננעשים טובים כל הלדיק נוצלי לילך צלדיקו ח"ו אז
נחפררה הצצילה ורחוק הוא ננאחזו כרחוק ננזרח ננוערב ונחנס
לנעק חליו הושיעה אדוכי כי צאו נים עד נפש. והנה צנושה רבינו
ע"ה הגם שנת נ"נו הוא כאלו לא ננה והוא צחוכנו כנו
נחחלה רק שאין אנו רואין אותו אצל הוא רואה אותנו
יען שצקסר אנון הוא אדוק צנו יען שאנו נוקיינים תה"ק וזהו
כוונה הנדרש ולא ידע איש את קצורתו עד היום ופי' הנדרש איש
זה נשה שחאנר והאיך ננשה עניו נואוד כי ננשה לא הרגיש צקצורתו
יען שהוא כאשר הי' עוד צחוכינו כי אנו נחזיקין דרכו לקיים
נולות תה"ק ורק אנו חין רואין אותו. וננשה יצואר היטב
צ"ה שייכות סוף תה"ק לחחלתה וננשה צן ננאה ועשרים
שנה צונתו והגם שנת נ"נו לא כהתה עינו ולא נס לחה
כי עוד צנאור עינו רואה אותנו וכאח נאנון הוא לנו להנוגין
טוב

דרוש לשמחת תורה

טוב צעדינו לפני אדון כל והטעם הוא לעיני ישראל צראשית
יען שלפני עיני ישראל עוד תורה הקדושה שנקרא ראשית
ואנו נחזיקין צלדיקו לילך צעקצות תה"ק. וזכות תה"ק יענווד
לנו שנעלה לליון צריכה צצ"ה.

אמר המחבר בלב נשבר מדבר.

הנה קראתי חיצורי על דרשות צסס חרבן אשים והנה כל נחצר
נחן טעם לשצח ננה ראה על ככה לחת עם כהנס ונה
גם אני שהסם גורם להזכיר אותו כי גדול כים שצרי צמות ארצע
ננאחי ה"ה הרצני נו"ה טוואל והצחור ננאחי הצחור אלעזר והצחור
צלנה ע"ה לכן קראתי עם החיצור קרצן אשים יען שנרנוו שנותם צזה
ושם פולס אהן להם לא יכרת חללצ"ה.

שם עולם אתן בחיבורי להבתולה השולמית בלומא בת
רבה ע"ה בת יד"נ הרבני מ"ה נפתלי צבי נ"י שנתן
סיוע שיש בו ממש להרפסה לזכרה תנצב"ה.
תכתב לזכרון היקר הנדוב הר' אברהם לבי ציננער עם
אשתו האשה החשובה אש"ח אסתר ע"ה גם בתם
האשה החשובה אש"ח מרים ע"ה בת היקר הר' זאב שמערן נ"י
תנצב"ה.

בסוגי ברדמי ועד אחד במלחמה (יבנות ק"ד קט"ו).

מתני' האשה שהלכה היא ובעלה לנו"ה שלום זינו לזניה ושלום בעולם
 (פרש"י שאין שעת חירוס דתינח דדדמי ונאווד לזה אם פירש
 היננה חדש או חדש"י ודאי הואיל ולא חזר הרגוהו לקטים דהואיל ולא
 שעת חירוס אי לא חזיתא דנזית חיישא לקלקולא שנתא יצא לאחר שניסת
 והתא נקולקלא כדאמר לעיל פ"ז ולא אמרה דדדמי) וצאה ואמרה נת
 בעלי תתיצם. וערוך לנר ז"ל הק' צונה שפרש"י דתינח דדדמי כו'
 הרגוהו לקטים דלמה נפרש רש"י אונוד אחר וננה דנפרש רצח צגנ'י
 דקאמר בכל הני דאקטול כו' קונתרי וחי' וכן נפרש גם הרמזים ז"ל
 צפ"י תושביות והנרמורה ז"ל הציח צ' הפ"י של רש"י והרמזים. ואין
 לומר דנשנוע ל"י לרש"י דדוקא צע"י קידענו איש שלום בעולם אבל דקספק
 חינה כאלמנה ונפרש רש"י טעם של קפק ורצח נפרש טעם של ודאי
 נלחמה דז"ל דקספק היא כאלמנה כמו שהוכיח רש"י לקונן צגנ'י וננה
 דקאמר הכא שלום בעולם נשום דקצעי לנחמא נלחמה בעולם וכן נוכח
 נז"י וננה דקצעי צגנ'י לקונן החזיק' נלחמה בעולם ונז"י ונז"י זה ע"כ
 איירי דלא ידענו ודאי איש שלום דאל"כ ונה נועיל חזקתה נגד ידיעתנו
 ואעפ"כ פשיטא ל"י דנלח החזיק' כאלמנה הרי דקספק לא חייש"י לנלחמה
 ולכן דברי רש"י ל"ע. ובירושלמי פריך וז"ל כונה דתת אמר אם יש
 עדים שהיא א"א והיא אמרה גרושה אני א"כ ואמר אף הכא כן ופי'
 קרבן העדה ז"ל דנכתובות פ"ב אמר"י האשה שאמרה א"א הייתי וגרושה
 אני כאלמנה שהפ"ה שאמר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיתה א"א
 ואמרה גרושה אני א"כ שכבר הוחזק ע"פ עדים צ"א ולא קונני' אדיבורה
 דידה להתיר ונאמר גם כאן אחרי שיל"י בחזקת א"א א"כ להתירה ע"פ
 עלמה) ותי' וז"ל שניה היא צגידי ניתה נאחר שאם יצא הוא נכחיש ופי'
 הרבז העדה שאני הכא בעדות של ניתה הקילו שיראה לסקר חולי יצא
 בעלה ויתגלה סקרותה לעיני כל אדם נש"א"כ צגנ'י אף אם יצא בעלה
 ויאמר גרשתיך נכחשת אותו ואמרת גט ה"י לי ונאצד נונני. וראשונ'
 ז"ל רמב"ז ורשב"א הביאו הירושלמי הכ"ל וצח"י הרי"ע ז"ל הק' על
 ראשונ' שהביאו הירושלמי דהא לכאורה חילוק זה של הירושלמי הוא לנאי
 דצעי לתינח דנכתובות כ"צ ראה דבריו של רמב"ז בגירושין ולא צויתה
 נז"י גירושין יכול נכחשתו נש"א"כ ניתה ככ"ל אבל א"כ דתת הש"ס ונז'
 חליש' כולה התי' והאמר ר"ה כו' חזקה אין האשה נעזי' ונשכי' ה"ע
 היכא דליכא דנסייע אבל התם דאיכא עדים דנסייע לה נעזי' וא"כ
 לדין ליתא להך חילוק דנלמא צשאר ע"א ספיר חילוק הכ"ל דנחיינן
 צויתה דהיא דייקא שלא תוכל להכחישו נש"א"כ צע"א אומר נחגרשה
 לא דייק שהוכל להכחישו כיון דנסייע לה נעזי' נש"א"כ צהיא עלמה
 גם בגרושה אני לא תוכל להכחישו ואעפ"כ לא נחיינן וא"כ גם צמת
 לא התי' כאלמנה דאם ה"י שום חילוק א"כ נאי פריך הש"ס התם. אך לכאורה
 איך סיטי' הטעם קשה התם דהא עכ"פ נוכח ננחמ"י דהכא דיש חילוק

אביע תודתי להנודפיק ונ"ה יעהב ווידער שהפיק רלוני והדפיק
 קפרי עליה"ט ואי"ה כסיזכני ה' להוליא לאור שאר חיבורי
 הדפוס כל"כ אללו.

המחבר.

צ"ן ויתה לגירושין דנות כאלונת וגרושה ח"כ. אלונת זה ל"ק די"ל דנוקס
 עיגונת האנני חכמים כשאר עד כשר נשאל"כ בגרושה ולכך התם צתרי
 ותרי דאף דהיא כשאר ע"א ונינו חרי כונתה פריך שפיר חי יועיל
 נטעם ח"י להכחישו צלה עדות יועיל גם לגט וע"כ דנטעם עדות וסוד
 אין חילוק אצל לטעם הירושלמי הכ"ל קי (עיי"ש שתי כונה תי). עוד
 העיר דלונה קתני הנשא ולא קתני כאלונת כונו בקיפא דלונר אינה כאלונת
 ותי' דצא להורות שאינו נטעם כאלונת לחוד רק נושם עיגונת כדי שתנשא
 תקנו חכמים וגם דהוא נקום נהודך חונר כו' וסמכ"י ע"ז שמתירין אותה
 להנשא דודאי לא הנשא רק כשהידוק נקודם.

שם מתני' שלום זינו לזינה ונולחנה צעולם קטטה זינו לזינה ושלום
 צעולם וצלה ואלונה ונת צעלי ח"כ רי יהודה חונר לעולם ח"כ
 ח"כ צתתה צוכה וצגדי קרועין ח"ל אחת זו ואחת זו הנשא. פרש"י צדיה
 קטטה כו' י"ל נהודך שנוכחתו היא רולה לאקור עלונה עליו. ושירי הרבז
 ז"ל על ירושלמי הק' על רש"י דאי לקלקל נהכוונה ונה לה להעיד שקר
 הלל אפשר לה לזכות ותאקר עליו וכ"ת חס היא חשוד' אין כל ישראל
 חשודי ולא חנולא ניי שיזנה עונה הא יכולה היא לזנות עם עכ"ר או
 או עצד ואף לשיטה ר"ת שכי תוק' כתוצות ד' צמנו דקוצר טוונתה
 דכת"ב צבי קוטה לא קאי אעכ"ר שציחתו כזהנה נודה ויתה שחאקרה
 על צעלה צציחתו כדנוכה ככתוצות פ"צ וצש"ס קוטה. עוד הק' דלפ"ז
 ל"ל ונשכתינו כשנית לנשנה אחרונה דקיף נדרים דלונתנה ראשונה ודאי
 נחונן חפ"י אשת ישראל חלל שזין לה כהוצה ואף זו כשיצא צעלה אין
 לה כהוצה ונה ונה ותי' דחפ"י כיחל לה לשקר צענין זה שיכולה לונר
 ששונעה ונאחרים שנות או שטעמה אצל כולי האי לא וצזה נפשה לזנות
 לעין כל. וצח"י חרי"ו הק' ג"כ כעין קושי' צי של השירי קרבן דהא צקיף
 נדרים צאוונת טונתה חני לך הששו צבל הנשים שונא עיניה נחנה צאחר
 ורולה לאקור עלונה עליו וח"כ חפ"י צלא קטטה כיחוס ג"כ לזה ותי'
 דהתם הוא ג"כ רק תקנה וכאן שתי' עגונה אי כיחוס לה לא חששו
 חכמים כל זמן שאינו צרור קטטה. עוד תי' דהתם יש חשש שרולת לאקור
 עלונה וננוו צטענת טונתה חני לך שיתן לה גט אצל לא שתנשא צאקור
 ח"א כדי ליאקר עליו ולא חיישי' רק צקטטה. והישראל יעקב ז"ל
 כ' על פרש"י אף דלקונן קט"ז פליגי חונראי צטענול דקטטה י"ל כוונת
 רש"י גם לנ"ד נוסוס צדדני דנהודך שרולה לאקור עלונה עליו לא דייקא
 ואלונה צדדני ולפנ"ס הר"ח צתשו' הוצא צכ"נו רפ"ג ונה"ג צדעת
 הרנוצ"ס דלעולם ר' חנינא להחונר נש"ה נקט טענול דר"ח לחחונר
 ועפ"ז י"ל דנושה כ' רש"י לשון י"ל היינו דנוסוס ספיקא יש
 להחונר כהאי טענול.

ולפ"ד אהוקי דכאן הוי ולי להדין דת"ק לא נפרש דאיירי גם צחינו
 ונוטל וחכמים נפרש ל"י ולכן העלה לולי דצריחם ה"י נ"ל לונר כיון
 דת"ק ג"כ צעי שלום זינו לזינה וח"כ י"ל דודאי היכי דלא צלה צוכה
 וצגדיה קרועים יש הוראה קלת דעכ"פ ה"י קטטה ציניהם ולכך אינה
 נהאצלת על ויתהו ואלונה צדדני ולכן ק"ל דודאי היכא שידענו צודאי
 ש"י שלום ציניהם כאלונת חפ"י אינה צוכה אצל היכי שיש ספק נודה
 ג"כ שזה הוראה ש"י קטטה ציניהם וחינה כאלונת ור' יהודה ודייק
 לעולם ח"כ כו' פ"י חפ"י היכי שידענו ש"י שלום ציניהם ונינו היכי
 דלא צלה צוכה רח"י גדולה שאלונה צדדני אצל חונרו לו ק"ל דחפ"י
 היכי דלא ידענו ודאי ש"י שלום ציניהם וגם לא צלה צוכה ונינו
 כאלונת דחל"י ונה שצלה כן ששועה היא וכמו דהפרשי טענול לקונן צצריחא
 וכי פקחת הנשא שועה לא הנשא. בגמ' תנא שלום זינו לזינה נוסוס
 דקצעי לניחתי קטטה זינו לזינה חני שלום צעולם נוסוס דקצעי לניחתי
 ונלחנה צעולם והרי"ו ז"ל העיר דלכאורא דייקא דונתני' קתרי אהדדי
 דרישא נוסנע דוקא צידוע ששלום צעולם אצל צתנולא לא תינשא וקיפא
 נוסנע דוקא ידוע ונלחנה צעולם אצל סתנולא כאלונת ותי' לנו לונר
 נעשה צקתם כוונתנה צעולם כדחונרי' צקידושין ה' ג"ז הא דפריך ותנא
 קיפא ונלחא דקתרי לרישא חלל ה"ק כו' נהן הוא חונר הוא נעשה כמי
 שנתנה היא וחונרי היא ולא הוי קידושין ועוד דתי' אפשר ליישב צ' הדיוקים
 דהא צרישא תנן הנשא לכתחלה וצק פא ל"כ לגונרי דונשנע חלל
 וח"כ שפיר צרישא הדיוק צידוע שלום צעולם אז הנשא לכתחלה אצל
 צקתם לא תנשא נוספק ולא חלל חס יקת וצקיפא צידוע ונלחנה לגונרי
 ח"כ ותנא נוסא"כ צקתם דלא חלל חך קי ונה דחונר תנא שלום נוסוס
 קיפא כו' הא ונינו ח"ל לניחתי סתנולא חשה שהלכה כו' ונת צעלי הנשא
 וצקיפא ונלחנה צעולם ח"כ והוי נוכח דצקתם כאלונת דחונרי ונקתנול
 אין ונלחנה ולא ונלינו כזה צהך דקתרי דייקא אהדדי דנינול חני נוסוס
 קיפא. ול"ל כדחונר ריש חולין חלה דצד"ח צגדול ע"ג אצל צא ונלחא כו'
 דדייק ח"כ אהדדי ונשני יולא ונכנס ע"ג קרי ל"י או צא ונלחא קרי
 ל"י וכן הכא סתנולא שאינו ידוע ונלחנה שלום צעולם קרי ל"י כיון
 דנחוק' כן צקתם רק דניותר ונה דחני שלום צעולם כיון דגם צקתם
 כן ולא קני"ל וידי וע"ז חונר חיידי דחני קיפא דהתם דוקא ונלחנה
 ידוע חני רישא ג"כ חף על סתם. עוד ונישצ דלא תקשה דייקא דרישא
 חדקיפא דנהחוק שלום ח"ל לשאלה צאלונה קתם ונה צעלה חי חונרה
 צנלחנה או על נטתו כונ"ש רש"י לקונן דסתנולא על נטתו וצהחוק
 ונלחנה צקתם ונה היינו צנלחנה וצלה נודע לריך לשאלו צחונרי קתם
 ונה חי כונתה צנלחנה או על נטתו (עיי"ש סהאריך).

תום ד"ה **א"ר** אחת זו ואחת זו הנשא. אין להקשות דהיינו ת"ק
 דהא נעיקרח לא פ"י חי ויירי חפ"י צלה צוכה והכא נפרש
 ל"י וערוך לגר ז"ל הק' על תי' החוקי צכ"ג לא חונרי צשאר נקונות
 דפריך ח"כ כן דחכמים היינו ת"ק כגון צצנת כ"ד דפריך ג"כ הכי

7

לצינה לאו דוקא חלא אפי' קתווא נמי כשלוס צינו לצינה ולא חילטריך
 לנחנח תנא שלום צינו לצינה חלא נשוס דקצעי לנחנח קטטה צינו
 לצינה וכן נשונע שלום צעולס דנשונע לכאורה דצעי דתצטרך דשלוס
 צעולס לאו דוקא חלא אפי' קתווא נמי כשלוס צעולס דנמי חלא נשוס
 דקצעי לנחנח ונלחונה צעולס חמי נמי שלום צעולס ורשב"א ז"ל הק'
 דהא חילטריך שלום צינו לצינה לאשונעי דנולחונה צעולס אפי' דאיכא
 שלום צינו לצינה לא חנורי נטרי עד דחזי בדחנורי צקמוך ותי' דהתיא
 נקיסא נפקא דקתני שלום צינו לצינה ונלחונה צעולס וכי ראבי"ה ז"ל
 חוצא צנרדכי דהא דחנורי דחי' לוונר ונה צעלי צנלחונה היינו דוקא
 שהי' הולך להלחם להרוג או ליהרג והי' צתוך הנלחונה חבל אם הלך
 ונערכת הנלחונה לקנות שלל ציזה לא חנורה צדדמי ועוד דהא צנורה
 ונה על ונטרו ונהינני אפי' צנלחונה צעולס חלמא הא דלא ונהינני היינו
 דוקא צנורה ונה צנלחונה ואם ונה או נהרג צריחוק נקום שלא היתה
 הנלחונה היינו כנות על ונטרו והכי נשונע נירושלמי דגרסי' ונה צין
 שלום צעולס לנלחונה צעולס קצורה צו שונה ולא ונה פ"י חנורה צדדמי
 עד כדון כשהיתה נלחונה צלפון וצאה ון חלפון צדרוס וצאה ון הדרוס
 ע"כ ונשונע צהיתה ונלחונה צלפון וצאה ון הדרוס ונהינני. ובמרדכי ז"ל
 קיים שם וז"ל צזה לא חנורה צדדמי שהרי ניהוג הוא סצני חדם חולכים
 צלא כלי זיין לראות צנלחונה שאין נקפידין עליהם והטי"ז ז"ל צאה"ע
 קי"ז קקס"ד כי דנוזה כלנור שאין דבר זה נועיל חלא באותן הנלחונות
 שננהגן כך שאף אם יהי' לך חי ונלחמים ולך שכנגדם יתרגו צהם וי"ז
 לא יתרגו אותם שהם קנוך לנערכת הנלחונה ולא יגעו צהם כי יודעי'
 שאינם צאו לנלחונה להלחם עם לך שכנגדם רק לראות צאו נשח"כ
 צאותן הנלחונות שאם יהי' לך חי ונלחמים ונהרגים ונהם צקפרי הנלחונה
 ודאי גם הנקטלים וצאים קנוך לנלחונה ג"כ צקכנה אז אין חילוק וכל
 נוי שנתהוו קם הוא צכלל הנלחונה ננוש. וח"ו ז"ל צק"ק ק' נקוסק
 אם הרנוצ"ם נודה לזה הדין של הרצ"י נשוס דהרנוצ"ם ק"ל דאפי'
 צקצרתיו ח"כ ונקתווא קצרה חתו רחוק ון הנלחונה ואפי' לא ונהכי.
 וצ"ש ז"ל צק"ק קנ"ח כי דלא דק כי צקצרתיו הטעם כיון שונה צנלחונה
 חינה וננחנח ונשקרת ואונרת קצרתיו.

גמ' חנור רבא וי"ט דנולחונה נשוס דחנורה צדדמי (פרשיי נחנוד
 לצה ואפי' דלא חזיתה דוניה כדפי' צכל חכי דחיקטול הוא פליט
 צתנויה) ק"ד צכל חכי דחיקטול הוא פליט חת"ל כיון דשלוס צינו לצינה
 נטרא עד דחזיא זינונין דנחמי לי צגירא או צרונחא וקצר ודאי ונה ואיכא
 דעצד קנתרי (פרשיי חחנוד). וחי' והרי"ו ז"ל כי דיש לכאור' כ"ו צין צ' הטענוים
 דלטעננח קנח ודאי לא ילחא כלל נחזקת ח"א ואלו העידו עדים שהי' צנלחונה
 ודאי דצא עלי' צחיק קחי וגרע ונהנך דרי"א צן פרטא דרוב ניילובים
 ועכ"פ הוא ספק גנור דניקת חלא חבל לטעם שני דאין לקפק צקחס
 רק שרחתה דנחמי ל"י כ"ו ואיכא דעצד קנתרי כ"ו דזה נראה דרוב
 לנחנח כנוים שאין להם סוף ועכ"פ חיתרע חזקת ח"א וי"ל דניקת לא
 חלא

חלא כמו נים שחל"ס אך י"ל כיון דהא דנלחנת צנות צעלה חינו ונהי"ת
 רק נדרצנן נשוס עגונה חקילו וצזה דלא חנשא חלא חקילו שוב חין כאן
 חקקנה ואין נחנני' לה כלל שנות ונשאר חדחורי' וחלא וניושצ הלשון
 חינה נלחנת. ואין נוכרה דהא צנשחל"ס נלחנת ועוד דיש פוסקי' דנהי"ת
 נלחנת רק דלא חחנורו חכנוים עיי"ש צנו"י ר"פ חלשה רצה והנה יס
 להספק הך חת"ל דקאנור אם חזר נקצרה ראשונה דכל חני דחיקטול
 ואין חוששין רק לחשש חחרון דזנונין דנחמי לי כ"ו וקיי"ל כן כנו"ש
 הגאונים צכל חת"ל דהלכה כן גצי חיציעא וגם חכא כני"ל או חפטר
 דרצה עלנו כלל צ' הטענוים וכנו צ' קפיקות לחיקור דנחנת טעם צ'
 לחוד חפטר דלא הי' נחנני' כיון דעכ"פ ילח נשחש דחורי' כיון דרובן
 לנחנח ורק חשש דרצנן ניעוט וטעם ראשון לחוד ג"כ לא סגי דרוב
 פענוים נטרי עד דחזי לכך נלרף צ' חששות שונא חונרת נשוס כל
 חני דחיקטול כ"ו והי' ספק דחורי' וחת"ל כיון דשלוס נטרא כ"ו עדיין יס
 ניעוט לחיקור דינוני' דנחמי כ"ו ונלרפי' צ' חששות לחזקת ח"א וספיר
 נהי"ת חפטר דחלא ונלשון חרי"ף ור"ש ז"ל שהציאו כל ליסנא דרצה
 נשונע כפי' חזה דחל"ה לא הי' להם להציא רק טעם חחרון לחוד דזינונין
 דנחמי ל"י כ"ו כיון דהדר נקצרה קנח. עוד כי דלכאורה יס לפרש זינונין
 דנחמי ל"י כ"ו ואיכא דעצד כ"ו היינו שלא חננייה חכנוים רק שיהי'
 נודע שהיתה נשקרת לגנורי נשח"כ כשהי' חלל העולס צונה לתלות
 שלא שקרה צכוונה שוב לא חננייה ולכך צנלחונה חף שיצא צעלה
 לא חתי' נחפסת חלל העולס לשקרן דחלו דנחמי ל"י וטעתה ועצד ל"י
 קנתרי כ"ו ולכך ח"כ לגנורי כלל דחיישי' דלא נחמי ל"י כלל ולא ילחא
 נחזקת ח"א וחלא דכיון דאיכא כ"ו יס לתלות וניושצ הלשון ואיכא דעצד
 ל"י כ"ו ולא חנור דנחמי ל"י (עיי"ש שחחריד). והרבו נתנאל ז"ל כי
 דצא חנורה שרחתה שפלטע נוחו וכ"ש חחכו ראשו וכל הדוניה שח"א
 לחיית ולא ונהכי ל"י קנתרי ונהיננח דלא נשקרת כמו שנלחנת חי חנורה
 ונה וקצרתיו חבל לדעת הרנוצ"ם דנשקרת חף צנות וקצרתיו גם
 צכה"ג ח"כ.

תום ד"ה וימניו כ"ו והיא ירחה לענוד עד שינוות לפי שזרקין
 חילים ואצני צלקטרחות ואינם נוכוחים על נוי שיפול חבל
 לקנון גצי נפלו עלינו לקטים נלחנת לוונר נהרג שנונד' קם עד שינוות ולא
 חנורי צדדמי. והרי"ו ז"ל כי דלכאורה לא נשונע כן לשון הס"ס חת"ל
 כיון דשלוס צינו לצינה נטרי עד דחזי זינוני' דנחמי ל"י כ"ו נשונע דקאי
 על טעת ונעשה כיון דשלוס צינו לצינה וננחנת צנלחונה
 עד שחדע וי"ו זינונין דנחמי ל"י כ"ו ולחוקי' הא גם צזה דנחמי ל"י
 חינה קונכת וננחנח היכא שיכולה עד שחדע לגנורי רק נשפי' שזרקין
 חילים ואין נחנני' ירחה לענוד וא"כ יכול להיות שלא רחתה דנחמי
 ל"י ואעפ"כ הי' ירחה לענוד ונה שייך כיון דשלוס כ"ו נטרה עד
 דחזי' כ"ו כיון דחוששין רק שלא הי' יכול לענוד קם ונה נועיל
 ונה דשלוס צינו לצינה להיות נטרי עד דחזי' כ"ו הא אם יכולה
 לא שייך

לא שייך זימנין דנחיי דעדיין ונחנת. ולתוס' הפי' כיון דשלוס זינו
 לבינה כטרי' כו' היינו כיון דאין רלוונה להפקיע ונצלה צחנס לא האור
 על אונדנא קלה ונת רק אס כטרי' עד דחזי' וקאי הש"ס על שעת האונרה
 כיון דשלוס לא הי' אונרת ונת אס לא דנטרי' כו'.
גמ' סבר רבא לנייור רעצון אינו כונלחונה דלא אונרה דדדני' הדר
 אער רבא רעצון הי' כונלחונה דהתי' דתית לקוני' דרבא אונרה
 ל"י צעלי ונת צרעצ אונר לה שפיר עצדה (פרש"י לנקותה ולתופסה ונתך
 דצריה נחכוון) דשיצת נפסך (פרש"י סהנתה אוחי אפי' חי ופרחת לך)
 ס"ד דנחתי' פירחא דכפתי' דשנקה ל"י הוה חי (פרש"י אלנוח אונר
 דדדני' ונשוס האי מעשה הדר ז"י רבא) הדר אונר רבא רעצון גרוע
 ונלחונה דאלו ונלחונה כי אונרה ונת צעלי ונלחונה הוה דלא ונהיינו'
 ה' ונת על ונטו ונהיינו' ואלו גצי רעצון עד דלונרה ונת וקצרתו
 פרש"י דאלו ונלחונה סבור שונא צרה וניכל אצל צרעצ היל סבור א'ך
 יחי' ובהרי"מ ז"ל הקי' צנו"ש רש"י לנקותה ולתופסה ונתך דצרי' נחכוון
 דה' קיי"ל אין צודקי' עידי נשים דדרישה וחקירה וא"כ לונחי דהוה סבר
 רבא דרעצון אינו כונלחונה לונה שאל אוחה. ולכאורה נראה ונת רחי'
 להרננים ז"ל פ"ג ונה"ג הט"ו דצעד עלמו שאונר ונת לריבין לשאל
 אותו האיך חתה יודע כו' כיון דאפשר לצרר א'ך יש לרחות דגס ונקודס
 לא הי' צרור לרבא דרעצון לא שייך דדדני' והי' דולה לצרר הדין ונשאי'כ
 צנחי דונסקינן דלא אונר כלל דדדני' אפשר שאל' לשאלו וקלת ונשוע כן
 דאל"כ א'ך לונד רבא וונה שאשה אחת אונרה דדדני' סיהי' הדין כן צכל
 הנשים אקו אס יתרוני צונה על ונטו שאשה אחת אונרה דדדני' על גוסק
 וכה"ג טו' יחי' הדין כן צכל הנשים וע"כ דהוי ונספקא ל"י וכשראה
 שמוזדנן כן הכריע להפך. עוד הקי' צנו"ש גמ' הדר אונר רבא רעצון גרוע
 ונלחונה כו' ואלו גצי רעצון כו' ופרש"י דאלו ונלחונה סברה שונא צרה
 וניכל אצל צרעצ היל סבורה א'ך יחי' דה' ע"כ ונה שקורא גצי רעצון ונת
 על ונטו היינו כשכזר נסתלק סכנת הרעצו ואונרת שונת אח"כ כנסתלק
 הסכנה דאל"ה א'ך שלא הי' גרוע לא הי' נאונ' דהוי ונת צרעצון כונת
 ונלחונה דונלחונה דרעצון היינו סכנת הרעצו וע"כ שונת אח"כ וא"כ לונה
 לא תהא נאונת ולא שייך כלל א'ך יחי' כיון שנסתלק הסכנה דע"כ על
 ונטו היינו שלא ונחנת רעצו ותי' דלכאורה א'ך ונהיינו' ונלחונה ונת על
 ונטו ה' כיון דונה דנאונת הוה רק ונתך חונר ועצידא לאגלוי' וא"כ
 שאללה דדדני' שונת ונלחונה טו' י"ל שונסקרת על ונטו כדי להחירה
 וליכא ונתך חונר דקצורה שלא יצא א'ך י"ל דגס על הספק רחוק חוששת
 שונא ונ"ע לא ונת וניכל ותהי' נחפסי' שקרן ודוקא שאונרה ונת ונלחונה אז
 אונרת דדדני' כיון שרחוק אללה שחי א'ך אס יצא לא תהי' שקרן צנוזד
 דיחלו צטעות דנחי ל"י כו' ונשאי'כ באונרת ונת על ונטו לא אונרה
 דדדני' א'ך דרחתה דנחי ל"י ונלחונה ונ"ע חוששת שונא ניכל ויצא ותהי'
 שקרן צודאי צונה שאונרה ונת על ונטו שלא יחי' לה הנללית ולכך
 אינה ונסקרת ל' על החשש רחוק דנינוח ניזול ויצא ונהיינו' ונשאי'כ
 צרעצון

צרעצון אס צאונת הכיחתו צככנת רעצון הוה אללה שונת ודאי כנו"ש רש"י
 דא'ך יחי' ושפיר ונסקרת צונה שאונרת על ונטו שלא ונחנת רעצו כדי
 להחירה דה' אינה ונתייראת כלום דודאי אללה שלא יצא ושפיר לא ונהיינו'
 צונה שאונרת על ונטו שלא צרעצ דאלו חונר' דונסקרת צזה כיון דלא
 עצידא לאגלוי' כלל אללה וא"ש פרש"י א'ך הקי' דאי"כ לונה ונהי' באונרת
 קצרתו צרעצון ה' עדיין החשש שונא ונסקרת ונ"ש קצרתו דאינה חוששת
 טיבא [יעי"ש ונה שנוייס]. וב'רשב"א ז"ל דה' דאונר גמ' דונלחונה
 אס אונרה ונת על ונטו ונהיינו' הפי' הוה שאונרה ירד ונלחונה והוכה
 ונ"ע ונת על ונטו ונשאי'כ דצרי' דכ"י ה' לא אונרה דדדני' דכיון
 דאונרה ונת על ונטו לא חיישי' דונסקר' דלעולם לא ונחוקי' דונסקר'
 אלא דזימנין דעטי' ואונרה דדדני' וכ"ת ונכיון דחזי' דנחי ל"י בגירא או
 צרווח' שצק' ל"י ואונרה דדדני' כדאונר' צרעצון לא היל דונלחונה ונשוס
 דונסקפינא ערקא שצק' ל"י וכיון דחזית' דאינחתי צרווח' סצרי' דנית ל"י
 וכן כנו' צרעצון ונחנת פחד רעצון שצק' ל"י ואונר' דדדני' כהאי איתתא
 דחתי' לקוני' דרבא אצל צצ' ונ' ונלחונה לא שצק' ל"י עד דחזי' דנית
 והיינו דאונר' צקנוון נפלו עלינו לקטי' הוה ונת ואני כללתי נאונת ונשוס
 דאשה כלי זיניה על"י ואינה יראה ונ' הלכטי' ואינה ונחנת אותו עד
 שדע אס ונת אס לאו וכן פרש"י וע"כ אית לן לנייור הכי דאי לא אשה
 היכי ונהיינוח אפי' כשי' שלום צעולם נישא שונא הוה גוסק וכצורה
 שונה ואונרה דדדני' אלא ודאי כדאונרן. וכ"כ דרישב"א ז"ל ודחת הסוצרי'
 דונת על ונטו היינו ונחנת חוליו דוקא. וז"ל מהרש"ל ז"ל צחי' כאן
 עיינו שפרש"י דאלו ונלחונה ק"ל שונא צרה וניכל כו' פי' ונש"ה לא אונר'
 כלל דונסקרת אלא אונרה דדדני' ונש"ה כי אונרה ונת על ונטו צלא
 ונלחונה נאונת אצל צרעצ דקצרה א"ה צעולם סיהא הונלתי שלא ינות
 ונש"ה אונר' שונא ונסקרת לונר א'ך ונת על ונטו צלא רעצו אצל קצרתו
 שאינו תלוי צעדות וניתה כולי האי לא אונר' דונסקרת. והב"ש ז"ל צכ"ק
 קנו"ז הצי' צס ונהרש"ל דה' דנאונת באונרת ונת על ונטו היינו
 כשאונרת ונת שלא ונלחונה אצל אס אונר' ונת ונלחונה ולא נהרג א"כ
 וכי דכן ונשוע ונהגה צקנוון. ועצי ארזים ז"ל על אה"ע דחתי דצרי'
 דצקפר יש"ש כ' צהפך שבי' לפרש ה' דאונר' גמ' ונת על ונטו היינו
 חפי' אונרה שצ' ונהנלחונה צפלעיו ונת צחות הפלעי' שנאונת כו' (וכ"כ
 גס רשב"א הכ"ל) ונש"ה כראה לו חפי' אונר' צהדי' ונת ונלחונה אצל
 לא ונת ונחנת ונכת אויב אלא ונעלנו ונת צין אכסי הונליר דהוי כונת על
 ונטו ונהיינו' כו' עיי"ש הרי שבי' להדיא דבאונרת ונת ונית לנעונו.
 דונלחונה נאונת ונה דאונר' גמ' ונת על ונטו לא תחא לנעונו.
 ונלחונה וניתה טבעית אלא אדרבה אחי' לאורוי' דונת על ונטו ונ"ע
 סה"י עיי' ונכות ופלעים הונלחונה וכנו"ש הרשב"א הטעם וכן נראה ע"פ
 הקצרה לדעת רוב הפוסקי' שחולקין על הרננים וס"ל דקצרתו ונהי'
 אלנוח דלא חשדי' לה לונסקרת צנוזד ואס לא נאונתי באונר' ונת וניתה
 טבעית צנקוס הונלחונה ע"כ לריבין אנו לונר שונסקרת צנוזד ונ"ש
 אונרת

לה דמשקרת) והר"ן ז"ל בתשו' הוצא צ"ש ס"ק קנ"ו ת"י ג"כ כר"י. והב"ש ז"ל סס הציא עוד טעם לדברי הרמב"ם דנחמנה שחזי בלבה שנה נשקרה ואומרת קצרתיו. והל"ג ז"ל ת"י קוש"י הנפוקדים על הרמב"ם ונחמ דרעבון גריע ננחמנה דלכחורה ק' עוד על הרמב"ם דהרי אנרי בגו' איצעי להו החזיק' היא ננחמנה צעולם ונהו והק' רס"י ותפשוטו צעיין ונחמני דקתני שלום זינו לצינה ושלום צעולם דודאי ונה צעלי צנחמנה קאנורה דאי על ונחמנו נחי ארי' שלום צעולם אפי' צנחמנה צעולם אנרי' לעיל כי אנורה ונה על ונחמנו ונהינני' אלא ודאי ונה צנחמנה כו' ות"י נחמני' דהואיל ושלום צעולם אפי' דלא אנורה ונה על ונחמנו ונחמנה ונה ע"נ קאנורה וצונן ס"ס ונחמנה צעולם ונחמנה ונה צנחמנה כו' ע"כ ונשנוע נחמני' דקאנורה ונחמנה צעולם ואנורה ונה צעלי א"כ אפי' ונה קתנא וחיב אנחי נקמי הרמב"ם ונה צעלי צנחמנה דנשנוע דוקא ונשום דאנורה ונה צעלי צנחמנה הו' ונה צעלי קתם לא ועוד דק' דיוקא אדיוקא דלנועה קאנור חבל אס אנורה וע"נ כחונת דנשנוע הו' קתנא לא ונהינני' ועוד ק' צו"ש אפי' אס אנורה ונה צנחמנה וקצרתיו לאשנועי' רבותא ולינא אפי' אנורה וקצרתיו קתנא דצנחמנה א"כ לכך כ"ל דהרמב"ם קוצר דצנחמנה ג"כ אס אנורה ונה וקצרתיו נחמנה ולא אנר א"כ אלא כשהזכירה ונחמנה דאנרי' ונה צנחמנה וקצרתיו ולהכי כ"י הרמב"ם ברישא דלישנא ונחמנה ואנורה ונה צעלי צנחמנה א"כ ונשום דצעי לנינור אחיב דאפי' אנורה קצרתיו א"כ והך דינא לא הו' אלא כשהזכירה ונחמנה חבל דלא אנורה קצרתיו אפי' אנורה ונה קתנא והו' שעה ונחמנה א"כ והשתא יתייצבו טפי דברי הגו' אליצי' דרעבון גריע וננחמנה דאלו ונחמנה כי אנורה ונה צעלי צנחמנה לא ונהינני' אפי' שהאנור ונה צעלי צנחמנה וקצרתיו וה"ה דרעבון אס אנורה ונה נחמנה רעבון וקצרתיו לא ונהינני' והו' דאנרי' בגו' דרעבון ונה וקצרתיו ונהינני' כשאנורה ונה וקצרתיו קתנא וה"ה צנחמנה אס אנורה ונה וקצרתיו קתנא ונהינני' חבל כשאנור ונה צנחמנה וקצרתיו או ונה דרעבון וקצרתיו לא ונהינני' לדעת הרמב"ם ויש טעם נכון לזה דכשאנורי' ונה קתנא צנחמנה אז תלי' דצנחמנה הו' כדכ' רס"י חבל צאנרי' ונה וקצרתיו לא תלי' בהכי אלא אס הזכיר צפירוש ונה צנחמנה וקצרתיו. וערוך לנר ז"ל ת"י קוש"י הנפוקדים על הרמב"ם לפנ"ש הרמב"ם דא"כ צנת צנחמנה ונשום דאנורה אחרי סנהרגו הראשון ואחרוני' שה"י צעלה צאנלנאן גם הו' נהרג ענהן וע"ז ונקיים לפיכך א"כ אפי' אנורה ונה וקצרתיו ופי' דצריו כך הו' דכנו שאין ונאניכין לה שנת אחרי שקצרה שצעלה ה"י בכלל אחרים ה"ה ג"כ אין להאנינה צאנורה קצרתיו לא ונשום דחיישי' דנשקרת אלא דחיישי' שנת קצרה כל הנופלים צוקים שנועד צעלה או היתה עם הקוצר' ואחרי שקצרה שהוא ונה שס גם היא קוצרת שהיא קצרה אותו ענהם חבל צנת על ונחמנו לא שייך טעות כיון שהוא לצדו ונה וכן דרעבון לא שייך טעות צאנורה קצרתיו כיון שהוא ונה צאנור ונקים לצדו ולא שייך חילוף עם אחרים ונוכל ונקום א"ש דקאנרי' רנא רעבון

רעבון גריע וננחמנה כיון דצנת על ונחמנו ה"י שייך כחונת דרעבון כנו צנחמנה ואפי' כ דרעבון א"כ וצנחמנה נחמנה אף דתרווייהו דוני להדרי דוחו על ונחמנו לצדס וצאנור צנת וקצרתיו גם צנחמנה ה"י נחמנה אי הו' דוני' דרעבון דהיינו שאנורה שקצרתו אותו לצדו ונה שאינה נחמנה תיינו ונשים דחיישי' שקצרה אותו עם אחרים וקצרה שהוא ה"י בכלל דלא הו' דוני' דרעבון כלל וצאנור גם דרעבון צכה"ג אס אנורה שקצרה כל אשר ונהו צצית דרעב ג"כ א"כ אס לא ידעה דודאי שקצרה צעלה וינא לנו ונה דין חדש דאס אנורה שקצרה צעלה לצדה צנחמנה נחמנה. והח"צ ז"ל בתשו' ל"ה כ' דהרמב"ם הוליא דינו דל"ע קצרתיו ונחמנו דאנרי' נפלו עלינו לטקטים הוא ונה ואני כללתי נחמנה ונשנוע ונשום דאשה כלי זיינה ענ"י ונניחין אותה כדי לצא עלי' כו"ש הר"ף והכא ע"כ צאנורה קצרתיו דליכא לניחש דדדוני צנחמנה קטנה דאי דלא אנורה קצרתיו כיון דרענא דנחמנה דזינוני' דנחי ל"י בגירא ורונחי' וקצרי' ודאי ונה צנחמנה קטנה כנוי כינא דכיון דחזי' קוצר' ודאי ונה ונלטה נפשה דאף שאיננה ונה לא נפלה עליה דהא כלי זיינה עלי' ונ"ע לא ניחא לה לניעבד איסורי' כדאשכחן צפ"ק דכתובות דליכא לניעות דנשקרו נפשיהו לקטלא סלא ליצעל להגנון כ"ש היכא דיכולה לצרוח וה"כ אשכחן צצבויה דנכוול נפשה לגצי' סצאי ס"ע דכל טלדקי דונלי' לניעבד כי היכא דלא תיעבד איסורא עבד' והאי דאנורה השתא ונה צעלה דדדוני קצרה היא שאינה נשקרת אלא שודאי ונה ולא עבד' איסורי' חלא ודאי ע"כ וניירי צאנורה קצרתיו ולא צרתיו וכיון דהיא אנורה דלא צרחה הו' לית לן לנינור דנשקרת צרחה ולא קצרתה ואפי' דיושו' נפשה רשיע' דלנא לא ה"י לה ונקום לצרוח ועוד דאפשר נחצת צאחת הנערות חבל גבי ונחמנה גדולה אף דאנרי' קצרתיו אין זה כלום דחיישי' שנת אס אחר סנהרג זה ג' ימים ונשחנה לורתו ללורה צעלה וכיון דחזי' דנחי לי לצעלה בגירא ורונחי' קצרי' ודאי האי צעלה הו' חבל צעולם לא עלה על דעת הרמב"ם דמשקרת צנחמנה. והרב' נת' אל ז"ל דמה דצריו דאי הך צרייתא דלכטי' איירי צאנורה היא ונה וקצרתיו ה"ל להנשקן לתרן ש"ה דאנורה קצרתיו ואשה כלי זיינה כו' גם הרמב"ם לא הזכיר צדין לטקטים שאנורה קצרתיו גם ונה שהציא ראי' נשס נר"י האחרון שכוונת הרמב"ם דקצרתיו לא ונהינני' צעלה דלנא אס אחר הו' ליתא שאותו דין סכי' ר"י האחרון שאנורה שאחר כונה ימים שנפקק הו' צצרה את צעלה צזה כ"ע ונודו הואיל ולא יכולה לראותו צשעת וניתהו ובקצרה שהוא צעלה עד שהאנור הכרתיו ע"י סינונים חבל אנורה ונה וקצרתיו תיכף או ע"י סינונים נחמנה לדין ואי תינא דלחרמב"ם גם צכה"ג נחמנה לא ה"ל לקהונו ולפלוג דצכה"ג נחמנה אלא ש"נ דלחרמב"ם נשקרת ואנורה דדדוני וכלל גוונא א"כ. והישועות יענה ז"ל כי לייסז קוש"י הנפוקדים על הרמב"ם ונחמנו דרעבון גריע וננחמנה דצאנור רנא ס"ל דנה וקצרתיו ונהינני' וכדנשנוע ונלשונו ונחמנו דרעבון גריע וננחמנה ונשנוע של הרמב"ם הו' דהנה הר"ן כ' בתשו' דרעבון של הרמב"ם הו'

הוא דהשד"י דנוסקר' הואיל ואין דרך לקצור זמנא דמלחמה וכ"כ הרא"ש ונעשה
 ק' דהא לקמן קונצעי בהחזיק' היא זמנא דמלחמה צעולם אי אמרי' הואיל דה"צ
 שחקה או דהוי נגו דדדנוי עיי"ש וכ' התוס' אף צ"ס זמנא דמלחמה צעולם לא
 חזרי' נגו דה"צ ונת על נעטתו רק דבזה פשיטא ל"י דל"י נגו וכאן
 דהחזיק' היא הואיל והחזיק' זמנא דמלחמה ח"כ חזי' דרייק' ספיר עיי"ש נעשה
 י' לטיין כשאזמרת קצרתיו י' לה נגו דה"צ אמרת ונת על נעטתו דהא
 כאן חשד"י רק לנוסקרה ושז' ונחכי נגו חונס יתיישב לפי הלשון שצ"ן
 היינו נאסוס ד"ס קצרה טובה דנוסקר' דאין אנדך לקצור זמנא דמלחמה וכן
 סהדי דנוסקרת וצ"ה ל"י נגו דמגו צנוקוס עדים הוא. והנה כודע מה
 דקאמר הש"ס כתובות כ"ז וצ"י נגו גבי עובדא דנהר פקוד וקאמר רבא מה
 לו לשקר דה"צ אמר צאורחא דנהר פקוד אזיל וקאמר ל"י חז"י נגו
 צנוקוס עדים הוא וכ' הפוסק' דאף צשל חצותי ק"ל לרבא ג"כ דמגו
 צנוקוס עדים לא אמרי' כאן כיון דאין עדים לפנינו וצחששא רחוקה
 אפטר לומר דליכא ויס ולכך נולד הנגו חיישי' לחששא רחוקה ואין פסקי'
 כאצ"י דאף נולד נגו ל"ה לחששא רחוקה דאין קהדי ע"י צפ"י צ"י
 וצריטיצ"א וצחשאר פוסק' סס. ונעשה ח"ש דכאן רבא אמר לנעילת"י ולשיטתו
 אזיל ע"כ אף זמנא דמלחמה נהכי קצרתיו נולד הנגו דמגו דמגו דמגו דמגו
 ואף צחששא רחוקה חיישי' למגו ולכך לא גרע זמנא דמלחמה נרעצון דאף
 זמנא דמלחמה נהכי קצרתיו נולד הנגו נשח"כ אין דפסקי' צהך ונלחא כאצ"י
 דהיכא דאין קהדי לחששא רחוקה לא חיישי' אף דליכא נגו ג"כ וא"ש
 פסק הרמב"ם לחלק צ"ן רעצון לזמנא דמלחמה וכדעת הפוסקים. והזכר טוב
 על אה"ע ק"ק קנ"ח ויי"ש דצרי הרמב"ם דלכאורה ק' עוד צו"ש הרמב"ם
 שנהא הקנוך דעתה כו' ותאמר ונת כגון שנהרגו הראשונים כו' דלמה נקט
 הך צדדנוי דזה נראה דהיינו הך צדדנוי של הני דליקטל הוא פליט ולמה
 לא נקט הך צדדנוי של נחו צגירא דנקט רבא צנוקבא וליישב זה י"ל
 דהרמב"ם קוצר דליכא כ"י אי אמרי' הך צדדנוי ק"ד כל הני דליקטל
 הוא פליט או אי אמרי' צדדנוי של נחי ל"י צגירא דצדדנוי של הני דליקטל
 אמרי' שנוסקרת צדדנוי שנת דהא לא נטרה כלל אי חז"י ונת רק נולד
 צדדנוי החלט כן דנוסקרת ואזמרת ונת דהא ון הסתם קואלין אותה
 האיך רח"ת וצונה ידעת שנת כצוואר קע"י ה' צנחצר ע"י צח"ו ק"ק ל"ז
 וון הסתם אס אמרה כל הני דליקטל הוא פליט לא נחתיין אותה רק
 צאופן שאזמרת שנת סה"י ק"ד להתייר וקומ"ל דחיישי' צדדנוי ח"כ נוכרה
 דנוסקרת צדדנוי נשח"כ אי אמרי' צדדנוי של נחו צגירא י"ל דקוצר הרמב"ם
 להך צדדנוי לא אמרה שנת רק צחשלט דעתה שאין סס ספק שמי דהא
 נטר' עד רחז"י ולפ"י י"ל דהרמב"ם לשיטתו שפוסק דאפי' צנת וקצרתיו
 ח"כ והטעם נאסוס דאמרי' נוסקרת נחונת צדדנוי והכ"י כ' דהוליא כן
 נודברי הגנ"י ולכן נוכרה להציא חשש צדדנוי ונח"ל דק"ד צכל הני דליקטל
 הוא פליט נשח"כ רבא דלא קצר הך צדדנוי דקוצר דלא אמרי' נוסקרת
 נחונת צדדנוי ונטרה קוצר צאונת גס בקצרתיו אשה נאונת ונחלקו סהס
 קוג"י ורבא צזה ונווילא ל"ק על הרמב"ם ונח"ל דרעצון גריע זמנא דמלחמה
 דזה

דזה הוא דוקא לרבא. וה"ה ז"ל כ' להוכיח דגס הר"י קוצר כשיטת הרמב"ם
 נודפסק גבי ע"א זמנא דמלחמה דנת וקצרתיו כאלון נשונע דדוקא ע"א חבל
 היא לא נהיונ' אפי' צנת וקצרתיו. וב"י ז"ל כ' דאין הכרע דצדרי הר"י
 שאפי' שפסק צע"א זמנא דמלחמה דאלון צנת וקצרתיו אין להוכיח נאסוס
 דדוקא ע"א חבל היא ח"כ דליכא לומר דהיא וע"א שוים חלא נאסוס
 דנעיא צגנ"י הוא צע"א כ' הר"י צע"א ונייה נשונע להיא עלונה ודדרבה
 אי איכא לנודק נודברי הר"י איפכא איכא לנודק דכיון דפסק הר"י
 דנענח דע"א נאסוס דנעידא לגלוי כ"ס היא עלונה דלא נוסקרת. והל"מ
 ז"ל כ' דליק זה על ה"ה דאין זה כ"ס דה"ה נה קונצעי לן צגנ"י דע"א
 אי נהיונ' זמנא דמלחמה צלא קצרתיו חל כיון דהיא ח"כ כ"ס ע"א דליכו כאלון
 חלא ודאי דשאי שותר י' להאנינו נהיא עלונה. והר"מ ז"ל כ' דהרמב"ם
 הוליא דינו דאפי' צנת וקצרתיו לא נהכי ונח"ל דנעיא צגנ"י ע"א זמנא דמלחמה
 נחו וקוצר כהר"י דהאצעי הוא צנת וקצרתיו ונשונע"י וזה דאשה ח"כ
 אפי' צנת וקצרתיו דאי נאונת צקצרתיו ונה קונצעי ל"י השתא אשה גופה
 נאונת על עלונה ע"א לא כ"ס.

וב' הש"ג צסס ריח"ו צחס אמרה נת צעלי זמנא דמלחמה ואחר שפסקה
 זמנא דמלחמה ונלחתי וקצרתיו כ"ל שאינה נאונת הואיל ולא יכלה
 לראותו צעשה וניחתו שנהא אחר הוא וכצורה שהיא צעלה עד שתאמר
 הכרתיו ע"י קיונים כצוואר צקונטרס הראיות וכן אס אמרה טבע צעלי
 ציס או צנחר ונת וקצרתיו ח"כ עד שתאמר הכרתיו ע"י קיונים.
ומה"ה ז"ל וצוואר דהא דאמר צגנ"י דצרעצון אפי' צנת על נעטתו לא
 נהיונ' היינו אפי' אמרה ונת על נעטתו לא נחונת רעצון ח"כ
 וכ"כ הב"ש ז"ל צס"ק קנ"ו קנ"ח והעלה עוד צפ"י דכשאמרה ונת וקצרתיו
 אפי' אמרה ונת נחונת רעצון נאונת וכ"כ ה"י ש"ש ז"ל דין צ"י כ' ז"ל
 סס חבל צרעצון ל"י ונת על נעטתו צקחס דאמרה צדדנוי חלא כשאמרה
 וקצרתיו דל"ה דתשקר ולפ"י אפי' צנת רעצון אס אמרה צהדיא לא ונת
 צרעצו וה"י לו לחס כל לרכו חלא חולי אחר צל לו ונת צו או נהרג
 דנהיונ' דלא חיישי' דנוסקרת. והזכר טוב ז"ל צס"ק קע"צ הק' על ה"ה
 שכ' דאפי' צאמרה ונת שלא נחונת רעצון ח"כ וע"כ הטעם דאמרי'
 שנוסק' נחונת צדדנוי ח"כ ונ"ט צקצרתיו נאונת צרעצו לינח שנוסקרת
 נחונת צדדנוי השחא זמנא דמלחמה כ' אמרה ונה שלא נחונת זמנא דמלחמה
 כ' אמרה ונת וקצרתיו ח"כ דאמרי' שנוסקרת נחונת צדדנוי צרעצון דל"כ
 צאמרה ונת על נעטתו שלא נחונת רעצון וכ"ס דלא תה"י נאונת צקצרתיו
 וליישב ז"ל כ' דל"ל דק"ל לה"ה דלא אמרי' דנוסקרת רק צאופן שחובל
 להחלל ולכך גבי רעצון צקצרתיו לא שייך החללות לטעות צדדנוי נשח"כ
 אס אמרה ונת שלא נחונת רעצון שייך החללות נחונת פחד רעצון צרה
 והניחו גוקס וקצרה שנת נשח"כ זמנא דמלחמה יותר שייך החללות צנת
 וקצרתיו דנחונת כונה נחונת טעמה צדדנוי חבל צאמרה ונת שלא זמנא דמלחמה
 ליכא החללות כלל. ומהר"ש"ל צחי" כ' צדעת הרש"י צו"ש דאלו זמנא דמלחמה
 קצרה שנהא צרה ויילל חבל צרעצו היא קצורה איך יח"י דהא דקאמר צגנ"י

צרעצון

צבעון עד לאנרה ונת וקצרתיו היינו חפ"י אנרה ונת שלח ונחמה רעבון
 רכיון שה"י שנת רעבון חיישי' דמשקרת. והחן טוב ז"ל כ' דאין לשון
 רש"י קובל פירשו ולדעתו דבאננה רש"י קוצר דכשאננה שנת רעבון ונת
 שלח ונחמה רעבון כאננה חלל דקש"י ל"י לרש"י תינה לנחמי דקאמר רבא
 התם זיומן דנחו ל"י בגירא כו' דכיון שקצורה שנהרג צונלחמה ח"נה
 נשקרת לוור ונת על ונטתו דלח עמידה לשקר בגוף המיתה וכן לנחמי
 דקאמר רבא התם צכל הנך דאיקטל כו' דנראה ונהרנצ"ם ונחצר הכוונה
 שרחתה שנהרגו הראשונים ואחרוני' שה"י צעלה צאנלען גומרת דדעתה שגם
 צעלה נהרג ח"כ לא נשקרת לוור ונת על ונטתו חלל תיקש' דונינו למה
 כאננה לוור ונת על ונטתו כיחוס דקאמרי צדדני שאם ה"י קיים ה"י צא
 ונינו ה"י נוספקת ונת ה"י קינה וניתחו אם נהרג צונלחמה או לאחר
 שחזר וון הנלחמה נחלה ונת על ונטתו כו"ש צ"ש דזא צכלל ונת על
 ונטתו הוא וכיון שאין גומרת דדעתה שנהרג נשקרת לוור ונת על ונטתו
 לזה כ' רש"י דאין זו הששא דגם היא יודעת שפיר דאפשר צרה ויכל
 ונשוס שלח צא ונינו חין גומרת דדעתה שאינו קיים ולא קאמרי צדדני
 חלל כדנפרק ליה רבא ככ"ל צאופן שגומרת דדעתה שנהרג ואז ח"נה
 נשקרת לוור ונת על ונטתו. וכ' הפוקקים דמה צלמח דינו כאמרי ונת צרעצ.
 גמ' נשפולת (פרש"י שפול הבית עליו או צלה רוח קערה וה"י נשפיל כל
 צתי העיר) ה"ה כנלחמה דאנרה צדדני שלוח נחשים ועקרבים הרי
 הן כנלחמה דאמרי צדדני דבר אמרי לה ה"ה כנלחמה דאמרי צדדני
 ואמרי לה ח"נה כנלחמה דקנוכי דאמרי ח"כשי שב שנין הוה נותח ואינש
 צלח שני לא חזיל. והח"צ ז"ל שם העיר דלמה אמרו צגנו' דבר ח"ל ה"ה
 כנלחמה דאמרי צדדני וכן גבי שלוח נחשים ונשפולת דלח"ה לורך נקט
 דאנרה צדדני דהא זה פשיטא דאם הוא כנלחמה אז החשש דאנרה צדדני
 דהא כבר פ"י רבא לטעמיה דנלחמה נשוס דאנרה צדדני ותי' לפנ"ש
 דה"ט דצונלחמה חפ"י אנרה ונת וקצרתיו ח"כ נשוס דחיישי' דלמח ח"ש
 אחר שנהרג זה ג' יוניס וכשנתה לירתו לצורת צעלה ונלאו וקצרתו וכיון
 דחז"י דצעלה נחו ל"י בגירא ורונחי קצרי' ודאי האי צעלה הוא וח"כ
 לכאורה ק' דה"ה צונלחמה כי שם נפלו חללים חללי חרצ גם קצורה לא
 היתה להם חלל צדרי' ושלוח נחשים ונשפולת חין זה שכיח ולהכי דייק
 צגנו' ה"ה כנלחמה דאמרי צדדני לאשנע' דלהכי הוא כנלחמה דכי היכי
 דצונלחמה אנרה צדדני חפ"י צקצרתיו ונטעם שפ"י ה"כ אמרי צדדני
 צהנתי צנחי דשייך צהו דהיינו ונת להוד חלל צקצרתיו לא שייך לוור
 התם צדדני וחפ"י דאמרי לקנון נעשה צא"ש אחד שאמר חני פלוני נשכני
 נחש והרי חני ונת והלכו ולא הכירוהו ונשנע דאפ"י קנון לויתתו פניו
 ישנה י"ל דהתם לא הכירו סוס הוחר אדם חלל לאיחלושי לא"ש אחר צשעה
 ונעטת ל"ח וכה"ג הוא צמדכ"י. ע"ל דנהתם לא ילפי' דנולתח דלח
 שכיח כלל היא תדע דהא התם חזויהו לשעת"י וקאמר הלכו ולא הכירוהו
 ואכן קתני תכן חין ונעידין חלל עד ג' יוניס ונשנע חפ"י צנשוד נמי
 ונעידין עד תוך ג' יוניס חלל ונתתם ליכא לנשנע ונייה וכן נמי צנשפולת
 אורחה

אורחה דנולתח הוא לפקה עליו תיכף ונייד דאפ"י שנת דוחה כדאמרי'
 ציונח והא דאמרי' נלאו ונת יניחיהו היינו צשנת חלל צחול לריך לקצרו
 תיכף ונייד ולא שכיח כלל שילין ג' יוניס צלח קצורה ולהכי צכל הני כי
 אנרה קצרתיו כאננה. וה"ד ירוחם ז"ל הוצא צצ"י כי דהא דנשלוה נחשים
 ועקרבים ח"כ דוקא כשהיו ונשולחים צרוצ צני אדם חלל אם נשך אחד
 ונתם וצחה אשתו ואנרה ונת צעלי כאננה. וז"ל הרמב"ם ז"ל שם ה"ד
 וכן האשה שאנרה ונת צעלי חחת הנשפולת ח"כ וכן אם ה"י שלוח נחשים
 ועקרבים ואמרי' נשכו נחש או עקרצ ונת ח"כ שונח קסנווד דעתה על
 רוצ חנשים שנתו כך צנשיכה. וה"ה לאחר שהציא דצרי הגנו' כי פ"י
 וצכולן אם אמרי' ונת על ונטתו כאננה דוני' דנלחמה ופשוט ונצוחר דצדרי
 רציו ואם אנרה צלחו ונת וקצרתיו ה"ה כאמרי' ונת צונלחמה וכפי השיטות
 הנזכרות לנעלה. וז"ל הרמ"א ז"ל ענו"ש הנחצר צקעי' כ"ח גבי דין
 דנשפולת כו' דח"כ ולכן דינס כנלחמה ולריכי שתאמר ונת על ונטתו או
 שתאמר קצרתיו. וכ' הרמ"ב צס"ק ק"ו דקלת טועים לוור דהרנ"ח הכריע
 כאן דלח כהרנצ"ם חלל ז"ל דכוונת הרנ"ח הוא צנו"ש או שתאמר קצרתיו
 לנחן דס"ל קצרתיו ונהני וקנוך על ונת שנתצחר לנעלה דין אשה וע"ח
 צנלחמה. והב"ש צס"ק קנו"ו ק"ו כי דלפי טעם הרנ"ח סכ' על הרנצ"ם
 דלהכי ל"ו קצרתיו צאננה ונת צונלחמה נשוס דחיישי' דנשקרת כיון
 דאין דרך לקצור צונלחמה ולפי טעם זה נוכח לוור דצאננה ונת צנשפולת או
 נשכו נחש ועקרצ דכאננה צאננה קצרתיו חלל לצטעם דנחמה שחז צלצה
 שנת נשקרת ולאמרי' קצרתיו ולפי טעם זה גם צנידן נשפולת וכדונה ח"כ
 והרנ"ח קוחס כטעם הראשון ולכן ק"ל דכאננה צונת וקצרתיו והק' דלטעם
 הצ' למה צרעצ כאננה לוור קצרתיו. והחז טוב ז"ל צס"ק קני"ט כי על
 הצ"ש דאין דצרי' ונכרחים דהא צרעצ ונשפולת ושלוח נחשים נכרח ל"י
 טפי וצונלחמה כנצוחר נוני צצ"ש ס"ק קנו"ו דצרעצ ונשפולת ושלוח
 נחשים שפיר לוקחת שעות לקצרו וח"כ י"ל דגם לטעם הצ' סכ' הצ"ש
 כאננה לוור קצרתיו צרעצ ונשפולת ושלוח נחשים דאיכא לויתור אם ה"י
 עולה על דעתה חשש צדדני הוי נטר' ל"י דאכן קהדי דכדי לאפוקי נפשה
 וכל שפיקח וחשש צדדני ונחתנה עליו שעה ונעטת צכדי שיתצטר לה
 ציותר שנת וע"כ ונחיישי' לצדדני ל"ל דחיישי' דלמח לא עלה על דעתה
 כלל חשש צדדני ח"כ ל"ל דנשקרת ונחשש צדדני ונשח"כ צונלחמה שאין
 ונחתנה כלל ונחמה שהיא עלמה צסכנה כל רגע שפיר יש לחוש שעלה
 על דעתה שיש חשש צדדני לעולם לכן נשקרת לוור קצרתיו ואעפ"כ לא
 נטר' ל"י עד דחז"י מית עצור דצבולה על נפשה לצרות חיש ונטר. והע'
 לנר ז"ל כי ענו"ש צגנו' דקנוכי דאמרי ח"כשי כו' דלכאורה הק' דצונלחמה
 כי נחמי ל"י בגירא אנרה ודאי ונת צדדני חלל צדרי' ח"נה אנרה כן נשוס
 הא דאמרי' ח"כשי חכן לפ"י חין רח"י ונחא דאמרי' ח"כשי דהתם צסכנהדרין
 כ"ט אמרי' כן שהעדים לא נתייראים שתצא עליהם הדצר חלל אכתי ונחן
 ליונח לן אם רחמה שצצר נחלה צדרי' שלח אנרה צדדני כנו צנלחמה
 כדנחמי ל"י בגירא חלל י"ל דה"ק דצונלחמה כדנחמי ל"י יראה וצורחת שונח
 יפלו

יפלו עליה כונו שפי' החוק' אבל דדבר לה שזקת לי' ופני היראה שגוא
גם היא תחלה דקיומכה דלחומר' אינסי' ורמב"ם ז"ל ה"ז כ' ה"י דבר
בעולם ואמרה ונת בעלי כאלונה קדבר פשוט צפי כל אדם שנסעעת דבר
זה חי וזה ונת ואפשר שיוותו דדבר נערים החוקים ויכללו הזקנים החולים
ולפי' אין חוששין לה שגוא כנוכה דעתה על רוב הנשים. והר"ן ז"ל צתשו'
גרס דדברי הרמב"ם אינה נאמנת וה"ה ז"ל גורס נאמנת וכ' דפקק בלישנא
בתרא. והשור' ז"ל פסק כהר"ן. והבאר ה'טוב ז"ל נוספק אס אמרה ונת
בעלי דדבר וקצרתיו אס ונחי' לדעת הרמב"ם לפי דעת הר"ן שגורס ברמב"ם
אי' ואפשר דוהני דדבר לא סייך ה' טעמים שהוצא בהצ"ט. ובחז' טוב
סס כ' דלפנ"ט (הצאתי צמון) כ"ל דנאמנת חפ"י לה'ט' דנוסקר' ונחנת
דדדני דנ"י לא גרע נרעצ וסלוח נחשים דאין היא ונחרי' כ"כ לצרוח ורק
בנלחנה אין היא ונחנת כלל וכל"ה נחי' כיון דגם כלל קצרתיו י' צ'
דעות בנות בעלי דדבר וקצרתיו בנלחנה נחי' הרבה פוסק' וקילין לכן
אין להחמיר כלל. וכ' הר"ן צתשו' דע"ה שנועיד ונת פלוני צשעת הדבר
לא ונהיון עד דלחור ונת וקצרתיו לפי דעת הרמב"ם דע"ה בנלחנה נאמן
דוקא דלחור ונת וקצרתיו ודבר הרי הוא כנלחנה.

גמ' איבעי' להו החזיקה היא ונלחנה בעולם (פרש"י שלא היינו יודעין
סי' ונלחנה באותן נודיות אלא נופיה) ונת וני אמרי' ונת לה לסקר
דל"צ אמרי' שלום בעולם (פרש"י ונהיינו' שהתא נחי' ונהיינו') ח"ד כיון
דאיחזקה אמרה דדדני ולא חתי ונת לי לסקר ונרע חזקתי פרש"י ח"ד
הכא ליכא לנימור ונת לה לסקר דאי' גופה לא נכוונה לסקורי אלא כיון
דאתחזק ונלחנה אמרה דדדני וקצרה הוא שנת ודאי ואי קש"י תפשוט
ונוחתי' דקתי שלום בעולם נאמנת דהא ודאי ונת בעלי בנלחנה קאמרה
דאי על ונטרו וחי אריא שלום בעולם חפ"י בנלחנה בעולם אמרן לעיל כי
אמרה ונת על ונטרו ונהיינו' אלא ודאי בנלחנה חלטרין לאשמועי' היינו
החזיק' היא ונלחנה בעולם הרין ונחי' דלחנה ונת קתנא ואשמועי' דהואיל
ושלום בעולם חפ"י דלא אמרה ונת על ונטרו בהדיא וקתנא ונת על ונטרו
קאמרה ובזנון סי' ונלחנה בעולם וקתנא ונת בנלחנה קאמרה עד דלחור'
ונת על ונטרו וכי קונצעי' לי' לרצא כגון סי' שלום בעולם ואמרה אי'י
ונת בנלחנה. וקרב' נתנאל ז"ל הק' על רש"י דל"ב צרצא דלחור רעבון
גריע ונלחנה דאלו ונלחנה כי אמרה ונת בעלי בנלחנה הוא דלא ונהיינו'
עדיפ' ונייה הל"ל חפ"י אמרה ונת בעלי קתנא נחי' לא ונהיינו' ועור ק'
הו ונת דלחור רצא הא ונת על ונטרו ונהיינו' משמע הא ונת קתנא לא
היינו' וק' דיוקים אהדדי ותי' דודאי אס נאמר דאס היא החזיק' ונלחנה
בעולם ואמרה ונת בעלי בנלחנה איירי ונחי' דנאמנת אית לן לנימור אס
י' ונלחנה בעולם אס אמרה ונת בעלי בנלחנה הוא דל"כ הא ונת בעלי
קתס נאמנת אבל אס נאמר בהחזיק' היא ונלחנה בעולם וקאמרי' ונת בעלי
בנלחנה אי' ורישא דנחתי' דקתי נאמנת איירי באמרה ונת בעלי קתנא
וע"ז קתי צקיפא ונלחנה בעולם חפ"י אמרה ונת בעלי קתנא אי' ח"כ
הני תרתי דיני' תליא אהדדי ורצא גופי' הוא דנצעי' לי' לכך קאמרי'
תרתי

תרתי וני' דפקיקא דאלו ונלחנה בעולם כי אמרי' ונת בעלי בנלחנה
הוא דלא ונהיינו' הא ונת בעלי קתנא רצא גופי' וקפקא לי' הו קאמרי'
הא ונת על ונטרו ונהיינו' זה ונילחא דפקיקא הא ונת בעלי קתנא
רצא גופא קונצעי' לי'. והבית מאיר ז"ל על חפ"י ה' הק' לפנ"ט
הרמב"ם והוצא בנחצר סעי' ה' כצר אמרנו שהעד שחור' שנועתי'
שנת פלוני כו' ה"ז כשר ומוליחין על פיו אבל אס אמר העד או אשה
או עבד ונת פלוני ואני ראיתי שנת שואלי' אותו האיך ראית כו' וחי'נו
קל"ז ונחלינו דה"ה אס האשה עלונה אוונרת ונת בעלה לריכ' לשואלי'
סיבת הניחה וחי' ק' איך יתרון הרמב"ם קוסי' רש"י דלדבריו ח"ה
לתרץ כונו שתי' רש"י דנחתי' וניירי דלחור' ונת קתנא ונאחר שפריכי'
לשואלי' סיבת הניחה. וכי' דלולי דנוקתפינא הי' כ"ל אחרי שנדקדק
צלונו של הרמב"ם שצפ"צ כי דין נאמנות האשה עלונה צשעת שלום
וצפ"ג התחיל צדינה צשעת ונלחנה ח"כ ה"ח כ' כצר אמרנו שעד
נפי' עד כו' והיינו ונת שציאר פ"צ אחרי דין נאמנות האשה עלונה
ושור' כ' ה"טו' כצר הודיענו שהעד שחור' שנועתי' חפ"י ונאשה ועבד
אבל אס אמר העד או האשה או העבד ונת פלוני שואלין אותו כו'
הרי שלא דיבר אלא על הנועיד יחי' אי' או אשה או עבד אבל נעדות
אשה עלונה על בעלה לא וי"ל דבאשה עלונה צשעת שלום מודה
דצקתס אי' לשואל' אותה סיבת הניחה והיינו ונפני הנוצור צה"ה
שהוליא דינו ונפלוגתא דר"ט ור"ע וזה לא איירי אלא צעיד' ויחה והאשה
עלונה אינה נכללת צשם עד ונכ"ש די' לדייק הכי וקידור הש"ע
שצקעי' ג' פורטו כל הכשרים לעדות ונאמנות באשה עלונה ונשניטי'
והכא צקעי' ה' כ' דין זה לשואלי' אותו וצקעי' ו"ג הוא דכ' נאמני'
על עלונה משמע דדין שאלת סיבת הניחה לאו עלה קאי ונדלא הזכירה
צקעי' ג' כדי לכוכלה כונו הכא צקעי' ה' וי' ליתן טעם ע"ז כיון
דצקתנא רחמא לי' ליכא לניחא דנועידה על דבר קרובס לניחה
וצזה ונישצ' ונת דנועולס לא שנוענו באשה ההולכת עם בעלה לנדינה
אחרת ואח"כ היא לצדה קצה על וקוונה ונחזקת עלונה באלמנה שנת
בעלה שתי' הצ"ד נזקקין לה שנועיד צפניחס לוור ונת בעלי התרוני'
ולח"כ קלת יחא כיון דצשעת שלום אין לריך שאלת סיבת הניחה
אין צסגדה שום כיו' ודי צונה קנחזק' עלונה באלמנה לפני כ"ע אמנס
היכי' סי' וקוס לסקר שחור' דדדני צזה ודאי לריכ' להעיד צצ"ד
דונו' דשעת ונלחנה דקתנא אי' עד שתאמרה ונת על ונטרו וה"ה
כהרג או כנצע ונמלא והיא נועידה על ההכרה. והב"ח ז"ל כ' דנודצרי'
הרמב"ם שכי' וכן אס הי' ונלחנה בעולם וצאה ואמרה ונת בעלי
בנלחנה אי' עוכא דכ"ל דחפ"י בנלחנה בעולם אס אמרה ונת קתס
נאמנת דנוקתנא ונת על ונטרו קאמרי' עד דלחור' צפירוש ונת בנלחנה
ונה שחק' רש"י י' לתרץ דהא גופי' קונצעי' לי' וני כינא החזיק היא
ונלחנה בעולם דלחנה ונת בעלי בנלחנה נאמנת ונחתי' נחי' דקתי
שלום בעולם נאמנת היינו דלחנה ונת בעלי בנלחנה ח"ה חפ"י דאיכא
שלום

שלוש צעולם כיון דאננה ונה צעלי צונלחונה ח"כ ונחני"ה ק' שלום
 צעולם כאוננת פי' שאינה אוננת ונה צונלחונה חלל שלום ה" צעולם
 ונה על ונטתו כאוננת ונלחונה צעולם ח"כ פי' ונלחונה ה" צעולם ונה
 צונלחונה ח"כ ואע"פ שלא היינו יודע' שיש ונלחונה בלוחה ונדינה חלל
 על פיה חס"ה ח"כ וכיון דלא איפסטי חז"ל לחונרה דבאוננה ונה
 צונלחונה ח"כ חס"ה לא ידענו שיש ונלחונה חלל על פיה חז"ל לא
 פשיטא ל" דכל שלא אוננה צפירוש ונה צעלי צונלחונה חלל ונה על
 ונטתו או ונה קתס חס"ה איבא ונלחונה כאוננת דקתס ונה על ונטתו
 ונשנע. והח"מ צסקל"ז וב"ש צק"ק קנ"ה כ' על דברי הצ"ח דאינו
 עוברא דהא איבא לנידק ונסוף דברי הרמב"ם איפבא סקיים חז"ל
 חס אוננה ונה על ונטתו כאוננת ונשנע הא קתס חזרי" ונה צונלחונה
 קאוננה וכפרש"י עוד כ' הצ"ש דלפי דברי הצ"ח דהרמב"ם ק"ל דחסי'
 צונלחונה צעולם ואוננה ונה צקתס כאוננת דקתנא ונע"ו קאוננה לא
 תקשה על הרמב"ם קוש"י רש"י אשר נכ"ז ק"ל לכשי דח"כ ד"ל
 דהרמב"ם ונחני"ה איירי צאונרי ונה צונלחונה וקצרתיו אז כאוננת צנוג
 דח"צ אוננה שלום צעולם דהא בקצרתיו לא אוננה צדדנוי חלל החשש
 הוא שנוא ונשקרת כונ"ש הרמ"ו ח"כ כשהחזיק ונלחונה כאוננת צנוג
 וע"כ לא נוצע"י ליה חלל בשלא אוננה קצרתיו אז י"ל דחסי' צנוג
 ח"כ חז"ל בקצרתיו והיא החזיקה ונלחונה כאוננת וכשנוחזק ונלחונה
 ח"כ דהא ח"ן לה נגו חז"ל ונה קתס י"ל דהוי כאלו אוננה ונע"ו
 חלל ק"ק ח"ך צל לנפשתו ונצרייתא נפלו עלינו לקטים כוי דלנא קס
 ננוי איירי באוננה קצרתיו ו"ל. וז"ל השור ז"ל וכן חס יס ונלחונה
 ואוננה ונה חס"ה צקתס ח"כ כוי חס"ה לא ידענו שיש ונלחונה חלל
 על פיה והיא אונרי ונה צונלחונה ח"כ וב' הפרוישה ז"ל דנ"ש הטור
 גבי החזיק היא ונלחונה והיא אוננת ונה צונלחונה ח"כ לאו דוקא באונרי
 צפירוש ונה צונלחונה חלל חס"ה אוננה ונה קתס ח"כ והא דנקט הטור
 והיא אוננה ונה צונלחונה לאו דוקא נקט חלל לשון הגוי תפס וכאשר
 נפירש בגוי דנה צונלחונה ל"ד חלל ה"ה ונה קתס ח"כ פרש כאן
 צקפא והסתח ח"ש דלא נוזכר האי דינא צפירוש לא צטור ולא צש"ע
 ולא צנקונות אחרים לחלק דצונה קתס ונחני' צכה"ג. והב"ח ז"ל
 צק"ה חסי' עליו דאיסתמיטתיה ונה ספרש"י. והזב"ד מוב צק"ק קנ"ז
 כ' דל"ק ולדקו דברי הפרשה דהא דב' רש"י דנה קתס צעולם צעולם
 כאוננת הוא כ"ז שלא כחזרי הדבר שונלחונה צעולם ונשח"כ חס נחודע
 ח"כ שה" ונלחונה קודם שאוננת ונה י"ל דנודע רש"י דלא נהינני.
 ועצי ארזים ז"ל כ' ענ"ש הח"ע וצ"ש על הצ"ח דאיבא לנידק ונסוף
 דברי הצ"ח איפבא ונאונת הק' חל"ו על הרמב"ם דדיוקי דרישא וקיפא
 צלשון הרמב"ם סתרי אהדדי (הצחתי לעיל צד"ה והרמב"ם) והוא ז"ל
 כ' לתרץ דל"ק דיוקי אהדדי דק"ל לרמב"ם דהך דינא דנה צעלי קתס
 צשעת ונלחונה חס כאוננת או לא חל"י בהך איצעי' דהחזיק' היא
 ונלחונה דח"ה דבהחזיק' ח"כ ק' קוש"י רש"י ונחני"ה וע"כ לריבין חנו
 לונר

לונר דנחני"ה ויירי קתס ח"כ כפרש"י חז"ל ללד השני של האיצעי'
 דבהחזיק היא ונלחונה כאוננת ויפרש' ונחני"ה כפשיטא דהא דשלום צעולם
 כאוננת היינו בהחזיק' היא ונלחונה חו ח"ן חנו לריבין לתי' רש"י חנ"ל
 ואונרי' דבאוננה ונה קתס חס"ה צונלחונה צעולם כאוננת וכיון דאיצעי'
 שהחזיק' ונלחונה לא נפשו ח"כ גם דין זה דאוננה ונה קתס צשעת
 ונלחונה הוא קסיקא דדינא ולדעת הרמב"ם דהאיצעי' דלא נפשו לא
 תנשא לכתחלה ואם ניסה ל"ה ה"ה צד"ן זה ננוי דכוותי' וח"כ ניחא
 דל"ק דיוקי אהדדי דצרישא קתני ונה צעלי צונלחונה חס"ה לגמרי
 חס"ה ניסה חלל ונשח"כ חס אוננה ונה קתס וכן צקפא נקט ונה
 על ונטתו דנאוננת חס"ה להנשא לכתחלה ונשח"כ חס אוננה ונה קתס
 ולא תנשא עכ"פ לכתחלה רק שהרמב"ם לא כ' הדין צפירוש שאין דרכו
 לכתוב כ"ה הדינים הנזכרים צנוג' להדיא ועכ"פ ויושצ קוש"י חל"ו
 דל"ק דיוקי אהדדי. וז"ל הרמב"ם חס ה"ג לא הוחזק' ונלחונה צעולם
 וצאה ואוננה ונלחונה היתה צנקוס פלוני ונה צונלחונה לא תנשא
 לכתחלה ואם ניסה ל"ה. והרא"ש ז"ל חולק כ' ז"ל ולא איפסטי ועבדי'
 לחונרה. והמפורשים ז"ל הק' עליו דנודע לא חנויר צקפק ח"ה.
 והב"ח ז"ל כ' דטעמו של הרמב"ם דכיון דנדינא איתתא נהינני לונר
 אי נשוס דנלחא דעבדא לגלוי היא או נשוס ונהך חונר שהחוננת
 על"י צקופה כ' איצעי' לן צלא הוחזק' ונלחונה קסיקא דרצנן היא ונקטי'
 צ"י לקולא לענין חס ניסה ל"ה. והישועות יעהב ז"ל ויישצ קוש"י
 חנפורשים על הרמב"ם נודע לא חנויר צקפק ח"ה דהא אהחזק
 איקורא ותי' דהרמב"ם כ' וכן חס היתה ונלחונה צעולם וצאה ואוננה
 ונה צעלי צונלחונה ח"כ והנה דייק הצ"ח לינא דרצינו סב' ואוננה
 ונה צעלי צונלחונה ונשנע דוקא דאוננה צפירוש ונה צונלחונה חז"ל
 צונת קתס כאוננת וציקש נוולא ונקוס לדברי רצינו ולדעתו וננקונו
 כלמד דאונר קס הדר חונר רצא רצון גריע ונלחונה דאלו ונלחונה
 כ' אוננה ונה צעלי צונלחונה הוא דל"ו כוי ודייק הרמב"ם לשון רצא
 דנשנע דוקא באוננה ונה צעלה צונלחונה הוא דלא נחני' חז"ל אוננה
 ונה צעלי קתס היינו שלא צונלחונה וצעי' שחאונר צפי' ונה צונלחונה
 והיינו ע"כ נשוס דדרך האשה לונר כן וכונ"ש הפוסק' נעשה ה" ק'
 להרמב"ם דלננה צעי' צנוג' בהחזיק' היא ונלחונה צעולם ונהו ח"ל ונחני"ה
 דקתני שלום צעולם כאוננת וע"כ איירי בהחזיק' היא ונלחונה ואוננה
 שנה צונלחונה דחל"ה חק צונלחונה צעולם כאוננת ועכ"ל דלפי שיטה
 צעל האיצעי' ק"ל ע"כ דלא כרצא חז"ל רצא דנקט הך לינא ע"כ ק"ל
 דנאוננת בהחזיק' היא ונלחונה צעולם ולכך פסק הרמב"ם כן דבהחזיק'
 היא ונלחונה דנאוננת. עוד ת"י דצ"ש פשו דנחני' ונהך צרייתא דנפלו
 עלינו לקטים דנאוננת ונשני ש"ה כדרי' חדי דאשה כלי זיינה על"י
 וק' דכיון דח"ן זה סכנה להאשה חנאי נקט הצרייתא לשון זה נפלו
 עלינו נכרים כוי דנשנע דח"ן הדבר ידוע חלל על פיה וה"ל לננקט
 חס"ה דאהחזק דבר שלא על פיה וכן הק' עבודה הגרסוכי ודייק ונה
 דחף

לאף סיכי דאין האשה צככנה לא ונהני רק צחזיק' הוא ונלחנה
לא זולת וכדעת נהר"ח ששון חונס צלחנה כדחין דברי נהר"ח ששון
ונדקקו רבא דאלו ונלחנה כי אמרה ונה צעלה על ונטתו נהני וע"כ
כוונת דבריו דאמרה ונה על ונטתו אחר שהוכה צונלחנה ושינו דנשום
דאין האשה צככנה ונהני אף צלל חזיק' היא ונלחנה וכן דייקי נצ"ח
ונמי וז"ל דלרבא איירי צלחנה הך צרייתא כשהאשה צככנה ורק נשום
דהחזיק' היא ונלחנה ונהני אף היכי דהיא צככנה עי"ז וע"כ פסק
הרמב"ם כן. ור"ב"ש ז"ל צמ"ק ק"כ ב' דצלחנה קצרתיו ק"ל להרמב"ם
דחנקה אפי' לכתחלה דהא הא דל"כ אפי' צקצרתיו להרמב"ם צחזוק
ונלחנה הוא ונטעם דחיישי' דנשקרה כיון דאין דרך לקצור צונלחנה
וא"כ צחזיק' היא ונלחנה איכא ונגו דל"כ אמר' שלום צעולם אצל
לפי דברי הלבוש דב' צטעונו של הרמב"ם דלא ונהני קצרתיו צונלחנה
דנחמה שהיא צהולה לצרחה אמרה צדדני וקצרה לאיש אחר וקצרי
שהוא צעלה אז גם צחזיק' ונלחנה לא ונהני ונגו אפי' צלחנה קצרתיו
כיון דגם צזה שייך צדדני אף חנה על הלבוש דמכ"ל טעם זה.

תוס' ד"ה מי אמרי' ונה לה לשקר תימיה לר"י דע"כ לא שייך ונגו
כיון דאמרי' צדדני דאי שייך ונגו א"כ צונלחנה צעולם אמאי לא
והיינו צונגו דל"כ אמרה ונה על ונטתו אלא ש"נו דלא שייך ונגו
כיון דאין חסודה לשקר ואר"י כיון דדייקת כולי האי צחזיק' ונלחנה
צעולם ואמרי' כי ונלחנה היא א"כ ודאי לא אמרה צדדני ונטעננה
דנגו דל"כ אמרה שלום צעולם יש להאמיני' כיון דדייקת כולי האי
אצל כי לא חזיק' א"כ לוור ונה צעלי צונלחנה ונתוך שיכולה לוור
נה על ונטתו דאין זה ונגו כיון שידוע צעולם שהיא ונלחנה יראה
לוור ונה על ונטתו וידוע שהיא ונשקרה אצל צחזיק' ודאי דייקא טפי.
ורשב"א ז"ל הקי' ג"כ בקוש"י התוס' ציתר ציחור דהא אכן לא ונחזיק'
לה דנשקרה אלא דאמרה צדדני וא"כ נמי שייך צבי האי טעננה ונגו
כלל דנגו לא שייך אלא צנאי דחיישי' לשקרה והכא לא שייך כלל ותי'
וז"ל ונשקצרה דאינו ונגו ונוש קאמור אלא כעין ונגו כלוור אלו אמרה
נה קתם ולא הזכירה ונלחנה וג"כ לא אמרה ונה על ונטתו אלא קתם
והיינו לה ול"ח דאיכא ונלחנה וצדדני קאמרה ואשי' דתכין הוא
נשום דכל היכא דלא צחזוק' ונלחנה צעולם לא חיישי' לה והכא
להיינו ולא ליחוס לצדדני ונגו דל"כ שקה ואמרה ונה קתם ח"ד
כיון דאיכא ונלחנה וחזק' אמרה צדדני לא שייך הכא ונגו דנמי הא
איכא ונלחנה וחזק' דאישי' לא ונשקרת אלא דאמרי' צדדני וכן נראה
נרש"י ז"ל ואח"כ ב' דצזה נוישצ כנוי דלא תקשה אמאי לא פשטתו
ונוחתי' דצחזוק' ונלחנה צעולם ואמרי' ונה צונלחנה דל"כ אשי' דאיכא
ונגו דל"כ אמרה ונה על ונטתו והוא קוש"י התוס' ג"כ אלא שהוסקי'
להקשות דהא איכא נמי ונגו דל"כ אמרה ונה וקצרתיו דצזה כאלוונת
ולפניו"ש ל"ק דהתם כיון דצחזוק' ונלחנה צעולם חזק' דאמרי' צדדני אצל
הכא דלא צחזוק' אלא על פיה ה"א ביהוי כקתם ולא להימנה. ורמב"ן

ז"ל צחי' הציה תי' וז"ל ואיכא דאמרי' שאני התם שהיא לריכי' לפרש
אצל כאן שהתם ותירתה אין פירושה חוקר אותה דאמרי' ונה לי
לשקר ח"צ שקה. והישרש יעלה ז"ל העיר על קושי' התוס' דלמה
לא הק' דהתם כאלוונת צונגו דל"כ אמרה ונה וקצרתיו כמו שקה'
הראשון. ותומים ז"ל צכללי ונגו קקוני' הק' צמי' התוס' צתי' דיראה
לוור ונמי וידוע שהיא ונשקרה דלמה ל"י להתוס' הך קצרה כלל
דיראה לשקר ולא כי צפשיטות כנו"ש צקוש"י דכיון דצזה לא דייק' כולי
האי דהא חזוק' ונלחנה צעולם צלי אמירתה וא"כ הו ליכא ונגו דאין
אמרי' דלא ונשקרה רק אמרי' צדדני ואי' דל"י דצלחנה כוונת התוס'
לכך רק דקש"י ל"י להתוס' דהא צחזוק' ונלחנה ואמרה ונה צונלחנה
כנוי כוכל לוור כיון דדייקי כולי האי דהא היתה יכולה לוור קתם ונה
דהיינו פי' על ונטתו ולזה כי דאינה צכלל דייקי כולי האי דנרתת וא"כ
חזר הדבר לנגו וצדדני לא אמרי' והו סקיי' התוס' אצל צחזיק'
ודאי דייק' טפי הרי דנ"ש ונקוד' צלי חזיק' דנרתת כל הכוונה דלא
שייך צי' דייקי כולי האי דאל"כ הל"ל אצל צחזיק' לא נרתת ושייך
ונגו וכן נוכח נמי כן ונחל דלא ונשי' התוס' צפשיטות דלא אמרי'
כלל נשום צדדני לא שייך ונגו רק שייך ונגו ונחך ונשקרה ל"י צגמי'
כנוצור צגמי' והא דל"ל ונגו צ"ש ונלחנה צעולם ונגו דנה על ונטתו
דיראה לשקר כו' וכנו"ש התוס' וא"ל להתוס' להדחוק הזה דכיון דדייקת
כולי האי כו' אינה אמרה צדדני אשי' דק"ל לתוס' דודאי ונח"ט
דיראה כו' לא נדחה ונגו רק יש כאן טעם צדדני ואין ונעיל הך
קצרה דיראה לשקר רק שלא תהי צגדר דייקת כולי האי. והישרש
יעלה ז"ל הק' נמי כעין קוש"י המוני' וכו' דנדברי התוס' נראה שצדדני
הוי כמו סני תירו' לחלק צין ונגו דל"כ אמר שלום צעולם וצין ונגו
דנה על ונטתו וניהו לשונם אין ונדויק לפ"ז וערוך לגר ז"ל כי על
קוש"י התוס' דלכאורה נשום הא לא קש"י דהא ע"כ ונה דאמרי' צגמי'
דל"כ אמרה שלום צעולם לאו דוקא סלריכי' שתאמור שלום צעולם אלא
אי אמרה קטנא ג"כ כאלוונת כיון שהחזק שלום וא"כ הוי ונגו דל"כ
שקה' דנגו ונעלייתא היא אצל לוור ונגו דל"כ אמרי' ונה על ונטתו
לא חשיב כ"כ כיון דלריכי' לשקר וצנה שקה' עוד ונחך דצנעות אהך
דהכא ג"כ אפשר לחלק דהתם הצנעה ונחזק הוא ואמרי' ונגו להחזיק
אצל הכא צחזוקת א"א היא ולא אמרי' ונגו להוליה ונחזקת ח"א. אלא
דעיקר קוש"י הוא צין אהכא צין אהך דשכיר דלא שייך ונגו כלל כיון
שאינם רק טועים ולא רשעים לשקר צנזיד.

שם בתוס' וניהו ק' לר"י דאמרי' צצנעות ונה גבי שכיר נשבע
ונטול ל"ש אלא ששכרו צעדים אצל שכרו שלא צעדים
ונתוך שיכול לוור לא שכרתך ונעולם יכול לוור שכרתך ונתתי לך
שכרך ונאי ונגו הוא זה והלא אינו חסוד לשקר אלא דנע"ה ערוד
צפועליו הוא כדאמרי' התם ואמרי' צדדני ונח"ט וניצעי ל"י הכא דלמה
לא חתי ונה לי לשקר ונרע לחזקה נשום דאמרה צדדני וי"ל דשאיני
התם

התם דכתיב דעבוד צפועליו הוא עינו כחשך קלת שקרן צנה טעונו
 דרך ודאי שפרעו ולכך יש להאמינו צנונו דלא סכרתך כיון טעונו
 שצור לו שפרעו ואינו תולה בשכחה וגם יש לו נגו. וישירש יעקב
 ז"ל כי עו"ש התוס' ונה"ט וניצני ל"י כו' דנחוק' שצועות הק' אנהוך
 דהתם ונהא דל"כ לוונר נות צנלחונה צנונו דנות על נטתו והכא לא
 הקשו ונה רק ונהאצ"ע' דהחזיק' היא ונלחונה. והטעם הוא נשום דשם
 שצועות לא כי לחלק צין ונגו דשלוס צעולם וצין ונגו דנות על נטתו
 נשום דנחזיק' היא ונלחונה י"ל כיון דדייקת כולי האי שנהחזק' ונלחונה
 לא שייך לוונר דאונר' דדדמי ונש"כ צהחזק' ונלחונה כיון ששייך ונלחונה
 ששיטת' להש"ס דל"כ ונש"ה הק' אנהוך דהתם כנוי שייך דדדמי ונש"ה
 כאנון צנונו אצל כאן סכ' התוס' עוד חילוק נוסף נשום דנחזיק' ונלחונה
 לא הוי נגו דל"כ אונר' נות על נטתו נשום שיראה לוונר
 נש"ע ונש"ה לא הקשו להך דשצועות ונגו דנות אל נטתו דצנות ע"ו
 לא הוי ונגו ונעליא נשום דיראה ונש"כ צהך דשצועות ונש"ה הקשו
 עכ"פ נהך דל"כ ע"י לן הכא צהחזיק' היא ונלחונה. ורשב"א ורשב"א
 ז"ל הק' עוד דהכא לא איפשט צעין ואלו צפ"צ דכתובות איפשט' לן
 כה"ג דאונר' ונגו צנוקוס חזקה גבי ונש"כ דעיר שצצוהו כרכוס סכל
 כהנות שכתובה טעמי ואם יש סס ונחצוהא ח' ונללת את כולן ואסיקנא
 שאם אונר' לא נחצתתי ולא נטוונתי כהונת דלע"ג דחזקה כל שאינה
 נחצתת טעמי כיון דל"כ אונר' נחצתתי ולא נטוונתי ח"כ דשתקי
 טהורה השתא כנוי טהורה ונה"עונו. ורשב"א ז"ל ת"י ג' ת"י א' שאין
 כל החזקות שוות וחזקה דהתם קלושה טפי ונחזקה דהכא ב' דהתם
 היתה צחוקת כשרות וטהורה ונש"ה הוא שחששו לאוקרה צעיר שצצוהו
 כרכוס טעמי נטוונת הלכך כל היכא דליכא סוס לד וסוס ונגו להאמיני'
 ונה"עונו' לה אצל כאן סה"א צחוקת ח"א וחכמים הקלו צה הרצה
 להאמינה טעמי צעלה נשום עגונא כל היכא דליכא רעותא וסוס חזקה
 סלא להאמיני' דלונא לא ונה"עונו' נשום ונגו לאפוקי ונחזקת' ג' דהתם
 כ"ע ידעי דליכא לה טפי לונשתק או שחאונר נחצתתי ונש"ה אונר' לא
 נחצתתי ולא נטוונתי וה"ל ונגו ונעליא טפי ונש"כ הכא הגם דכוכל
 לוונר דליכא לה טפי לונשתק וא"צ שתקת ונש"ה ונש"ה ונש"ה ונש"ה
 י"ל ג"כ דכיון דהחזיקה ונלחונה טפי ניהא לה לוונר נות צנלחונה
 ונש"ה וכוונר נות סתם דנלחונה קלא חית ל"י וקצורה טיאוניו לה
 יותר כי הרצה נותים כן צנלחונה ונש"ה ונש"ה ונש"ה ונש"ה ונש"ה
 לה לסקר ח"צ אונר' כו'. ורשב"א ז"ל ת"י כעין ת"י ג' של הריטב"א
 וכי עוד דצפריס ונדוקדק' לא גרסי סס חזקה כלל אלא גרסי הכא
 ודאי ח"עונו' חששא צעלונא הוא וצנוקוס חששא אונר' ונגו אצל ח' אונר'
 ונגו צנוקוס חזקה או לא לא איפשטיא.

תוס' ד"ה דל"כ אונר' שלום צעולם וא"ת אונאי לא קאונר ונגו סיכולה
 לוונר נות על נטתו ונראה דהיכא שנהרג צנלחונה אונר' ונחך סיכולה
 לוונר נש"ה ולא צנלחונה אצל נהרג אנו נות לא וערוך לנר ז"ל כי
 דלפנינו

דלפנינו (הוצא לעיל צהוס' ד"ה וני) יש ליישב קושי' התוס' דהא הש"ס
 לא קאונר ונגו שחשק' אלא שלא לריב' שחאונר כלל אלא לשחוק ונלוונר
 שחא ונלחונה. ועצמי ארזים ז"ל על ח"ה ע' כי על ת"י התוס' דלא כי
 טעם דנש"ס האי ונגו ונש"ה ונ"ל דלקונן חיתא צנתתני' ק"ח חתת
 אונר' נות ונ' אונר נהרג ר"י ור"ש אונר' הוילי ונש"הס נולדים שאינו
 קיים הרי אלו ינשאו וכי הש"ג צסס ריח"ז דדוקא צסתי לרות. אצל
 צסתי עדים דעלמא הוילי ונכחתי' זל"ז חין נאנו' ואין האשה ניתרת
 על פיהם והתוס' ס"ל ג"כ כשיטת ריח"ז ולהכי לא הוי ונגו צכה"ג
 דכיון שנחצל צנלחונה ונ' קרוב לנתיה יראה היא טעמי ח"כ צחונת'
 ושנא יצא ע"א ויעיר שנהרג צנלחונה ואם היא חאונר נות על נטתו
 ית' עדות ונכחשת לדעת ריח"ז ולא עדיפי היא נש"ה דעלמא ולכן
 אונר' נות צנלחונה אצל לעולם חשד' לה דאונר' צדדמי אצל זה הוי
 שפיר ונגו דנחונת לוונר נהרג צנלחונה צנונו דאונר' נהרג סתם
 ואינה נחזרת ונלחונה כלל כיון שלא החזק' ונלחונה צעולם וכן נראה
 לפרש דצרי' התוס' דדיצור הקודם דנה"ט ח"כ צחונת' נות צנלחונה
 צנונו דנות ע"ו כיון קידוע לעולם כו' וחי"ט' דלונא יצא ע"א ויאונר'
 ונה צנלחונה דהוי עדות ונכחשת אצל חין לוונר שיראה טעמי יצאו צ'
 עדים להכחישה דצנה ודאי לא חכשת לן טעמי ניתרת ע"פ העדים
 דצסתי עדים חפי' צנלחונה לא חייט' דאונר' צדדמי כנצוחר לקונן
 קע"י ג' צהגה. ומהרש"א ומהר"מ ז"ל הק' על ת"י התוס' דלעיל סכ'
 חיונה לר"י כו' ח"כ צנלחונה צעולם אונאי לא ונה"עונו' דל"כ אונר'
 נות על נטתו אונאי לא ת"י כנוי הכי דנגו נהרג אנו נות לא אונר'.
 ומהרש"א ז"ל ת"י דנלחונה צעולם דנותני' דלא ונה"עונו' חיידי חפי'
 צחונר' נות סתם דהשתא הוי שפיר ונגו נות אנו נות דהיינו נות סתם
 ונגו דנות על נטתו. ומהר"מ ז"ל ת"י דהא דכ' התוס' הכא דנהרג
 אנו נות ל"א חין ר"ל דזה לא נוקרי ונגו אלא ר"ל דאינו כ"כ ונגו טוב
 כנו היכא שאונר' נהרג אנו נהרג סלא צנלחונה. והישירש יעקב
 ז"ל העיר על ת"י ונש"ה דעדיין ל"ע דאף צחונת' נות סתם כיון
 דכשיש ונלחונה צעולם ונש"ה ונה צנלחונה קאונר' כפרש"י והיינו
 נשום דצשעת ונלחונה רוב הנותים נותים צנלחונה והיינו שנהרגים
 סס כדרך ונלחונה וה"ל באלו אונר' צפירוש שנהרג צנלחונה ואכתי
 שייך לוונר נהרג אנו נות לא. ולפנינו הצ"ס צס"ק קנ"ח דצנות
 צנלחונה דל"כ חפי' כשאונר' צפירש דנות צנלחונה ולא נהרג דל"כ
 י"ל שפיר דנש"ה לא ת"י התוס' כן לעיל נשום דאכתי תיקשי הא דקאונר'
 הש"ס קתונא דצחונת' נות צנלחונה ח"כ דנש"ה חפי' חס פי' נות ולא
 נהרג ח"כ ואונאי ח"כ צנונו דנות על נטתו דהוי נות אנו נות. אלא
 סל"ע על הצ"ס סכ"כ צפשיטות חדצרי ונש"ה ל ויש"ס כי איפכא
 דצכה"ג כאונת והעלה ליישב קושי' ונש"ה לפי דצרי ח"ש"ס. דנש"ה
 לא ת"י כן לעיל דנהרג אנו נות ל"א נשום דאכתי חית לה ונגו דנהרג
 סלא צנוקוס ונלחונה דנחונת כנצוחר צרנ"א ק"ס ע"ח והוי נהרג
 אנו

אטו כהרג אצל כאן לא שייך להקשות כן דהא זהו צעמונו ונגו דקאמר
צגנו דא"צ חמרה שלום צעולם וצכלל זה כונו דא"צ חמרה כהרג שלם
צנוקום הנוכחונה ורחץ טוב ז"ל תי קוסי ונהרסיא ונהרסינו והעלה
כוונת התוקי צנו"ס כהרג אטו ונת לא כנו"ס הערוך לכר הכ"ל ונונילח
ל"ק קוסי ונהרסיא ונהרסינו דונה סתי התוקי לעיל ור"י כו" כיון
שודע לעולם כו" וידע שהיא נוסקרה כוונתם צזה ג"כ שאם יצאו
עדים ויאמרו שנהרג צנוכחונה כיון דנויקרי הכחשה הרי יתודע ע"פ
עדים שנוסקרת ואין להקשות גם צנוכחונה ידוע י"ש לה ונגו לוונר
כהרג שלם צנוכחונה ד"ל דהריגה שלם צנוכחונה לא סכיה והתוקי כ'
צכתוצות י"ח ד"ה ונחונת צתי ח' דלח אנורי ונגו נוסכיה ללח סכיה
ונשא"ם צהחזיקי היא נולחונה כיון דנולחונה כונו הוי נולחח דלח סכיה
ספיר אנורי ונגו נולח סכיה ללח סכיה. והב"ש ז"ל הקי על הסוכרי
דונה צנוכחונה ולא כהרג דא"כ דעל תי התוקי אכתי ק' צונת צנוכחונה
ולא כהרג דהחיון צנוגו דונה על ונתו ותי ונשום ד"ל דאנורי ונת
צנוכחונה כדי שתוכל להסתכל ולוונר קצור הייתי שונת או כהרג צנוכחונה
היינו דרנוי ל"י רונח וקצרה שונת ונחונת נוכה זו. והישרש יעקב
ז"ל תי דעדיפא וניכיה צני צגנו" אף צאוונת כהרג צנוכחונה אכתי
י"ש לה ונגו דקלום צעולם. והתוב' ז"ל צכללי ונגו העיר דונה נוקשה
התוקי דהא כ' לעיל דיראה לשקר ותי דכוונת התוקי להקשות על
ליסכא דגנו דקאמר צהחזיקי היא נולחונה צעולם די"ש לה ונגו דקלום
צעולם ואנחי לא קאמר הך ונגו דאנורי ונת על ונתו וכאן אין יראה
לשקר הואיל ואין נודע נולחונה כ"א על פיה לא נוחזקת כלל לשקרן.
תוס' ד"ה א"ד כו' חר"י דלח דנוי להא דנוצניא צ"צ ה' פרעתיך
צתוך זנכי אי ונהיון צנוגו דא"צ לונינר פרעתיך אחר זנכי אי
אנזי ונה לי לשקר ונרע לה לחזקה או לא דהתם נרע לה הכא לא
נרע לה כיון דאנורי צדדנוי ואי לא נרע התם לפי שאין הווה כלל
סיה"י פרע צתוך זנונו אצל הכא נרע דיכול להיות אונת דונה צנוכחונה
וכן הא דאנור צקידוסין ק"ד אנר צשעת קידוסין י"ש לי צנים ואין לי
אחים וצשעת וניה אנר אין לי צנים וי"ש לי אחים כאנן להסיר פ"י
אי הוי איפכא ואין כאנן לאסור דברי רבי ורי נתן אנור כו' ונפרש
התם טעמא דרבי ונשום דלתי ונה לי לשקר ונרע לה לחזקה ונגו
דא"צ פטר לה צגיטא אצל הכא אנורי צדדנוי ולכך לא נרע ולר"י
דאנור התם לא נרע התם דצשעת וניה י"ש לו להיות כאנן יותר.
ור"שב"א ז"ל הקי כונו ונהאי דצ"צ דליפשוט ונענתי דהכא דל"ע נדלח
וניהנוי ונת צנוכחונה צנוגו דונה על ונתו או ונת וקצרתיו ותי כונו
סתי ר"י על קוסי ונשום. עוד תי דשאני הכא כיון שהחזק' נולחונה
צעולם קצורה היא סיאנויני אותה חכונים אס אנורה ונת צנוכחונה כדי
היכי דאנורה היא צדדנוי קצורה דאיכה ננוי וניהנוי צדדנוי.

גמ' ת"ש עיטוי עלינו צית עיטוי עלינו ונערה הוא ונת ואני נללתי
(פרש"י הליטהוהו צאש וכהנולח עשן ואני צרחתי והוא כשאר סם ונת)
ח"כ

ח"כ (פרש"י והא הכא דהחזיקי היא נולחונה וקהני ח"כ ולא אנורי ונה
לה לשקר דא"צ אנורה ונת קתנח) שאני התם דאנורי פי היכי דלדידך
איתרחש ניסא לדידיה ננוי איתרחש ניסא פ"רש"י ס"ה דאנורי דכשנתנולח
עשן צרחה ונלח הנהיגה עד שהראו ונת ואי נשום עשן כי היכי
לדידך איתרחש ניסא כו' אצל גבי נולחונה איכא למינר לא אנורה אי
לא הזיתיה דהא ח"כ צסקורי לא הוי נוחזקה נולחונה צעולם. ורישב"א
ז"ל הציא קוסי צסס רצו דונה הועיל צגנוי צתי דנוי הרי ה"י לה
ונגו גנור דא"צ צשקה וע"כ טעמא דקווכי דאנורה צדדנוי ולא קווכי
אנור דידה וספיר חפשוט צעין ותי דהפרש י"ש צין עננת נזק הצח
על הרצים או צטעוננת נזק על סניהם לצדס כי כטעוננת צנזק צצח
על הרצים ונתו רצים ונת עננת טפי שייך להנולח ולא אנורה צדדנוי
אצל כטעוננת נזק צצח על סניהם רגלים לדבר שלם להאמנית צדדנוי
דלונה תנלל היא יותר ונונו כיון שראוי לצח עליה הנזק כונו עליו.
והב"ח ז"ל דקדן דלונה לא קתני עיטוי עלי ונחונה ונחונה ונחונה
דרצותא אשנועי דלח ונצעי צעיטוי עלי ונחונה דפשיטא דא"כ דנאחר
שלם היחה עמו צצית ונח ידעה שנסאר סם דלונח צרה והלך לו אלח
אפי' אנורה סנינו היינו צצית ועיטוי עלינו ורתיתי שהאש אחזה
צצית ונשאר סם ואני צרחתי אפי' ח"כ דא"כ כי היכי דלדידך איתרחש
ניסא לדידיה ננוי איתרחש. וז"ל ירוחם ז"ל נתיב כ"ג ח"ג ח"ל עיטוי
עליו צית עיטוי עלינו ונערה ואנורה ונת ואני נללתי ח"כ כונו צנוכחונה
פ"י ולא ונצעי אס אנורה עיטוי עלינו שצוננת היא צתוך שאפשר דלח
ונת ולא ראתה אותו אלח אפי' עיטוי עלינו שצוננת היא צתוכו עמו
וראתה אותו לא וניהנוי כי אנורה ונת כו' אנורי כי היכא דאיתרחש
לך ניסא איתרחש ליה. ועבודת הגרשוני ז"ל תשו' נו"ז כ' דהגם
שנושנועות התוקי ד"ה זינוין נשנוע דלח אנורי היישי' לצדדנוי אלח אס
גם האשה צככנה אצל צנוקום שאינה צככנה ל"ה לצדדנוי וכ"כ הר"ן
והציא רח"י ונהא דאנורי גבי נפלו עלינו לכטעים אשה כלי זיינה עליה
ס"ו היכא דאשה אינה יראה נאונת ול"ח לצדדנוי ונ"ו כ"ל נדקתנו
הפוקקי וכ' צכסס דע"א צנוכחונה ח"כ עד סיאנר קצרתיו ונשנוע צכל
ענין אפי' שאין העד צככנה ונ"ו היישי' לצדדנוי דזינוי דנחי ל"י
צגירא או צרוונח' כו' וה"ה צאשה כן ורתי' ג"כ ונפולת דהוא כנוכחונה
ופרש"י סנפל הצית עליו והתם ורתי' איננה צככנה ונ"ה אינה נאונת
דחיישי' לצדדנוי כיון שרובן לניהה וכ"כ ונהר"א שרון סנוכאן ונשנוע
אפי' אינה צככנה חיישי' לצדדנוי. עוד הציא רח"י ונהר" ירוחם ח"כ
דנושנוע להדיא כן נודרציו דלח"ה ונה רצותא הוא זה אפי' שצוננת
צתוכו אפי' ח"כ אדרצח איפכא נוסתצרה אס עוונדת צתוך י"ש קצרה
סיהא נאונת שאינה יראה ולא אנורה צדדנוי אצל כשהיא ונצפנים
קרודה להנולח על נפשה ואנורה צדדנוי אלח ורתי' דס"ל לרי ירוחם
דחפי' צנוקום שאינה יראה י"ש לחוש לצדדנוי והא דאנורי לקנן אשה
כלי זיינה עלי' דנושנוע היכא שהאשה אינה יראה ל"ח לצדדנוי היינו

היכא

דכאונת ותי דר' ינאי כני לא אור חלה לענין שחייחד עם הגוים
 ולא ניהא לשפיכת דמיס דלא קנוכי אטעונא דאשה כלי זילה עלי
 ואקורה להתייחד אצל נודה ד' ירעיה דקוונפת האשה ע"ז סיכוב
 להטנין עלונה ולהנחין לשם צבדי שחראם שינויה ולא נעילה צדדמי
 וב' רשב"א ז"ל תשו' ל"ב דהא דאורי' אשה כלי זינה עלי דוקא באשתו
 שאינו נפרדת ונענו כל שאינה יראה ון הלכטים אורי' דסתנא ונחנת
 עד שחראה היטב חס ונת אצל אינש דעלנא לא.
ג' ההוא גברא דבטיילי הלוליה חיילי נורא צי גנני אמרה לתו דביהו
 חזו גבראי (פרש"י שהאש אכלתו) חמו חזו גברא חרוכה דשדי
 ופקתא דידא דשדי קצר ר' חייא צ"ח לנעור היינו עישוני עלינו צית
 עישוני עלינו ונערה (פרש"י דאנרין כי היכא דלדידך איתרחש כו') אור
 רצח נוי דנוי הסם לא קאננה חזו גבראי ועוד גברא חרוכי דשדי
 ופקתא דידא דשדי (פרש"י נאיש אחר הצא להלילו) ור"ח צ"ח גברא
 חרוכי דשדי אינא אינש אחריני אחא לחלוילי ואכילהיה נורא ופקתא
 דידא דשדי נורא איתליא צ"י ואיתלד צ"י וננא (פרש"י צבעלה) ונחנת
 כיקופא אזל ערק לעלמא. והריהו ז"ל כי וז"ל ההוא גברא כו' רצח
 אור נאונת ור"ח צ"ח אור האי גברא חרוכי דלנא כו' ואלי פקתא
 פק ידא דחנתא הוא ונחנת כיקופא ערק לעלמא, ורשב"א ז"ל פי
 צהא ופקתא דידא דשדי פי' והכירי יפה דפקתא דידא דעלנא הוא
 והכי נוכח וננה דאורי' דלנא חרוכי גברא אחריני הוה כו' ולא אורי'
 דפקתא דידא אחריני חלה דאורי' דלנא איתלי צ"י נורא וחזא נפשי
 צבל ונוס וערק ונחנת כיקופא ואזל לעלמא. ונב"י ז"ל כי צהא ופקתא
 דידא כו' ויד' אחד חרוכי ונוטלת קנוכה לה ונשרפה ג"כ. והיש"ש
 ז"ל כי ופקתא דידא שדיא פי' בנקום אחר רחוק ון הגוף הנכסף
 רצח אור נאונת, ור' יוחס ככ"ג כי צס הרנויה וז"ל ב' הרמ"ה
 ודוקא שאותו פק ידא אינו ונאיש החרוך כאן דאז אורי' דשנא
 ונעלה הוא הפק וצרה אצל חס לא הי' שם ידא חלה האיש החרוך
 או שיש שם פק ידא והיא ונאיש החרוך כגון שלא נאלא לו כ"ח יד
 אחת אורי' דודאי הא פק ידא ונאיש החרוך הוא וכיון שהיא אורה
 שזה האיש החרוך הוא צעלה ואורה ונחלה חזו גבראי נאונת. וח"ס
 ז"ל אה"ע תשו' ק"ז הק' ב' ונ' שפרש"י פקתא דידא ונאיש אחר הצא
 להלילו ופי' בן אדברי רצח והוא תנוה דאפי' ר"ח צ"ח שהזכיר אינא
 אינש אחריני אחא לחלוילי עכ"פ הפק ידו אינו ונענו חלה ון הצעל
 גם הק' על הננוי שבי דפקתא דידא הי' ג"כ שרופה ונחורכה דאיכ
 נואי אהנית לן חס לא כינא סהי' סינן ניכר צהיד ההיא כי לא שלט
 צה האש ואי גם היא הינה שרופ' הא תו לנה לי די לן צגברא חרוכי
 גם הק' על הי"ש' דנה רנה צתוספת פירושו' סהי' רחוק ון הגוף
 הנכסף ואלו הי' קרוצ' לו ונה הי' אור צדינא דהאי איתתא וננאי
 כי צהפך סהיתה קנוכי להגוף, ולישצ' כ"ז כי דאין לנו צזה חלה דברי
 הרנויה סצרי יוחס' הנה ק"ל לרנויה דודאי אי ליכא הכרה סהי' פה

אדם אחר אין קום קצרה להלכה צח' קצא להלילו דנוי יכניס עלנו
 לככנה וכיון שכבר אמרה ראו צעלי ועכ"פ פלטה צו האש והכירה
 גם פק ידא עכסיו וגברא חרוכי לפנינו צודאי לא יחלוק רצח דאשה
 ונותרת אך עובדא הוא סגברא חרוכי ניכר שיש לו צ' זרעותיו וידיו
 שלמים ונחוצי' ענו ועוד פק ידא אחרת ונושלכת שם הרי קנון דע"כ
 אהא גברא אחריני להלילו וקאנר רצח דנוקתנא לא נככס הנוילל צתוך
 האש חלה צחוץ עונד וסוסינו ידו לתוך הפתח או חלון או נוקוס פתוח
 להליל חצירו וכשרפה ידו והשליכה לשם והלך וצא לו וזה נכסף
 ולאנוני' עילתי' אור רצח גברא חרוכי דשדי ופקתא דידא דשדי פי'
 דשטיטא ל' לרצח שלא נכנס הנוילל לתוך הצית חלה הוסינו ידו לפנים
 וגם היא לא פלטה וסדי' לפנינו גם כי האיש צעלנו ודאי לא נוולט
 ונש"ה עניתי רצח לחלוני ראי' שלו נשפך ידא והיינו דפרש"י צדברי
 רצח פק יד' ונאיש אחר הצא להלילו כי בן קצר רצח אונס ר"ח צ"ח
 ק"ל להפך דחייש' שנכנס לתוך הצית ונחפוך הוא סזה ניכל וזה
 נכסף והיינו דכ' הננוי' שגם היד נכסף צהא דלא לריכי לה לסינאל
 כנוו צשיטת הריטצ"ח אדרבה רצח תולה היד צהנוילל ונייתי ראי' אפי'
 היא דהיינו היד נכרפי' כ"ס נוי סהי' צתוך הצית ונ"ל שגם היש"ש ק"ל
 לשיטה זו שהרי צה"ש הגיה צרש"י דהפסך יד היא ונחצא להליל חלה
 דלא נחית לדברי רנויה' סידוע שיש להגוף הזה צ' ידיס דצהא לא וניירי
 כי לא צדקתוהו אך היד נוסלכת נרחוק נאוד הרצה יוהר נאשר
 דרף לפקוע ע"י האש להלן ור"ח ע"כ ונאיש אחר היא הצא להליל ועונד
 נרחוק דגברא חרוך הדין נואי צעית ידו רחוק ונענו נוי השליכו לשם
 ונשנעוהו דורסין איכא צין ונשרש"ל להרנויה' אצל לדינא סוים ואפי'
 צזה פקך ונשרש"ל כרצח להקל. וערוך לנר ז"ל הגוים ננוי צקוס"י
 חח"ס על רש"י כי כ' דע"כ לא לרצח פרש"י בן דהרי לרצח אכתי לא
 ק"ד סהי' כאן איש אחר ור"ח צ"ח הוא שחדש בן ולרצח גם רש"י
 ק"ל שאנר דפקת יד הוא נשארת ונעלה נכסף אצל לר"ח צ"ח
 שאנר דגברא אחריני' הוא נכסף ק"ל דגם פקת ידו ונענו נשארת
 ונעלה נעשה ונוס אחר ונשפי' זה צרה אצל לא רנה רש"י לפרש דנעלה
 הי' הפקת יד וזהו המום דנתיילד צו דאין זה סכיה סיטרף כ"כ עד
 שפול ונענו פקת יד ויחי' ויצרה כנוו ספי' הוסי' הראש אצל הריטצ"ח
 כי שפסק יד הינה ניכרת לה סהי' ונעלה זלפי' ל"ל דהוא נשרש
 צר"ח צ"ח שנועלה הי' נוסר הפקת יד וע"כ צרה וכנוו ספי' הרנוצ"ן
 שהציל חוס' הר"ש וכ"כ גם הריף והראש' ותנוה ענו"ש צנצ"י ונחדיק
 אה"ע ק"י נ"צ צפשיטות שהיד הי' ונעלה ונציא ראי' ונה דצ"י
 אונתלל להלות לנה צרה ותנווס הוא שלא הזכיר כלל דרש"י צאונת
 לא פי' בן. ונב"י ז"ל אה"ע ק"י ונ"צ כי וז"ל דל"ל לר"ח צ"ח לננינר
 דאחיילר צ"י וננא דהא ע"כ האי גברא חרוכי הנוטל צפנינו לא
 ראינו סני ידיו צדוקין צו דאל"כ איך רנה רצח להחירה ונחנת גברא
 חרוכי ופקתא דידא דשדי' הא אדרבה הא ראי' עכ"פ הי' כאן אדם

אמר ולא"כ ונאן נפיק אס גזר חרוכי הוא צעלה ופקתא דידא הוא
 ונאדם אחר דלמנא להפך אלח ודאי טרצא ק"ל דגזר חרוכי הוא
 צעלה ופקתא דידא ונאנו הוא ולא חייס כלל לאדם אחר ובאן הי'
 ובאן ננאל ולפי' לנה ל"י לר"ח צ"ח לחלק ספקתא דידא הוא נחיס
 אחר וגזר חרוכי הוא חיס אחר דלמנא כ"ז חד גזר הוא דהיינו
 חיס אחרני דהתי לאלוני וגזר דהך חיתתא אזל לעלמא ח"ו דלולי
 שיש אנהל לתלות דנחננת כקופא אזל לעלמא ל"ח כלל דאזל לעלמא
 אלח דאנרי' כאן הי' כאן ננאל ותיחו הוא סנת. והישרש יעקב
 ז"ל הקי עליו דקפי' ל"ח ג"ו נשנע דתופס כדעת הרנ"ה ובאן צקעי'
 נ"צ נשנע להפך. ורשב"א ז"ל צחי' כ' דנה דאנר רצא הסס כו'
 חזו גזרתי בוונתו כיון דאננה חזו גזרתי לא אננה צדדני ור"ח צ"ח
 פליג וקוצר דאננה צדדני. והח"ס ז"ל סס כ' לצאר קיג"ה הגני' צמה
 דאנר רצא נוי דני' כו' ועוד כו' דנקט צ' טעניס להתירא. דהנה
 צהך דעיסוני עלינו ציה חית צ"י תרי חששות א' כהס"ד דס"ס דאננה
 צדדני ב' דאפי' לא אננה צדדני סנא נס נעשה לו כנצורא לעיל
 וכל אלו החששות סנא צכלל ר"ח צ"ח דה"י חכא לניחא לתרווייהו
 וחתא רצא ואנר לתרווייהו ליכא לניחא הכא דצמה דאננה חזו
 גזרתי ח"כ הי' צרור לה סזה צעלה הוא סנתלה צו הכירא ול"ח
 לצדדני וכנ"ס רצ"ח וחסש הסני סנא נס נעשה לו לזה אנר רצא
 גזר חרוכי כו' פ"י הרי לפנינו גוף אחד סרוף ופק יד הליכר לנו
 סתי' וזה הנאצד הרי דשלמא צו הדליקה אנרי' סתי' נהתי גזר
 והוא הוא. והב"ח ז"ל תשו' כ"ה הקי' כנה קוסי' א' דלכאורה נשנע
 דהשתא לצתר דאשכחת ל"י חרוכי' וניית קאנרי' חזו גזרתי וכלסון
 האגודה צנ"ס צדצרי הגני' חזו גזרתי דניית חזו גזרתי דניית ויש
 לתנוה דח"כ נה חזו גזרתי דקאנר הלח השתא לצתר דחרך וניית לא
 הי' כיכר לשום אדם הי' צעלה הוא הי' חיס אחרני' הוא וכדקאנר
 צנ"י חזו חזו גזר חרוכי' אלמנא לא הי' כיכר לשום אדם ב' דרצא
 אנאי חזיל לקולא צהך ענדא צתחלת עדות ולא חסס להא דחייס
 ר"ח צ"ח חיסא חיס אחרני' חתי לאלוני כו' הלח צפי' יס צבור קאנר
 כי חקילו רצנן צעדות חסה צקופו חצל צתחלתו פ"י צגוף העדות לא
 חקילו' ואס כהרץ דרצא לא ק"ל הך קצר דנינא דאחיליד ונונא
 צצעל גננא ונחננת כקופא אזל לעלמא דח"כ לא הוה אזל לעלמא אלח
 הוה יתי' צאתרי' ולניזל לצי' חקיל' וע"כ צהתי גזר דהתי לאלוני
 אחיליד ונונא וערק לנקים דירחו ואזל לגני חקיל' והך גזר חרוכי'
 דצעל גננא הוא ולפי' ק"ל לרצא נני' צע"כ דחיס אחרני' חתי לאלוני
 כר"ח צ"ח אלח דלא ק"ל דאחיליד ונונא צצעל גננא ונחננת כקופא
 ערק כו' כנ"ל הנה עכ"ז קי' דהא חכתי חכא לניחא צתחלת עדות
 דלמנא סך תרתי גזר דאחתי צהו נורה תרווייהו דהתי לאלוני הוי
 וגזר דצעל גננא לא חכל"י נורה כל עיקר ולא אחיליד צ"י ונונא
 אלח דאזל לעלמא ג' דתלמודא נני' אנאי לא קאנר דעננא דר"ח צ"ח

דאזל לתומנא נוסס דחינא דהני תרתי חיסני אחרני' הוא דהתי לאלוני
 ניהו הך קוסי' חפטר לייסז ולונר דתלמודא קנחדר לניחא טענא
 לר"ח צ"ח דאזל לתומנא חפי' היכי דהוי קינן עונסק צפיכתא דידא
 דהוי דצעל גננא דאפי' חייסי' דלמנא אחיליד צ"י ונונא כו' חצל ודאי
 קושטא דנייתת לא הוי הכי צהך ענדא נדקאנר רצא ועוד גזר
 חרוכי' דקרי ופקתא דידא דקרי' דלמנא דר"ל דח"י דחד נהננה הוי
 צעל גננא ח"כ צע"כ לא הוי סס סוס קינן עונסק צהך פקתא דידא
 דהוה נצעל גננא אלח דתלמודא נוססי לר"ח צ"ח לרווחא דנייתת חפי'
 ה"ל קינן עונסק נני' חייס לתומנא חצל לרצא ודאי קי' כנ"ל. ולכאורה
 הי' נראה לייסז חליצא דרצא ולונר דק"ל צע"כ דחד נהנך תרתי
 גזר דאכל"י נורה הוי צעל גננא נדקאנר להו דציתתו חזו גזרתי
 סהאס אכלתו דודאי קושטא קאננה דהשתא ק"ל לרצא כיון דאחיל'
 דאחיליד צ"י ונונא דח"כ לא הוי אזל לעלמא אלח הוי יתי' צצית'
 ולניזל לצי' חקיל' דאפי' נורה לגנרי' אלח דלפי' יוסז זה יס
 לתנוה לרצא דכיון דח"ח להתיר חסה זו אלח נשנע דאננה חזו
 גזרתי סהאס אכלתו ח"כ נה חתי דאנר רצא ועוד גזר חרוכי' כו'
 דצא לונר חידך טענא חפי' לא אננה האסה חזו גזרתי והא ליתא
 לפי' יוסז זה (יעי"ס עוד.) ול"י ישוב כ"ז כ' דאין ספק דחזו גזרתי אין
 פירושו דאננה הכי לצתר דאשכחת ל"י חרוכי' וניית אלח נעיקרצא צעודו
 הי' כאסר רחמה סאכלה האס כל קצציו ולא חפטר לו להכלל קראה
 וח"ל חזו גזרתי והי' דעתה סינאו ניד ויראוהו צעודו חי ושלס ויכיר'
 ויעידו' עליו צצ"ד והכי נשנע נוליסנא דננ"י סב' חזו גזרתי סהאס
 אובלתו דנדלח כ' סהאס אכלה חותו נשנע דצעודו חי קאננה ראו
 סהאס אובלתו עכשו' אלח דלפי' ששהו ולא צאו ניד או לא חפטר הי'
 לראותו ניד צעודו חי כ' גדול האס קצציו ונלאו גזר חרוכי' והיינו
 דקאנר חזו חזו גזר חרוכי' כו' והשתא האסה נסתלה צעודו חי
 קראה ואנרי' חזו גזרתי כנ"ל וגס אח"כ העידה על חתי גזר חרוכי'
 דצעלה הוא וניית והכי נשנע נדצרי רנ"ה סהצ"א ר"י סכך הוא הפי'
 כנוו סיתצאר צקנווך ונסתנא כך הוא דעת כל הנפורסי' והשתא
 קאנר רצא תרתי טענא וכ"ו טוצא ציניהם דלנענא קנא כיון דקראה
 לחיכסי' סינאו ויראו חת צעלה חיק סהאס אובלתו ולא חפטר לו
 להכלל השתא ודאי כיון דנעייילה נפשה לאכרוזי' חזו גזרתי צודאי קושטא
 קאננה שלח הי' חפטר לנעלה להכלל נהאס וכהתי' דכ' הננ"י פ"צ
 דיצנות ע"כ הריצ"ח דהתי דנאן חכא צ"י חיותי סכ"י חיותי כו'
 כיון דנעיייל נפשה לאכרוזי'. ולנינר הכי חי לאו דקים ל"י דשכי' לא
 הוה אנר וה"י דכוותא וה"ל כהך דה"ר צנ"י סנפל לכצנן האס או
 ליורה נוליאה יין וסנן דנעידין עליו כיון שלח חפטר לו להכלל נוסס
 ולפי' עעס זה חפי' לא נלאו כל עיקר גזר חרוכי' ח"י נלאו הרצא
 חרוכי' וחפי' נעקרו נהנך גננא הרצא חכסי' יותר וננה סננלאו חרוכי'
 נ"ו פקתא דקרי' דליכא לניחא לצדדני' כיון דקאננה צעודו חי

וקלם רחמה אותו שהאש אוכלתו וקע"כ הכריז וקראה חזו גברתי
 שהאש אוכלתו ח"כ ענדה עליו עד קילאה נפשו ע"י האש ופסקתה
 נכאונתה. חזל לטעמא דתרא קאנור רבא דאפי' לא הות ועיילא נפשה
 לאכרוזי ונתחלה בעודו חי חזו גברתי חלה השתא קאנורי דנכרת גוף
 זה דהאי גברא חרוכ' בעלה הוה דנתיח וא"כ ה"י נראה דחיישי' דאמרה
 דדדנתי כהאי דעיישוקי עליונו צית אפי'ה איתתא זו קר"י ולא נועטם
 עדות האשה בלחוד חלה דאנן ק"ל כנני דהאי גברא חרוכ' בעלה הוה
 ודאי דלא דנתי לעיישוקי עליונו צית דהתם כיון דליכא גברא חרוכ'
 דנתי לפנינו איכא לננינר דלא נקרף אדם ונעולם דהאי ציתא ובעלה
 כנני צרה וניכל כדאיתא בגנאי כי היכא כו' לדידה כנני יתרחש ניפא
 חזל הכא דליכא גברא חרוכ' ופסקת דידא דקר"י השתא ודאי כיון
 דחזי' דנקרף דהאי ציתא גברא חיה לן לננינר דההוא בעל גננא הוה
 דאי איתא לחזל לעלמא האי גברא חרוכ' ונאן נינהו דל"ל דאיכא
 אחריני הוה דנתי צעי הכי דהאי גננא דאיתלי צ"י נורא והאי פס ידא
 דקר"י אפי' חת"ל דבע"כ דאיכא אחריני איתא ונעלמא לאלווי ונקרף ולא
 נקאר וננו חלה פס יד אפי'ה לא תלי' לחומרא דלמא חרוז"הו איכא
 אחריני נינהו דהתו לאלווי ונקרפו ובעל גננא חזל לעלמא בלא מונא
 דטיי כיחא לן לנתיח חד ונתיח תרי צבעל גננא סה"י ודאי פס בגננאי
 והסני צעי"כ דאיכא אחריני דהאי לאלווי דכל נתי דאפטר לן לנתיח
 צבעל גננא דהוי בגננאי תלי' ולא ק"ל לרבא לחוס דלמא הך פס ידא
 דבעל גננא הוה דאחילד צ"י מונא ונחונת כקופה ערק ואזל לעלמא
 דאי"כ ה"ל לנתיח צצית' ולננינר צ"י אסיא וכל זה לפי שהאשה חוננה
 עכשו' דהאי גברא חרוכ' בעלה הוה דנתיח דאפי' ג' דאיכא לנתיח
 דאמרה דדדנתי ונ"ע כיון דאיכא גברא חרוכ' ופסקת דידא דקר"י ל"ח
 דאמרה דדדנתי חלה קוסטא קאנורה והיינו דאנור רבא ועוד גברא חרוכ'
 דקר"י ופסקת דידא דקר"י דהפס יד לחוד ונראה לנו דאפי' חת"ל דלא
 נקרף ונחונת גברא חלה פס יד לחוד ונ"ע צעי"כ לאו ונעל גננא הוה
 דאי"כ למא ערק ולא חזל לצית' ולצ"י אסיא ח"ו האי פס יד דאיכא
 אחריני הוה דנקאר חי ואזל לצית' והאי גברא חרוכ' בעל גננא הוה
 דנתי ח"כ האי גברא חרוכ' והאי פס יד דבעל גננא הוה דנתי ולא
 נקאר וננו חלה פס יד וכיון דנקתנרא לן דהכי הוה ל"ח דאמרה
 דדדנתי והיינו דקאנור רבא ועוד כו' פ"י ועוד אפי' לא ה"י ועיילא
 נפשה ונתיקרא לאכרוזי בעודו חי חזו גברתי חלה השתא קאנורי דנכרת
 גברא חרוכ' בעלה הוה דנתיח נכאונת ול"ח דאמרה דדדנתי כיון דאיכא
 הכא גברא חרוכ' דקר"י ופסקת דידא דקר"י.

ו"ל הריף ז"ל ההוא גברא כו' חזו גברתי חרוכ' דקר"י ופסקת דידא
 דקר"י רבא אנור נכאונת ור"ח צ"ח אנור האי גברא חרוכ' דלמא
 איכא ונעלמא איתא לאלווי ואכל' נורא והאי פסקתא פס ידא דנתיח
 הוה ונחונת כיקופה ערק ל"י ואזל לעלמא. וב' רשב"א ז"ל דנודאמרי'
 קצר ר"ח צ"ח ונענע דלית להו הלכתא הכי חלה כדנרא דאנור דלא דנתי
 דכיון

דכיון דאנורה חזו גברתי לא אנורה דדדנתי חזל הריף נראה דפקק
 כר"ח צ"ח. והי"ש"ש ז"ל הקציר דצרי רבנא דכוונתו דכיון דלר"ח צ"ח
 אנורי' קצר לננינר ונענע דלא קאי צנילתי' ונסי' הלכה כרבא חזל
 להריף ה"י גרס' ור"ח צ"ח אנור ח"כ דנענע דקאי צנילתי' ונניילא
 הלכה כמותו כיון דנחמיר. ורשב"א ז"ל הציא נקס רבו דנקתנרא
 דהלכה כרבא דנקתנר טעמ' ועוד דר"ח צ"ח לא קאי צנילתי' חלה
 דאנורי' ונה דהוה קצור לננינר ופרשנא טעמ' צינא הוי תלי' קצרה
 דידיה והוא ז"ל כ' דרוב ראשו' פסקו כר"ח צ"ח להחמיר. ונמ"י ז"ל כ' חזל
 כ' הנפורסים ז"ל ה"י נראה למפקק דהא הלכה כרבא ונדאמרי' קצר
 ר"ח צ"ח לננינר דנענע סה"י עולה כן דרעתו חזל לא סיהי' כן הדין
 חזל הריף נראה שפקק כר"ח צ"ח לחומרא וכן פסקו רוב ראשוני'.
 והרא"ש ז"ל נראה שפקק ג"כ כר"ח צ"ח. ולהמין קב"א איתא במתני'
 ושוב נעשה צעקיא בלחוד קשטלוהו לים ולא עלתה צידם חלה דגלו
 אנורו חכונים מן הארכובה ולמעלה הנשא מן הארכובה ולמעלה לא
 הנשא. וב' רשב"א פס דרוקא שקשרוהו צרגלו ושלטלוהו חזל אם
 השלכיהו והשליכו ונודרה לים ולא עלתה צידם חלה אחד ונאצרו או
 אפי' כל גופו בלא ראשו חין ונסיחין את אשתו דחוששין שונא הוה
 הלך לו וילא צנוקוס אחר ורגל זה וננקוס אחר ה' והציא ראי' ונעודא
 דידן דאפי' חיישי' דגברא חרוכ' איכא אחריני' הוה ובעל גננא ערק
 ואזל לעלמא וע"כ לא עליג התם רבא חלה ונשוס דאמרה איתתי'
 חזו גברתי ותונה על הרנוצ"ס סכ' צה דאפי' צכה"ג ונסיחין את אשתו.
 ולייב דצרי' כ' דשנא צללא נהעלם מן העין עד שעלה רגלו צידם
 קאנור דנסיחין. ולהמין פס בגמ' איתא ח"ר נפל לתוך כצנן האש
 ונעידין עליו כו'. ורשב"א ז"ל כ' פס דהא דנפל לתוך כצנן האש
 ונעידין עליו דנקתנרא צהוך כצנן האש שלא יוכל לעלות מוננו כגון
 שהוה ענוק חל לתוך נודורה חין ונעידין עליו שנא ילא נוסס לטעה
 ח"כ לתוך נודורה והוה שטהה עליו כדי שיקרף. והב"ח ז"ל כ' צאה"ע
 דכ"ל דבראהו נפל לכצנן האש והלך לו ונשס ואפטר לו ללאת צנוס
 ענין ואח"כ נלאו כצנן עלמות אדם חולין לונור דהוה שנפל לשם
 ודאי נקרף והכי עוכה נקוג"י דידן ונחונת גברא כו'. ובתשו' ע"צ
 האריך לבאר הרא"י שנוציא נקוג"י דידן והוה עפנ"ש רנ"ה (הוצא
 לעיל) דהא דאנור ר"ח צ"ח דחיישי' לחומרא צגברא חרוכ' ופסקת יד
 דקר"י היינו דוקא שאותו פסקת יד איננו נתיח החרוך ואז ע"כ סגס
 איש אחר ה"י לשם חזל אם ה"י אפטר לתלות הפס יד צגברא חרוכ'
 כגון שלא נלאו צו חלה יד אחת ח"כ שלא ה"י פסקת יד כלל רק
 גברא חרוכ' לחוד חף ר"ח צ"ח נודרה דלא תלי' צאי' אחר רק נכאונת
 היא לונור שזה גוף החרוך הוה בעלה עיי"ש. וה"ה צדין דכצנן האש
 הנ"ל אם נלאו גוף חרוך ורשב"א נייירי צוני שראה לחוד סנפל כצנן
 האש והלך נשס שלא ידע אם ננלא ח"כ גוף שרוף כצנן. ובתשו'
 כ"ה כ' עוד ואפי' דנסיק דצרי הרנוצ"ס סכ' וכיון סה"י אונרת שזה
 האיש

הא"ס החרוך הוא בעלה ואנורה ונתחלה חזו גזרתי נאננת ונשנע פשו
לשנו דאפי' זבלא אשכתן אלל גזרתי לחודא לא סרי' אלל דוקא
זאנורה שזה גוף החרוך הוא בעלה ואנורה כני ונתחלה ראו בעלי
כראה דל"ח לפרש כך דברי הרנ"ה אלל זע"כ או קאנור והאי ואנורה
הוי כנוו אנורה ור"ל זבלא אנורה ונתחלה ראו בעלי שהאש אוכלתו
נאננת זדאיכא גזרתי חרוכ' ואנורת השתא שזה בעלה אע"ג דאיכא
למייחש דלננא קאנורה זדדנני ונ"ו חנן ז"י דיכא ל"ח לאיכס אחרינ'
א"י כיון שאנורה ונתחלה ראו בעלי שהאש אוכלתו ולא אפשר לו להנלל
דבר זה הוא הוכחה ברורה שבעלה היא שנסרף זאין ספק דאל"כ
לא הות ונעייילא נפשה לאכרוזי (יעי"ש). והב"ש ז"ל סקל"ח כ' על
הז"ח דדבריו אינס ונוכרחים והציא ראי' דאין הולין ונרש"ח ז"ל הוצח
זנחצר קע"י ל"ז שכי' זאס נפל זנוים והשליכו ונלודה והעלו רגל א'
ונארכוזה ולנעלה וכי"ז אין ונשיחין את אשתו שאני אומר רגל של אחר
הוא. והההלת יעקב ז"ל כ' דלדקו דברי הז"ח דנרש"ח אין ראי'
דשם וקרי שירות ונלויות דכוונה חנקים טבעו זים ונש"ח הכא. והגב"י
ז"ל ונהד"ק ק"י ונ"ו הזכיר חילוק זה דשכיח הרצה נטבעים זים ונחוך
כך ר"ל דהא דחייס רש"ח שנה רגל של אחר הוא ונשום דונירי השם
זנפל לים דדוקא זנפל זים חייסי' אלל זנפל לאיזה נהר שאין ספינות
שכיח זו ולא שנענו ונעולם שנטבע שם אדם לא חייסי' ואנורי' היינו
האי דנפל לפי דעת הראש"ד ורז"ה וה"ה שפסקו כרזי זפסחים י' דאנורי'
היינו האי שאזד כו' ושנז ונסיק להחנני דגס זנהר חייסי' שנה אחר
הוא ולא אנורי' היינו האי שנפל ונשום דנגד האי קנרתי היינו האי
שאזד י"ש קנרתי הסותרת כאן ננלל וכאן הי' דראוי לוור כאן ננלל
רגל זה זנוים כאן הי' זנון רז ונקודס שנפל זה לניס כו' ועפ"ז דעתו
ג"כ זענין הפלוג' שזין הז"ח וז"ש הכ"ל דיס להחנני כהז"ס דראוי
ג"כ לוור כאן ננלל העלמות כאן הי' זנון רז קודס שנפל זה (יעי"ש).
והשובת ציון ז"ל ק"י ע"ט האריך זענין זה דהיינו האי שאזד כו'
ונחלק שם דהיכא דננלל זנוקים הנפילה וננש זננללס ונקוס לכ"ע
אנורי' היינו האי שאזד ונשום דזנוקים הוי קינון ונזנהק לענין אצידיה
וה"ה כאן זיהיח עגונה וזזה ונישז תנייה הז"ס על הז"ח דהא
דרש"ח הוצח זנחצר קע"י ל"ז דחיירי שהשליכו ונלודה לים ולא
לנללוו הנוקים שנפל לשם ולא הי' ונקוס ונקוסים זזה לא אנורי' היינו
האי שאזד אלל זנפל לכזשן וננלל עלמות הוי ונקוס ונקוסים ואנורי'
כן. ועצי ארזים ז"ל הק' כנוי על הז"ח כעין קוסי' הז"ס דהאריך
לכה להשוות דברי רש"ח עם הרנ"ה דהא לפי קצרתו הכ"ל ע"כ
הרש"ח חולק ע"ז דהא כ' זאס נפל זנוים והשליכו ונלודה אין ונשיחין
את אשתו ש"ח רגל של אחר הוא ונניתי ראי' ונעזדל דגכני הכ"ל
דחייסי' לחוננרתי שנה איכס אחרינ' הוא ואפי' לרצח דפליג וס"ל דאל"י
לקולה היינו ונשום דאנורה איתתא חזו גזרתי כו' ואי ס"ל כדעת
הרנ"ה דדוקא ונשום דאיכא ריעותא דידעי' דההוא פס ידל לאו
נאננת

נאננתו גזרתי א"כ אין ראי' ונעזדל הכ"ל כלל ארצתה י"ל דהא דחייס
ר"ח ז"ח לחוננרתי היינו ונשום ריעותא דההוא פס ידל ודאי ונאיכס
אחרינ' הוא וא"כ י"ס לחוס ג"כ שהפס יד הוא ונעזלה סל זו ונחננת
כיקופא ערק הא ליכא ריעותא לא תלי' זאיכס אחרינ'. וזולי דברי
הז"ח שזתשו' היינו יכול להשוות דברי רש"ח עם הרנ"ה הכ"ל דל"פ
אהדרי והיינו דגס רש"ח ק"ל כקנרתי הכ"ל דזליכא ריעותא תלי'
לקולה והיינו ונשום דאנורה השתא חזו גזרתי אלל לזברי הז"ח הכ"ל
דנ"ש רנ"ה הטעם דכיון שהיא חוננת כו' הוא לאו דוקא אלל אפי'
זבלא אנורה כן כנוי הדין הכי א"כ עכ"ל דרש"ח ורנ"ה פליגי אהדרי
והדק"ל.
גמ' איציעיא להו ע"ח זנלחננה ונהו (פרש"י ונלחננה זעולם וזח ע"ח
ואנור ונת זעלך נ"י ונחניון או לא) טעמא דע"ח ונשום דנלחננא
דעזידל לאגלוי הוא לא ונשקר ה"כ לא ונשקר א"ד טעמא דע"ח ונשום
דהיא גופא דייקא ונניקנזא והכא לא דייקא ונניקנזא. (פרש"י ותרננייהו
אנורי' זדדנני כן הדברים כאשר אתה חוננר) חונר רנ"י זר חנוי ת"ש
חונר ר"ע כסידתי לכהרדעי לעצר השנה ונלחנני נחנני' איס זית דלי
ואנור לי סנעתי שאין ונשיחין את האשה זא"י ע"פ ע"ח אלל ר"י זן
זנח וננתי לו כן הדברים חונר לי חוננר להם ונשנני אתם יודע'
הנודינה הזו ונשזשת זגייקות כך ונקוזלני ונר"ג הזקן שונשיחין את
האשה ע"פ ע"ח ונחי נודינה ונשזשת זגייקות לאו אע"ג דנודינה זו
נשזשת כך ונקוזלני שונשיחין ע"פ ע"ח אלננא ע"ח ונחניון חונר רזח
ח"ה ונ"ש נודינה זו כ"נו שי"ש גייקות וניצעי ל"י אלל חונר רזח ה"ק
אתם יודע' שנודינה זו ונשזשת זגייקות ולא אפשר לי לנשזק איכסי'
זיתי ונניתי קניי רזכן כך ונקוזלני ונר"ג שונשיחין האשה ע"פ ע"ח.
והריף ז"ל גרס וז"ל א"ד טעמא דע"ח ונשום דהיא גופה דייקא
ונניקנזא והכא זינונין דקניא ל"י לא דייקא ונניקנזא. ורשב"א ז"ל הק'
על האי גרס' דהא זנעל לא אשכתן זנוס דוכתא דאיזכר טעמא
דקני' ל"י אלל זדאיכא קטטה וננש זינו לזינה ועוד דחי חיישת
לקנאה א"כ זאנורת ונת זעלי לא תנשא דהא זאנורת ונת יצוני דקתני
א"כ ונה"ט הוא ועוד זע"ח זעלננא כנוי דנחניון ונשום דאיהי דייקא
ונניקנזא ניחוש דלננא זדדנני אלל לא קני' ל"י כולי האי דלא
זינונין דקני' ל"י קלה לנשקנך זדדנני אלל לא קני' ל"י כולי האי דלא
הידוק זעלננא כיון דליכא מידי דלשנוך זדדנני. והעלה דכראה ונפרש"י
דאיהי לא גרס הכי אלל הכא לא דייקא ותו לא כלוננר דתרננייהו
חונרי זדדנני. ועצי ארזים ז"ל זכ"ק קל"ה הוסיף להקשות עוד על
גרס' הריף ונש"ח דאנורי' לעיל ל"ד ע"ח ונה שכלננן זיצונה אי חונרי'
דלננא ונשום דקני' ל"י לא דייקא וכי' שם הריף דלנשקנל נפשטי'
האיצעי' דע"ח זיצונה אלננא דאפי' זיצס ל"ח דלננא ונשום דקני'
ל"י וכי"ש דלא ניחש דלננא קני' ל"י לזעל ות"י קושייתו וגם קושי'
הרש"ח דכ"ל לקיים גרס' הריף עפנ"ש רש"י ז"ל דהא דאנורי'
זנלחננה

בנולחנה אונרה ונה על ונטה ונהינני היינו באונרה צפי ונענו
 אצל באונרה ונה קהם אז כשקום צעולם אונר דונקתנח ונענו
 קאונרה אצל בנולחנה צעולם ונקתנח ונה בנולחנה קאונרה ולפי כ"ל
 דלצעל האיבעי דונקפקא ל"י בע"א בנולחנה לא לצד כשאונר צפי
 שנה בנולחנה ונקפקא ל"י אלא אפי' אונר ונה קהם והוא שעה ונלחנה
 כווי ונקפקא ל"י ולכך הולך גם לטענח דקני ל"י דאי נשום הך
 טענח דנולחנה לא דייקא דקצרי ק"ד צכל הני דאיקטל הוא פליע
 זס לא שייך אלא כשהעד אונר צפי שנה בנולחנה אז י"ל דנשום הך
 טענח קוב אינה חוקרת אחרי העד אם אונר אנה כיון שאונר צפי
 שנה בנולחנה קווכי על דצרי דנויור אונר ק"ד כל הני דאיקטל
 כו' אצל כשהעד אונר קתם שנה והוא שעה ונלחנה צזה לא קגי
 צהך טענח לחוד כיון שהעד אונר שנה קתם ולא אונר ונה בנולחנה
 וכדי לקפק גם צענין זה לכן קאונר הך טענח דיונין דקני ל"י פי'
 דונטעם זה י' לחום שאינה ונדייקת אחר דצרי העד אם אונר שנה
 על ונטה או ונה בנולחנה רק קצרי ודאי שנה בנולחנה קאונר ושו
 לא דייקא דנויור אונרה שודאי ונה דאטו כל הני דאיקטל ואיהו פליע
 ולפי שפיר הולך הריף לונר דאפט' האיבעי ונעוצדח דרגלת דאלו
 נע"א ציצונה ליכא לנפט' אלא דל"ח לטענח דקני ל"י וזה ונהני
 באונר העד ונה קתם אצל כשאונר צפי ונה בנולחנה אפט' דלא
 דייקא דקצרי כל הני דאיקטל כו' אצל ונעוצדח דרגלת דונשאל"ס
 כנולחנה דוני שפיר איכא לנפט' שאפי' אונר צפי ונה בנולחנה
 דנהני עכ"פ היכא דאונר קצרתיו. ורשב"א ז"ל הך דלונה לא קונצעי'
 ח"ד דלונח אונר צדדוני וכ"ז הוא צעד עלנו ותי' דחדח דאיה צ"י
 חרתי קאונר וה"ק טענח דע"א נשום דלא נסקר כלל ועד דידע ונעם
 דנית לא אונר ואפי' צדדוני כווי לא אונר ח"ד זינונין דנעסקר אלא
 נשום דאיהי דייקא והכא כ"ס דאיכא למיחש דלונח תרווייהו קעכי
 צדדוני. ומדר"מ מיניץ ז"ל ציאר הא ח"ד נשום דאיהי גופי דייקא
 כו' ע"ד הגמי צכורות ל"ו כיון דאיכא תוצע ונרתח דאי לא דייקא
 לא הוי נלחח דעל"ג דני יחוש אם העיד אונה אצל ע"י זה שידע
 שהיא דייקא הוי נלחח דעל"ג.

וה"ל הריף ז"ל איבעיא להו ע"א בנולחנה ונה כו' ולא איפט' צעיין
 אלא וניהו כיון דאונרי צפרקן דלקעון ההוא גצרה דטצע דרגלת
 ואסקיהו אגיסרא ואסבי רבא לדניתהו אפונח דשוסציכא לבתח חנשא
 יונח שונעי דע"א צונשאל"ס כאונן כו' וה"ה לע"א בנולחנה היכא
 דאונר ונה וקצרתיו ואי לא קונקדי הכי אפי' חרי קהדי לא קווכי
 עליהו וכ"ס ע"א או אשה חיי"י דלונח אאונרן דעתא קונקדי וכן
 הלכתא. ובעד"מ ז"ל כ' על הריף דאינו נכון אלא בנה וקצרתיו
 פשיטא ל"י להגמי דכאונן דהא אפי' היא כווי ונהינני והאי בע"א הוא
 רק צלח אונר קצרתיו ולא איפט' ולא קרי' לה דנהאי דרגלת חין
 ראי' דסם ויירי צסלח ראו הטציעה אלא קראוהו לאחר שהעלהו דהא
 לאו

לאו כנולחנה דוני וכן ונורח לטון הגמי אצל היכא שרחה הטציעה
 דהוי כנולחנה ושייך לנייור צדדוני וזה לא ויירי סם ואי איכא חרי
 קהדי אז אפי' לא אונרו קצרתיו ונהני. ורמב"ן ז"ל בנולחנות כ' דצברי
 הריף ככונים ודחה ונ"ס צעה"ו דהאי דרגלת ויירי צסלח ראו הטציעה
 דהא צהגמי לא ה" האיבעי צע"א בנולחנה נשום דלונח העד כווי
 אונר צדדוני דהא נפורס צגמי ח"ד טענח דע"א ונהינן נשום דהיא
 גופא דייקי ונייכצי והכא זוננין דקני ל"י ולא דייקי' כלונר דהאשה
 חל"י צדדוני כיון דאיכא ונלחנה צעולם הלכך צין שרחה העד הטציעה
 צין סלח רחה אונה ל"ו אם האשה עלונה יודעת טעצע פשיטא דלא
 ונהינן צחת"ל ע"א בנולחנה ח"כ נשום דקונכי עליו צדדוני לה ולא
 דייקי' אלא אפי' אם לא ידעה היא בטציעתו האיך נקנוך על העד
 נשום שהיא דייקא והלא אם נחזרת היא אחר הדבר וכויון ששנעה
 צו טעצע אינה רולת קוב צדיקות וחקירות ונעשה תלך ותכשא דקונכי
 צדדוני על העד שאונר עכירנו צו ושנח אחר הוא שחור ח"כ תדע
 דאל"כ לונה לא אונרו על נעשה דצ' ת"ח דצלח ראו הטציעה כלל
 אלא אונרו דלא עלייהו כלל קקונכי אלא דרשאו אם רנחי הוא או
 לא כדרך קנחז"י אצדה וגט צקינני. ונולצד חרתי של הריף הציח
 עוד ראי' דאיפט' איבעי ונלקעון קכ"צ ושוצ נעשה צשקים צ"א שהיו
 ונלכין לכרכום ציחר וצח עו"כ ואונר חצל על ששים צ"א שהיו ונלכין
 צדרך ציחר שנתו וקצרי והשיאו את נשותיהן ותתם שעה ונלחנה
 וחצני ה"י ונה קתם בנולחנה ונשונע כ"ס לשקים צ"א כ"א דודאי
 בנולחנה ונשונע ואפ"ה חתירו נשותי ע"פ עו"כ ונקל"ת וכ"ס ע"פ ע"א
 וח"ת אונחי לא פסקי הגמי האיבעי ונהא ח"ל נשום דלא שניע להו.
 אך חולק רונצין על שיטת הריף צזה דלפי הריף איבעי באונר ע"א
 ונה וקצרתיו פשיטא דח"כ ואפי' צ' עדים ח"כ דאונרי צדדוני וזהו
 ז"ל קונר דאיבעי הוא חף צלח אונר קצרתיו וז"ה לצדדוני אלא באשה
 דאינה רולת להטענן ואונרי צדדוני הלכך צעי' ונה וקצרתיו אצל צע"א
 וכ"ס צשקים ל"ח שיעידו צדדוני שאם חין הדבר צרור להם כשנעם ונה
 להם להעיד ונהאי דרגלת ונכח דע"א"כ צזה והציח ראי' ויירושלמי
 דאיחא סם ע"א ונהו שיהא לאונן צשעת ונלחנה כשנענה ונן הדח חד
 צר נש ציונו דרבי ח"ל הן ההוא פלן אונר לון ונית (פי' קרצן העדה
 חרם אחד ה"י צינוי רבי ושאלו ל"י היכן הוא ח"ל ונה) הן ההוא פלון
 אונר לון ונה (פי' שאלו אותו על חרם אחר היכן הוא ח"ל גם זה ונה)
 ח"ל וכולן ונהים אונר לון ואלו הויין צחיין הוון ונייתי (פי' וח"ל וכי
 כולן ונתו ואונר להו ואלו היו צחיים לא היו צאים לכאן צחיים שהי'
 ונלחנה צעולם והרגו כל הנולח. ל"א ואלו היו צחיים וני לא היו
 צאים לציתם צתוניה אלא דעו שכולם וניתם וכן עיקר) ר' ירנני צסם
 ר"ח נעשה צח לפני רבי ואונר ונחן דנשאת נשאת ונחן דלא נשאת
 לא נשאת (כלונר) נעשה זה צח לפני רבי אם העד כאונן או לא
 ואונר אותן סנשאו לא ילאו דתל"י להקל שודאי ונה אלא סקניפי ה"י
 ננציח

ונביא לדבריו ולבצר אלכלס שנות דאלו הוו צחיים היו צחים ונאלו דלח
כשחח לא תנשא הואיל ואונר חלו הוו צחיים כו' חשק רבי שונא אונר
זדרנוי' ר"ח ז"כ צשעת ונלחונה הוות הדא אונרה שעה"כ צשעת ונלחונה.
וכוונת ירושלנוי הוא דונשונע דחס לא הי' אונר חלו הוו צחיים לא
היו צחים חלל סאונר קחס ונת כאונן ונחה כלונד דע"א צונלחונה כאונן
וננוכה ונירושלנוי דא"ח צדרנוי אפי' צע"א וכ"ס צשעים ועצי ארזים
ז"ל כי דצחונה ירושלנוי הכ"ל לריך יושב להריף דצשלנא להסוברי
דלח נפשט איצעי' ונחאי דדגלת י"ל דק"ל דכיון דהאיצעי' לא נפשט'
צש"ק דילן לא סנוכי' אירושלנוי שאלו הי' ש"ס דילן סוצר כפשיטות הכ"ל
הי' נציח ראי' לפשוט האיצעי' חבל לדעת הריף דק"ל דנפשט' צונסקנא
ונעוצדא דדגלת אע"ג דצונקוונה לא נפשט' ח"כ הרי' י"ל דגס הנך
אונוראי' דהתירו צעוצדא דכרוני ודגלת צונשאל"ס אע"ג דהוי כונלחונה
היינו נשוס דק"ל דנפשט' איצעי' ונעוצדא דרבי הנ"ל וניכה דאפי' צלח
קצרתיו ונחאי לכתחלה ות"י דלפנו"ס לייסב גרסי' הריף זינונין דקני'
ל"י כו' (הצחתי לעיל) יס לייסב ג"ז סהריף נפרש לאיצעי' צירושלנוי
צאונר ונת קחס וכן נשונע הלשון ע"א ונחאי סיהא כאונן צשעת ונלחונה
וסיינו לא סהא אונר ונת צונלחונה חלל סאונר ונת קחס רק סהא
שעת ונלחונה וע"ז פשיט ספיר ונעוצדא דרבי הנ"ל ונחאי דרצ"כ
שעת ונלחונה הוי חבל העד אונר ונת קחס ונחאי חשק דלח דייק'
הוא רק נשוס דזונני' סני' ל"י ולהא ודאי ל"ח כדאונר ננוי צש"ס דילן
צאיצעי' דע"א ציצונה וכיחא ננוי דנחאי אפי' צחינו אונר קצרתיו
ונשוס דלח אונר שנת צונלחונה רק ונת קחס תל"י דאלו ונת צונלחונה
הוא דאונר ונחאי דאונר חלו הוו צחיים כו' חינו חלל לעשות סניף
לדבריו כנו"ס גס רצ"ח חבל הך איצעי' דאונר ונת צונלחונה ונשוס
ס"ל לריף דלח קגי צלח קצרתיו דחל"ה יס לחוש להעד עלנו סאונר
צדרנוי נוכח ה"ט דכל הנך דאיקטל כו' ואפי' צאונר קצרתיו ננוי ונספק'
ל"י להש"ס דלנח ע"א ח"כ חלל נשוס דחזקי' דאשה דייק' ונחאי לא
דייק' איהי ונחאי דכל הכי דאיקטל כו' ונחאי נפשט ונעוצדא דדגלת
והיינו רק צקצרתיו. ורשב"א ז"ל הק' על פי' הריף דהא צעיין
אונחני' קייננא ונחני' צאונרת ונת קחס הי' הא צאונרי' ונת וקצרתיו
כאוננת וכ"ס ע"א דלעולם ע"א טפי וניכה כדנווכה צהאשה רצה דאיצעי'
לח ע"א ונחאי ציצונה ואונרי' הא לא תצעי' לך דאפי' הי' ונחאי
דאלנח כל היכא דאיהי ונחאי כ"ס ע"א חלנח ע"א ונחאי טפי
ות"י דלעולם צעלנח אשה ונחאי טפי ונחאי נשוס דדייק' ספיר
דלח תקלקל עלנח והחס ציצונה שאני דאיכא חשק דזוננין סני' ל"י
ליבס וכיון סכן ע"כ כל היכא דאיהי ונחאי ע"א ונחאי כעד דעלנח
כדאונרי' צסונך ע"א דנחאי כו'. עוד הק' דנחאי צסונך ת"ס
ונשק צשני' ת"ס כו' ונעצו והשיא רבי את כשותיהן ע"פ נשים כו'
וקתני והשיא רבי את כשותיהן והחס הוה ס"ד דלח אסקינהו דצעדות
נציעה לצד חנוכינהו ועדות נציעה כונת צקחס צונלחונה דנוי חלנח

צנות קחס הוא דאיצעי' לחו ות"י דאפשר דנוכ"ס קא ניייתי לה דאפי'
צקחס השיא רבי את כשותיהם כ"ס צנות וקצרתיו. וראב"ד ז"ל הק'
על הריף ונעוצדא דדגלת סהציח ראי' נשוס דהא סס לא הוזכר קצרתיו.
והר"ש ז"ל פי' כוונת הריף דהאיצעי' הוא צע"א אי אפי' וקצרתיו
לא צעי' דנעלע"ג לא נשקק או אפי' וקצרתיו ל"נו נשוס דהאשה לא
תידוק (ולא כרונצ"ן דפשיטא לצעל איצעי' דצעי' קצרתיו כן פי' צתשו'
ח"ס ז"ל אה"ע ח"א ס"י ס"א צכוונת הר"ש צדברי הריף) ואיפשר
ונעוצדא דדגלת ונחאי לא חישט' חלל דלח צעי' סינוכים חלל אסקינהו
צעי' והיינו וקצרתיו והוא דרך חלנחי' דצעי' וקצרתיו. וראב"ד ז"ל כי
דא"ח צונלחונה לא צעי' ונת וקצרתיו ונשקת אפי' לכתחלה והציח
ראי' ונלקונון קב"ח ונעוצדא דחשא דאיכסי' אפוננא דחד סהדי דאונר
נחאי איכא צ"י חשא טנע חשא ונסיק צגנוי' דל"ת דהא דאונרי' רצון
ונשאל"ס אשתו אקורה ה"נו לכתחלה חבל דציעצד ל"ת חלנח צנוי'
סיס להס סוק אפי' לכתחלה תנשא ואפי' לא אונר קצרתיו. ורא"ש
ז"ל כי דחינו ראי' דנשיל"ס לא דנוי ונלחונה דלח סייך לנינור צחו
צדרנוי דכיון דעונד יוראה כל קציות חנויס וססה כדי סתלח נפשו
ודאי ונת. והר"מ ז"ל חשו' כי כי דונשונע ונדברי הריף סה"י נפרש
צהאח עוצדא דדגלת ואקבה רצח לדציתו אפוננא דסוצניח כו'
דסוצניח סס איכס כך הי' נקרא ולא הי' נעיד חלל יחידי וכן נשונע
נחרי' סנפרש כן צדברי הריף חבל לדעתו נראה דסס חנוקוס הי'
נקרא כך ואנסי' רצח לדציתו אפוננא דסוצניח ר"ל ע"י חנסי העיר
סנפשו האיצעי' דע"כ ל"נו לן חלח צע"א צונלחונה סאונר קצרתיו חבל
צשני' עדים ל"נו לן דחס חנונו דצריס חצרוי' לנניתה ונחרי' את אשתו.
ואפשר סה"י כתוצ צספריס אפוננייהו סהא לזון רציס ולא צחלף
דונשונע לזון יחיד. והישועות יעקב ז"ל הק' דנונ"כ חס נפרש פי'
האיצעי' זו דוקא צלח אונר קצרתיו ונשוס חשק צדרנוי דונשוס דהאשה
איכה דייקא צזה איכא לנחש דלנח ע"א אונר צדרנוי חבל היכא
דנעד אונר קצרתיו אף דלח סייך דייקא צונלחונה ונ"ו ונחאי כיון
דצקצרתיו חינו אונר צדרנוי ולנשקרא ל"ח ל"י ח"כ יקשה ונחאי דפשיט'
הש"ס ונחך דגייקת דלנח סס איירי צאונר קצרתיו ואז ספיר ונחאי
ואס נפרש האיצעי' א אפי' צאונר קצרתיו ועיקר האיצעי' אי חשד'
ל"י לנשקר ח"כ קשה הא דנשני' הש"ס ואסקינהו כו' וקאונרי' סינוכים
דחא הכי סינוכי' אין ונוליחין ונחש דנשקר דסונח ידעו ונסינוי' חללו
ונחיים (זהו קושי' ראשוני' ויבח לקנון) ות"י דהרונצ"ס פוסק דאשה
ח"כ לוונר ונת צעלי' צונלחונה אף דאונרת קצרתיו וכי' הראשוני' צעענו
נשוס דאין דרך לקצור צונלחוני' וא"כ אף צע"א חס אונר קצרתיו
ונגרע גרע דהרי אין דרך לקצור צונלחונה וצשלנח אי ל"ח לצדרנוי
ח"כ אף צלי' קצרתיו ונחאי וע"כ הא דאונר קצרתיו פשיטא דחינו
ונגרע כמו ונחנת סחינו ונן חלורך לגוף העדות חבל אי צעי' סיאונר
קצרתיו

קצרתיו והרי אין נדרך לקצור בנלחמה וא"כ ונה דאוור קצרתיו אינו מופיל
 כלל ונעשה א"ש הא דפסטי הש"ס ונגייקות דע"כ אפי' בלי קצרתיו
 נהני דאל"כ ונהראוי דאף קצרתיו לא יהי' מופיל הואיל דאין דרך
 לקצור בנלחמה והיינו בגייקות אבל בנמים דאין כאן סכנה לפי שמועד
 ציצקה צודחי כאמון אס אוור קצרתיו או הכרתיו ציצקה וידוע לו
 סודחי נות ולכך נהני כאן הא דאסיקת' קונן וחזינהו לאלתר והא
 דקאוור הש"ס וקאוורי סימנים מוטעם אחר קא אחי' עלת וכמו"ש הסוק'
 דחיישי' שנה אחר הוא. והר"ן ז"ל תק' דלטיטת תריף לאפסטי' האינעי'
 ולא קס ה"ט דאשה דייקא וניקצת א"כ הא דנוצעי' לן ע"א בקטיטה
 ונהו טעונא דע"א"כ נקוס דעדעל"ג לא נשקרי ה"כ לא נשקרי א"ד
 טעונא דע"א"כ נקוס דדייקא וניקצת והכא כיון דחית לה קטיטה לא
 דייק' ולא איפסטי' ופקק תריף לחוורא ואנחי' והא ע"כ מנעשה דגלת
 איפסטי' האינעי' דליא טעונא דאשה דייקא. והפ"מ ז"ל סס תי' דהא
 נוצעי' לן ג"כ כה"ג צהאשה רבה ל"ג גבי ע"א ציצנה טעונא דע"א כו'
 א"ד כו' והכא כיון דזיוני' דנורחמי' לא דייק' והק' הסוק' דנה קנוצעי'
 ל"י הא ודחי טעונא דע"א נקוס דדייקא וניקצת' כדנוכח לעיל ותי'
 ר"י דנוצעי' להו הא דסוכי' אדיוק' דידה נקוס דעל"ג והאי דעל"ג
 הוא עיקר הטעם ולהכי יס לקנוך אדיוקא זוטא כי הכא דלא דייקא
 כולי האי נקוס דנורחמי' א"ד עיקר טעונא דע"א נקוס דדייק' והואיל
 וכן צעי' דיוקא רבה והכא כיון דנורחמי' ל"י לא דייק' כו' ולפי דבריהם
 נפרש ג"כ אינעי' דילן גבי ע"א בנלחמה צענין זה אי טעונא נקוס
 דנוצעי' כו' סוכי' אדיוקא זוטא א"ד עיקר טעונא נקוס דדייקא
 וצעי' דיוקא רבה והכא זיוני' דקני' ל"י ולא דייק' כולי האי וא"כ אף
 לאפסטי' אינעי' זו ונעודת דגלת דנמים בנלחמה דנזי' דדוקא הכא
 נקוס דלא צריכ' לן דקני' ל"י ואנורי' כל גבי צעלה ודחי נורחמי'
 ל"י ודייק' ספיר ולכך סוכי' אע"א אבל גבי קטיטה דודחי קני' ל"י
 נקסקא לן ספיר אי סוכי' אדיוקא זוטא או לא ולא איפסטי' ולחוורא
 ולק"ו. ורישב"א ז"ל תק' צנו"ש תריף דבלא אור קצרתיו אפי' צצ'
 עדים א"כ דהא לגבי עדים ליכא לניינר דאנורי' צדדני' כיון דידעי'
 ודחי דעלייהו סוכי' אין וציחין עלונון לצית הספק. ורשב"א והרא"ש
 תק' דהא נודקאוור והא נקים אפי' נאה כע"א דנזי' נשונע דשנים
 כה"ג לכ"ע נהיינו דעדים לא נשקרי ולא אנורי' נזי' צדדני' דחיה
 היא דלא נשקרי' אלא אנורה צדדני' נקוס דסברה נות ולא תתעגן
 אבל עדים עד דידעי' דנות ודחי לא אנורי' והיינו דלא צעי' הכא אלא
 בע"א דנוקסקא לן דלנוח נשקרי' וצין אנור נות קהס וצין אנור נות
 בנלחמה צין אנור נות וקצרתיו קנוצעי' ל"י דלנוח נשקרי' ויהי' נזי'
 כיון דחייב נלחמה צעולם לא דייקא וסוכה עליו ונהיינו ל"י צדדני'.
 ובתשו' גאוני' בתראי' כ' הגאון נהר"י אייזיק ז"ל לייסז קיש"י
 ראשוני' על תריף דתריף לא נולדך קצרתיו צעני' עדים אלא לכתחלה
 לשאול אותה אס קצרתיו. והחן טוב ז"ל אה"ע ס"ק קס"ד צעיה צ'
 דח

דחא ת"י דנה מועלת יס צשאלה כזו אס נתיירין אותה להנשא אף
 אס יאנרו שלא קצרתיו ועוד דלתריף נשונע להדיח דצ' עדים שוים
 צזה לע"א וצע"א ודחי דעת תריף דקצרתיו נעכז אותה ונלחמא כנו"ש
 ג"כ כל הנוחצרים צסס תריף נולדד הטייור סכ' צסס תשו' תריף
 דבלא קצרתיו נזי' ל"ת ועכ"פ צרור דעת תריף דבלא קצרתיו צכ"פ
 לא תנשא. והב"ח ז"ל תק' על תריף דלפי דעתו אנחי' לא נוצעי'
 להו צצ' עדים כי היכא דנוצעי' להו צע"א (קוש"י) זו צרור צרצצ"א
 ורש"ש צנו"ש והיינו דלא כו') ותי' דל"ל דס"ל לתריף דחיה דתרתיו
 קנוצעי' ל"י דטובא אשכחן הכי בתלמודא (יעיש) ות"כ תרתיו קנוצעי'
 ל"י אה"ל דצצ' עדים ל"ח דצדדני' קאוורי' ע"א ונהו וכוון דלא איפסטי'
 אזלי' לחוורא הן צע"א והן צעניס דחיישי' לצדדני'. ובאר היטב ז"ל
 כ' לתרץ קוש"י ראשוניס על תריף נאה והא נקים אפי' נאה כע"א
 דנזי' דליק דהגנ' רולה להוכיח דאפי' צחר נזי' לא אנור צדדני' עוד
 ת"י דלפנ"ש הצ"ח א"ש דנוכרח הגנ' לונור והא נאה נקים כחד דנזי'
 לנפסטי' תרווייהו דלא אנור צדדני'. ומהריב"ל ז"ל כ' צתשו' דהא
 דאנורי' קנים כאנונים וז"ל לצדדני' היינו אפי' סס פקולים. והרמ"א
 ז"ל צתשו' ק"א חולק דדוקא קנים כשרים ולא פקולים והצי"א רחי'
 נודאנורי' לענין נשים אפי' נאה כע"א דנזיין וכ"ש כותים דנאה לא
 הוי רק כע"א וחיישי' דאנור צדדני' צמקל"ת. וז"ל המרדכי ז"ל וצתשו'
 ר"ו צרצ' יעקב ורצ"ו ותי' קלונינוס צר גרשון דנמוקס דאנור העד
 אפי' צעת הנלחמה רחיתיו הרוג אח"כ והכרתיו יפה יפה צצ"ע צהא
 לא אינעי' דפסטי' דנאנון דלא גרע ע"א נאשה גופה דחי אנורה נות
 על נטתו כאננה דלא שייך לניינר צה צדדני' דלא שייך אלא בהריגה
 ש"ס לאנורה על הספק אבל צלחיתת הדבר מה לי עת נלחמה נה
 לי עת סלוס. והרמ"א ז"ל צקעי' נזי' הצי"א דצרי' הנורכזי' צקיני' לשון
 קלת' וז"ל וי"א אפי' צע"א אפי' אנור נות או נהרג ורחיתיו אח"כ
 והכרתיו היעצ' צעי' ורחיתיו שנות' כאנון דהוי' כאלו אנור קצרתיו.
 והח"מ ז"ל ס"ק קכ"ג תק' על הרנו"א דהנעיין צנודכזי' יראה דנחלק
 דצחא שהריגה שייך לונור צדדני' דנחי' ל"י צרווחא כו' אבל צלא ראה
 שהריגה רק צראה צענת נלחמה הרוג' אי' ואנור הכרתיו שהוא פלוני
 כאנון דלא שייך צדדני' כיון שלא ראה שהריגה ואל"ל קצרתיו וא"כ
 ק' על לשון הרנו"א סכ' אפי' אנור נות או נהרג נשונע אף שאנור
 נות בנלחמה או נהרג בנלחמה צפני' ואח"כ רחיתיו עוד והכרתיו
 היעצ' צעי' ורחיתיו שנות' דמועיל רחי' זו והכרה זו כאלו אנור קצרתיו
 וזה ק' דל"כ לונה הזכירו צגנ' קצרתיו והפוסק' הזכירו הזזה ונקוס
 לנקוס דהוי' כעין קצרתיו הא אפי' צהכרתיו קג'. והב"ש ז"ל צס"ק
 קנה' ת"י ד"ל דחיירי' ספיר דראה שהריגה ונזי' רחיתיו אח"כ שנות'
 היינו שנות' צודחי' וכמו"ש צקעי' י"צ. והב"י ז"ל כ' צתשו' דהא דכאנני'
 צ' עדים אפי' צלא קצרתיו דוקא כשאנורו שראו שנות' אבל אנורו
 צשונעו שנות' אפי' ק' כחד דנזי'. ומהר"מ ז"ל כ' צתשו' דאס ע"א
 צפנינו

צפנינו ואומר צמס צ' עדים הוי כאלו הוי צפנינו הצ' עדים ול"ח
לצדדנוי והשו"ז ז"ל צסקסיו כ' דהא דצצ' עדים ל"ח לצדדנוי הוא דוקא
צנוקוס סלריך קצרתיו דע"ז כ' הרשאוני כן וחולקין על הריף חבל
צשאר ונקיונות דוכרו צגוני דאין ונעידין עליהם כגון שאין ונעידין אלא
על פרלוק פניכ עם המוטס או אין ונעידין אלא תוך ג' ימים או
צנושאל"כ וכדוונה צשאלו ודאי ל"נו תרי קהדי יותר ונאחד דהא אין
ונעידין חנורי צנותני ונשנע שאין קום עדות ונעיל לזה והטעם צשאלו
יט שינוי לגריעותא דהיינו שיש חשק שינוי לורה וצזה לא עוזים צ'
מן האחד ולא עדיפי אלא צנוקוס שיש חשק צדדנוי והציה ראי עוד
ונלשון הנשנה שאמרה צהנך אין ונעידין וכן צנושאל"כ קחני אשתו
אמורה ואלו צנולחונה חנור אין האשה נאמני ונשנע דצלה האשה יש
עכ"פ היתר כגון צצ' עדים אלא דצאחד יש איצעי" (עי' לקונן צד"ה עוד).
והרמב"ם ז"ל הי"ט כ' ח"ל ע"א ראייתו שונה צנולחונה או צנופולת
או שטצע צים הגדול ונות וכי"צ חלו שרונן לניחה אס
חנור קצרתיו לחונן ותנשא על פיו ואס לא חנור קצרתיו לא תנשא
ואס נשאח ל"ה. וה"ה ז"ל לאחר שהציה דצרי הריף כ' דכונדונה לו
שכוונת רציוו והריף לפרש דצעיין הוא צשלא חנור ונת וקצרתיו חבל
צקצרתיו לא אצעי" להו דאי גס צקצרתיו וצעי" ק' ונה קדחי צהאי
ת"ס דצ' ת"ח אלא ה"ד כ' ונאי הוה כי חנורי אסקי' קונן וחנורי
קינני' והא נפשטי' האצעי" דל"ח דנשקר דע"ז הי' איצעי" הי' גס צקצרתיו
קונצעי" ח"ל דצעיין צכל גווי' הוא ונייהו צנות וקצרתיו ל"ח ל"י ונהנך
עוצדי חבל כי לא חנור קצרתיו ה"ל צעיא ולא איפשטא וזהו סכ'
רציוו לא תנשא ואס נשאח ל"ת וכן הוא פוסק כל אלו האיצעינות כונ"ס
לנועלה. ומהריב"ל ח"צ תסוי ע"ז הק' צנו"ס ה"ה שכוונת הריף
דהאיצעי הוא צשלא חנור קצרתיו הא הריף כ' דלא איפשטן צעיין
אלא ונייהו כיון דחנורי' לקונן צהאי גצרה דטצע דגלגלת שונעי" כ' וה"ה
לע"א צנולחונה היכא דחונר ונת וקצרתיו ואס איחא דצקצרתיו ל"נו
דפשיטא דחונן ח"כ למה לריך לפשוט זאה ונדגלת הא צזה לא קונצעי"
להו. והל"מ ז"ל ר"ס ונתחלה לתרץ דכוונת הריף ונה דהציה עוצדא
דדגלת לאו לנפשט צעיין רק ונדגלת נוכח צלה קצרתיו לא תנשא
לכתחלה ונדקחנור אסקוהו וכ' דגס ונהריצ"ל כ"כ ודחה שס והוא ז"ל
דחה דהא הולרך אסקוהו וולד ונשאל"כ וע"כ ונפרש דכוונת הריף
ונעוצדא דדגלת דחונן השקצינא עוכח צקצרתיו ע"כ וע"כ האיצעי"
לא קאי רק צלה קצרתיו וכ' אף שהוא דחוק קלת ונינו לייצב ה"ה
ל"ל כן. עוד הק' ונהריצ"ל על פ"י ה"ה דונה ונהני דחנור העד קצרתיו
אי טעונא הוא דע"א"כ ונשום דהיא דייקא והכא ודאי לא דייקא. וג"ז
ת"י הלינו דכוונת ה"ה צצרי הריף דצקצרתיו פשיטא ל"י לצעל האיצעי"
דחונן דנדעל"ג' לא ונשקר צ' העד כלום ולא יחנור העד צדדנוי ואס
אינו רואהו העד ונת ודאי לא יעיד ונשום דנדעל"ג' וא"כ ה"כ ח"ד
לעולם חיישי' דצטעת שלום יחנור העד צדדנוי אלא הא דהאנוי'

רצנן הוא ונשום דע"ג דלפעמים יחנור צדדנוי שראהו כוטה
למות וחונר שנה ו"נו האשה דייקא ונייכצ' ולכך האנוי' רצנן
וכשהוא שעה ונלחונה לא דייקא דהיא חנורה צדדנוי חבל צקצרתיו
דלא שייך לחנור העד צדדנוי ודאי דע"א"כ ונשום דנדעל"ג' לא ונשקר
ונייכצ' צזה קושי' ונהריצ"ל והציה ראי' ונהריץ' צתשו' " ח"ל וכבר
ידעת שיש חולקין על דצרי הריף ורנצ"ס וטעוניהו ונשום דצעיין דע"א
צנולחונה ל"תא ונשום דחיישי' צע"א חנור צדדנוי כ' ונשנע צהדיא
דטעונא דהריף ורנצ"ס ונשום דצעיין הוא אס העד יחנור צדדנוי או
לא והל"מ ז"ל הק' על פ"י הצ' של ה"ה סכ' ח"כ דצעיין צכ"ג היא
ונייהו כי חנור ונת וקצרתיו ל"ח ל"י ונהנך עוצדי כ' דא"כ ונה דחה
לקונן צעוצדא דצני ת"ח דקחנורו אסקינהו קונן כ' דהא ע"כ פשיטות
האיצעי" הוא ונאי דצ' ת"ח דונה שהאנוי' חכנוים ע"א לא הוי אלא
ונשום דעל"ג דאי ונשום דדייקא הא הכא לא דייקא איחאה דנוים
כנולחונה דוני' וא"כ קאצרי' האשס צדדנוי וא"כ לינא דהעד ונשקר
והאיך דחה דקחנורו אסקי' ונה ונאי הא חנורי' דנשקרי כיון דהס
כע"א ולא שייך הכא דייקא. ותי' דנראה לחנור דונה דחה ותקצרה
ר"ל תינח דחפשוט צעיין צקצרתיו דהצעי' דחנורי אסקינהו כ' חבל
ונינו צדלא חנור קצרתיו עדיין האיצעי' עונדת ופי' דצרי הריף הוא
כך ולא איפשטי' צעיא צהחלט' שהצעיא היתה ונתחלה צין צקצרתיו
צין צלה קצרתיו חבל ונינו צקצרתיו ונייהו איפשט' ונאייהו דקחנור
ותקצרה ונאייהו דדגלת ואע"ג דלא הי' לריך להציה האי דדגלת כיון
שהציה הך דצני ת"ח אין חשק צזה ונשום שתי' דחוק קלת (יעי"ש).
ומ"ז ז"ל צסוי פרשית מרדכי אה"ע קי' כ"ה ת"י קושי' צ' של ונהריצ"ל
דהסוקי' הק' לעיל צד"ה וני' כ' דע"כ לא שייך ונגו כיון דחנורה
צדדנוי דאי שייך ונגו גס צנותני' צנולחונה צעולם דתהא כחונת
צונגו דונה ע"נו ותי' דכיון דדייקת כ"ה שהחזיק ונלחונה צעולם ח"כ
ודאי לא חנורה צדדנוי חבל כי לא החזיק ח"כ צונגו דאין זה ונגו
כיון שידע לעולם שהוא ונלחונה יראה לחנור ונע"נו ויחנה ונצוחר צתונוים
ז"ל צכללי ונגו חות וני'א דקצרה זו דיראה לחנור פן תחזה כונשקרה
פועלת רק דכונא דהוי שוב ונגו צדדנוי חבל היכא דלא שייך קצרת
צדדנוי שפיר ונאי' ונגו גס צבה"ג וא"כ ח"ש דצע"א חונור ונת וקצרתיו
כיון צצודאי לא חנור צדדנוי דהרי חונור קצרתיו ויש לדון צו רק
שאונר שקר כיון דכחתי' השתא דלא קנוכ"י אקצרת דעל"ג' ח"כ צזה
שפיר י"ל דחונן צונגו דא"צ חנור ונת ע"נו דלא שפיר י"ל כחונן וולד
דייקא ונייכצ' דלא ל"ל דהיא תחשוב צדדנוי כיון דצנועיד וולד ונע"נו
הוי רק כע"א דעלחנא ונש"ה כחונן גס עכסוי לחנור ונת וקצרתיו חע"ג
דלא ונשייע דייקא דידה ונינו ח"כא ונגו עוצא.

וה"ה ז"ל כ' עוד שס ח"ל ולא הסכים רציוו עם ההלכות סכ' שאפי'
צצ' עדים חיישי' דחנורי צדדנוי ואדרבה נראה ונהוך דצרי'
דצצני עדים שאנורו ונת קהס' נאמני' כל שנועידין על הניחה. והל"מ ז"ל
תננה

שנה יצאו עדים ויעידו כן וסוד לא תחקור על הנייה ודחי ותקצרה
 כו' (ונבאר ונדבריו דק"ל כדרך הראשון של הל"ו דהחשק צדדני
 שראו שנסצרי הספינה אצל לא ראו שטצטו ונוש).
תוס' ד"ה והא ננים כוונלחונה דנו. השתח ק"ד שראו הנסים שטצטו
 אצל לא ראו שהעלום ונן הניס ולכך אונרו צדדני. ומהרש"א
 ז"ל הק' דלפר"י הובא לקונן צתוק' דע"י ט"ע לא הי' להאמיני' דאונרי
 צדדני ח"כ שפיר נוכל לונר דגס לפי הק"ד וניירי חפי' צראו שהעלום
 והניס אלא דהוה קס"ד שלא ראו צו קיוני וע"י ט"ע אונרו צדדני
 וכונלחונה דני ות"י ג' ת"י א' שהוכרחו לפרש כן לפר"ח לקונן דע"י
 ט"ע ים להאמינס אס ראו שהעלום ונן הניס ב' ונדקאונר התרלן
 ותקצרה ונשאל"ס כינהו וחי הוה קס"ד דנוקשה דניירי צהעלום והניס
 לא שייך צזה חשם ונשאל"ס ג' ונדקאונר הונתרן ה"ד דאונרו חסקיכהו
 קונן ונשנע דהנוקשה לא ידע דניירי צהעלום. והרני ראם ז"ל הק'
 על ת"י ח' של ונהרש"א דנו"ו ק' דגס להק"ד נוקי שהעלחו ונשחת
 קלה לורה פנים דכה"ג ל"ו ט"ע גס הק' על ת"י צ' דכהי דצהעלום
 והניס ל"ס חשם דנשאל"ס וני"ו כיון דצלה ראו קיוני ל"ו העללה
 וניס ד"ל דאונר צדדני ותו חין היתר רק ונהכפילה לניס וכאלו
 לא העלחו כלל ח"כ שפיר פריך ותקצרה ונשאל"ס כינהו. והעלה דקוש'
 ונהרש"א לק"ו כיון דהרי ונפרש צקונן צהא דאונרי קיוני דנוש"ה צע"י
 קיוני דחל"כ איבא חשם צדדני ולא פ"י כפשוטו דצע"י קיוני כרי
 להאמיניו וכסיעת דחיי"ש לעד דנושק' וע"כ דקוצר הר"י כשעת הונרדכי
 דצהעלחו והניס תו חשה דייק' וז"ה דנושק' וח"כ דצרי התוק' ונבאר.
והירשע יעקב ז"ל הק' צנו"ס התוק' ולכך אונרו צדדני דהא שעתם
 לעיל צד"ה טענא דהאיצעי' חינו ונשום חשם צדדני הן חנות שהל"ו
 ונפרש התוק' דכוונתם הוה דהשטה עלונה אונרי צדדני ולא דייק'
 חונסם ונלשונם סכ' ולכך אונרו צדדני לא ונשנע כן וחף אס כאונר
 שונחונה שהיח רני נשות"י כוונאר צצרייתח כקט אונרו לשון רבים
 אכתי חינו ונתי"ס דהא הנסים העגוני' לא אונרו כלום רק הנסים
 העידו ויותר נראה לונר שכוונתם הוה דהא כאן ודחי איבא חשם שיאונרו
 הנסים צדדני ואפ"ה הסיח רני נשות"י ש"ו טענא לאו ונשום דייק'
 דכיון דאיבא חשם צדדני חף ח' דייק' ל"ו כנו"ס התוק' לעיל וע"כ
 טענא ונשום דונדעל"ג חף צנוקוס דאיבא לניחש צדדני ל"ח ונח"ט
 שלא יאונרו צדדני כיון שהדצר יה"י גלוי' ונש"ה שפיר פשוט דעל"כ
 כונלחונה ול"ע. והן טוב ז"ל כ' דהרצה אחרונ' הצינו ככוונת התוק'
 צד"ה טענא דק"ל לצעל איצעי' דחין ע"א אונר צדדני והאיצעי' הוה
 ח' חיישי' דנושק' כיון דהיח לא דייק' אצל צאונה ק"ל לתוק' דחי
 טענא דעל"כ ונשום דייק' ע"א אונר צדדני וכונאר צד"ה וקאונרי
 וכן נוכח ונוה שהקדמו התוק' צד"ה טענא דנושום דהוי ונדעל"ג
 לא יאונר הער צדדני ונ"ס תוק' סס כלו' לעולם לא יאונר ע"א
 צדדני כוונתו דחפי' חת"ל דלא יאונר צדדני כיון שאין הדצר נגע
 לטוונתו

לטוונתו חפי"ה ח' טענא דעל"כ הוה ונשום דייק' חין על"כ כונלחונה
 כיון דהיח לא דייק' אצל לקושטא דונלחא קצר צעל האיצעי' דחי טענא
 דעל"כ הוה ונשום דייק' ים לחום כונלחונה צ' חששות שונא ונשק' או
 אונר צדדני ונש"כ להטעם דהוי ונדעל"ג חין לחום לכ"ז דלא ישקר
 וגם לא יאונר צדדני דנוי' חנפשי' לניידק לא ישקר כונדעל"ג וצעי'
 לנפשט ונז' ת"ח וקאונר והא וניס כונלחונה והח' כ' התוק' ולכך
 אונרו צדדני כלו' נסים הונעיד' אצל היח דייק' שפיר צנויס דצשלמא
 כונלחונה לא דייק' ונאחר סיודע לה שצעלה ירד לונלחונה אצל צנויס
 דייק' כיון שאין הטציע' ידוע לה דלא כרוצ"ן סכ' דגס צנויס לא
 דייק' חף שאין הטציע' ידוע לה וכך הוה כוונת התוק' דל"ה דגס
 צק"ד ידע דנשאל"ס חשתו חסורי' וידע נני' דניירי צהעלום אלא דחפי'
 צהעלום י"ל דהעד אונר צדדני על הטציע' לכך צעי' לנפשט דטענא
 דע"א הוה ונשום ונדעל"ג ולפי ה"ט חין ע"א אונר צדדני דנוי' חנפשי'
 לניידק שלא ישקר כונדעל"ג כנו"ס תוק' סס ד"ה טענא דז"א דח"כ
 ונה דחי ותקצרה כו' ח"ו דחי הוי חסיק דניירי צהעלום חף דחינו
 ונפורש צצרייתח הוי חסיק נני' ד"ל דניירי צקיוני' חף דחין ונפורש
 צצריית' וע"כ צק"ד לא חסיק דניירי צהעלום כיון דלא נזכר צצרייתח
 וחין חשם צדדני צענין ט"ע אלא חשם צדדני הוה ונאחר דלא
 הועלם אינר לא שהה עשת"כ כנו"ס הרא"ס או כנו"ס הל"ו דיש חשם
 צדדני צעיקר הטציע'.

תוס' ד"ה וחזי' לחלתר. פ"י לחלתר שהעלום ונן הניס אצל אס שו
 צנויס הרצה חין לחום דניס ונלונה לונתי כי ליתח לונכה כדאונר
 לקונן קכ"ח אצל כשקוהה אחר העללה וניתפח תפח. ולהמו' במתני'
 ק"כ חיתח חין ונעידין אלא עד ג' יניס ר"י צן צצא אונר לא כל
 האדם ולא כל הנוקי' ולא כל השעות שוין. ובגמ' קכ"ח חיתח איצעי'
 לחו ר"י לקולח פליג' או לחוונרל פליג' ה"ס דההוה גצלה דטצע צכרוני'
 ואסקוהו חצי הדיח לצחר ג' יונין ואכסצ' רצא ונכהרדעא לדצייתחו
 ותו הוה גצרה דטצע דגגלת ואסקו' חגי' שרל דצציקנא ואכסצ' רצא
 לדצייתחו אפונ' דשוסצ' לצחר ה' יוני' חל"צ לקולח פליג' חיתחו דעצרי
 כר"י צן צצא חל"א לחוונרל פליג' חיתחו דעצד כוונן שאני' וניס דלונתי
 והאונרי וניס ונרצו ונכה ה"ו היכא דאיבא ונכה אצל היכא דליכא
 ונכה ונלונת לונתי וה"ו דכי חסק' חזי' צשעת' אצל חישתהי' ונחפח
 תפח ברש"י לחחר שונעלין חותו ליצשה ונשפתנה לורתו. וז"ל הר"ף
 וה"ו היכ' דחזי' צשעתח דאסקו' אצל חישתהו ונחפח תפח וחינו ניכר.
 וז"ל הרמב"ם ואס שהה ציצשה אחר שהושלך ונן היס י"צ שעות ונחפח
 חין ונעידין עליו שהרי נשתנה. וב' רשב"א ונמ"י ז"ל דונדאונרי' צגוני'
 וה"ו דכי חזי' צשעת' ונשנע שלא שהה כלל אחר שהי' ציצשה אצל
 אס שהה חפי' שעה אחת חין ונעידין עליו וכן נראה וריף אצל ונרונצ"ס
 ונשנע דחפי' שהה שעה אחת ונעיד' עליו. וד"ה כ' דרונצ"ס הול"א
 דינו ונדאונר צגוני' חזי' צשעת' ול"ק לחלתר ונשנע דחפי' צאותו קעתה.

דאמר צדדני ולא פהה פס עד סת"כ. ועמך המלך ז"ל כ' דנחונת
 י' לגרוס כונו שהגיה צדדני ה"ה שנושיל"ס כו' ונהה שהק' הכ"ע דהרי
 צפ"י כ' הרנוצ"ס לעיל ואם נפל לונים וקוצלי כו' ל"ק דסס י"ל דוויירי
 צפני עדים דלח שייך חשק צדדני אצל צפ"ה אף צנושיל"ס חיישי
 דסנח לא פהה עשת"כ ונעיד צדדני ע"ז כ' ה"ה דל"ח צזה דכל
 דאספר לענוור על צוריו של דבר לעולם אינו נעיד העד עד ששהה
 עשת"כ וז"ה דאורי צדדני והו סכי הרנוצ"ס או טענע צים הגדול
 פ"י דצכה"ג דוקא צעיה קצרתיו צע"ה אצל צנושיל"ס ל"צ קצרתיו
 וכ"כ הר"ס ע"ד הרצ"ד שהוביח דע"ה צנוחונה ל"צ וקצרתיו ונהה
 דנשנע דצנושיל"ס לכתחלה לא הנשא אצל צנושיל"ס אפי" לכתחלה
 וניקצח אף צלל קצרתיו ורמי דנושיל"ס ל"ד לצנוחונה. ונראה עוד
 דאם נעיד קתם שמה חלי' נקטנחא פהה עשת"כ אם לא צהוא לפכינו
 דנשאל אותו דצנוקוס איכא לצרוכי וצררי. ומחבר ז"ל צפע"י ל"ג
 הציא ג"כ דצרי הרנוצ"ס להלכה. והח"מ ז"ל צקק"צ כ' ענו"ס הנחצר
 אם אמר קצרתיו נאון כלומר שראהו ויד צענה פעלה ונן הוים
 צחוסן שנאון אף שראה הטביעה. והקהלת יעוב ז"ל כ' דקס"י ל"י
 להח"ע כיון דעיקר החשק צנושיל"ס הוא דנחונת שראה הטביעה אומר
 צדדני שידונה לו על אחר שהוא בעלה אי"כ ונה נועיל קצרתיו לזה
 פ"י שכוונת הנחצר בקצרתיו ללאו דוקא אלא הפס לשון קצרתיו רק
 צצ"ל ונלחונה ונפולת אצל צוים צע"י עכין אחר קיה"י צחוסן דליכא
 חשק שאומר צדדני. והנב"י סס כ' על הח"ע דהדבר יפלא לעקור
 היצוה וקצרתיו נפשטי"י כי הרנוצ"ס נקטי"י צחוד נחחא עם ונלחונה
 ונפלת דקצורה נונס צע"י ולכן נראה דכווני הרנוצ"ס ונחצר ד"ס
 עוד חשק' צוים ונלכד החשק' שאינו נוכירו והוא שאומר צדדני על
 הניחה שנחונה הטביעה כלונה לו שנת ואפשר ש"ס צו רוח חיים
 עדיין ולא תשנה כ' כונה פעמים נשנע צנוצע"י שצעה קה"י נועלים
 אותם ונן הוים היו כפגרים נחיים וע"י פעולה שנעשה צהס נשאר
 צחיים ולכך צע"י הרנוצ"ס קצרתיו ודלא כח"ע. ואין להקשות צנה
 חיי"י הרנוצ"ס אי צראה העד ששהה צוים עשת"כ ואח"כ הועלה ח"כ
 קצרתיו לנה ל"י ואי צלל פהה איך נקיים ואם נשאלה ל"ת לק"ע אף
 שלל פהה כיון שהעד ראה אותו אחר שהועלה שהוא עת אף דחיישי
 שאומר צדדני כי לא אמר קצרתיו היינו רק לכתחלה אצל צדיעצד
 שנשאלה ל"ת כונו צנוחונה. או שהרנוצ"ס ויירי צעה ונ"ע צע"י קצרתיו
 דכיון דנושיל"ס הוא דלונה גלי אשפלוהו והי"י ח' עודנה ודבר זה שקיה
 נאוד שני נפול לונים שאינו נטענע צנוקונו רק קטו לנוקוס רחוק
 והוים כושאים אותו כונה שעות והוא ח' עודנה ולכך צע"י הרנוצ"ס
 קצרתיו דוקא. והר"י ז"ל הזכיר ג"כ כצ"י הכ"ל צנה שחסיג על הח"ע
 וכ' נחחלה דהדין עם הח"ע צזה דהא קי"ל לקונן קע"י כ"ד אם אמרה
 נפלו עלינו כותים ונהרג כלונת והוא נש"ס דילן והתוס' כ' דלכך
 ל"ח חולי ראהה דנחו ל"י צגיאל והוא עדיין חי כונו שחוששין צנוחונה

דכיון דאינה יראה לענווד פס דאשה כלי זיינה על"י ונחנתה עד שתרחה
 היטב אם נהה ולכך קג' צאוונרת נהה וז"כ כאן כיון שצח ואומר
 שהעלה ונן הוים וראה נהה צודאי הנחתין פס ורק דחיישי"י לצדדני
 של הכרה כהח"ע. ושצו כ' להקדים עם הנצ"י כי ונלא צתשו רצצ"ה
 דדוקא צאשחו שאינה נפרדת נענונו כל שאינו יראה ונן הלכטיס
 חנר"י דנוקטנחא ונחנתה עד שתרחה היטב אצל חיי"ס דעלמח לא
 וא"כ דקרו צדרי כצ"י והחזן צוב ז"ל כ' על הנצ"י צנה שחסיג על
 הח"ע דצודאי לא יכחיש הח"ע ונה דנפירש צרנוצ"ס וש"ע דלריך
 קצרתיו אלא דכוונת הח"ע הוא דאפי" קצרתיו לא נהני אלא צט"ע
 דלאחתר והי"נו צלירוף סינן צינוני דוקא כיון שראה הטביעה כו"ס
 צ"ס קקפ"ה. ותה"ד ז"ל קי" רכ"ג כ' דהא דנלריך הרנוצ"ס קצרתיו
 צוים היינו דוקא צוני שראה הטביעה דאמר טפי צדדני כו"ס הר"ס.
 ונב"י פס הק' עליו דחילוק הר"ס הוא לענין חשק שאין נוכירו שייך
 ספיר כיון שלא ראה הטביעה ח"כ ח"י ונטיצעה פלוני ונה"ט ידונה
 שהוא פלוני שיאמר צדדני אצל הרנוצ"ס דוויירי צדדני לענין הניחה
 נה צכך שלא ראה הטביעה נ"ע כיון שהעלו אותו ונן הוים צפניו
 ה"ה רואה צעניו שנטענע ואמר צדדני שנת. והעלה דאפשר לתרן
 השה"ד שכוונתו רק לאפוקי הי"כ שלא ראה אותו טוענע ולא הועלה
 ונן הוים צפניו רק אח"כ שכבר הועלה ונן הוים צח אחד וא"י כלל
 פה"י צוים ונכירו שנת אז לא צע"י קצרתיו.

והריב"ש ז"ל כ' צתשו דכל היכא דצע"י קצרתיו לאו דוקא קצרתיו
 אלא אפי" כל שנתעסק צנוטול ונעוקוס לנוקוס כדרך הונתים
 ולא הי" נודד כנף ופולה פה ונולפ"ף או שהוא לא נתעסק אלא שנועיד
 שנתעסקו צו אחרים צהא קג' והציא ראי" דהא הריף ונלריך צנוחונה
 קצרתיו ואעפ"כ גצי וים כ' וז"ל דדוקא היכא דאמר אקקוה לקנחאי
 וחזית"י לאלתר ואישתנו' דאיהו פלוני כו' ונשנע דלא ונלריך קצרתיו
 צוים ואיך יחלוק הריף על הגנ' דוים כנוחונה דני ח"ו דק"ל דהאי
 דדגלה דאקקוהו אגישרא שהציא נשס ראי" הוי כונו קצרתיו כיון
 שנתעסקו צנוטולו וה"ה הכא. וכ"כ הר"ז ז"ל צתשו והציא ג"כ ראי"
 נעוצדא דדגלת דסס לא נזכר קצרתיו. והחזן צוב ז"ל וייצ"צ צזה
 קוס"י הרצ"ד על הריף שפסק דצע"י קצרתיו גצי ע"ה צנוחונה דהא
 נעוצדא דדגלת שהציא הריף דאפשטי"י חיצע"י יס ראי" ג"כ דל"צ קצרתיו
 דהא פס לא נזכר קצרתיו ולפי הריצ"ס ותר"ן הכ"ל ח"ס אלא שהרצ"ד
 לא ק"ל סצרת הריצ"ס ותר"ן נש"ה הק' כן לשיעורו.

תוס' ד"ה טענחא דעל"כ נשס דנודעל"ג לא נשקר ה"כ ל"נו. ולא
 יאמר צדדני כיון שהדבר יחי' גלוי לו ח"ד טענחא דנאון נשס
 דדייקא וניקצח והכא לא דייקא כלומר לעולם לא יאמר ע"ה צדדני
 כונו האשה עלונה וני"ע אין להאנוינו דנהי דלא אמר צדדני האשה
 לא דייקא כאן וקונכ' עליו יתכ וננה כשאומר נע"ע כיון ד"ס רגלים
 לדבר אצל אין לפרש ח"ד טענחא דע"ה נשס דדייקא ואפי" אומר
 צדדני

זדדני נאמן דהא אפי' דדייקא האשה למה לו להיות נאמן כיון דאומר
 זדדני והח"ם ז"ל אה"ע ק"י ק"ח הקציר שיטה התוס' דהאי צע"ח
 הוא חי ע"ה ונשקר או לא והוא דודאי קום ע"ה לא יאמר זדדני
 ולא אומר ונת כ"ה ונת ודאי כי ונה לו לומר דבר שאינו צרור אם
 אינו רולה לשקר אך האיבעי' הוא הואיל וצכל התורה צנונון וערוה
 אין עא"כ ונשום דחשיד לנשקר והכא בעדות אשה נאמן ונשקר' להש"ס
 אי נאונתו ונשום דהכא חזקי' דאינו נשקר ונשום דנדעל"ג הוא וא"כ
 סוב אין חשק זדדני וז"ב למומר וקצרתיו א"ד עיקר הינוכות' צלירוף
 אשה דייקי' וע"כ אי אומר וקצרתיו היא דדייקא על קצרתיו אצל אי
 יאמר ונה נהי סהעד אינו אומר זדדני ונ"ע האשה לא תידוק אלא
 על לשון זה וכיון שחשנע שחי' צנונחונה האומר שנספה צנונחונה ולא
 תידוק אצל כשהעד אומר קצרתיו גם היא תידוק על ככה. וכי עוד
 דאינו רחוק צעיניו דגם דעה רס"י כן והא רבי שנייהם הוא והאשה
 יאמרו זדדני יש לישב ע"פ שיטה פכ"י ז"ל ריש גיטין ובקידושין ס"ג
 דע"ה לאו נשום דנשקר דלא נחמד ע"כ אלא נשום דאומר זדדני
 ואינו רולה לומר כשנועתין דיש צונה לחלוה זונתי' דנחו ל"י בגירא
 כו' אלא אפי' צכל ויולי כל דבר שאין גמר הנועשה על ידו אלא
 דיצורי בעלמא אומר זדדני צלי דקדוק צדנריו אפי' ליכא לנחלי
 זדבר אונס היכא דמדקדק העד כגון א"ה נשום דנדעל"ג לא נשקר
 ונהינן אז אפי' היכי דליכא לנחלי כגון צנונחונה נתי ונהינן ואשה
 צשעה וניחה צעלה ונוולע בין שניהם דהיכי דליכא מידי לנחלי ונהינן
 ולא אומר זדדני והיכי דליכא לנחלי כגון צנונחונה ליל וקצרתיו ע"י
 היטב צפ"י ש"ל כן כוונתו והנה כי כן הכי איבעי' ל"י ונהינן נשום
 נדעל"ג ואינו אומר זדדני אפי' צנונחונה או לא ונהינן ואומר זדדני
 אפי' צלא ונלחנה רק ונשום דהיא דייקי' וא"כ צעי למומר וקצרתיו
 דאל"ה היא תיחלי צו ושניהם אמרו זדדני ולא פליגי רס"י ותוס'
 צשנועתין אלא צטעם ע"ה צעלמא דתוס' ס"ל דחשד"י ל"י לנשקר ונשם
 ושמא שכיר הוא וצעל דבר וילדק זה הפי' בגרסי' זונתין דסכ"י ל"י
 ולרס"י לא ונהינן צעלמא נשום דאומר זדדני אצל צשנועתין ליכא
 פלוגתא ציניהם. וערוך לנר ז"ל כי ענ"ש התוס' אצל אין לפרש כו'
 דלכאורה ונה נקשה התוס' דהא שפיר נוכל לומר דהא נאונת אי
 דייקא דהא האשה לצרה נאונת לומר ונת צעלה אפי' צלא העד
 ול"ל דקוס"י התוס' דהא הכא ונלחנה הוא ואין האשה נאונת. אך יש
 ליישב ג"כ שיטה רס"י וקוצר דהרוב"הו אומרי זדדני דלא תקשה עליו
 קוש"י התוס' דהא הטעם דאין האשה נאונת צנונחונה נשום דאומרי
 זדדני כדאומרי' לעיל א"כ אי הוית דייקא לא אומרי' זדדני והיתה
 נאונת אצל השתא דלא דייקא גם היא ואמרת זדדני ולכן נשקר'
 ל"י אי עיקר טעמא דקונכ"י העד נשום דלא נשקר ולא אומר זדדני
 וא"כ גם צנונחונה נאמן או עיקר טעמא דקונכ"י אהא דהא דייקא
 וכיון דצנונחונה היא לא דייקא וגם הוא לא דייק אין נאונתים.

עוד כי דלכאורה יש להציא רח"י לפרס"י דנשקר' ל"י אי העד אומר
 זדדני או לא דלפ"י התוס' דפשיטא ל"י דהעד ודייק ולא נשקר' ל"י
 רק אי עיקר טעמא דקונכ"י על העד הוא נשום דלא נשקר או נשום
 דהיא גופ' דייקי' א"כ הוי ונלי לנשפט איבעי' זו כונו דרולה לפשוט
 האיבעי' דלעיל ל"ג לענין ע"ה ציצונה דלפ"י צרולה לפשוט דנאמן
 להתירה לשוק ע"כ ה"ט נשום דקונכ"י אהעד דלא נשקר וא"כ גם
 הכא נאמן אצל לפרס"י דנשקר' אי העד אומר זדדני לא ונלי לנשפט
 דלנחא דוקא צנויד לא נשקר וקונכ"י עליו ונה"ט להחיר צונה
 לשוק אצל וינ"י ז"ל דצנונחונה אומר זדדני ולא קונכ"י עליו. אכן ונ"ו
 יקשה אפכא צרולה לנשפט הכא ונהא דריע והא דרצי דעא"כ צנונחונה
 הפשוט גם האיבעי' דלעיל לענין ע"ה ציצונה דהא עכ"פ דעיקר' טעמא
 דקונכ"י אהעד דלא נשקר ולא אדיוק דידה ועכ"ל דלא חס ל"י להציא
 לעיל כיון דגם הכא נשפי' על הראיות ולא קיינוי צעקנא א"כ גם
 אין רח"י נגד התוס' ונהא דלא וייתי הכא הראיות דלעיל דהא גם
 לעיל נשפי' עליהם ולא קיינוי לפי הנוקבא. אכן קלח ק' גם לפרס"י
 וי"ט לא פשט האיבעי' דהכא ודלעיל דע"כ טעמא דעא"כ הוא נשום
 נדעל"ג דאי טעמא דהיא גופ' דייקי' ונ"ט אומרי' לקנון קיי"ו דיה נשים
 אין נאונות אי היא דייקא אע"כ דקונכ"י על העד ונה דנאונתי' להעד
 הוא נשום נדעל"ג. ולכן צה' נשים לא אומרי' כן כיון דנאונת לקלקל.
 גמ' ה"ש נעשה צשני ת"ח שהיו צאין עם אצא יוכי צן קינואי
 צשפניה וצצנה והשיא רצי נשותיהן ע"פ נשים והא ונים צנונחונה
 דוני ונשים אפי' ונאה כע"ה דנוו וקתני השיא ותקצרה והא ונשאל"ס
 כינהו ונשאל"ס (פרס"י) נפרש לקנון קב"ה כל שנומד ואין רואה
 נארצע רוחותיו) אשתו אסורה (פרס"י) ואע"פ שיש עדים כשרים
 שטבע שמה לך ונתחת הנשים וינא) אלא ה"ד דאומרי' אסקינהו קנון
 וחזינהו לאלתר וקאומרי' קינונים (פרס"י) דאי לאו קינוני' חיישי' דלנחא
 אחרי' כינהו לפי שהנשים נשנים לורת הפנים ואין ניכר כ"כ) דלאו עליייהו
 קונכ"י אלא אקינוני'. וערוך לנר ז"ל כי דאין להקשות איך רולה לפשוט
 נשפי' ת"ח כו' הא הכא הוי כהחזיקו הם ונלחנה כיון דלא ידעי'
 דנעצבו והוי יכול' לומר קתם ונחו ולכך נאונתים ואכתי' ונכ"ל דגם
 צליכא נגו דנאמן ע"ה צנונחונה דיי"ל דנשנוע לסי' דליירי' שהי' יודע
 שהת"ח היו צשפניה רק דלא ידענו ונה נעשה ונחסיפניה והנשים העידו
 שנטבעו והי' זה כהחזוק ונלחנה צעולם. והנה לכאורה הי' אפשר ליישב
 עוד דא"כ איירי' שלא ידענו כלל שהיו צשפניה והוי כונו החזיק' ונ"ו
 שפיר וייתי' הת"ש דעכ"פ אפשט' איבעי' דלעיל בהחזיק' היא ונלחנה
 דנאונת ונעעם נגו אי הטעם כאן נשום נגו וליכא חילוק צין אשה
 לע"ה וא"כ וננ"כ אחת ונהאיבעי' נשפט אצל ז"ה דאכתי' היאך צעי
 לנשפט כיון דלא ידענו איזה צעי' נשפטת אי הטעם דהאנוניו נשום
 דעדיק ע"ה ונחשה או דלא עדיק והטעם נשום נגו ונעילא בהחזיק'
 היא גם האשה נאונת ואכתי' נשאר צשפק. וראשונים ז"ל הק' דנה

קודמי האנרי אסקינהו כו' וקאנרי קינניס דהא ונינו נפשו דע"א
 נוסוס ונדע"ג וליה דאסקר דא עעמא נוסוס דייקא ונה ונועילין
 קינניס דאננה הנסיס ונשק' ורלו הקינני' דהס צחייהס ונכסי ת"ח לא
 דייקי דאנרי דדדוני. ות"י דר"ל קינני' צנוקוס ונולכע צאופן ש"א
 קראו הקינני' צחייהס. ורהב"ש ז"ל בס"ק קנ"ג הק' דלפני"ס הסוס'
 דנועיל אפי' קינני' שאינס ונוצחק' ע"י ט"ע ח"כ צע"כ עחייס ראה
 אוחו קינני' וע"י קינני' זה יס לו ט"ע ח"כ ואלחר שהו צעלמו חונר
 קראה אוחו צחינו לנה נאנני ד"ל דראה הקינני' וצאננה אינו ונה והמגיד
 על הג"ז ב' דקוסי' צ"ס לק"ו דהסוס' עיירי צהכירוהו צט"ע לא ע"י
 קינני' וגם הגידו קינני' שאינו ונוצחק' שה' להס צנוקוס ונולכע ש"א
 לראוה כ"ח אחר גייתה וחק שלקנני' ק"כ ב' הסוס' ד"ה חין ועידין
 צסס ר"ת דט"ע ע"י קינני' ונהלי קרי דט"ע ע"י קינני' צע"י ונוכרה
 לומר קראה צחינו הקינני' חין ראי' נוסס דסס ויירי דחין סס פה עס
 הסוסס וא"ל להכיר צט"ע כונ"ס כל הפוסק' ולכן לריך ט"ע ע"י קינני'
 דוקא והחן טוב ז"ל הציח ת"י הנוגיה והק' דכיון דהקינני' לצד חין
 נועיל רק צליירוק ט"ע אכתי ניווס שונא ונשקר שצאננה חין לו ט"ע
 כלל. והל"מ ז"ל הק' ננוי כעין קינני' ההאשוכ' דלהקוצרי דהאיצעי' הוא
 צע"א ח' חיי"ש דושקר ח"כ ונה דחה ה"ד דאנרי אסקינהו קנני' דונה
 נהני' לן דקאנרי אסקינהו ח' חונרי דושקרי כיון דהסס כע"א ולא
 שייך הכא דייקי' וכ"ת דכוונת הנודחה הוא דלעולם הטעם דע"א נוסוס
 דדייק' ונוינקצ' והכא אע"ג דלא דייקא ונינו כיון דקאנרו קינני' לאו
 עלייהו קנני' אלא אסקינהו ז"ל דונה אהני ונה דקאנרי קינני' הקינני'
 לא אהני אלא שידענו שהאי"ס טענע הוא זה אצל צונה שאנרו אסקינהו
 הוא שקר ונה שאנרו ות"י דהיק לעולם דטעמא נוסוס דאחחא דייקי'
 ונוינקצ' וכ"ת הכא לא דייקא הכא דייקא ודייקא דכיון דשונעה האשה
 שאננה לה העד שתעלו לצעלה הא ח"כ לידע חס ונה או ח' צשלננה
 כשלל חונר לה שהעלהו אננה דדדוני ודאי שלא עלה ונתה אצל כיון
 שדינה טעלה דייקא ונוינקצ' והוכיח כן ונהתוס' סכ' ד"ה והא כו'
 השתא ק"ד קראו הנסיס טענעו אצל לא ראו שהעלוס ונהניס ולכך
 אנרו דדדוני נראה כוונתם שהרגישו דלפי הפ"י דלעולם לא יאננה העד
 דדדוני ונה דחי גנוי' אלא ה"ד דקאנרי אסקיני' כו' ונינו איננה דושקר
 ות"י ת"י שאנור דנה דק"ד השתא דאשה חונר' דדדוני ולא דייקי'
 נוסוס שאנרו הנסיס טענעו ולא העלוס אצל לפי הנוסקלה שראו
 שהעלוס דייקא. אח"כ ב' הל"מ דחי' זה לא יספיק לשטת הריף דח"כ
 ח"ד ב' דאפסק' צענין ונהאי דדגלה והא צהאי דדגלת אנרו סס ואסקוה
 אגופרח וקתס דייקא האשה כיון שאנרו לה טעלה כונו שדחה הכא
 אצל לעולם ע"א צונלחונה ח"כ ונוס"ה ת"י צאופן אחר (הצחתי לעיל
 ד"ה ותרנוצ"ס). והמרדכי ז"ל צסס ר"י ת"י קוסי' ראשוכ' דלא שייך
 דדדוני אלא בשונעיד טענע ולא ילא נוסס והיירו דדדוני דאפי' לא
 ידעה צצירור אנני' נקמתא לא ילא נוסס אצל צעדות שונעיד שהועלה
 ונהניס

והנניס וראהו ונת ל"ס דדדוני דחין לה צונה לתלות וספיר דייקא אחר
 דצרי העד ולא"ב ספיר דחי דניירי צאנרי אסקיני' וחזיני' וקאנרי קינני'
 דצכה"ג ספיר דייקא (זהו כתי' הל"מ הכ"ל). והח"ס ז"ל אה"ע ס'
 ק"ח הוכיח דשיך לומר דדדוני גס על סיעור יליחת נפס והציח ראי'
 ונהה דכולס לפשוט דע"א צונלחונה ונוצדח דשני ת"ח וק' הא הק'
 פשטן לא אסיק אדעת' דין דושאל"ס ואפשר הוא ק"ל כס"ד דקוף
 יצננה דצח"ה לא שייך דין דושאל"ס ונוסוס דקלא חיה להו ונינו הוא
 ק"ל להאי פשטן דליכא לניחא טעלה צנוקוס אחר וליכ ק' ונה דדדוני
 שייך הכא צטציעה דנפשוט וניני' ונלחונה דהסס שייך ספיר דדדוני
 דשרי גירא וכדונה וכנוצור סס אע"כ שייך דדדוני צשיעור דליחת
 הנפס. ואח"כ הציח דצרי הי"ס ז"ל [והוא ג"כ דצרי הר"ש הצחתי
 לעיל] סכ' ח"ל ונשיל"ס דומתירין לקנני' צנוצדח דחקא אפי' צלא
 קצרתיו נוסוס דלא שייך דהסס דדדוני כיון שעמוד ורואה כל קצציו
 ופסס סס כדי שת"י דצודחי ונה עכ"ל ונוצור ונדצרו דק"ל דלא שייך
 דדדוני צשיעור דליחת נפס ול"ל דק"ל דצס"ס דצעי לנפס ע"א צונלחונה
 עעידי טציעה היינו ונוסוס דצטציעה קפינה שייך דדדוני דלמח לא
 טצעה ונוס רק נטרפה או אצדה ציס ועדיין לא טצעה ונוס ואנרי
 דדדוני אצל ארס טנפל לחוך חניס צלי חיוק שאיעד לקפינה סס לא
 שייך דדדוני צשיעור יליחת נפס. והל"מ ז"ל ב' לפרס פשיטות
 האיצעי' ונהאי דשני ת"ח להקוצרי דהאיצעי' הוא דוקא צלא חונר קצרתיו
 דלמח העד חונר דדדוני צצ' אופניס א' ת"ס ונהאי דשני ת"ח דאפי'
 היכא דח"ל דהעד יאנור דדדוני חין להאנינו אלא נוסוס ונדע"ג ולא
 עסוס דהיא דייקא דהא הכא איכא לניינר דהעד חונר דדדוני דלמח
 כיון קראה טענעו כולס ק"ד דכל הני טענעו הס אלו או קראו
 שנסצרה הקפינה ונשונע להו שודחי טצעו ונינו האניני' כאן חז"ל
 ובשלמח ח"א דטעמא נוסוס ונדע"ג ספיר אצל ח"א דטעמא נוסוס
 דדייק' ונוינקצ' הכא ודחי לא דייקי' דהא וניס כונלחונה דוני והאשה
 אננה דדדוני ק"ד צכל הני דטצעו חיה פליט ועוד שכיון שרואיה
 שצעלליס לא חזרו והלכו ציס ודחי ונתו ולא דייקא ודחה ותקצרה
 כו' אלא הכא כגון דאנרי אסקיני' דהוי כקצרתיו וצהא לא חיצעי'
 לן דליכא כאן דדדוני לא צנויתה ולא צצכרת הנסיס שחרי הס חונרי
 קינני' דעלייהו קנני' ב' דודחי העד כשאנור טצע ודחי שאננה כן
 הוא ולא שייך דדדוני צענין הטציעה אלא הנוקסה קצור דע"כ הצחייתא
 חיירי כשאנרו טצע ונת דחי טצע קמתא אפי' צנוציל"ס ל"נו דלמח
 לא הותין עד שת"י אלא ודחי שאנור טצע ונת ודחי צונלחונה
 ח"כ העד שאנור דדדוני נוסוס דזמנין דוחי ל"י צגירא וקצר שונת ולא
 הנתין עד שת"י היי' כיננא דאנור ונה ולא הנתין עשת"י ופירוס זה
 עיקר. חז"ל הרמב"ן ז"ל צחי' ת"ס כו' והא וניס כונלחונה דונו פ"י
 נכיון שנסצרה קפינהו ציס איכא לניינר דדדוני הלכך גצי ע"א לעולם
 לא ונהנינו ואע"פ שאין האשה יודעת שנסצרה קפינהו כדי בתאנין צו
 פנח

שנה יצאו עדים ויעידו בן וסוב לא תחקור על הניחה ורחי ותקצרה
 בו (ונצוחר ונדבריו דק"ל כדרך הראשון של הל"ו והחשק דדדני
 קראו ששצרי הספינה חבל לא ראו שטבעו ונעם).
תוס' ד"ה והא וניס כוונתו דנו. השתא ק"ד קראו הנסים שטבעו
 חבל לא ראו שהעלוס ונן הניס ולכך חנורו דדדני. ומררש"א
 ז"ל הק' דלפרי"י הונח לקונן בתוק' דע"י ט"ע לא הי' להאמיני' דחנורי
 דדדני ח"כ ספיר כוכל לונור דגס לפי הק"ד ויירי חפ"י זראו שהעלוס
 ונהניס חל"ה דהוה קס"ד שלא ראו זו קיינני' וע"י ט"ע חנורו דדדני
 וכוונתו דני ות' ג' תי' א' שהוכרחו לפרש בן לפרי"ה לקונן דע"י
 ט"ע יס להאמיננס חס ראו שהעלוס ונן הניס ב' ונדקחנור התרלן
 ותקצרה ונשאל"ס כינהו ואי הוה קס"ד דנוקשה דוויירי בהעלוס ונהניס
 לא סייך צוה חשש ונשאל"ס ג' ונדקחנור הונתרן ה"ד דחנורו חסקיינהו
 קונן ונשנע דהנוקשה לא ידע דוויירי בהעלוס. וחרני ראם ז"ל הק'
 על תי' ח' של ונהרש"א דו"נו ק' דגס להק"ד נוקי שהעלתו וכשתח
 קלת לורה פניס דכה"ג ל"נו ט"ע גס הק' על תי' ז' דנהי דזהעלוס
 ונהניס ל"ס חשש דנשאל"ס ו"נו כיון דבלל ראו קיינני' ל"נו העללה
 ונניס ד"ל דחנור דדדני ותו חין היתר רק ונהנפילה לניס וכאלו
 לא העלתו כלל ח"כ ספיר פריך ותקצרה ונשאל"ס כינהו. והעלה דקוש'
 ונהרש"א לק"נו כיון דהרי ונפרש בקמוך זהא דחנורי קיינני' דנש"ה צע"
 קיינני' דחלי"כ איבא חשש דדדני ולא פ"י כפשיטו דצע"י קיינני' כרי
 להאמינו וכסיעת דחיישי' לעד דנוסקר וע"כ דקוצר הר"י כשעת הונרדכי
 דבהעלתו ונהניס תו חשה דייק' ול"ה דנוסקר' ור"כ דברי התוק' ונצוחר.
והישרש יעקב ז"ל הק' צו"ש התוק' ולכך חנורו דדדני דהא שעתס
 לעיל דד"ה טעמא דהאיצעי' חינו ונשוס חשש דדדני הן חנות שהל"ו
 ונפרש התוק' דכוונתס הוא דהחשה עלונה חנורי' דדדני ולא דייק'
 חנונס ונלשונס סכ' ולכך חנורו דדדני לא ונשנע בן ואף חס נחנור
 שנוחנת שהשיח רבי נשות"י כונצוחר דצרייתח נקט חנורו לשון רביס
 אכתי חינו ונתייש דהא הנסיס העגוני' לא חנורו כלום רק הנסיס
 העידו ויותר נראה לונור שכוונתס הוא דהא כאן ודאי איבא חשש שיחנורו
 הנסיס דדדני ואפ"ה השיח רבי נשות"י ש"נו טעמא לאו ונשוס דדייק'
 הכיון דאיבא חשש דדדני אף ח' דייק' ל"נו כו"ש התוק' לעיל וע"כ
 טעמא ונשוס דודעל"ג אף צנוקוס דאיבא לניחש דדדני ל"ח ונש"ט
 שלא יחנורו דדדני כיון שהדצר יה" גלוי' ונש"ה ספיר פשוט דע"כ
 כוונתו ונש"ט. ורן שוב ז"ל כי דהרבה אחרוני' הצינו ככוונת התוק'
 דד"ה טעמא דק"ל לצעל איצעי' דחין ע"ה חנור דדדני והאיצעי' הוא
 אי חיישי' דנוסקר כיון דהיא לא דייק' חבל צחונה ק"ל לתוק' דאי
 טעמא דע"כ ונשוס דדייק' ע"ה חנור דדדני וכוונצוחר דד"ה וקחנורי
 וכן נוכח וננה שהקדמו' התוק' דד"ה טעמא דנושוס דהוי ונדעל"ג
 לא יחנור הער דדדני ונש"ט חוק' סס כלו' לעולם לא יחנור ע"ה
 דדדני כוונתו דאפי' חת"ל דלא יחנור דדדני כיון שאין הדבר נגע
 לטובתו

לטובתו חפ"ה אי טעמא דע"כ הוא ונשוס דדייק' חין ע"כ כוונתו
 כיון דהיא לא דייק' חבל לקוטת דוולתה קצר צעל האיצעי' דאי טעמא
 דע"כ הוא ונשוס דדייק' יס לחוש כוונתו צ' חששות טעמא ונשקר או
 חנור דדדני ונשאל"ס להטעם דהוי ונדעל"ג חין לחוש לכ"ז דלא יסקר
 וגס לא יחנור דדדני דנוי חנפשי' לניידק לא יסקר כוונתו ונש"ט
 לנשפט ונז' ת"ח וקחנור והא וניס כוונתו והא כי התוק' ולכך
 חנורו דדדני כלו' נסיס הנועיר' חבל היא דייק' ספיר צוניס דצשלמה
 כוונתו לא דייק' ונחחר סידע לס שצעלה ירד לכוונתו חבל צוניס
 דייק' כיון שאין הטביעי' ידוע לה דלא כרוצין סכ' דגס צוניס לא
 דייק' אף שאין הטביעי' ידוע לה וכך הוא כוונת התוק' דל"ה דגס
 צק"ד ידע דנשאל"ס חשתו חסורי' וידע נני' דוויירי בהעלוס חל"ה דאפי'
 בהעלוס י"ל דהעד חנור דדדני על הטביעי' לכך צעי' לנשפט דטעמא
 דע"ה היא ונשוס ונדעל"ג ולפי ה"ט חין ע"ה חנור דדדני דנוי חנפשי'
 לניידק שלא יסקר כוונתו כו"ש תוק' סס ד"ה טעמא דז"ה דח"כ
 ונה דחי ותקצרה כו' ח"ו דאי הוי חסיק דוויירי בהעלוס אף דחינו
 ונפרש דצרייתח הוי חסיק נני' ד"ל דוויירי צקיינני' אף דחין ונפרש
 דצריית' וע"כ צק"ד לא חסיק דוויירי בהעלוס כיון דלא כוכר דצרייתח
 וחין חשש דדדני צענין ט"ע חל"ה חשש דדדני הוא ונחחר דלא
 הועלס חנור לא שהה עשת"כ כו"ש הרא"ש או כו"ש הל"ו ד"ס חשש
 דדדני צעיקר הטביעי'.

תוס' ד"ה וחזי' לחלתר. פ"י לחלתר שהעלוס ונן הניס חבל חס שהו
 צוניס הרבה חין לחוש דניס ונלונת לונתי כי ליתח לונכה כדחנור
 לקונן קכ"ה חבל כשקוהה אחר העללה וניתפח תפח. ולהמו במתני'
 ק"כ חיתח חין ונעידין חל"ה עד ג' יוניס ר"י צן צצח חנור לא כל
 חלדס ולא כל הנוק' ולא כל השעות שוין. ובגמ' קכ"ה חיתח איצעי'
 להו ר"י לקולח פליג או לחונורח פליג ת"ש דההוה גצרה דטצע צכרני
 ואסקוהו חצי הדיח לצתר ג' יונין ואכסצ' רבא ונכהרדעח לצריתו
 ותו ההוה גצרה דטצע דגגלת ואסקו' אגישר' דצציקכ' ואכסצ' רבא
 לצריתו חסונו דטוסצ' לצתר ה' יוניי חל"צ לקולח פליג איכהו דעצדי
 כר"י צן צצח חל"ה לחונורח פליג אינהו דעצד כנחן שאכי וניס דלונתי
 והחנורי' וניס ורזו וכה ה"נו היבא דאיבא וכה חבל היבא דליבא
 וכה ונלונת לונתי וה"נו דכי חסקו' חזי' צשעת' חבל חישתהי ונחפח
 תפח ברש"י לחחר סנועלין אותו ליצפה ונשתנה לונתו. וז"ל הר"ף
 וה"נו היב' דחזי' צשעתח דחסקו' חבל חישתהו ונחפח תפח ואינו ניכר.
 וז"ל הרמב"ם ואס שהה ציצפה אחר שהוטלך ונן היס י"צ שעות ונחפח
 חין ונעידין עליו שהרי נשתנה. וכ' רשב"א ונמ"י ז"ל דונדחנורי' צגוני'
 וה"נו דכי חזי' צשעת' ונשנע שלא שהה כלל אחר שהי' ציצפה חבל
 חס שהה אפי' שעה אחת חין ונעידין עליו וכן נראה נוריף חבל ונרונצ"ס
 ונשנע דאפי' שהה שעה אחת ונעיד' עליו. ור"ה כי דרונצ"ס הוליה
 דינו ונדחנור צגוני' חזי' צשעת' ול"ק לחלתר ונשנע דאפי' צחותו שעה.

וב"י כי סוגי ורש"י ונבחר גורם בהרעו"ס אם שיה ציבשה שעה
 ולא כו"ס בנזק שלנו י"ב שעות וחרבן נתנאל ז"ל רקדק צו"ש
 נקוגי רידן וחזי לחלתי וזה ק' להנפוסת' תוך שעה ראשון ותי
 דלרבותא קאמר דחזי לחלתי ונו"נ בע"י קיוני עוד ת"י דמלינו
 לחלתי על זון שעה א' דחיתא גיעין כ"ז חיזו לחלתי ר"כ חזר
 ששה כדי שתעבור שיירה ותשרה ופר"ת לשון סעודה כ"י וסיעור סעודה
 ומלינו שהיא שיעור שעה כדחיתא פסחים י"ב שעה ראשון ומכלל לודים כ"י.
תוס' ד"ה וקאמרי קיוני. אבל ע"י ט"ע ח"ן להחליני דאמרי בדדוני
 ונדבר מועט יאמרו שאלו בעליהן של חלו חזל מה פסרם"י דמים
 נשכים לורת הפנים ח"כ דהא אמרי לקמן דמיה מלמה למהי היכא
 דליכא נוכה ואי קיוני ל"ד חירי הכא בסינוי ונובהק' דהוי דאורי
 כדאמרי צ"נ כ"ז ח"כ ונחכי ע"פ ט"ע ר"י. ומרדכי ז"ל הק' נתי קושי
 התוס' דלמה לא קגי צט"ע ותי' דהא דקאמר וקאמרי קיוני הפ'
 הוא ח"כ לא חזי לחלתי חלל שהו צ"ן העלמה לרא"י ומיירי דאמרי
 קיוני שמועיל העדות דהיינו קיוני ונובהק' דלאו עליהו קאמרי פי'
 לא על ט"ע קונוי שהי' לחוש דלמא הפח וכשתנה הפר"ק חלל חקיוני
 קאמרי וט"ע ש"ן כהו"ב ח"כ בפרים ח"ן לנו לחמנה דכה"ג ח"כ
 פ' חלו נערוה. והב"ש צסקפ"ג כי על התוס' שכי צתי' ח' שהי' קיוני
 ונובהק' ובש"ס חיתא וחזי לחלתי וקאמרי קיוני ל"ל דוי"ו הנהחלק'
 הוא צנוקוס או וכ"כ ד"ס פרים דגרסי צפי' ח"כ דקאמר קיוני ורע"א
 ז"ל צה"ג הק' ע"ז דהא התוס' כי דט"ע ל"נו דאמרי בדדוני הרי
 דאח"ל דוי"ו הנהחלק' הוא והנדרכי כי סס צלמנה דגס ט"ע ונחכי
 ולא אמר בדדוני. והגר"א ז"ל חה"ע ס"ק ק"ז כי דאף שסתוק' ק"ל
 כרוצ"ן צזה דע"א ודאי ל"ק בדדוני רק דהאיצעי' הוא אי חיישי' לעד
 דנוסקר חלל דקונוי על האשה דדייק' והכא לא דייק מ"ע נחלקו
 בדחיית פשיעות האיצעי' דלרוצ"ן דחי צגוני פשיע האיצעי' דהא ע"כ
 ויירי דאסקי קעון וחזי לחלתי דל"ה ק' הא נזים שאל"ס הוא וח"כ
 י"ל ג"כ דקאמרי קיוני דלאו עליי' קאמרי חלל חקיוני ולעולם ע"א
 ח"כ כלל חלל שאנונו קיוני ש"ל צנוקוס הנוולני ע"כ ראוהו לאחר
 הנייתה. אונס התוס' ק"ל דבהא דאסקי וחזי לחלתי נדחה פשיעות
 האיצעי' דכיון דקאמרו שהעלום ונהניס לאו כשעה מלחמה הוא ולא
 קונוי בדדוני ולא גרסי דלאו עליהו כ"י דצאמנה גס כלל חקיוני נאמרי
 כע"א דעלמא ונדחה פשיעות האיצעי' צזה והא דמלריך צגוני קיוני
 הוא נוסוס דכלל קיוני רק צט"ע צכה"ג יטעו חפ"י צ' עדים או הרצה
 חכמים.

והב"ש ז"ל צסקפ"ג העיר צשיעת הריף דק"ל כהתוס' דחי חירי
 בסינוי ונובהק' ח"כ לונה לריך חזי לחלתי ותי' דה"ק דחפ'
 כללחתי לריך קיוני וצזה נייסב נתי דלא הקשה להריף דהאיך קאמר
 דנפשי' חיצעי' ונובדל דגלת דלמא סס ויירי צאמרי קיוני ונובהק'
 לפנו"ש ח"ש דא"כ לונה לריך סס לחלתי. והרן טוב ה"י קושי' הב"ש
 דלפנו"ש

דלפנו"ש חלתי ד"ס קיוני ונובהק' שושת' לאחר נייתה צאשתי ח"כ
 ח"ש וצזה נקטר נתי ונ"ש הב"ש לייסב קושי' על הריף ונח"י דגלת
 ולפנו"ש לא יתיסב צזה ד"ל דויירי בסינוי העשוי' להשתנות לאחר
 נייתה חלל דכל"ה ל"ק על הריף דק"ל ונדלא נקט סס קיוני חלל
 קאמרי קאמר חפוני' דקושי' נוסנוע דעל שוסצ' קונוי ולא חקיוני
 דצשלמא צעובדל דצ' ה"ח שפיר קאמר ע"פ נשים ונפכי שהנשים
 אמרו חקיוני נוסח"כ צעובדל דגלת דאסקי' אגיסרל הכל יכול לרלות
 חקיוני ועוד דצצרייתא הוא דמלינו לפרס צסינוניס ומסח"כ
 קאמרי דתלמודא לא ה"ל לקתוס כולי' חאי חלל ה"ל לפרס עובדל
 היכא הוי ועל ונה נשען רצח להחיר ח"ו קתמא כפ"י דכל התיטר
 הוא ע"פ השוסצ' ונ"ז ז"ל במנודת אשר ח"צ תשו' י"ח כ"י ח"ל ומה
 שהק' דצרי' התוס' אהדלי דלעיל צד"ה טעמא כי דע"א לא יאמר
 צדדני וכאן כי דאמרי צדדני סכה החילוק הרצה דצשלמא צע"א
 צמלחמה ענין צדדני הוא סרחה שהי' צנוקוס סכנה כי חכמים שיעמדו
 מצי' לרד' כהרגו ותי' קוצר שגס הוא כהרג והגס סלל ראה צדדני
 יאמר כן כהרג זה לא יאמר דאיך יוליא שקר מפיו לוטר סרחה
 כהרג ע"ן סלל ראה חזל הכא ענין צדדני סרחה סנטצע ורואה
 אוחו עתה ניד ככס כלצו שזאו צודחי ולא יעלה צרעיוניו סוס סינוי
 כי ע"י צדדני הטעה את עיניו ואינו מועיד שקר.

תוס' ד"ה והאמרי קיוני פר"ח ט"ע דאשה וע"א צקפינה שטצע'
 ואכירי נתי ל"נו וכ"ש עוי"כ חפ"י ונקל"ת ות"מא האיך נש"א
 נסי' צ"א שטצעו ע"י ט"ע כלל סוס הכרת קיוני וסנח
 חירי כשנשחת' קלת לורת פכי' דאכלי בוורי ולא נשאר חלל ונה שטנו
 צנוקס' לקמן ק"כ וכן נוסרש ר"ת לקמן גצי ח"ן ונעיד' חלל עד ג'
 יונים סכנשחת' לורת פכ"י ויירי כונו שנופרש צנוקס' חזל חס לורת
 פכ"י פליני' חפ"י אחר כונה יונים. והר"א ש"ז לאמר סדחה ראי'
 הרצ"ד (הצחתי לעיל) כי וז"ל ויראה הא דצעי' ואסקי' קעון וחזי'
 לחלתי היינו' ללוחס קראו הטציע' דהנהו אמרי צדדני דכיון קראו
 סנפל לומי' צדצ' מועט יאמרו שאלו סס סנפלו לומי' חזל וני' סלל
 ראה הטציע' ונלחו סמנה ואמר שוכירו צט"ע לחוד' נאמן ואין נדקדק'
 חרציו וחותן קראו הטציע' היינו' נוסוס דאמרי צדדני וכן פרי' הא
 דצעי' הכא קיוני' ולא קגי צט"ע לחוד' היינו' נוסוס דראו הטציע'
 יאמרו צדדני וכ"כ סר"ה ח"כ הביא קושי' הר"ח ותי' (הוצא צתוס')
 ונוקיים וז"ל ולנחי' דפריסית ס"ס חילוק צ"ן אותס קראו הטציע' לאחר'
 ליחא. וז"ל השור ראוהו סנפל לונשחל"ס כ"י ח"ן ונעיד' עליו סנח
 ילל ללד' אחר זאס ע"א ונעיד' רחיתו ניד אחר שהועיל' והכרתיו ע"י
 קיוני' שהי' לו צגופו נאמן חזל חס חינו' אמר שסכירו ע"י קיוני' חלל
 ע"י ט"ע ח"כ צד"ה קראו העד סנפל וסס אמר צדדני זאמר שהוא
 הוא חפ"י חינו' צרוה לו לפיכך ח"כ חל"כ סרחהו ניד אחר שהועיל'
 ונכירו ע"י קיוני' חזל אחר סלל ראה שטצעו' נאמן חפ"י לא ראוהו

וניד אחר שהועל' ואפי' צטיע צלל קיינו' והוא שיראנו שלום צכל גופו
 כו'. ומהריב"ל ז"ל הק' על הרש"ט דדבריו קותר' אהדדי דנעיקרא
 קאנור ויראה הא דבעי' כו' לאלתר היינו לאותם שראו הטביע' כו'
 ונשנוע דעל לאלתר קאי לפלוגי דאותם שלא ראו הטביע' ל"צ לנחזי
 לאלתר וסוד וקיים חבל נוי שלא ראה כו' צטיע לחוד' נאנון כו'
 משנוע דאקיינו' קאי לפלוגי דהיכא דלא ראה הטביע' אל"ל קיינו'
 אלל צטיע לחוד' קג'. ונע"ה כ' דנ"ט הרש"ט ויראה כו' וחזי' לאלתר
 היינו לאותם שראו הטביע' קאי אקיינו' דדוקא אותם שראו הטביע'
 ל"ל קיינו' ולא קג' צטיע חבל לא ראו הטביע' קג' צטיע חבל חזי'
 לאלתר לריך אפי' לאותן שלא ראו הטביע'. ובצלאל אשכנזי ז"ל
 חסוי' כ' דחה דבריו דא"כ היינו חילוק של ר"י דנ"יית הרש"ט גופי'
 ומה חידש הרש"ט סב' ויראה כו' ועוד מה ואין נדקדקי אחריו דקאנור
 הרש"ט ונע"ה כ' דלשון הרש"ט ונחפרס כפשוטו ספיר וה"ק ויראה
 הא כו' לאלתר פי' דבעי' שיעיד צפי' דחזי' לאלתר חבל חס לא העיד
 צפי' כן אע"ג דנע"ד סנות ומכירו צטיע איכא לניחש דלמא אשעתה
 ונשתנה לורתו ואינו אלל אחר ה"נו לאותן שראו הטביע' דהנהו אנור
 צדדני חבל נוי שלא ראה הטביע' ונאלו סנות ואנור שנוכירו צטיע
 לחוד אע"ג דלא אנור חזי' לאלתר נאנון ואין נדקדקי אחריו לצדקו
 חי חזי' לאלתר ונביא הרש"ט ראי' נפרי"ט סב' דהא דבעי' קיינו'
 ולא קג' צטיע היינו נשום דראו הטביע' וכיון דבגנ' אקוס' להדדי
 לאלתר וקיינו' נשנוע דכי היכי דגבי קיינו' לא נייירי אלל צלותם
 שראו הטביע' ה"כ צלאלתה ועד השתא לא שנוע' ונלשון הרש"ט אלל
 היכא דלא ראה הטביע' דא"ל דיעיד להדיא דחזי' לאלתר כ"ל וניתו
 חס יעיד להדיא דחזי' לאחר כונה ינוים לא ונהיון דהא אישתני ולכך
 ניייתי סוד ור"ה פי' כו' ונהגו האידנא להתייר כפי' חנשים שטבעו כו'
 פי' ואפי' לאחר כונה ינוים ולקיים הנחנה תי' דניירי הכא צשלא
 ננאל הגוף שלם כו' חבל חס גופו שלם ונכירי' אותו ואפי' לאחר כונה
 ינוים וסוד כ' לקיים הנחנה ונאוי דפרי' ט"ס חילוק צין אותם שראו
 הטביע' לאחר' ניחא פי' דאחר שלא ראה הטביע' אפי' לא ראה וניד
 אלל לאחר כונה ינוים נאנון והיינו ומה שנהגו להתייר. ומהריב"ל
 הק' על הטור הכ"ל דדבריו קותר' אהדדי דלעיל ומה כ' אין נעידין
 אפי' ראה תוך ג' ינוים כו' והוא שראו וניד אחר על' ונן הנוים וק'
 דבונה קניירי חי צלותו שראה הטביע' הל"ל ונכירו ע"י קיינו' ואי צלותו
 שלא ראה הטביע' למה לריך שיראהו וניד אחר עלייתו ונע"ה כ' דנזח
 ראי' שכוונת הרש"ט הוא כונו שפי' וגם הטור נחכוון לזה. וב' אשכנזי
 כ' דלקיינו דלעיל נייירי צבי עדים לא אנור צדדני. והדרנישה ז"ל
 וכוונ' ראי' וריעו"ה ז"ל דבי עדים לא אנור צדדני. והדרנישה ז"ל
 כ' דלכאורה אפשר ליישב סתירת הטור דלעיל נייירי הטור ג"כ צוני
 שלא ראה הטביע' ואפי' צטיע שיראהו לאלתר. ונשום דרכו להשתנות
 לאחר זמן שהועלה ונן הנוים וחי"ט' שאלהו הוא כשתנה לורתו ללורת

זה שאנור שנוכירו סה"ל לו ט"ע כונו זה והא דכ' כאן דל"צ לאלתר
 נייירי דאיכא ננוי עדים או ע"ה שראה שפצ"ט נטצע ואח"כ צא עד
 אחר וראה שהועל חי ונהנוים ואנור שהוא פצ"ט דצח אנורי' כיון דיט
 עדים דפצ"ט נטצע ואח"כ עד אחר שזה הוא שהועל ונהנוים צכה"ג
 ודאי נוקיל' להאנונו צטיע אפי' לא ראהו וניד וזרישא נייירי שאין
 עדים שראו שפלוגי נטצע, אלל שהעלה שדוחק לתרץ כן כי חילוק זה
 לא ננאל לא צגנ' ולא צפוסק' ואין נודרך הטבה לכחוד דין מה שלא
 נזכר ונע"ה ניישב צאופן אחר (יעי"ט) והפ"ח ז"ל קי' כ' דנודכ'
 הרש"ט על לשון הריף ויראה כו' ש"נו דס"ל כוונת' ודמה נ"ט הפרישה
 דק"ל דלא חפשטי' איבעי' ועוד למה כ' הרש"ט על דברי הריף צחרי
 קהדי דלא נשנוע כן צגנ' נשנוע דבע"ה נוסכים עם הריף דא"כ ה"ל
 לכחוד דאפי' צטיע לא נראה לכמוך עליו צנוים וננלחמה ועוד נודחה
 הרש"ט ראיית הרש"ט ש"נו היכא שאינו אנור צדדני נודה הרש"ט
 להריף דנאנון נשום דאפשטי' איבעי' ונאוי דדגלת. והרבן נתנאל ז"ל
 כ' עליו דלא דק צנו"ט נודכ' הרש"ט על לשון הריף כו' דהרש"ט כ'
 ויראה על תי' הש"ס דקאנור ואסק' קנון וחזי' לאלתר ועל הא דקאנור
 הש"ס לקנון קכ"ה וה"נו דכי אסקי חזי' צשעת' גס ונ"ט דנודכ' הרש"ט
 על דברי הריף כו' נשנוע דבע"ה נוסכים עם הריף וכל מה שהציא
 ראי' נודדחי ראי' הרש"ט כ"ז אינו קי' על הפרישה דלפי שטת הריף
 קאי האיבעי' צנות וקצרתיו ופשטי' מעודא דדגלת חבל צלל קצרתיו
 פשיטא לצעל איבעי' דע"ה ח"כ דאנור צדדני ולשטת הרש"ט צנות וקצרתיו
 פשיטא לצעל האיבעי' דע"ה ח"כ והאיבעי' הוא צנות קתומא ולא חפשטי'
 וא"כ לדיכא ליכא נפקותא צע"ה דאי צנות קתומא לריף ננוי ח"כ ואי
 צנות וקצרתיו גס להרש"ט ע"ה ח"כ וא"כ אינו חולק הרש"ט על הריף אלל
 צנות קתומא ולא חזי' לאלתר צלותן שלא ראו הטביע' דלהריף ח"כ
 דדוקא צחזי' לאלתר נאנון דהוי כונו קצרתיו וסייעת ר"י והרש"ט דדוקא
 צלותן שראו הטביע' לריכ' דחזי' לאלתר חבל צלותן שלא ראו הטביע'
 קג' צטיע לחוד שאין אנורי' צכה"ג צדדני והא דאנור לקנון קכ"ה וה"נו
 דכי אסקי חזי' צשעת' ל"ל דס"ל להר"ט דהך עובדא דדגלת חייירי
 כשראו הטביע'. אך הק' צונה דנעקיים הרש"ט וכ"כ הרז"ה והא הרז"ה
 נוקי לעובדא דדגלת צשלא ראו הטביע' ונינו קיים שם צגנ' וה"נו
 דכי אסקי חזי' צשעת' ש"נו דק"ל דאפי' אותן שלא ראו הטביע' נ"נו
 צע' לאלתר נאחר שפנים נשתנה כששהה לאחר עלות ונן הנוים שנוא
 יענה צדדניו ונע"ה כ' דנ"ל להגיה צרה"ט ול"ל ויראה כו' לאלתר
 וקיינו' היינו כו' חבל נוי שלא ראה הטביע' ונאלו סנות ואנור שנוכירו
 צטיע לחוד' נאנון וכן נשנוע לכאורה צקיור פסקי הרש"ט ולפ"ז הרש"ט
 ור"י ורז"ה הכל צבגנון חי שנוחלק' צין ראה הטביע' או לא לענין
 קיינו' חבל חזי' לאלתר צע"ה צכ"ג חבל קי' על הטור צנו"ט צשלא ראה
 הטביע' אין נדקדקי אחריו אפי' לא חזו לאלתר וכלל קיינו'. ול"ל דנ"ל
 להטור דהא דכ' הרש"ט וכ"כ הרז"ה קאי' אדצדי ר"י שנוחלק לענין

קיימי חבל הרח"ש ק"ל דגס לעיני לחלתי יש חילוק והגם שחולק עליהם וי"ע שפיר זיייתי רחי ונדבריהם כיון דהם כמי מחלקין בין ראו ללא ראו הטובי' לעיני קיימי עכ"פ. והב"ש ז"ל כי על הסוד תכיל העמוד לירק יחדיו תי' של ר"ח ות"י של רח"ש ופקק לחונורא כתי' של שניהם דלתי' של ר"ח חיידי' הקוגי' כשאינו שלם אז צעי' דרחה חותו' ניד זלתי' של הר"ש פרהה הטובי' ונשה פסק לחונורא ברהה הטובי' אפי' אם הוא שלם ל"ע ו"ע וכן אם לא רחה הפציע' ואינו שלם ל"ע ו"ע ואם לא רחה הטובי' והוא שלם ח"ל לרחה ניד לסי' אם אינו שלם לריד קיימי שאי"ע ט"ע ורחה ניד. והב"י ז"ל נה"ק ח"ע ק"י ח"ק' על הרח"ש בנ"ש דכלל רחה הטובי' ח"ל לחלתי דהח ע"כ עובדא דדגלת חיידי' כלל רחה הטובי' ונדהינני רבא ואפי' נה"ק חתם וה"ל דחזי' בשעת'י לכן כי דרח"ש קוצר כה"ה דנחלק בין חיצת לחיצת בשעת'י (הצחתי לעיל) והרח"ש לא קאחור חלל דכלל רחה הטובי' ח"ל לחלתי חבל ונ"ו לריד בשעת'י והק' על הסוד דחין מחלק בין לחלתי לבשעת'י. והחן טוב ז"ל נ"ק ק"ד כי דחין כחן ק"ש"י על הרח"ש דלעולם חיימי לך דהרח"ש אינו מחלק כלל בין לחלתי לבשעת'י ועובדא דדגלת י"ל כנ"ש ב"ש קס"ו הוצא בנ"י שם דנ"י וקיימי כדנ"קי כחן עובדא דשני ת"ח ונ"ש נ"י דהריק ובעת'י ע"כ לא נוקי' ל"י בקיימי זה ל"ק דלחו' גברא חגברא קרויית הרח"ש י"ל דנוקי' ל"י צהכי'.

בסוגי' דמסיח רפי תומו יבמות קכ"א הכ"ב.

מתני' אפי' שנוע ונן הנשים (פרס"י שלל היו נחכו' להעיד ונמל"ת) חונרות ונה איש פלוני דיו. פרש"י ויכול לילך להעיד ולהסיח את אשתו. וערוך לגר ז"ל דקדק דלונה הולך רש"י לפרש דנמל"ת חיידי' ולא בנחכו' להעיד דהרי בישראל אין חילוק בזה. ונ"ש דה"י ק' לו דנחכו' קנ"ל ונח"י בזה הרי כפר בונה פעמים שנינו לעיל דאשה נאונת בנח"י פ"י האשה שלום ולכן פ"י דקו"ל דאפי' שנוע ואשה נמל"ת יכול להעיד. חבל ונדבר. הרמב"ם ה"ו נראה דנפרש צענין אחר דקנ"ל דח"י ה"י האשה מעיד' לפנינו ונה פלוני לריבין לצדוק שחנור ח"ך תידע שנות כיון איש הרצה ענינים שתוסל לקבור שנה כגון (ושאל"ס) וכדונה ונ"ו ה"כא שחנור ח"י לפנינו יכול להעיד אם שנוע קתם שנות ונקטו אפי' שנוע ונן הנשים ח"ך שגס דעהן קלות ואינן חוקרין כ"כ ונ"ו יכול להעיד על פיהם ה"כ שאינן לפנינו לצדוק וצד' ונ"ש ונה שדקדק ה"ה דנ"ל להרמב"ם דה"כא דמעיד ח"י רחיתי שנה דשאלין אותה ח"ך יודע ולפני"ש ח"ש הוסיף כן ונחתי כ"ל. וכ' בתוספתא דאפי' שנוע קיל נקונות שנועיתו בין הנשים אין עדות גדולה ונ"ו והוצא ג"כ בראשון ז"ל וב"הב"י דע"ז הוא קונך לנחות צד' אשה סתעלם בעלת ואין עדות להתייר ויש חונד' הנמליה

שנה שלל תספידנו כיון שאינה נותרת לכשא ע"פ אופן חונד' וכן הוא נוחה וחונר עליו השכנה כדי שלא יבאו להשיא את אשתו וכי"צ כי הריב"ש תשו' פ' על אשה סתעלם בעלה וצא ע"ל והעיד ולא ה"י בעדותו כדי להתייר ושנוע שקראה לנאונות לשפור לבעלה וסלח לנחות צד'.

מתני' ר' יהודה חונר אפי' שנוע ונן התינוקות חונר' הרי אנו הולכין לקפור ולקבור את איש פלוני בין שהוא נחכו' (פרס"י לעדות)

ובין שאינו נחכו' ר"י בן צבא חונר בישראל אפי' שהוא נחכו' ובע"כ אם ה"י נחכו' אין עדותו עדות. והת"ש ז"ל הק' בנה שפרס"י על הא דבין שהוא נחכו' דהיינו נחכו' לעדות וכן פ"י הכנ"י ונשנוע דאלו נחכו' להתייר לא וז"ל דהא אפי' בנחכו' להתייר נני עדותו עדות דחין חילוק כנמקנת הגוי. והבית מאיר ז"ל תי' דכוונת רש"י הוא דנחתי' אחי לאשנועי' דבעכו"ם אף אם נחכו' רק להעיד ולא להתייר ח"י. וערוך לגר ז"ל כי דל"ק דהא רש"י פ"י בנחתי' כן דעדין לא הוזכר החילוק בין להתייר ולהעיד ולכן ונה סכ' לעדות אינו רק לאשוקי ונמל"ת דחוזר בנחתי' ואפי' ינ"א דרש"י פ"י בן לפי נמקנת הגוי' הרי גם לפי הנמקנת לא נחלקי' בעכו"ם בין להתייר ולהעיד ולא נחתי' רק בנמל"ת וצד' חונר' דבישראל אפי' אינו נמל"ת רק נחכו' לעדות ונחתי' חבל לא אחי לאשוקי צבא לחתי' וז"ל השור ז"ל אפי' שנוע ונן התינוק' שאחורו ונה פני' בין כוונו לשם עדות בין כוונו שלא לשם עדות ושיחין את אשתו כ"י. והב"ח ז"ל הק' עליו דנשנוע ונדבריו דק"ל דהא דחיתא בנחתי' בין שהוא נחכו' כ"י קאי על הא דנשנוע ונן התינוק' וה"ק בין שהתינוק' כוונו לשם עדות בין לא כוונו וז"ל דפשיטה דחין קטן נאונן להעיד ח"כ בנמל"ת ונה דקתני בנחתי' בין שהוא נחכו' כ"י וילתא בלפי נפשה היא ועוד דחי בין שהוא נחכו' קאי חתינוק' הח"ך נפרש הא דפליגי ר"י בן צבא בישראל אפי' שהוא נחכו' כ"י ותי' דהטור בודאי ג"כ ק"ל דבין שהוא נחכו' קאי אגדול שנועיד צפני צ"ד דבין סתחכו' לשם עדות ובין שלא נחכו' ושיחין ע"כ חלל דקש"י ל"י חנתי' תכא לה הכא גבי התינוק' ונפרש דחתי' לחורוי' תחתי' דאפי' דלא שנוע אלא ונן התינוק' בנמל"ת וגם הוא לא נחכו' לשנוע כדי שיעיד לפני צ"ד אפי' ושיחין ע"פ שנוע ונן התינוק' ופליגי ר"י צ"צ וקאחור בישראל עד שיחא נחכו' כ"י ואפי' דהריק והרח"ש גורס' דר"י צ"צ בישראל אפי' שהוא נחכו' הטור ה"י גורס בישראל עד שיחא נחכו' כגורס' כל הספרים ולפ"ז הא דכ"י הטור בין כוונו לשם עדות לא קאי חלל ענ"ש ואפי' שנוע ונן התינוק' דבין שנוע וכוונתו לשם עדות צענה שנועו ונן התינוק' ושיחין בשנועיתו בין שלא כוונו לשם עדות צענה שנועו ונן התינוק' ושיחין את אשתו חבל התינוק' ודאי ח"י כשכוונו לשם עדות חלל בנמל"ת. והב"י ז"ל כי דהנה הטור כ"י אח"כ וז"ל ואם שנועין ונהם שחונר הרי אנו צחין ונקבורתו חין קונכ' עליהם להשיא את אשתו ח"י יאמר

כך וכך קפדני כו' שמורה על הענין שהוא אונת ולראת מדצרוי שהוא
נפרש דהא דאמר צגוי' דל"ל כן וכן רצנן הוו התם כן וכן קפדני הוי
התם הוה דוקא בצאונרי הרי אנו צאים ונלקפוד ונלקצור את איש פלוני
אצל איש אונרו ונת פלוני ונשיאין את אשתו אע"פ שלא אונרו דבר
אחר אצל אין כאן דעת הרמב"ם ולישאל דמותני הכי דייק דגצי נשים
נקטו אונרי ונת איש פלוני וגצי תינוק' נקטו ה"א הולכי' לקפוד כו'
ואם איתא ליערציתו וליחני אפי' שונע ונן הכאים חו ונן התינוק'
ונת איש פלוני דיו. והעלה דאפשר ונ"ס הטור ואין קומי' עליהם כו'
אכל ונאי דכי לעיל קאי צין לשונעו שאמרו ונת איש פלוני צין לשונעו
ונ"ס שאונרי ה"א צאין ונקצורתו ויתר כראה לומר שלריך לנחוק הוי'ו
ולכחוצ את שונעי' ונ"ס. וכ"כ הרמ"ם ז"ל שלריך לנחוק הוי'ו. והדרישא
ז"ל חולק על הרמ"ם וכו' דעונתני' אין קוש' ד"ל דהתנא קצר דקטן
עדף ונאשה ופשיטא דנחני' חס אונרו קתם שונה לכך נקטו צרישא אשה
וצקיפא אשונעי' דאם אונרו הרי אנו הולכי' כו' דל"ה דלונא הוי'
ונשחקין אע"פ שאונרו כך וכך רצנן וקפדני' היו קם ואשונעי' דל"ה
להכי. והמ"ז ז"ל כ' ג"כ כהדרישה דהטור ק"ל דקטן נאונן ובאונת
הי"ש"ס כ' דהטור חולק על הרמב"ם דק"ל אין קטן נאונן אצל י"ל דאיכס
ונחולקים דהרמב"ם ויירי' צקטן בעלמא והטור ויירי' צקטן שהגיע
לעונת הפעוטות דפקול דקטן אינו ונשום דלאו צר עדות דהא עבד
ושפחה ג"כ אינן בשאר עדות ואפ"ה נחני' בעדות אשה ונשום עגונה
אלא עיקר פקול שלו ונשום שאינו צר דעת וה"ה כשופט וכו' דאונרי'
גריטין דהגיע לעונת הפעוטות דהיינו צר ז' או צר ח' כ"ה לפום
חורפ' ונקחו ונקח ונוילא אונרי' דאינו נחשז כשופט לענין עדות אשה
אצל צפחות ונשיעור זה ודאי דוונה לשופט ואפשר דצוה לא ונתכשר
גם צונקל"ת דהנשנה לא ויירי' ונזה.

גמ' ודלונא לא אזלי ארי' אונר שנואל דקאונרי הרינו צאין ונלקפוד
ונלקצור את איש פלוני ודלונא קמאלא בעלמא סביב ל"י (פרש"י)
חגז או כנולה חנייתו התינוק' והעלו לה שם איש פלוני כדרך שהתינוק'
ונשחקין) ואסיקו ל"י על שנייה דקאונרי כן וכן רצנן. הוה התם כן וכן
קפדני הוה התם. וז"ל הרמב"ם ז"ל צפ' הונשניות נאוננים דברי התינוק'
אצל ר"י צקני תכאים האחד שיאונרו הרי צאנו ונלקפוד ונלקצור פלוני
והצ' שיסונע אוחס ונקיחים בקלת עניני' הקפוד שיאונרו כך וכך
קפדני' היו שם והי' קם פלוני ועשה פלוני כך ואונר פלוני כך וכך
וכל כ"י כו' והיש"ש ז"ל קע"י י"ד דייק ונלשון הרמב"ם דצאונר
התינוק' ונת פלוני לצד אפי' אונר ג"כ כך וכך. קפדני' הוה התם דהוי'
ונקל"ת לא ונחני' כיון שלא אונר שעסק בעלמא בענין הקפודו בענין
הנשנה ה"א צאין ונלקפוד שהענין תולה בעשה הקטן עלמא. והמ"ז
ז"ל כ' דאם הי' אונר הקטן דרך סיפור דברים שהי' אצל ההריגה
ונקפוד הקטן איך ונחני' הי' קינת ההריגה ונעשה ההריגה האיד' הי'
ודאי דבר זה דוונה לענין הנזכר כאן ה"א צאין ונקצורתו כך וכך
קפדני'

קפדני' כו' ונשיאין אשה עפ"ז לכ"ע. והחן טוב ז"ל כ' על הצ"ס קקל"ג
שהצ"ח צסס הט"ז לחלק צין הגיע לעונת הפעוטות או לא ונשונע ונלשון
הצ"ס דהט"ז ק"ל דצלא הגיע לעונת הפעוטות לכ"ע ח"כ לומר ונת פלוני
אפי' צונקל"ת וניינה דצלא ונקל"ת לנ"ד דלא ונהיונן צאונר ונת לחוד
היינו אפי' הגיע לעונת הפעוט' אצל הונעי' צט"ז (הצחתי לעיל על
נחני') יראה וצואר ונדצרוי ד"ל דלכ"ע ונחני' ונת לחוד דהגיע לעונת
הפעוט' אפי' צונתכוין להעיד אצל צלא הגיע לעונת הפעוט' לפ"ד
הרמב"ם ונחני' ונקל"ת חס לא נתכוין להעיד רק צדעה הטור ונקפק'
ל"י להט"ז דלונא ונפרש הונשנה דהגיע לעונת הפעוט' ונחני' ויירי'
נני הטור אצל צלא הגיע לעונת הפעוט' אפשר דלהטור נחשז כשופט
דח"כ צסס ענין. ותה"ד ז"ל הצ"ח צסס ח"ז דהא דכאונ' התינוק'
צאונרו ה"א צאין ונלקפוד כו' הוה דוקא לאחזר כגון שאמרו עכשיו
צאנו ונקפוד פלוני אצל חס אינו לאחזר ל"נו עדותם ככל ואפי'
הגדילו אח"כ ח"י להעיד ונה שראו צקטנותן ורצ"י ז"ל כ' דאפי'
לאחר זונן קנחי' חקטן בעדות אשה צונקל"ת וכיוך דיש פלוגתא צוה
צבל תורה הלך אחר הונחני'. והמ"ז ז"ל צקקכ"ה כ' דלפ"ז חס קטן
ח' ונקפוד לאחזר קטן אחר ונקפוד אחר ונ"ס שלא ונת י' לחוש
לחונורא דצרי רצ"י ולא הנשא וכן חס קטן ונקפוד לאחזר זונן שונת
ונתקדשה האשה לריכי' גט. וכ' דהתה"ד דהך לאחזר אין הפ"י דלריך
קראה שונת לאחזר אחר וניתחו אלא לאחזר קאי על ראי' שלו. והמ"ז
ז"ל כ' דהך לאחזר לא קאי על וי' שונעיד צפני צ"ד שינטרד לצא
תיכף לצ"ד להעיד צפניהם אלא קאי אתינוק' קלריכי' שיאונרו לאחזר
והשונע הולך אח"כ להצ"ד להעיד ע"ז אפי' אחר זונן.

גמ' וצע"כ חס הי' ונתכוין כו' ארי' ח"ש ל"ש אלא סנתכוין להחיר
אצל נתכוין להעיד (פרש"י) ולא להחיר את אשתו) עדותו עדות
[פרש"י ותכשא אשהו] היכי ידעי' ארי' יוסף צל לצ"ד ואונר איש פלוני
נת השיאו את אשתו זהו נתכוין להחיר ונה קתם זהו נתכוין לצדות
איתונר נמי ארי' ל"י חס אלא סנתכוין להחיר אצל נתכוין להעיד עדותו
עדות ח"ל ר' יוחנן לא כך הי' ונעשה צאושעיא צריצי שהחירם עם שוננים
וחונשה זקנים אונר להם ל"ש אלא סנתכוין להחיר אצל נתכוין להעיד
עדותו עדות ולא הודו לו חכונים אלא ונחני' דקתני וצע"כ חס הי'
ונתכוין אין עדותו עדות היכי ונשכחת ל"י (פרש"י) דלא נתכוין להעיד
ולא להחיר) צונקל"ת כי הוה דהוה קאונר ואזיל ונאן איכא צי חיואי
נאן איכא צי חיואי סביב חיואי (פרש"י) ניי ונאכשי ציתו של חיואי שיסונע
דצרי דסביב חיואי) ונאכשי ר' יוסף דציבתהו. וז"ל הירושלמי ה"ה
צונתני' ר' יודה צן צצא אונר צישראל עד שיהא ונתכוין וצגוי' חס
ונתכוין אין עדותו עדות. וז"ל בגמ' חיזו ה"א ונתכוין ר' יוחנן אונר
כל שנוצריין לו אשה [פי' קרצן העדה שנוצריין עמו ונן האשה
העגונה] ר"ל אונר כל ששאלין אותו והוא ונשיב (פי' אי אשה יודע
פלוני היכן הוא ונשיב הי' נתכוין ל"ה כל ששאלו אותו על הנאצד
והשיב

והסיב' ה"ז ומתכוין אצל אס דיצורו עמו וכן האשה אין זה מתכוין
ולתקל בה ר"ל) ח"ר חגי לרי יהושע בן לוי זכור רבי בשלמי וכו' וכו'
זקנים כל שהיו ומתריקין כנגד ר' הושעיה ברבי למועז כהנה דר"ל
והוא לא נקבל עליו (פ"י) ולא רלה לעשות נעשה) ר' יהודה בשם רב
אין הלכה כר"י בן צבא ציטראל (פ"י) דאמר צע"י עד שיהא מתכוין אלא
אפי' אינו מתכוין נמי (בשר) ועילהון דרצנין אונרין בן דמר ר' שמואל
ר' אבהו ר"ע בר אחא בשם רבי יסא אין צודקין ערי עיתה צדרישה
ומקירה פ"י הרבז העדה ז"ל ועילהון דרצנין דאערי צמוזך עדי אשה
א"ל דו"ח אונרין בן דאפי' אינו מתכוין בשר דאל"כ אונאי ל"צ דו"ח
בשאר כל העדות. ומרדכי ז"ל לאחר שהביא הירושלמי כי וז"ל ובגמ'
דין משמע דר' יוחנן נחמיר ולא מכסיר אלא בעקל"ת ור"ל עיקל
ולא פקל כותי אלא צומחין להחיר לכך לריך לפרש הירושלמי של ר'
יוחנן אפי' אין שואלי לו אלא מוזכיר לו שם האשה שנת בעלה לא
היא ונקל"ת וניהו צבכתה והו' אונאי חיו חזרנו עודה ר"י דהוי עדות
ולר"ל כ"ס דא"ס עשי הא דפריך והא חיה חזרנו קאונרי. ומדריב"ל
ז"ל הק' על המרדכי דלפ"י ל"ל דר"ל תרתי כי היכי דלהוי מתכוין שמוכיר'
כל שמוכיר' לו אשה ואר"ל תרתי לריכי כי היכי דלהוי מתכוין שמוכיר'
לו אשה ושואלי אותו והוא נשיב דלפ"י ל"ס תלמודא דידן אירושלמי
והו' ק' דהא אונרי הסס (על נחמי' דאונרו לפונדקת חיו חזרנו נוות
להס' נות וקצרתיו והשיאו את אשתו) חד אריקטון צע"א קווי ר' מנח
לית הדא פליג על ר"ל דר"ל אמר כל ששואלי אותו והוא נשיב
קרצן העדה וכי אין נחמי' קשי' לר"ל דק"ל כל ששואל אותו והוא נשיב
לא הוי נקל"ת וזו בצר שאלו נמנה חיו חזרנו] ואס' איתא כדברי
מרדכי דר"ל תרתי צע"י הא ל"ס דליכושלמי נמי צליו חזרנו הוי
נקל"ת לר"ל כל שלא הזכירו אשה. ומדריב"ל ש"ז"ל כי על קושי' ומרדכי
דלק"ו דהא יש לפרש דברי המרדכי הקוצר דליכושלמי לאו תרתי צע"י
לר"ל דק קוצר כל ששואל אותו גרע עפי' ומזכרת אשה לפניו צע"י
שאלה דר"י קוצר דהזכרת אשה ג"כ פקול ור"ל קוצר דוקא בשואלי'
אותו פקול אצל תרתי ל"צ. אך הק' צנו"ס המרדכי אח"כ ולר"ל כ"ס
דא"ס עפי' הא דפריך והא חיה חזרנו קאונרי וכוונתו צהא דלקמן
קב"צ דפריך אונתני' דאונרי' הפונדק' והא חיה חזרנו קאונרי דלר"ל
כ"ס דא"ס עפי' הקושי' דע"י כ"ס דא"ס עפי' הא חזרנו לר"י ק' יתיר
דלר"י צהזכרת אשה לחוד צע"ל עדותו וכ"ס בשואל אותו והוא נשיב
ות"י דכוונת המרדכי הוא צנו"ס ולר"ל פ"ס דא"ס עפי' כו' בוונתו על
תי' הגמ' דנשני' כיון דחזית צביא ח"ל חיה חזרנו כו' וה"ק כ"ס דא"ס
עפי' ע"י דפריך והא חיה חזרנו קאונרי ונשני' כיון דחזית צביא כו'
ומיהו צבכתה ותו' אונרי חיה חזרנו נודה ר"י דסו' עדות כלומר דא"ג
דר"י נחמיר דאפי' הזכרת אשה דלא גרע כנו' בשואלי' אותו והוא
נשיב עדותו צע"ל אפי' צבכתה ותו' קאונרי חיה חזרנו נודה ר"י
דהוי עדות נע"י קאונר לר"ל כ"ס דא"ס עפי' דדוקא בשואלי' אותו
נעיקרא

נעיקרא צע"ל עדותו אצל כל צבכתה הוי עדות. והמרדכי ז"ל כי עוד
וז"ל אצל צירושלמי נעשה הפונדק' גרס ר' אחא אמר עשו אותה כהיה
שלאונת על אחר ר' שמואל בר קוכרחה עשו אותה ככותי שנקל"ת
חד אריקטון צע"י קווי רבי מנח לית הדא דפליג על ר"ל דאמר כל
ששואלי אותו והוא נשיב פ"י דאיה חזרנו ה"י שואלי' אותה והיינו מתכוין
להעיד חזינו עדות ליה כאן כהיה דר"ס בן קוכרתי אלא כהיה
דר' אחא דאמר עשו אותה כהיה שאלונת על אחר פ"י לרי' אחא אפי'
שואלי' אותו חיה חזרנו דלאו נקל"ת נאונת דונמי' דכאונת דחיה
כדאיתא פ"י דקידושין וטעמא נשוס' שהיתה נראה פנים לדבריה צמקלו
ותרמינו ובגמ' דידן אוקימנא לפונדק' שה"י נקל"ת והיינו כר"ס בן
קוכרתי. והדר"ש כי דכוונת המרדכי הוא דנעיקרא עלה דנחמי' כי
להשוות תלמודא דידן עם הירושלמי אצל נלשון הירושלמי צהא דפונדק'
אין נוקוס לזה ונראה דפליג תלמודא דידן דהא נשעו דדוקא לר"ל
כל ששואלי' לא הוי נקל"ת אצל ר"י עיקל דשואלי' הוי נקל"ת והוא
היפך תלמודא דידן דר"י נחמיר. ודר' בצלאל אשכנזי ז"ל דסו'
כו' להשוות גמ' דידן עם הירושלמי פליג' צשאלו לעבו"ס צשוק שלא צצ"ד
וצ"ל לר"ל דצשאלו לעבו"ס ומסקיל עפי' מנח לנ"ד צלא שאלה דכיון
דפ"י ל"י סצר דקפדי צהא ועילהון ומתכוין הוא לשקר ונש"ה צכ"ג
פוקל אפי' לא הזכירו לו לשם אשה אצל צה לנ"ד נעלמו דוקא
צמתכוין להחיר פקול אצל אס לא אונר אלא פלוני ונה י"ל דלא צה
אלא לחודיע לנ"ד שפלוני ונה ור"י ק"ל איפכא דנח לנ"ד ומסקיל עפי'
דכל צצ"ד ה"ל עדות ואין עדות לעבו"ס ונש"ה ל"ס להחיר ול"ס להעיד
פקול אצל צמוזן חיו כאן עדות ודוקא בשמוכ' לו אשה פקול דלנוח
מתכוין לקלקל שתנסא האשה ובעלה חיו אצל כל ששאלו לו ואין מוזכ'
האשה בשר דמוזן לנ"ד ליכא עדות וה"ל נקל"ת וכשר. והדר"ש ז"ל
כי ע"ז דדוחק הוא לומר דר"י גר"ל פליג' בצצרות הפוכות (עוד הק'
עליו כנה קושי' יע"י"ס).

וז"ל הרמב"ם ז"ל ה"א בצר אמרנו שהעכו"ם שהסית לפ"ת נשיאין
ע"ס כילד ה"י העכו"ם נסיה ואונר חיו לפלוני שנת
כונה ס"י נאה כונה טובה עשה עמי או שה"י נוסיה ואונר בשתייתו
צה צדק נפל פלוני שה"י נהלק עמו ונת' ומנהיג לדבר זה פילד נות
סתאוס וכילול צדצרים האלו סהן נרחין שאין בוונתו להעיד ה"ז נאונ.
וכ' הריב"ש ז"ל דאס לא צה לנ"ד ואונר נעלמו חיש פלוני ונה
כונספר דצרים נקל"ת מקרי וח"ל שיאונר צדצרי' כל אותן דצרים
שהזכיר הרמב"ם שהוא לא הביא' אלא לרווחא דנלתא והביא ראי'
נחאי דנאן איכא צי חיואי' נאן איכא צי חקא שכ"י חקא והא הכא
לא קיפרי דצרים קודם לכן אדרבה אונר נוי נחמכי ציתו של חקא
שישע שנת ועוד הביא ראי' נדחנן נעשה צה' שיעור על ראש ההר
ואונר חיש פלוני נעקוס פלוני נות והלכו ולא נלאו שום אדם והשיאו
חא

את אשה ונקטי בגני ודלונא קד הוא ודלונא לרה היא ולא נקטי
 ודלונא עכו"ם הוא ואין זה נקל"ת. ומהרצ"ח ז"ל תשו' קל"ו דחה
 ראייתו ונחא דתנן נעשה כו' דהא על קושי' ודלונא לרה היא פריך
 תנא דבי ר' יהודה צעעת הסכנה כותבי וכוהני אע"פ שאין נכירין ותו
 ליכא לאקשווי ודלונא עכו"ם הוא. והמל"מ ז"ל כי לדרקו דברי הריב"ש
 דראייתו הוא ונפירכת הנקשה אדמותיז ודלונא לרה היא דיש לדחות
 שלא הי' לו אשה אחרת כשילא נכאן וע"כ לריכי אנו לונור דאף שלא
 הי' לו לצעל אשה אחרת ליהוש דלונא הצעל נשא אשה אחרת צנוקוס
 שהלך ונה' לו להקשות קושי' דחוקי לוחיז ודלונא עכו"ם הוא צנוקוס
 פרכת לרה א"ו דנות פלוני סתם הוי נקל"ת. והמ"ז ז"ל דחה ראיית
 הריב"ש דנאשה לא פריך ודלונא עכו"ם הוא כי עכו"ם אינו נכסיל
 לישראל צחנס כונ"ש צי"ד לכן ל"ח אלל לרה הי' או קד. והב"ש ז"ל
 צקקל"ח כי דראיית הריב"ש נכונה דאע"ג דאינו נכסיל ונ"ו הי' אונרי
 כל שלא אונר קישור דברים לא הוי נקל"ת ולא נהני א"כ אע"ג דאינו
 נכסיל לישראל ונ"ו כל שאינו דרך נקל"ת ל"ו א"כ שפיר ק' שונא
 כותי הי' אלל ס"ו אע"ג שאינו אונר קישור דברים הוי נקל"ת. והרע"ה
 ז"ל צגא' ב' דיש להלדיק דברי הט"ז דדוקא צעלונא כשהנכרי אינו
 אונר צנוקל"ת חיישי' דנאקד כי פיהם כו' אצל שיעמיד עלונו צראש
 החר ואח"כ יסתיר עלונו לנה' לו לעשות כן כיון דלא חסיד להכסיל
 צנוקכוין ולי"ח רק לרה דנכווני לקלקל. והר"ן ז"ל בתשו' ג' כי וז"ל
 ולענין נה' שאונרת כי גוי שצא לפנינו ואונר נקל"ת איש פלוני נה'
 לצד אם כאונר שהוא נכוון להעיד כל זמן שלא יקדים דברים אחרים
 דונוי' דנאן איכא צי חסא כו' אין ספק שכל גוי שנהכוין להעיד אונר
 אותו דבר לצדו ונוי' שהוא אונר נקל"ת אינו אונר אותו דבר לצדו
 אלל קשר ענין לפניו או לאחריו וכל שלא אונר כן אינו אונר כונספר
 דברים אלל כרולה להודיע אותו דבר לצדו וא"כ וכולהו עובדי דגמי
 הכי איתנהו והכי נוכח. ומהריב"ל ז"ל הק' עליו דאדרבה נוסס ונשנע
 להסך דנאן איכא צי חסא פירושו נוי ונאכטי ציתו קל חסא טישנע
 דברי ואדרבה זה נראה קלת דנכוון להעיד והריב"ש הציא עוד וזה
 רא"י שא"ל שיקדים דברים וכדחק ליישז שאולי הר"ן נפרש ונאן איכא
 צי חסא שר"ל לא נשאר לו לחסא שום זרע ואין נוקים יריעותיו. ול"מ
 ז"ל הק' על הרנוצ"ם ור"ן נחא דפריך צגיטין כ"ע לר' יוסף דכוותי'
 גבי עכו"ם אונאי לא הא קיי"ל דכל נקל"ת הינוני ונהינוני כו' ואי
 כינוא דצלא הקדונה דברים ל"ו א"כ נחאי נקשה חסס ל"ו נוסס דלא
 הקדים דברים ותי' דהתם הכי נקשה ודאי דהאי נה' והאי כהנ
 צהקדונה דברים הוא ונקל"ת הוא דאי לאו נקל"ת הוא ונאשה א"כ נ"ש
 דנקט קוונטרי' נוסס דהס צ"ד קל עכו"ם כל עכו"ם נוי' שלא יאונר
 הקדונה דברים ואינו נקל"ת א"כ א"ו דנקט קוונטרי' נוסנע דאע"ג
 דצכל עכו"ם כאונן הכא א"כ נוסס דהו קוונטרי' ולהכי פריך והא
 קיי"ל כו' ולהכי תי' דשאני ערכאות עכו"ם נוסס דענידי' לאחזוקי
 שקרייהו

שקרייהו והסתחא א"ש דנקט קוונטרי' וכן לנאי דק"ד יולא לנות יולא
 ליהרג קאונר שפיר נקט קוונטרי' להודיע' דהך ניתה והך הריגה הוי
 צדיני עכו"ם. והמור ז"ל הציא דברי הרנוצ"ם להלכה. והב"ח ז"ל הק'
 עליו ועל הרנוצ"ם דדברי קותר' זא"ז דהרנוצ"ם חכיה כו' יל עכו"ם
 וישראל נענונו לנוקוס אחר וצא העכו"ם והקיח לפ"ת ואונר איש סילא
 עניי נכאן נה' נשיאין את אשה כו' והוא שיאונר קצרתיו וכ"כ הטור
 לקונן הרי צהדיא דא"ל לונר דברים אחרים סיהי' נוכיח שאינו נכוין
 לטס עדות ותי' דק"ל דכל נקל"ת א"ל אלל שיהיו הדברים נראין
 שלא נהכוין הגוי להעיד וכאן נמי לפי סילא ישראל ענוו לפנינו וצא
 הגוי נוספר הנוקרה שהגיע ליסודי סילא ענוו שגס צזה הדברים נראין
 שלא נהכוין להעיד כ"ח לכספר נה' שקרה לזה סילא ענוו לפנינו.
 והגב"י ז"ל נה"ק אה"ע ס"י נ"צ תי' קושי' הצ"ח על הרנוצ"ם נוסס
 דצחלכה כ"ה דנלריק הרנוצ"ם לונר קצרתיו נכונה טעוים סציארו
 השוקק' או נטעס שאינו נזכיר סנוו כונ"ש ה"ה או נטענא אחרניא
 וכיון שעכ"פ ל"ל קצרתיו תו ל"צ קישור דברים שזה עלונו שהכותי
 נוכי"ס ואונר קצרתיו נראה שאין כוונתו להעיד דלטו כותי חצר הוא
 דגנור דיכא שלא יועיל עדותו צלי קצרתיו וא"כ נדאונר הקצורה ס"ו
 שכוונתו רק לכספר דברים כהווייתן ולכן לא הלריק הרנוצ"ם שום קישור
 דברים אחרים. והב"י ז"ל הציא צסס הר"י טחיטלאק סכי' לו סצכל
 צחי דינים שהיו צקאלונויק ציוני איחני גאוני עולם סהיו צה פשט
 הונחג להחיר צאונר הגוי איש פצ"פ או ננוקוס פלוני נה' אע"פ שלא
 יקדים שום דבר אחר וצצד שלא יתכוין לא להחיר ולא להעיד ודחה
 רא"י הר"ן צתשו' דאפשר לונר צכולן נעשה סה"י כך ה"י. והב"ח ז"ל
 כי דנ"ל צגוי הנקל"ת פלוני נה' צלא טעס לשיחתו שאין הדברים
 נראין שלא נהכוין הגוי להעיד נראה דאין לקנווד על עדות הגוי זה
 לכחחלה כל היכא דאפשר צעדות אחרת אצל אס א"א צעולם סיעיד
 עוד אחר על אשה זו ואס לא תאנוין לזה לא תנאלא עדות ותשאר
 עגונה כל ינויה סוכי' על נ"ש הגוי צנוקל"ת פלוני נה' צלחוד ולי"ח
 סנא נהכוין להעיד וכדאונר גבי נשיאין ע"פ צה קול ודלונא לרה הוה
 תנא דר"י צעעת הסכנה כותצין כו' וכנוו ספרש"י שאס לא תאנוין
 לזה לא תנאלא אחר ותסצ עגונה הלכך א"ח לרה ה"ג א"ח סנא
 נהכוין הגוי להעיד. ומהריב"ל ז"ל נקוסק צעכו"ם שנועיד על א'
 שראהו נופל נה' אס ליסכא דנופל נה' נשנע נה' ננוס או לא והעלה
 דלא תנשא אצל אס ניסת ל"ת. והעורות נשים ז"ל כ' דלכן כ'
 הרנוצ"ם ונחצר ותנאנוו לדבר זה ולא קגי שיאונר כשהייתי צא צדרך
 כפל פ' סה"י נהלך ענוו ונה' דרק כשאונר סה"י נהננה נוכח סנח
 ננוס. והן מוב ז"ל כ' דדצרוי אינס נוכחיים דנראה דנחריצ"ל לא
 נספסק אלל כשאונר נופל נה' אצל כשאונר נופל ונה' צו"ו הנוקיף
 נשנע דלאחר סנפל נה' ננוס נכ"ש כשהוספק דצברים אחרים צין
 לשון נופל ללשון ונה' כ' הב"י צתשו' כל עכו"ם המודיע ניתה פלוני
 נקרי

ונקרי ונתכוין להעיד חפ"י שלא צ"ד והציה ראי' ונדפריך בגו' אלא
 צעכו"ס דעדוהו עדות היכא ונשכחה לה ואם הי' גאון העכו"ס כשאומר
 שלא צ"ד ונה פלוני ונה ונחמה דהא ונשכחה לה כשאומר שלא צ"ד
 ועכל"ל דהא דאומר בגו' ונאן איכא צי חיולי אין הפירוש שניקש
 להודיע וניתה חיולי דא"כ אין לך ונתכוין להעיד גדול ומה אלא כך
 פירושו שהעכו"ס הי' אומר איך שציה חיולי שונחים וטוני לז שחושבים
 שחיולי קיים וישוב עוד לציתו והי' ונתאונן ואומר וני יתן שאמלא איש
 ונאכסי ציתו וישנוע דברי ששכיב חיולי ואז הי' ונתאונן ונתאונן אצל
 ים פוקק' דק"ל דפלוני ונה ונקרי ונקל"ת (הוצא בק"ע קפ"א). והרא"ם
 ז"ל חולק כי כי בח"א ק"י ל"ט על גוי שהי' ונחזיר אחר קרובי דוד
 להודיע שנטבע צים וקצרו דהוי ונקל"ת כהאי ונאן איכא צי חיולי
 והע"נ ז"ל כי לענין דינא דנפקת אחרית' להקל כהרא"נ. והפ"מ
 ז"ל כי בתשו' דאפי' להצ"י בתשו' ונינו אס ונלא גוי לישאל ול"ל אין
 אתה יודע כלום לפי הרגוהו חסי' ונקל"ת דדוקא כשנוקש חסי'
 הציה להודיעם ונחזיר הצ"י וכי הריב"ש ז"ל הוצא צ"ש סקליו דכל
 שצא לצ"ד להעיד חפ"י הוא ונקל"ת ל"נ ונאונני דכוונתו להעיד. והרד"ך
 ז"ל חולק וק"ל אף שצא לצ"ד אס אומר בקשר דברים הי"ל ונקל"ת
 והוכיח בן ונהריף שלא הציה צהלכותיו ונינרא דרי יוסף דאידכר
 בנינונרי' דצא לפני צ"ד ולא קאומר אלא בגוי ונשכחה לה דעדוהו עדות
 צונקל"ת ונייתי הנך עובדי אלונא דאין הפרש צין צא לפני צ"ד צין
 לא צא בתרווייהו כחדא דוקא צכה"ג הוא דעדוהו עדות. והע"נ הציה
 ראי' לדעת הרי"ט ונדונשני בגו' על ונה דפריך אלא ונתני' דקתני
 כוי צונקל"ת כי שהוא כוי ונייתי כל הנך עובדי ואם איתא דנתוספה
 דברים חפ"י צא לצ"ד ונשיאין את אשתו לונא דנשכחה צצא לצ"ד
 כשנוקיף דברים א"ו דדוקא חון לצ"ד ונחני ונקל"ת כי הנך עובדי
 דהי' חון לצ"ד. והזכר טוב ז"ל כי דאין זה דחי' על הרד"ך ד"ל
 דהרד"ך ק"ל דהך לישאל בגו' דקאומר צונקל"ת הוא ויתר וסי' די'
 לונא כי שהוא כוי ולהציה כל הנך עובדי וננינלא ידעי' צונקל"ת דוני'
 דהנך עובדי דהוי צונקל"ת ואין לומר דק"ד דוקא כנידון הנך עובדי
 דוניירי דגוי ונכריז וק"ד דוקא היכא דנעניל נפשי' לאכרזי צזה הוי
 ונקל"ת אצל צלא הכרזה לא הוי ונקל"ת ולכך ונייתי בגו' ונקל"ת
 להורות דכיון דהוי ונקל"ת חפ"י צלא הכרזה ונחני. וסך עובדי דנייתא
 בגו' הוא להורות לדעת הר"ן וקיישתו דצעי' קיסור דברים ולהריצ"ש
 להפך דל"צ קיסור דברים דז"א דהא הנך דנייתי הגו' הצל על פלוני
 ונכח ונה דל"צ דוקא הכרזה וא"כ קי ונה לריך הגו' לונא צונקל"ת
 אלא ע"כ הגו' איתא להורות כיון שהוא ונקל"ת כגון עובדי שנייתי
 הגו' חפ"י לא הוי וננט כהנך עובדי דהי' חון לצ"ד אלא חפ"י הוא
 צצ"ד חסי' ונקל"ת. ופירח משה אהרן ז"ל ח"א תשו' קכ"ה הציה ראי'
 לדברי הרי"ט ונחרא"ש צתשו' י"ט דכי אס כל הנך עובדי דנייתי הגו'
 כאן לא נשנוע שהגוי אונס דבריו צפני צ"ד אלא הסונע דברי הגו'

צא והעירו צפני צ"ד וקצלו עדותן כוי והנך עובדי לפי דעת סרד"ך
 היינו דקאומר הגוי ונה פלוני צקשר דברים ולעפ"כ קאומר הרא"ש
 דלא הי' צפני צ"ד אלא חון לצ"ד הכי דאם הי' צפני צ"ד חפ"י אומר
 ונה צקשר דברים אחרים ל"נ וזה ראי' לרי"ט ושלח ברד"ך. והע"נ
 ז"ל ונפרש דברי פרא"ש דהא השולח את הרא"ש ודחי לא עלתה על
 דעתו לומר דהגוי ונקל"ת היינו דוקא באומר הגוי עלנו לצ"ד חין
 דהקסק השולח הוי דלונא הא דנחני עדות הגוי ונקל"ת היינו שהגוי
 הי' עובד צקוק וקספי דברים לאחרים והצ"ד צעלום שנועו סיחות הגוי
 שהי' וקספי לאחר צכה"ג הוא דשרי ח"א ע"פ גוי ונקל"ת כיון שקצ"ד
 עלונו שנועו סיח' הגוי אצל כשיצא ישראל יחיד או רבים לומר דשנועו
 נפשי גוי דלונא דלא ונחני זהו ונה שנקספק השולח לזה חסי' הרא"ש
 דנחני עדותן חפ"י דלא שנועו הצ"ד צעלמן דברי הגוי ונפי הגוי כשהי'
 וקספי לאחרים וע"ז כי הרא"ש דהנך עובדי לא ונשנוע שאומר דברים
 לפני צ"ד היינו שהצ"ד צעלום שנועו דברי הגוי ונה שאומר חון לצ"ד
 ותינו ורל"פ הסוגי. והזכר טוב הציה הע"נ וכי דלפ"ז אין ראי' כלל
 ונחרא"ש נגד הרד"ך. והכ"צ ז"ל הציה צקס הרא"ש ח"ל דנחני ונקל"ת
 חפ"י צצא לצ"ד. והרש"ד"ם ז"ל צתשו' כי דהא דל"נ צצא לצ"ד חפ"י
 אומר צקיסור דברים הוא דוקא כצצא לצ"ד צלי שום אונחלא דלונא צא
 לצ"ד על לא דבר וננכחא ונילתא דלחסי' כתיבין אצל כשיש טעם על
 ציתו לצ"ד כגון שצא לצ"ד לקצור את פלוני שהוא עת וכי"צ שיש
 לחלוק ציתו לצ"ד צאצו אונחלא ונחני עוד כי דצ"ד דקאומר הוא
 מוסב וועד הצ"ד אצל ונה שאומר צפני רבים לא חסי' כמו צא לצ"ד.
 והע"נ ז"ל כי דלחו דוקא צ"ד של ג' אלא חפ"י חכס ונפורסם צעיר
 שהוא דיין ואף דנצוחר צרשדים קיי פ"א דאם שאלו לישאל צפני
 הרב אס יודע עדות ואומר סא"י ואח"כ העיד צפני צ"ד ונקבלין עדותו
 כיון שהי' הרב יחידי ויקרי חון לצ"ד ונינו גצי גוי ונקל"ת ים להחזיר.
 ומחריב"ל ז"ל ח"ג ק"צ וקספק אס קהל חצוב יכעו צ"ד. וכי' ר'
 ורוחם צקס הרמ"ה גוי ונקל"ת ונשיאין את אשתו דוקא דליכא חשפה
 דקרא אצל היכא דליכא חשפה דקרא שונא אשתו אונרה לגוי שיאמר
 כן אין ונחזיר אותה ליכא. והג"י כי ג"כ כעין זה דלע"ג דחכמים
 סקלו ונכוס עגונה והאמינו גוי ונקל"ת ונינו ים לדנין דקדק ים ולע"ן
 אס אין צדכ רנאות.

כי הריב"ש ז"ל דאם ונעיד גוי ונקל"ת נפי גוי ונקל"ת דלא ונחני.
 ומהרי"ה ז"ל שורש קכ"א והר"ן ז"ל צתשו' כי דנחני.
 והבי' ז"ל כי דנינו כשנוע ונדברי הר"ן שהוא ונלריך סיגרי הגוי חסני
 שגס הגוי הראשון הי' ונקל"ת שכי וז"ל וגוי נפי גוי שנוע הדברים
 נראין ונעין דכל שהוא אומר ונקל"ת שנוע נפי גוי ח' ונקל"ת שפלוני
 ונה הי' כחשה נפי חשה. ורמ"מ ז"ל צקקל"ה כי דכנוו כן אפשר
 לתוכיח ונחרי"ק דלשונו ג"כ כע"ס הר"ן כותי ונקל"ת נפי כותי ונקל"ת
 וע"כ כי דל"ג ג"ש דנחני קע"י ע"י צקס ונחרי"ק דל"ג שיעיד צפירוס
 שכתמי

משנה התלמוד

שהכותי הראשון הוא נקל"ת הוא ע"ס כי הוא דעת תה"ד ונניהו ה"א
 אפשר לומר דח"ל לעשות נחלוקה בין הפוסק' דגם ונהר"ק והר"ן ק"ל
 בדעת ת"ה והא דכ' נפי כותי נקל"ת הוא לאפוקי טאם הכותי הראשון
 זולתי אינו נקל"ת כגון שהכותי הראשון חומר להתפארות או ע"י שאלה
 של ישראל (הנה החנו"כ כי צסם תריצ"ס להתיר צאם חומר גוי נפי
 גוי נקל"ת דהיינו שאומר צפירוס שהגוי הראשון חומר לו כן נקל"ת
 אך הצ"י הצ"ח צסנוו דל"נו צכ"ג ולכן כחצתי כן צסנוו) והב"ח ז"ל
 צתשו ק"ה כ' על תה"ד וח"ל ולפענ"ד דה"ע דל"ח דע"י שאלה קיפר
 דאם ע"י שאלה קיפר הגוי הראשון זולתי ה"י ג"כ הגוי השני נקספר
 הדברים כהווייתן שה"י נקספר עם הגוי הראשון ושה"י שאל על פי
 היהודי והשיב לו כו"כ ונדקיפר קתם שסנוע כו"כ ונגוי הראשון שסנוע
 ודאי דהקיפר ה"י צלל שאלה כדרך הנוקפריס ולפיכך הל"י לקולל
 צפסק זה. והמ"ז ז"ל כ' דנוצאר ונתה"ד דגם צישראל שאומר שסנוע
 נגוי שנות ולא חומר צפי"י שה"י נקל"ת קג"י צכך ונ"נו נראה דאם
 העד צפנינו שאל' אותו ע"י האיך שנוע אס ה"י צנוקל"ת או לא חבל
 אס אינו צפנינו קג"י צזה דלא גרע נגוי נקל"ת נפי גוי. וב"ש ז"ל
 צקק"ח הצ"ח צסם נ"צ דהישראל לריך לוונר צפירוס שסנוע נגוי
 נקל"ת. ובתש"ו גאוני בתרא"י הצ"ח צסם תו"ע ז"ל דאפי"י להנחונרי
 להלריך צגוי נפי גוי שיאמר צפי"י שהראשון חומר נקל"ת חבל צישראל
 נפי כותי לא וח"מ צקק"ד נקוסק אס עכו"ס ונעיד נקל"ת נפי
 ישראל שהעיד ע"פ שאלה אי ננהני כיון דכותי חומר נפי ישראל
 דכוונתו ה"י להעיד.

גמ' ההוא דהוה קאומר ואזיל ווי ליה לפרשא זריזא (פרש"י גזרפ חיל
 וישראל ה"י) דהיה צפונצדיחא דשכיז ואנכס' ה"י יוסק וחייתונא
 רצח לדביתו ההוא דהוה קאומר ואזיל וואן איכא צי חקא טצע חקא
 חר"ב האלקיס חבלו כוורי לחקא נודיצורא דר"י (פרש"י דאונר חבלוה
 כוורי ולא חומר נוי יתן שיעלה ויכלל חזלח דביתו וחינכצח) חזלח
 דביתו דחקא וחינכצח ולא חונרו לה ולא נוידי חר"ב חשי ס"נו הא
 דאונר רצנן נקל"ת אשתו חקורה הינו לכתחלה חבל אי נקיז לא
 נפק"י לה נויייה ח"ד חנכצ' ר"י לדביתו חומר חקא גצרח רצח חיתיה
 אס חיתא דקליק קלא חיה ל"י לנזילתח ולא חיה ל"ס גצרח רצח ל"ס
 לאו גצרח רצח דיענד חין לכתחלה לא. כ' בהג' מרדכי סוף יצנות
 נעשה צרולח שאונר צעשה דכווהו לנזיחה נעולס לא פשעהי כ"ח
 פ"ח הרגתי יהודי שה"י נזול"ך עטר ליטרין ששלחה ונרה יהודית לחחיה
 והתירו אשתו נסוס נקל"ת ע"י ששאלו לה אס שלחה חונעות ואצ"ג
 קלא הזכיר סס היהודי והצ"ח רח"י ונהוה דהוה קאומר ווי ליה לפרשא זריזא
 צפונצדיחא דנוייה ואנכס' ר"י לדבית' חע"ג דלא הזכיר סנוו נסוס
 דידוע דליכא צעיר צזה חכנוי כ"ח הוא והצ"ח נ"ס צחוקפתח חין נעידין
 עליו עד קיהא נזכירי סנוו וסס חציו וסס עירו חבל אס אי ילא נעיד
 פ' נוספסין צחותה העיר אס לא ילא נוסס חלא הוא חקשא אשתו

משנה התלמוד

וכ"כ דר"ז תשו ל"ג וח"ל חבל ודאי כל שנועיד צדבר צרור שא"ח
 לסקק צאחר נשיא' את אשתו ואע"פ שלא חזכר סנוו ודבר צרור הוא
 זה נדאי צפ' האשה שלום חלח ה"ד כגון דאונרו חקק' קונן וחז"י לחלתר
 וקאונרי קינוני. וז"ל הרמב"ם הכ"ז חבל אס חומר אי ילא ענונו נעיר
 פ' ונה נחפשי' צחותו העיר אס לא ילא נוסס חלא הוא חקשא אשתו.
גמ' ההוא עו"כ דהוה קאומר ל"י קטול חקפתח וסדי לחיואי צצנתח
 (פרש"י קלון שחת לצהנותי ואי לא קטיל' לך כדקטיל' לפלוגי
 צר ישראל דאונרי ל"י צסיל לי קדירי צצנתח ולא צסיל לי וקטילתי
 שנועה דביתו וחתאי לקוני' דאצ"י (פרש"י שנועה דביתו דההוא דאונר
 עו"כ על"י קטיל' וחתח לקוני' דאצ"י) שהיתה חלא ריגלי (פרש"י שהיו
 ת"ח נקצ'ל' לסנווע דרשה ה' פקח צפסק ותי"י שאלת נהס ונתשו'
 הגאונ' נלחתי כל הכך ריגלי דאונרו חיינו יוס שנות צו חדם גדול
 קוצע' אותו לכצודו ונודי שנה צסנה כשנוגי' אותו יוס נחקצ'ל' ת"ח
 נוכל קציצו יצאים על קצרו עם שאר העס להוסי' ישיצה סס) חומר
 לה ר' חלא צר חחנה זיל לקוני' דר' יוסק דחריף סכינח חזלה קוני'
 פשט נהא ונחתיח עו"כ שה"י נוכר פירות צסוק וחומר פירות הללו
 של ערלה הן (פרש"י פירות נעישה הן וינסם נסונח' נופירות חילן
 זקן) של עזיקה הן (פרש"י נסרדק נעזוק וגדר סציז לו לסונרו והיא
 סנה סציעת וק"ל דנחי חיסור יס כאן אס עבר זנון סציעור ל"ס זון
 הנשונר ול"ס זון העוסקר חקורי וקודס הזנון חלו וחלו נותר') של
 נטר רצעי הן לא חומר כלום לא ככוון חלא להסציח נקחו פרש"י
 לא חומר כלום לאוקרס על כך חלא חלך חחר חרוב סזח נוסקר ולהסציח
 נקחו נתכוין וכן נטר רצעי להודיע שפירות נעישה הן וכנודונוי' ל"י
 דחאי עזיקה סס העיר שצח"י ופירות' נסונח' ואס ה"י עו"כ זה צח"ל
 ננשחס וחומר נעציק' חצחתי ח"ח לוונר חונת דצרו וסנוח לא נעשכו
 וישראל נוכרס לו חלא להסציח נקחו ותי"כ לא נתכוין עו"כ זה חלא
 לחיים ע"י שיקלור לו נוספוח לצהנותיו. וישרש יעהב כ' צחא דפשט
 ר"י נהא דלא חומר כלום דחף דרשצ"ג הוא דקוצר חכי ורבי פליג
 עליו וחלכה כרבי כונ"ס רח"ס פ' חלו נוגלחין ונצואר סס דלרבי חף
 סיכא דח"ל דלהסציח נקחו קאומר לחנון. זהו דוקא להחונרי חבל לא
 להקל וכדנוקסיס רבי חומר נאנון חכברי להחונרי חבל לא להקל. וצזה
 נתי"סצ הא דנוקסיס רבי חבל לא להקל דלכאורה שפת יתר הוא
 דלהקל ככרי ח"י חף סיכא דלא סייך להסציח נקחו ולפי חכ"ל נויסצ
 דכ"ע חף סיכא דחאנון להקל כגון צעדות חשה חע"פ כל סיכא ד"ל
 דלהסציח נקחו חומר כן ח"י והא דנוייתי חכא נרשצ"ג היינו כיון
 דקוצר דח"כ להחונרי כ"ס להקל וערוך לנר ז"ל הק' דלונה הלריך
 ר"י להצ"ח רח"י נצרייתח זו דלא נסנית לענין עגונה הא הוא לשיטתו
 ה"י יכול להצ"ח רח"י לכצרח זו נצרייתח דלענין עגונה נסנית דהא
 הוא דאונר צגיטין כ"ח ל"ס חלא צצ"ד של ישראל כו' ופריך סס
 נצריית' דשנוע נקוונט' ותי"י דנזולתח דסייכי צה ענדי לחחוקקי שקרייתו
 ע"י"ס

ע"י"ש דהר טעמא הוא עם הך דהכח דקאמר קטלי לך כדכקטלי לפי
 וכן וצואר צרונצ"ס ע"י"ש וא"כ ה"ל להציה ראי' ונהך צריית' וחי'
 דוהתם חין ראי' כ"כ כיון דאזיי צלונה פליג עם כדנשנע עם דקאמר
 צ"ד כל ח"ה דוקצלי סומחא דלדידיה ל"ל לחוקמי צריית' צונה ונהרג
 מנח חלח צילח ליהרג וצירחאל נאנון דק"ל כונו דק"ל לר"י צליסנח
 צתרח כיון דנגמר דינח לקטלח קטלי ל"י ולכן ונייתי ראי' ונהך דהכח
 דמוכח כן חליצח דכ"ע. ובהג' מרדכי צקידושין כי גוי הנקל"ת
 ואמר הרגתי פ' נאנון וסרי' חיתתח לאנסוצי דכי היכי דצירחאל צין
 אמר ונת וצין הרגתי דוהיונון כדתנן צפ"צ דיצונות ה"נ גצי כותי
 הנקל"ת וחין חילוק ואדרבה נראה דאפי' דר' יהודה דפליג גצי הרגתי
 נוודה צכותי דדוקא צירחאל פליג ונשום דל"ל פלג' דיצור' חצל כיתי
 צלח"ה כולן פסולין ח"כ ונה לי רולח ונה לי חינו רולח וליכח לויפקל'
 ונשום דלנח חתי לוצירמי חינוה על היהודי' כדאמר' גצי קטול חקפתח
 כו' לא דמי דהתם נוכחח ונלחח. ובתש"ן מ"ם חיים דשייכי לסדר
 נשים כ' ג"כ היכי (תוצח צצ"י) וקיים צה ליכח למפקל' מנשום דלנח
 לוצירנח חינוח ליהודי' הוא דקאמר הכי דכיון דלח נוכח' ונלחח ונהך
 דצרי' לא ונקמי הכי ולא צתר הכי דלוצירמי' חינוחח אמר הכי לא
 חלי' להחנניר ווהיונון שחם צלכו להחנניר כך היכי קנוכי' על שום
 עדות גוי ונקל"ת כיונח דלנחח לח ונה ולקלקל החשה נחכוין חו לנלחח
 חן כדי שייצ"ו לו החשה וקרוב' לחחר זמן ח"ו ל"ח לנודי' צכל ונקל"ת
 היכח דלח נוכח ונהך דצרי' דנשקר. וז"ל המחבר צד"ח צכלח הי'
 עם חנוחלח חצל חס הי' חנוחלח צסיחח הכותי שנחח נחכוין לד"ח
 כנו שחנניר לח עשה לי כו"כ שלח אחרוג חוהך כדרך שהרגתי לפי
 חין זה ונקל"ת שכוונתו להטיל חינוה ע"ז. ומה"צ ז"ל כי דנשנע
 לכחורה ונלשון הנחנניר דאפי' צסקק שיש לחוש לחיח חנוחלח ל"ו
 ונקל"ת חולס ונחשו' חר"ו שצווינו' קי' ט' וצואר דליח לחנוחלח ונ
 הקתם חלח היכח דמוכחי' ונלחח נוצח וכן ונשנע לשון חטור וי'
 שגם דעת הש"ע כן הוא. וב"ש ז"ל סקל"ע הציה צסם חשו' ונח"ו
 דחם חנניר עכ"ם רחוי נלסם לי סחורה זו צטוב כי הי' לי חחדיות
 חדרך סנהרג פ' צדרך זה חוי ונקל"ת ולא חנני' להציה ונקחו הי'
 כוונתו וחם צעל חסכניח חנניר לח' שחל יח צליה שלח יהרג כדרך
 סנהרג פ' חוי ונקל"ת ולי' דכוונתו להוליח חח עלנו ונ חחד וצחשו'
 רש"ך ונפקק צזה.

גמ' חנח יודן חיש ליידין חנניר ונעשה צירחאל וע"כ שחלכו צדרך
 וצח ע"כ וחנניר חצל על יהודי' שהי' ענני צדרך סנות צדרך וקצרתיו
 והשילו חשתו וצוב ונעשה צקולר (פרש"י חצורה) של צ"ח שהיו ונחלכין
 לחנניוכי' וצח ע"כ ח' וחנניר חצל על קולר של צ"ח שנתו וקצרתים
 והשילו חח נשותי' וצוב ונעשה צסטים צ"ח שהיו ונחלכין לכרכוס
 ציהר (פרש"י כצחח ציתר צוולר) וצח ע"כ וחנניר חצל על קי' צ"ח
 שהיו ונח"י צדרך ציתר שנתו וקצרי' והשילו חח נשותי'. וערוך לנר
 ז"ל

ז"ל כי דהנרדך להשניענו כל חני' ונעשות דצכל ח"י יס חידוש יוצר
 דצונעשה ראשון לא ידענו חלח צהעיד על ח' דהתם קיס ל"י לככרי
 חצל צהעיד על כל הקולר ח"ח דהתם לא קיס ל"י צגווי' דלננח טעה
 וחי' צהם שלח ונתו וח' חשנע"י הך עונדח ח"ח דוקא חתם נחנני
 דלח סיך צדדנוי חצל צחח דכרכ' של ציתר דחוי כנו ונת צנלחננה
 וח"ח דצוח חונניר וח' צדדנוי וח"כ קנו"ל דאפי' ונחיונון. ור"א ש"ז
 חשו' כ"ו לחחר שהציה ג' עוצדי דגנ"י כי וז"ל ונחלו חונעשים יס לידע
 שצרבה הקילו חכונים צעדות חשם שהרי צונעשה חראשון לח חצכיר
 חגוי חת יהודי ולא ידע שנוו' חלח חנניר שהיהודי' נחלווה ענוו ונת
 וחיו עדים שידעו שחוחו יהודי' נחלווה עם זה חגוי והעידו כן צפני
 צ"ד וחנח חגוי חונניר שנות וכתירו חשתו ולא חזקיקו צ"ד לחקור ונחגוי
 חס הי' חוחו יהודי' שנתלווה ענוו כי שנח חוחו יהודי' חלך לדרכו
 וצוב נחלווה חחר ענוו ונת חלח כיון שהיהודי' נחלו' ענוו חל"י צודחי
 שחוחו הי' שנות ונ"ו זה שהח' יחיד' חלח חפי' חצורת צ"ח דחם
 חיתח שנתו כלום קלח חיה לחו חפי' סנוכי' חעדות גוי חעי' שלח
 חכיר ח' ונחם חלח שידע שפלוגי ופי' חיו ונחלכין צחוחו דרך ולא
 עוד חלח. קי' צ"ח דליכח קלח עוצח חס ונתו כולס. וז"ל הרמב"ם
 חכ"ה וכ"ו ילח עכ"ם וצירחאל ענונו לנח"ח וצח העכו"ם ונקל"ת וחנני
 חיש שילח ענוי ונכחן ונה ונשיח' חת חשתו וחעי' פ' שחין העכו"ם יודע
 חוחו חחיש וחח' שילנניר קצרתיו. וכן חס ילחו עשרה צ"ח כח' ונעוקוס
 לנעוקוס והן חקור' צקולר חו כושח' גנוליס וכיצי"ח והקיה העכו"ם לפ"ת
 וחנניר שעשרה חנשים שהלכו ונעוקוס פ' לנ"פ והם נושח' כו"כ ונתו
 כולס וקצרתוס ונשיח' חת נשותי'. ואחרונ' ז"ל הק' דלננה צדין ראשון
 לח חחכר וננין ושח' קינוני' וצדין צ' חחכר. ונ"ו סרי"ח וב"ש סקכ"ג
 ח"י דצדין ח"י חחיתר חח ונפני שחנניר חיש שילח ענוי ונכחן וידוע
 לכו שראובן ילח ענוו ונכחן חצל צדין צ' וניירי' צחנניר חיש חלך ענוי
 ונת חף שידעי' חיי' חלך ענוו חיי"ש" שנוח צדרך נפרד וננוו זה
 שידעי' חוחו ונחלו' ענוו חחר ועל חוחו חחר חח ונעיד שנת. והרר"ח ש
 ז"ל כי דלפ"ז ונ"ש חרונצ"ם חכ"ז חצל חס חנניר ח' ילח ענונו ונעיר
 פ' ונת ונחפ"ש צחוחה העיר חס לח ילח ונשם חלח חח חחנשח חשתו
 חח דללטרקין חישוס ונשום דלח ידענו שזה שחלו ונצקשין להחיר
 חשתו ילח ענוו וחח דקנטי ח' ילח ענונו ולא נקנטי פ' ילח ונעיר פ'
 חורחח דנולתח נקנטי דהיכין יודע שילח ונחוחו עיר צחוחו זמן חס לח
 שילח ענוו. חוננס ונרשד"ם חח"ע קי' רנ"ג גרחה שהפליג להחנניר
 צזה וקוצר דנ"ש חרונצ' חיש שילח ונכחן ונת ונשיח' חת חשתו חיינו
 דוקא כשנוגיד חגוי הדצרים לחוחין שראו חוחו ילח ונשם עם היהודי'
 וידע חגוי שראוחו ילח ענוו ועכשיו חונניר להס חוחם חחית'
 שילח ענוי ונה חצל חס חנניר קתם חיש שילח ענוי ונכחן ונת לנני שלח
 רחח חוחו חעי' שידענו שראובן ילח ענוו חיי"ש" דלננח פעם חחרת
 ילח ענוו ועל חחר חח שנועיד וחינו הדין חחנניר חכ"ז שחנניר
 חישוס

והרבז נתנאל ז"ל הקי עליו דהא בלוחה זרייתא יפה כח העדים
 ונכח השטר ויפה כח השטר ונכח העדים שהנלוה את חצירו
 בעדים גובה ונכסים צ"ח בשטר גובה ונכסים ונשעו צד' ס"ו דהך שטר
 דקאונר זרישא יפה כח העדים ונכח השטר אפי' בשטר ונעליה ועדים
 חסונו עלי' אין נשיא' את אשתו להך הנא דאפי' בעדות אשה אונרי'
 כנוי ונפיהם ולא נופי' כהצט' בשלוחא על הר"ן לק"ו סתם קאי לפרס'
 התוספי' דקתני יפה כח השטר ונכח העדים שהשטר נוליה אשה ויוד'
 בעלה ויפה כח העדים שאונרו ונת' פ' הנשא אשתו ונלאו כתוב בשטר
 ונת' פלוני לא הנשא דא"ל דהתוספי' סס שטר קאונר אצל צהך דירושלמי
 נולדל קתני יפה כח שטר שהשטר נוליה אשה ס"ו צלל' סס שטר
 קאונר אלא צמד גוונא שטר ועדים קאונר דזה יפה כחו וזה ונש"ה
 ל"ל דסנוך הריף ורש"ס ענ"ס צפ' וי' סאחזו וצזה וניקצ' וזה שלדצרי'
 קי' דצרי' הר"ן אהדדי דהוא ונפרס' יפה כח עדים ונכח שטר היינו
 שכי' לזכרון צפנקקו וצפ' וי' סאחזו כי' הר"ן שהריף סנוך אפי' וי'
 סאחזו דהא צפ' וי' סאחזו לא איירי צכי' לזכרון דצהך זרייתא דירושלמי
 ונפרס' הר"ן בשטר ונעליה כדפרי'. ובהג' מרדכי פ"צ דיצנות כי'
 סתונה איך לנו ונתיירין ליכשא ע"פ הכתב כיון דאיכא וי"ד זירושלמי
 דאוקר ופי' לנאן דנתיירי ל"ע דסנוא אינו ונתיירי אלא כשהעד חתם
 ע"פ ראייה שראה סנוא וכי' בכתבו דהוי דווי' דנלוה בשטר שראה
 ההלוואה או שנוע ההודאה וכתב וחתם בשטר אצל עתה דנאגו לכתוב
 שנועו ונפי' עד או גוי' או אשה סנוא פ' דתרי קולא עברי' עד ונפי'
 עד או אשה וגם ע"פ כהצט' ולא נפיהם וזה אינו נשורס' זירושלמי
 להקל כ"כ אף למו"ד ונשיאין ותי' דירושלמי איירי שכי' ונאליהן ולא ע"פ
 צ"ד פתם הוא דפליגי שהרי אין לו דין שטר לונר נעקה כנוי שנחקרה
 עדותן צ"ד סלל' כי' אלא לענווד להם לראי' ולזכרון אצל אס' לאו
 ונאליהן כי' אלא צעת הלורך שצ"ד יוסצין וסולחין להם שיעידו והעד
 קולח בכתבו סכך סנוא ונפי' אשה או גוי' או נפי' אחר סנוא פ' יש
 לו דין שטר גוונר ואפי' למו"ד זירושלמי אין נשיאין הכא ונודה דנשיאין
 דחצני' לי' לעדות זה כנוי שנחקר' עדותן צ"ד וצזה התייטצ' העונה
 אליצא דכ"ע שעכשיו ונתיירין ליכשא ע"פ הכתב סכתוב צו שנוע כך
 ונפי' עד אפי' שאינו ונעיד סכך ראה (כן הוא ציתר זילור ונש"ה
 ז"ל). וז"ל הרמב"ם ז"ל הכ"ח ונלא כי' בשטר ונת' אפי' צן פ' או
 נהרג פצ"פ ונולד עזה כתב' ישראל ה"ו הנשא אשתו ור"ה ז"ל כי'
 דהרונצ"ס פסק כדצרי' הנוקיל זירושלמי וכן ונכח צריף צפ' וי' סאחזו.
 ור"מ ז"ל הקי' עליו דלונה כי' סנוכח כן צריף הא גוי' ענוכה הוא
 סס גס הקי' קושי' אחרוני' על הטור ותי' דשאני וי' שנכתק דהסתא
 ונעיד ע"ז ואפי' שנועיד בכתב אקילו צ"י רצנן אצל כסנאלאו כתוב
 בשטר איש פ' ונת' לא ידענו עזה סכי' צתורת עדות כי' ואפשר שנועטה
 הוא כיון סלל' ידענו סכי' צתורת עדות [והוא כעין תי' צ"ס] וא"ת
 א"כ איך כי' פ"ה סכן ונכח צריף צפ' וי' סאחזו ונדהצי' הך הא
 שאני

שאני ושאני כדפרי' וי"ל דע"כ הריף לא ק"ל האי חילוק דא"כ כשהציא
 הך דירושלמי אונאי לא פסק הלכה כנאן ח"ו סנוך ענ"ס צנוי סאחזו
 וק"ל אין חילוק ורש"ב א ז"ל כי' דנדצרי' הרונצ"ס שכי' ונולד עזה
 כתב' ישראל ונזאר דק"ל דוקא כשהתקיים אותו כתב' אצל אין עדים
 נוליי' לקיינו אין נשיאין והוא ז"ל פסק דנשיאין. ור"ה ז"ל כי' דאפשר
 דכיונת הרונצ"ס הוא לנעוטי' אס' הי' כתב' עכו"ס והטעם לפי' סלל'
 הוכשר עכו"ס אלא צנוקל"ת אצל א"ל שיתקיים סיכירו וי' הוא סכתבו
 ש"כ הי' אונר והוא שיתקיים או שנודע וי' כתבו ומהר"מ ז"ל פסק
 דלריך קיום וניהו קיום דכ"א ונהני וכן ונזאר צה"ה. ור"ח מ ז"ל
 פסק ג"כ דלריך קיום וניהו אס' צא כתב' ונורחקים ואינו ונקיום ונקיל
 צנוקים עיגון. וב"י ז"ל צצ"ה תונה על ה"ה צנו"ס דגוי' צנוקל"ת צכתב'
 ל"נו שאס' כתבו צדרך ונקל"ת לונה יגרע. ובית מאיר ז"ל כי' דה"ה
 הולרך לחדש דצר זה דהוא כ"כ לדעת הסוכרי' דהרונצ"ס ס"ל כהריצ"ס
 דא"ל צנוקל"ת קיסור דצרים ולכן הי' קי' לו כאן על הרונצ"ס לונה כי'
 ונודע שהוא כתב' ישראל והולרך לחדש דצר זה דע"פ כתב' ל"נו ונקל"ת
 אצל לדיעה צי' שהוליא ונלשין הרונצ"ס דלריך דוקא ק"ד אין הכרח
 לדין זה דהא כאן איירי שהי' צלל' קיסור דצרים רק שהי' כתוב ונת'
 איש פלוני ולכן נוכרח להקפיד שיהא כתב' ישראל ונודה שאס' הי'
 כתוב צק"ד שפיר ונהני ויולל לנו וזה אס' יש לאשה כתב' עכו"ס ונקל"ת
 עם ק"ד וגם כותי' הנועיד צע"פ צלל' שאלה וצלל' ק"ד שרי' היא וננ"י.
 ובע"נ כי' דהאי דצעי' סידש שהוא כתב' ישראל היינו כשכותב' לישראל
 דאיכא לניחש אולי' ע"י שאלה דישאל כתב' כן או דא"ל דזודאי'
 להגיד לשם עדות ונחכין דאל"כ מה' לו עם הישראל אצל הכותב'
 לעכו"ס אחר צנוקל"ת כגון שצא לתצוב חוצו ונן' עיצון פלוני סנוא
 לונה לא יעיל. ור"ה ז"ל כי' צסס ח"ו אס' יודע שישראל כי' השטר
 אפי' כתב' צכתב' גוי' ונשיאין אשה ע"ז. עוד כי' אס' ראונו טבע צנושאלי'ס
 ואשתו רחוקה היינו צנוכבות אחרת ויאל' קיל' צנוקונה צעעלה טבע
 אח"כ כי' צחור אי' לחצירו דרך שנועו' או דרך התאונכי' על ראונו
 הלזה סנוא והזכיר עליו צכתבי' וניתה וטביעה לא הזכיר אין ונתיירין
 אשתו דתיישי' דהא דפי' על ראונו סנוא זהו ונחונת הטביעה כנוו' שילל'
 הקול כצר וצנוצור שלא סנוע ונעלייתו ונן' הנני' ואין ידוע אנה הוא
 צא החזיק אותו צודאי' ונת. ור"מ ז"ל ונדייק ונתיירי' אס' ילא קול' על
 אי' סנוא ואח"כ כי' אי' סנוא אפי' שאותו קול לא הי' צירור ונותרת.
 ור"מ ז"ל כי' דנזאר צת"ד ללאו דוקא דפי' כך אלא אפי' אס' הגיד
 צצ"פ אונרי' סנוא סנוע טענע צנושאלי'ס. וב"י ז"ל צפשי' הצי' צסס
 רב אי' ה"ה אס' ילא קול שנהרג פ' ואחד אונר שנהרג אונרי' סנוא סנוע קול
 שנהרג והוא לא ראה שנהרג והוא ז"ל חולק ע"ז ד"ל דוקא בטענע צנושאלי'ס
 דצ"פ רוב הוא ונת' או חיישי' דזה סנוך על הרוב לכן אונר סנוא אצל אס'
 ילא קול שנהרג פ' וא' אונר סנוא לא אונרי' סנוך על הקול שילל'.
 וב"ש ז"ל קקל"ת כי' ד"ל דסס צתשו' לא ילא הקול שנהרג אלא אונר
 אס' ה"ה אס' ילא קול שנהרג אונרי' סנוא סנוע קול

נוכח דעכ"פ לענין אשה לא קנא ע"ז. איחא זגמי כ"צ ש"ו וניין
 הוי קינן חני לבור פירות ק"ו וקוס הוי קינן חני לבור פירות פי'
 לא הא ולא הא לא תפשוט ואם איחא דניין הוי קינן ונובה טפי
 ושאר קינני אגדה ונאי ספק יש בזה כו' ותו דאם איחא דהאי דיננות
 זכ' ז"א הוי וניין חנסיס קינן ק' דא"כ צונעסא דקולר ע"כ שגם
 שם ה"י קך ידוע כונה ה"י דאלי"כ אין סייך היתר לשום אשה ונחם
 וא"כ למה זכרו כאן ענין קולר כיון דבלא"ה יש קינן צוננין וע"ק למה
 אגרו שם ונעשה זכ' ז"א שהיו נוהלי"כ לכרכי ציתר דנושנע דבזה
 תלוי הסתר שהרי ידוע וקוס הונלי"ה והליכה ואם דקינן וניין חנסיס
 הוי קינן לא ה"ל להזכיר וקוס ההליכה כו' הגם שהדחוק לומר דדברי
 הגוי נעשה שה"י כך ה"י וני"ו ונלסון הצריית' שאנרה נעשה זכ' ז"א
 הולכי לביתר וזה ודאי נשנע שהלוי בזה הסיתר כו' ח"ו עיקר הסתר
 ה"י ונלד זה שה"י לנו צירור צניי שהלך ונכאן והגוי חונר אותן שצור
 לכס שהלכו ונכאן ותו כו' וכ"כ ז"י לקנן ק"ו זה צסס ונחרד"ך
 וז"ל דבנהי עובדי לא ה"י זקי צהם וצפנתי השיאו גשות' ע"י שאנר
 הגוי שהלכו לוקוס פי' כו' ש"ו דלאו וקוס קינן דק"י הסתירו וכן
 משנע ונחר"ש צתשו' כ"י הצריית' דק"י ז"א קני"ל רבותא דאף שניתה
 של ק"י ז"א יש לה קול וני"ו קנא"י הגוי חע"ג שלא הכיר צס ש"ו
 דאין נעלה לבי' ז"א ונלד קיננין דאלי"כ ח"ל הכרה כלל כיון דיש
 כאן קינן וניין שהוא נוצחק לדעת וני"צ ודעיניו ח"ו דליתא להך ונלחא
 כלל. הו נראה דאין דונת כלל קינן וניין לענין אשה כלענין אגדה
 דלענין אשה ונה קינן סייך צוננין חנסיס דו"ו יש חשש שונא כחלפו
 קלת ונחם צאחרים צדרך כו' ע"כ חני חונר הגם שנונל זה צסס צן
 לצ ונחר"ו וני"ו הנורה אל יקנוך להסיר צתיתר וניין חפי' צלירוף
 אם לא אחר שיכיל ויצין ונולא הדצר ולקטור דברינן והנה גם וקוס
 לא הוי קינן ונובה טפי הוכח' הני"ל כו' חל"ו דני"ל דאם יש קינן
 וקוס ונכוון ונחם הוי קינן דו"ו דגט דנקצ יש צלד אות פלוני דהוי
 קינן. וחתן טוב ז"ל תונה על השגת ע"ז דאף דב' הני"צ דקינן וניין
 הוי קינן ונובה טפי ונ"ו חני וני"ו חני וני"ו חני לחוד כנוצחאר
 צונחר"י"ל ונחר"ו וני"ו חני וני"ו חני וני"ו חני לחוד כנוצחאר
 עם קינן וקוס והאי דקולר י"ל כו"ש הרח"ש ד"ל כרגס' הרק'
 והר"ש נעשה בקולר של קני' ז"א דהוי קינן וניין או כנראה ונלסון
 וני"צ שהניא ע"ז וני"ו צתשו' דאפי' לפרס"י דקולר היינו חצורה וני"ו
 קינן חצורה כני' חזי לאלטרופי לקינן וקוס חפי' אין ונזכיר כונה
 חנסיס ה"י צחצורה וא"כ הקושי' שהק' ע"ז וני"ו ונועוצדא דקולר
 ל"ק כלל ול"ל דעיקר השגת ע"ז הוא דקינן וניין גבי חנסיס לא חזי
 לאלטרופי כלל דחיישי' לאלחופי והיינו דקיים ע"ז דהנורה אל יקנוך
 על קינן וניין חפי' צלירוף כלוונר חפי' צלירוף קינן צינוני אחר
 ונש"כ קינן וקוס חזי לאלטר' לקינן צינוני אחר.

וראשונים ז"ל הק' על הרנוצ"ס דנלריך קצרתיו דהא גבי עוצדא

דני חיולי ובי חקא לא חזכר צגמי קצרתיו וכן הרנוצ"ס גופי' לא
 ונלריך בזה קצרתיו כי כ' כילד ה"י הגוי ונל"ת ואמר חוי לפ' שונת
 כונה ה"י נאה כו' דכאנן ולא הנריך לומר קצרתיו וכאן ונלריך שיאמר
 קצרתיו וצלננא צגמי ל"ק דלעיל לא ונלריך קצרתיו יכאן החזכר
 קצרתיו גבי ג' עובדי ד"ל כאן ונעשה שה"י כך ה"י ונח"ט ספק
 רש"ב"א דאל"ל קצרתיו חבל להרנוצ"ס ק'. ורי"ב"א ז"ל ת"י דעצובדי
 דלעיל דגוי ונכריו ונאן איכא צי חיולי ובי חקא וכן ווי לפרס' ורי"ז
 כיון דנעיי"ל כפשי' לאכרוזי ולנוימר הכי אי לאו דקיס ל"י הכי דשכי' צ
 לא ה"י חונר חבל צגמי ונל"ת דעלננא חיישי' דלננא חונר צדדנתי ונלריך
 שיאמר קצרתיו. וב"ח ז"ל הק' עליו דחע"ג דצגמי יש וקוס לה"י זה
 שלא יקשה להדדי חבל דברי הרנוצ"ס ח"ל. לייצ צכך דא"כ ה"ל
 לרנוצ"ס להזכיר דבר זה צפ"י והרי לא כ' הרנוצ"ס חלל שאנר הגוי
 חוי לפ' שונת כונה ה"י נאה כו' נשנע חע"ג דלא ונעיי"ל כפשי' לאכרוזי.
 וסני בצלאל אשכנזי ז"ל חשו' ל"י כי על ת"י הרנוצ"ס דלאו דוקא
 חברה דה"ס כ"י"צ ודוקא כעובדי דאנא יודן ולאטוכיח הוא דצעי'
 קצרתיו חבל כל שנוסיף דברים כגון זה שכ' הרנוצ"ס שאנר הגוי
 חוי לפ' שונת כונה ה"י נאה כו' אי לאו דקיס ל"י לא ה"י חונר הכי
 ור"י לזה דאלי"כ לא הועיל הרנוצ"ס צת"י דהא הרנוצ"ס לא ונלריך
 בזה קצרתיו חע"ג דלא הזכיר חברה (ולפ"ד ל"ק קושי' הצ"ח). ור"ן
 ז"ל חשו' ג' ת"י דלעיל ה"י דוויירי הרנוצ"ס צונכירו קגי צונת לחוד
 וצח"ה כו' דוויירי צחינו ונכירו צעי קצרתיו עעננא דוילחא שיתר
 חרס זקי צניי שסוח ונכירו וצניי שחינו ונכירו הלכך צונכירו כל
 שאנר ונה צלחוד קגי חע"ג דלא חונר קצרתיו ול"ח דאנר צדדנתי
 חבל כשאנינו ונכירו חיישי' דאנר צדדנתי לפי שאין הדברים צרורים
 צניי שאנינו ונכיר עד דאנר קצרתיו. וה"ה ז"ל ת"י דלעיל וויירי הרנוצ"ס
 צונכיר העכו"ם שם היהודי ונש"ה ל"צ קצרתיו חבל צכאן דוויירי
 שלא הזכיר שם היהודי חלל שאנר חיש יהודי שה"י עוני ואנו יודע'
 קסוח פלוני וכן צ"י חנסיס כ"י"צ העכו"ם חינו ונכירן וא"י שנוייתן לריך
 שיאמר קצרתיו ואפי' ת"ל ש"ס להשיצ ע"ז וני"ו ודאי כך הוא כוונתו
 של רצינו. וב' אשכנזי הצ"ח צסס רדנ"י דהוא נמי ת"י כה"ה ופי'
 הנעם דנחלק' צין היבא דנזכיר שנו להיבא דחינו ונזכיר דכשנזכיר
 שנו לא חונר צדדנתי דאי חתי לנחר לא ונ"י לאשחננתי חבל אם אין
 ונזכיר שנו ונכירו חונר צדדנתי דאי חתי לנחר ונ"י לאשחננתי ולנוימר
 חחרתי הוא. וב"ב ז"ל השווה דעת הר"ן עם ה"ה חלל שהק' על ה"ה
 דהא צאנריתו קצרתיו חינו ונול"ת ונידי ספק אם הוא חיש פלוני שונת
 לו אם הוא אחר וצאננת הרגיש בזה צוני"ש ואפי' ת"ל ש"ס להשיצ ע"ז
 כו' ובר"מ ז"ל חשו' ק"ח ונזכר דה"ה חולק עם הר"ן דלר"ן קגי
 צונכירו ולה"ה דוקא צונכירו והזכיר שנו ח"ל שיאמר קצרתיו (הנה
 הצ"ש קקני"ד כ' צסס דרנו"ח כ' שם ד"ס חילוק צין ה"ה להר"ן
 וניינתי שם ועפי"ו להצתי חני"ל חנוס הנעיי"ן שם יראה ש"ס לעורר בזה).

וב"ח ז"ל הק' על תי"ה עבודת דפרשא זריזא דלא הזכיר את
 שמו אלא שהיו יודעין על נוי ה"י נקיה לפי שהלך עמו באותו דרך
 והשיאו את אשתו אע"פ שלא אונר קצרתיו וא"כ למה הלכיו בעבודת
 דאנא יודן לונר קצרתיו הלא יודע' על נוי ה"י נקיה ונ"ש נפרשא
 זריזא לדעת הרנוצ"ם עוד ק' ונהתוספתא שפסק' הרנוצ"ם וז"ל אכל
 אס אונרו ח' לא נעיר פלוני בודקין אס לא ילא אלא הוא חנשא
 ובהג' נרדכי הביא ראי' נזה בגוי נקל"ת דח"ל שיזכיר שמו וכן הק'
 על תי"ה הר"ן דנחלק בין נכירו לאין נכירו דנודכ' הרנוצ"ם כי"ד
 ה"י הגוי נקל"ת ואונר חוי לפלוני שנת כונה ה"י נאה כו' נשנע
 דנקטתא חפי" לא ה"י נכירו אלא נקרוב כזווג חליו וכן צנ"ש אח"כ
 או שה"י נקיה ואונר כשהייתי צא בדרך נפל ס' שה"י נהלך עמו
 ונת ונתהכו כו' דאין להצין ונלשון זה דנויירי נזכירו דאפכה נשנע
 כזווג חל"סן יהודי ס' והלך עמהם והודיע אותו שמו ושם עירו ונפל
 ונת ונש"ה תי' באופן אחר דק"ל לרנוצ"ם דיש חילוק בין כשהגוי
 נקטר דברים שפראה נודכריו שנתאונן על ניהתו כונז ה"י נאה כונה
 ה"י גבור חיל בעבודת דפרש' זריזא ח"כ ונתאונן כונה טובה עשה עני
 בעבודת ווי סכיז חיולי דקאונר ווי על עלמו שנאכדו וננוט הטובות
 שה"י לו בעודו חי דהאניכות נורה שברור לו שנת וכהאי דתוספתא
 חפי" שנע קול נקונכ' שנזכירי בין הנתיים אין עדות גדולה נזה וכ'
 עוד הרנוצ"ם או שה"י נקיה ואונר כשהייתי צא בדרך נפל ס' שה"י
 נהלך עמו ונת ונתהכו לדבר זה כי"ד נה פתחוס כו' דבזו ננוי אין
 לחוס דקאונר בדרנוי דאין אדם נקטר דבר פלא ותעוון שנעשה אס
 אינו ברור לו ולנוד זה נהתוספ' דלאחר נעשה דאנא יודן דהוזכר
 זה וקצרתיו איחא ארשצ"ג נעשה בקולר של צ"א שהלכו לאנטוכי
 בחזירתן אונרו נהרג עמו חיש פלוני יהודי ונא נעשה לפני חכמים
 והשיאו את אשתו ולא הזכירו בזו וקצרתיו וא"כ הני עובדא דס' צ"א
 כו' והזכיר וקצרתיו ונפרש הרנוצ"ם דלשון נהרג עמו חיש ס' יהודי
 נשנעו שנתחת ידינו וננש נהרג פתחוס זה דבר פלא ותעוון גדול
 ולכך לא חשקו לברדנוי אכל בעובדא דאנא יודן לא ה"י נתאונן ולא
 סיפר תעוון דלאנטוכי בגוי ודכרכוס ביתר אע"ג דתי' סיפורו דרך
 פלא ותעוון דכל העשרה וכל הק' נתו אפי"ה חיישי' דלנא ח' נתן
 לא נה אלא ה"י גוקס או נגויד אלא לפי שראה סכל התעשה נתו
 נקיה בדרנוי ואונר שכולן נתו לפיכך צעי' שיאונר וקצרתיו דדוקא
 צונקסר דרך תעוון על חיש ח' ל"ח לברדנוי ולפ"ז ז"ל דרנוצ"ם ה"י
 גורס ווי סכיז חיולי וכ"כ צתשו הריצ"ס דהיינו דה"י נתאונן על אבידת
 היהודי שאכדו הטובות שה"י לו עמונו (ודע שאחרוכי חולקין בדעת ה"ה
 ד"א דלה"ה סגי בנזכיר שמו לצד וי"א דלה"ה לא סגי בהכי ולריך
 נכירו בדעת הר"ן אלא דנקט הזכרת שמו נשוס דבשנזכיר שמו נקטתא
 נכירו). והר"י סגי"ש ז"ל הוצא צ"י תי' דלא הלריך הרנוצ"ם שיאונר
 קצרתיו אלא כשהגוי נמלא צעת ניהתו או הריגתו דחיישי' דלנא
 אונר

אונר בדרנוי כי תהו עובדי דינא עו"כ וישראל נענונו כו' וההוא
 דקולר של צ"א כו' שנמלא עו"כ צעת ניהת הישראל אכל היכא שלא
 נמלא סס העו"כ צעת הריגה נורה הרנוצ"ם שאל"ל וקצרתיו ורשד"ם
 ז"ל ס' פ' הק' עליו דהא צה"א כ' הרנוצ"ם או שה"י נקיה כשהייתי
 צא בדרך נפל ס' שה"י נהלך עמו ונת הרי דלא הזכיר קצרתיו חף
 דה"י אכל ניהתו. והע"ג ז"ל תי' דר"י סגי"ש קוצר ננוי בחילוק ה"ה
 והר"ן דאס נכירו או נזכיר שמו ח"ל קצרתיו אלא דקוצר דאפי" חף
 נכירו ואין נזכיר שמו אס לא נמלא צעת ניהתו ח"ל קצרתיו. והר"א"מ
 ז"ל ה"י דהרנוצ"ם לא נולריך לונר קצרתיו אלא היכא דשייך אונדא
 דדעתא והכא גבי עכו"ם שאמר חיש שינא עניי נכאן נה דנולריך לומר
 קצרתיו ה"ט נשוס דגבי הליכת דרך שייך זה אונדא דדעתא
 דלפעמים צהולכי סיירות כשהולכ' בדרך וקרה לח' נהס שנשאר ון
 החצרה ונקט' ולא נולאוהו חושצין באונדן דעתס ודאי נה או נהרג
 דחזני צתר רוב נפקדים ונהחצרה סהס נתיס או הרוגיס דאלת"ה ח"כ
 הא דכ' ע"א שאונר ראייתו שנת נמלחנה כו' ואס לא אונר קצרתיו
 ל"ת נאי איריא נמלחנה וכי"צ חפי" צלא נמלחנה וכי"צ אס אונר קצרתיו
 אין וחי לא לא ועוד הרי הוא כ' צפ' הקודס ווי סהחזק' ח"א והלכה
 היא ובעלה לונה כו' ואפי" עכו"ם הנקל"ת נאונן ונפי' הצא אחריו כ'
 כזר אונרו סהס הק"י העכו"ם לפי"ה ואונר חוי לפי שנת כונה ה"י נאה
 כו' ה"ז נאונן נשנע דאינו נולריך לונר קצרתיו. ורשד"ם ז"ל ס' קי'
 ע"ט כ' וז"ל ועוד אפשר לחלק בין נה דל"ל קצרתיו לנהרג דל"ל
 קצרתיו וכ' דהנודקק בלשון הרנוצ"ם יראה דחילוק זה אונה. וז"ל הב"י
 ונ"ו נשנע לי נודכרי הרנוצ"ם שלא הלריך שיאונר קצרתיו אלא בנכרי
 אכל לא צישראל ודלא כדנשנע נהתו רשצ"א סכ' צקמוך ואפשר דנה
 דנקט צתשו' הנזכר ע"א להרצ"ה נקט ולא לריף ורנוצ"ם. ול"מ ז"ל דהא
 דצרוי דלא נולריך צתשו' רשצ"א קצרתיו צע"א ישראל אלא צנויס
 ונמלחנה וכן צעכו"ם נקל"ת אכל ע"א צינשה אל"ל קצרתיו וכן לרצ"ה
 ואפי" צעכו"ם נקל"ת אל"ל קצרתיו להרשצ"א.

והר' ירוחם נסס הרמ"ה ז"ל כ' דאין גוי נקל"ת נאונן אלא
 צונקוס סע"א או אשה נאונ' אכל נמלחנה וכי"צ
 שאין עאיכ אין הגוי נאונן ונרדכי ז"ל כ' צסס ר' שנחה ור"כ
 ורצ"י על חנעי' דע"א נמלחנה וז"ל וקצרת הלכ הוא דלא שייכ' אותה
 צעי' צכותי שא"כ אלא צונקל"ת דצטלנא ישראל הנחכוין כך להתיר
 י"ל דצעת נמלחנה נתן לצו להעיד ולהתיר על הנדונה בדר ההוא
 להיתר אכל כותי שנקטר נעשה לפ"ת ולא סס כוונתו לנס אותו דבר
 אינו אונר אחר הנדונה כ"א כאסר ראה. אך צה גונגומו ונקטתפו
 היכא שכותי סה שראוהו לף האיך נתן ע"ע צכוונה. ור"א"ש ור"ן ז"ל
 פסקו דצעכו"ם הנקל"ת שנועיר שנת נמלחנה אל"ל קצרתיו וצנועיר
 על הנעצע שהכירי נה פסקו כר"ח [הוצא לעיל חוס' ד"ה וקאונר]
 סכ' וכ"ס עו"כ נקל"ת דנשנע דגרע נע"א דעלנא. וב"ש ז"ל ה"י

דס ויירי לענין להכיר אותו צ"ע אם הוא פלוני אז י"ל צונקל"ת
 אינו נותן לז להכיר היעני ור"ה ש"ז"ל הצי"ג"כ הי' זה ציטר ציטר
 וז"ל והא דגבי ט"ע גוי גרע וישראל והכא עדיף וישראל יראה
 דעננא דולתא ונקום דגוי צונקל"ת דנא לקפח דרך קיפור לא להחיר
 אשתו איך נוסק רב הדברים באשר ראה לפי דמיונו לא פחות ולא
 יותר ולכן גבי ט"ע שראה פלוני סרוג ומשכ סהוא רחובן קיפר הדברים
 באשר ראה לפי דמיונו ואומר שראה רחובן סרוג אבל גבי וולחנא
 דעננא דחיי"ש לצדדווי הוא נקום דלננא ראה ראשוני ואחרוני סנהרגו
 והוא הי' צאלנא או דנחי לי' צגירא או צרונחא ואונג ודאי נח זה
 לא שייך בגוי כיון דלא צא רק לקפח הנעשה הי' אומר הדברים כנו
 שראה והוא סנהרגו ראשוני ואחרוני והוא הי' צאלנא או דנחי לי'
 צגירא או צרונחא לא להוקיף על הדברים לומר נח וכיון שלא חנה
 כן רק נח צונלחנא ודאי שראה שנת אבל ישראל שלא צא לקפח
 הנעשה והדברים כנו שראה אלא להחיר אינו אומר הדברים כנו
 שראה רק עיקר הדבר להחיר אשתו והוא שנת כפי סדננא חליו כיון
 שראה ראשוני ואחרוני נח ודאי נח גם הוא שראה דבר האור רגיל
 ודננא לו שהוא ודאי ותה"ד ז"ל נוספק צנח סקיים הנורדי אך צנח
 גונגו בו אם אפי' צ"ע ע"י קינני ונזכק ח"כ דהכותי אינו נדקדק
 אם הם ונזכק או דוקא צ"ע ע"י קינני שאין ונזכק. ומהר"מ
 פאדו' ז"ל הכריע לקולא דצקיינני שאינו קאנור.

ו"ל ירושלמי ונלאו כתוב צטער ונת פי נהרג פי ר' ינניס אונר
 ונשיא' את אשתו ר' צון צ"ב אונר אין ונשיא' את
 אשתו ונתיחא ונקייע לדין ונחני' ונקייע לדין ונחני' ונקייע לדין ונחני'
 עדים ולא ע"פ כתבן ולא ע"פ ונחרגונו ולא עד ונפי עד ועכשיו
 ונשיאין עד ונפי עד ודכוותי' ע"פ כתבן וע"פ ונחרגונו ונשיא' ונחני'
 ונקייע לדי' צון צ"ב יפה כח העדים נוכח השטר וכח השטר נוכח העדים
 שהעדים שאנרו נח פי נהרג פי ונשיאין את אשתו ונלאו כתוב צטער
 ונח פי נהרג פי אין ונשיא' את אשתו ור"ה ז"ל הצי"ג כן הירושלמי
 ולא הכריע הלכה כנאן. ור"ן רשב"א וריטב"א כי דאע"ג דלא
 הכריע כאל ונ"ו הכריע צגיטין ר"ס וני שאחזו דהלכה דנשיא' דס
 צגוי' איחא ונתיצו כסם צנודקין אותו לגיטין כך צודקין לנשואה
 ולנשואה ולעדות ולירושות (אנשתתק והרכין צראשו קאי) קתני וניחא
 עדות (פי' שיעיד עדותו ונתוך הכתב והאונרת ונשיאם ונח נאלם) ח"כ
 יוסף צר ונניינוי ח"ר שנת צעדות אשה (פי' להשיאם) דאקילו צה
 רצון (פי' דאקילו צה צע"ח קרוצ וספחה) ופקק שם כרי' שנת להלכה.
 ורמב"ן ז"ל צחי' לאחר שהצי"ג דהריף הכריע לקולא צפמי"ש כי וז"ל
 וחזי' צה פלוגתא איכא ונ"ד דוקא היכא דנקיים אבל אין עדים עליו
 לקיימו אין ונשיאין ואיכא ונ"ד חע"ג דאין עדים עליו לקיימו דכיון
 דקיים שטרות דרצון כנפוס צגיטין ג' צעדות אשה לא תקון רצון
 דל"ו אהונתי דלא ונחמתי צה חדאורי' אלא אפי' קולא כני וקיי"ן

זה טפי ונדאורי' דהא תלמוד ונפי כתבים גופי' רחוננא פקלי' ואעפ"כ
 ונשיאין והוחזקו ונשיאין ע"פ עזר ע"פ שפחה אלננא אפי' ע"ח פטר
 ל"צ ול"ד לגבי דצעי' צפ"כ וצפ"כ דהכא איחתיא דייק' טפי ונזכק
 ונתיחא עזירא ללאגוי' והדין קצרה עדיפי' טפי אפי' צע"ח ונפי כתבו
 שאינו ונקיים ונשיאין. ור"ה ש"ז"ל הצי"ג הירושלמי ולא הכריע הלכה
 כנאן. והמור ז"ל כי להוכיח ונח דקוצר הר"ס דאז"ל לחוננא.
 ואחרוני' ז"ל הקי' עליו דהא צפי' וני שאחזו פקק דצעדות אשה אפי'
 ונפי כתבם ונחני' ור"כ נוכח דקוצר לקולא כנ"ס ראשוני' על הריף.
 ודרישה ז"ל הי' דהעור קוצר שאין נוסק ראוי' דאע"ג דקוצר הר"ס
 דצעדות אשה אפי' ונפי כתבם ונחני' הכא ל"ע שאין יודעין וני כתב
 זה הכתב דלננא כותי' או אחד ונסקולי' עדות דאורי' כתבו. ור"ן
 צפ"צ דכתובות כי' על הא דאיחא סס צגנ"ו הי' כותב אדם עדותו
 על השטר ונעיד עליה אפי' אחר כונה יוניס ופי' רב האי כגון פ"ס
 צידו עדות צקין ונשפחה לזונן ונרצה ואח"כ תצנע ונלוה לכתוב לו
 אותו עדות צטער או שתצנע להעיד לו צה צצ"ד הי' כותב לו עדותו
 על השטר או ונעיד לו צה צצ"ד אפי' אחר כונה פניס וא"ח שנת
 נפרע אותו החוב או שנתא ננחל. והריף ז"ל כי דלאו שטר וננח אלא
 כגון קטר או שנת פ"ס לו לאדם צתוך ציתו לכתוב צו זכרוני' וצא חליו
 החובע ותצנע להעיד לו ונלאו צזכרונותיו כתוב צניס פלוני נוסק
 לו עדות צכך וכך לאיש פלוני הולך ונעיד לו עליה אפי' לאחר כונה
 פניס וכי' הרין סם דצתוקפתא ונשנע כפי' הריף דאיחא סס יפה
 כח שטר נוכח עדים וכח עדים נוכח שטר יפה כח שטר כהשטר
 ונליא אשה וניד צעלה ויפה כח עדים סהעדים שאנרו נח פי' תנשא
 אשתו ונלאו כתוב צטער נח פי' לא תנשא אשתו ואם אונרו ונ"ס צטער
 שונענו וסכחנו תנשא אשתו כותב אדם עדותו על השטר ונעיד עליה
 אפי' אחר ונחא פניס ונחא ונשנע דכותב אדם עדותו על השטר לאו
 שטר גמור הוא אלא שטר זכרון דונו' דוולאו כתוב צטער איס פי'
 נח דהיינו שטר זכרון וקאנור אם אונרו ונ"ס צטער שונענו וסכחנו
 כלומר וע"י ראיי' כתב נזכרנו לנתינוני ודכוותה תני' כותב אדם
 עדותו על השטר. וב"ח ז"ל הצי"ג דצרי' הרין וכי' דמוכה ונפי' זה
 דשטר צעלנא סנולא כתוב צו פלוני נח ואין כאן לפנינו אותו שכתבו
 ונזכר נח סבי' צטער אין ונשיאין ע"י שטר זה ונאחר שלא כ"כ ע"פ
 צ"ד אלא ונלאו כתבו לזכרון ולעמוד לו לראיה. וב"ש ז"ל קקב"ז
 דהא דצרי' דכוותה הרין לפרש לנו"ד דלא קנוכי' על הכתב היינו
 כשכותב לזכרון ונח נשנע לנו"ד קנוכי' על הכתב אפי' אם כותב
 לזכרון אבל אין כוונתו לכתוב זאת לפסק הלכה דלא קנוכי' אכתב
 זכרון. אך הקי' דאיך כי' הרין דהריף הכריע להקל ונחא דפי' וני
 שאחזו דהא סם לא איירי שכותב לזכרון ונח ונישכ דצרי' העור
 דנש"ה כי' דלא הכריע אע"ג דנפי' וני שאחזו ס"ל לרא"ס כרי' שנת
 דסם לא ויירי צכותב לזכרון נש"ה צירושלמי דניירי צכותב לזכרון
 וקרצן

והרבז נתנאל ז"ל הק' עליו דהא צלומה צרייתא יפה כח העדים
ונכח השטר ונקיים ויפה כח השטר ונכח העדים שהנלוה את חצירו
בעדים גובה ונכסיו צ"ח בשטר גובה ונכסיו ונשעבודו ש"ו דהך שטר
דקאונר צרישא יפה כח העדים ונכח השטר אפי' בשטר ונעליא ועדים
חתונו עליו אין נשיא' את אשתו להך תנא דאפי' בעדות אשה אנרי'
כוני ונפיהם ולא נופי כהצט בשלוח על הרין לק"ו שחס קאי לפרס
התוספי דקתני יפה כח השטר ונכח העדים שהשטר נוליא אשה ניד
בעלה ויפה כח העדים שאונרו ונת פ' תנא אשתו ונלאו כהוצ בשטר
ונה פלוני לא תנשא דא"ל דהתוספי קס שטר קאונר חבל צהך דירושלמי
ונלח קתני יפה כח שטר שהשטר נוליא אשה ש"ו צלל קס שטר
קאונר חבל צהך גוונא שטר ועדים קאונר דזה יפה כחו וזה נפיה
ל"ל דסונך הריף ורל"ס ע"ש צפי' נוי שחמו וצזה נויקצ וזה שלדצרו
ק' דצרי הרין אהדדי דהוא נפרש יפה כח עדים ונכח שטר היינו
שכ' לזכרון צפנקסו וצפי' נוי שחמו כי הרין שהריף קונך אפי' נוי
שחמו דהא צפי' נוי שחמו לא חיירי צכי לזכרון דצהך צרייתא דירושלמי
נפרש הרין בשטר ונעליא כדפרי'. ובהג' מרדכי פ"צ דיצנות כי
שהנה חיד' אנו נותירין לינשא ע"פ הכתז כיון דאיכא ניד צירושלמי
דאוסר ופי' לנאן דנותיר ל"ע דסנא חינו נותיר חלל כשהעד חתם
ע"פ ראייה קראה שנות וכי צכתז דהוי דונו' דנלות בשטר קראה
ההלואה או שנוע ההולאה וכתז וחתם בשטר חבל עתה דנהגו לכתוז
שנועו ופי' עד או גוי או אשה שנות פי' דתרי קולא עברי' עד נופי
עד או אשה וגם ע"פ כהצט ולא נפיהם וזה אינו נפורש צירושלמי
להקל כ"כ אף לנויד ונשיאין ותי' דירושלמי חיירי שכ' ונליתן ולא ע"פ
צ"ד חתם הוא דפליגי שהרי אין לו דין שטר לוונר נעשה כנוי שנחקרה
עדותן צ"ד קלל כי חלל לענווד להם לראי' ולזכרון חבל חס לאו
ונליתן כי חלל צעת הלורך שצ"ד יוסצין וסולחין להם קיעידו והעד
סולח צכתז סכך שנוע נופי אשה או גוי או נפי' אחר שנות פי' יש
לו דין שטר גנוור ואפי' לנויד צירושלמי אין נשיאין חבל נודה דנשיאין
דחצני' ל"ל לעדות זה כנוי שנחקר עדותן צ"ד וצזה התיקצ הונחג
חליצא דכ"ע שעכשיו נותירין לינשא ע"פ הכתז שכתוז צו שנוע כך
נפי' עד אפי' שאינו נעיד סכך ראה (כן הוא ציתר ציחור ונהצ"ח
ז"ל). וד"ל הרמב"ם ז"ל הכ"ח ונלא כי בשטר נות ח"ס פי' צן פי' או
נהג פצ"פ ונודע שזה כתז ישראל ה"ו תנשא אשתו ור"ה ז"ל כי
דהרונצ"ס פסק כדצרי הנוקיל צירושלמי וכן נוכח צריף צפי' נוי שחמו.
והר"מ ז"ל הק' עליו דלמה כי שנוכח כן צריף הא גוי עוכה הוא
קס גם הק' קושי' אחרוני על העור ותי' דשאני נוי שנשתתק דהשתא
נעיד ע"ז ואפי' שנועיד צכתז אקילו צ"י רצון חבל כשנלחו כתוז
בשטר ח"ס פי' ונת לא ידענו קזה שכ' צתורת עדות כי ואפשר שנועשה
הוא כיון קלל ידענו שכ' צתורת עדות [והוא כעין ת"י צ"ס] ותי'
א"כ חיד' כי ה"ה סכן נוכח צריף צפי' נוי שחמו נעדיצא הך הא
שאני

שאני ושאני כדפרי' וי"ל דע"כ הריף לא ק"ל האי חילוק דא"כ כשהציא
הך דירושלמי אונאי לא פסק הלכה כנאן א"ו סמוך ע"ש צמי שחמו
וק"ל אין חילוק. ורשב"א ז"ל כי דנדצרי הרונצ"ס שכ' ונודע שזה
כתז ישראל נצואר דס"ל דדוקא בשנתקיים חותו כתז חבל אין עדים
נוליי' לקיינוו אין נשיאין והוא ז"ל פסק דנשיאין. ור"ה ז"ל כי דאפשר
דכוונת הרונצ"ס הוא לנועוטי חס הי' כתז עכו"ם והטעם לפי שלא
היכשר עכו"ם חלל צנוקל"ת חבל א"ל שיתקיים סיכירו נוי הוא שכתז
שא"כ הי' אונר והוא שיתקיים או שנודע נוי כהצו. ומהר"מ ז"ל פסק
לדריך קיום וניהו קיום דכ"א ונהלי וכן נצואר צה"ה. ור"ה ז"ל
פסק ג"כ לדריך קיום וניהו חס צא כתז ונורחקים ואינו נוקים ונקיל
צנוקים עיגין. וב"י ז"ל צצ"ה תונה על ה"ה צנו"ש דגוי צנוקל"ת צכתז
ל"ו שאם כתזו צדך וקל"ת לונה יגרע. ובית מאיר ז"ל כי דהיה
הולרך לחדש דצר זה דהוא כ"כ לדעת הסוכרי דהרונצ"ס ק"ל כהריצ"ס
דא"ל צנוקל"ת קישור דצרים ולכן הי' ק' לו כאן על הרונצ"ס לונה כי
ונודע שהוא כתז ישראל והולרך לחדש דצר זה דעי"פ כתז ל"ו וקל"ת
חבל לריצה צי שהוליאו נלשון הרונצ"ס לדריך דוקא ק"ד אין הכרה
לדין זה דהא כאן חיירי שה"י צלל קישור דצרים רק שה"י כתוז ונת
ח"ס פלוני ולכן נוכרח להקפיד שיהא כתז ישראל ונודה שאם הי'
כתוז צק"ד שפיר ונחי' ויולא לנו וזה חס יש לאשה כתז עכו"ם וקל"ת
עם ק"ד וגם כותי הנועיד צע"פ צלל סאלה וצלל ק"ד שרי' היא ונחי'.
ובע"ז כי דהאי דצעי' סיד' שהוא כתז ישראל כותז כן או דא"ל דצודאי
דאיכא לניחש חולי ע"י סאלה דישאל כותז כן או דא"ל דצודאי
להגיד לשם עדות ונחיון דאל"כ נה' לו עם הישראל חבל הכותז
לעכו"ם אחר צנוקל"ת כגון שצא לתצוע חוצו ונן עזרון פלוני שנות
לונה לא יועיל. ור"ה ז"ל כי צסס א"ז חס יודע שישראל כי השטר
אפי' כתז צכתז גויס ונשיאין אשה ע"ז. עוד כי חס ראוין טבע צנושאל"ס
ואשתו רחוקה היינו צנולכות אחרת וילא קול צנוקונה שבעלה טבע
ח"כ כי צחור אי' להצירו דרך שנועו' או דרך התאוונ' על ראוין
הלזה שנות והזכיר עליו צכתזי' וניתה' וטביעה לא הזכיר אין נותירין
אשתו דחיישי' דהא דבי' על ראוין שנות זהו נחונת הטביעה כונו שילח
הקול כצר ובעצור שלא שנוע ונעלייתו ונן הניס ואין ידוע אנה הוא
צא החזיק אותו צודאי ונת. ור"ה ז"ל נדייק ונתה"ד חס וילא קול על
אי' שנות ואח"כ כי אי' שנות אפי' שאותו קול לא הי' צירור ונתרתה.
ור"מ ז"ל כי דנצואר צתה"ד דלאו דוקא דבי' כך חלל אפי' חס הגיד
צצ"פ אנרי' שנות שנוע שנוע צנושאל"ס. וב"י ז"ל צתאי הציא צסס
רב אי' ה"ה חס ילא קול שנהרג פי' ואחר אנרי' שנהרג אנרי' שנות שנוע קול
שנהרג והוא לא ראה שנהרג והוא ז"ל חולק ע"ז ד"ל דוקא כשנוע צנושאל"ס
דצ"פ רוב הוא ונת או חיישי' דזה קונך על הרוב לכן אנרי' שנות חבל חס
ילא קול שנהרג פי' ואי' אנרי' שנות לא אנרי' קונך על הקול שילא.
וב"ש ז"ל קקלי'א כי ד"ל דשס צתאי' לא ילא הקול שנהרג חלל אנרי'
לח

ודברי הגוי אינם חשובת שאלה אלא כנוסקים ואומר שפיר קצבית
 דבאונת ונה. וחו' טוב ז"ל כי דאפשר לחלק בזה דהכל הלוי זלשון
 הגוי אם הוא כנוודיע דבר חדש לא הוי נוסלית ואם הוא כנוסקים
 הוי נוסלית אונס הראי של הרמיא נפונדק' יס לרמות דשיה דהוכיח
 קיפה על תחילתה דלכן זכתה נוסס שרלחה לומר וקצרתיו. וב' הע"נ
 זקס הריצ"ש דל"ד זכ"י דהיה אכחה. עוד ב' הע"נ אפי' אם לא
 זיאר הגוי דבריו תחלה שנת פי ולא אומר חזל על י'ודי פי ונא
 ישראל ושאלו ונה ענין ה' לו אע"ג דעיקר הודעת הויתתה ה' בשאלה
 הוי נוסלית אף דנתחלה לא ה' עדותו נוספיק וכמו בפונדק' וב"כ
 ונהר"ל ק"י ס"ו דאפי' התחלה כל דהוא קגי והציא ראי' ונחשי'
 רוצ"ס שהציא הצ"י צעודל דראובן שה' נושא ונתן זכפר' הקמוכי
 לעכו. וב' ב"ש צקקנו"ג עונ"ש הרנו"א אכל שאלו אותו תחלה היה
 חצרכו כו' דנוצאר ונהפוקק' דאפי' לא הכיחו את חצרו חולה ונ"ו כל
 ששאלו היה לא הוי נוסלית. ואחרונ' ז"ל הק' דאין מוכיח כן תריף
 דלונא ש"ה שה' עוד הוכחה נוקלו ותרנוילו. ומהר"ה ז"ל ה' דע"כ
 ס"ל להריף דלא עדיפ' זכאי נוסאר נוסלית ואפי' ה' נוכידין נוקלו
 ותרנוילו דתיש"י לשאלה. ונמ"י ז"ל כי זקס הנפורשים דכי היכי
 דכל שהתחיל לומר צנוקלית אע"פ ששאלוהו לצקוף והגיד ע"פ שאלתם
 כאונן כן כאומר דכל שאומר לו היה פי שהלך עונך או שהנחנו כאן
 ונה שישב להם נוכחן ואילך אינו נדון כנוקלית וכן הלכתא. וב"י ז"ל
 זיאר כוונתם שאע"פ שאח"כ אומר הגוי חזל עליו כונה ה' נאה או
 גבור וכיציא שהם נוסלית כיון ששאלוהו עליו ונתחלה אינו נדון כנוקלית.
 ומהרמ"ל ז"ל תשו' ק' הק' על ת' הגוי' אר"כ פונדק' עוי"כ ה' ו
 נוסלית ה' כו' דהא הקושיא הוא אליבא דרבנן דאמרו ולא תהא
 כהנת ישראלית כפונדק' זו גרוע דנאי גריעות' דפונדק' וע"כ לרבנן
 לא איירי צנוקלית וא"כ ונה עשיז אח"כ פונדק' עוי"כ ה' ונוקלית ה'.
 ולכאורה י' לפרש דהגוי' תרתי צעי נאי גריעות' דפונדק' לדברי
 חכמים ונה הסיז להם ר"ע לכשתה" כפונדק' נאונת דנושנע שה" לה
 ד' עילוי ונה יוטר נוכהנת ור"כ על הני תרתי נילי השיז לדברי
 חכמים ה' גריעות' דפונדק' שה' עוי"כ ולר"ע עדיפ' ליה פונדק'
 נופני שה' נוסלית וכן הוא קלת זתשו' זכיונין זאז אף ונחוס' נוסנע
 סכל דברי ר"כ קאי אדברי חכמים ולכך הק' ונה נייתי רבנן ראי' ו
 נופונדק' שה' נוסלית ואפי' לפי דברי התשו' זכיונין זאז עכ"ל דהא
 כיון דחזי' זכ"י לא נוקרי נוסלית ונוש דאל"כ לונה אלטרין ל"י לר"ע
 צונתני' להשיז לחכמים הפונדק' הוליה כו' ה' לו להשיז להם צקילור
 הפונדק' נוסלית ה' וכמו שנפרש בגוי' כיון דחזי' זכ"י אע"כ הא כיון
 דחזי' זכ"י לא הוי נוסלית ונוש כ"א צלירוף הוכחות שהוליה להם
 נוקלו ותרנוילו וכל הלו י' ללמוד דהיכי דיש כאן נוסלית קלת אפי'
 אינו נוסלית ונוש י' ללרף שאר הוכחות וראיות על ניתתו כדי
 להחיר את אשמו.

תוס' ד"ה פונדק' עוי"כ ה' ונוקלית וא"ת נאי נייתי רבנן ראי' ו
 נפונדק' דהא נוסלית ה' וי"ל דלא ה' נונש נוסלית דנה
 שהוליה נוקלו ותרנוילו זה ה' יכולה לעשות כן לעדות ור"ע אומר
 להם כי אין זה ראי' דודאי אין לך נוסלית גדול ונה כיון דחזי' זכאי
 כן נוסנע קלת זכיושלנוי דקאומר עשו אותה כנוקלית נוסנע קלת ה'
 נונש נוסלית אלא שנוציאין ראי' דלא גרעה נע"א. ומהר"מ ז"ל זחי'
 הקציר ניש' התוס' וי"ל כו' ה' יכולה לעשות כן לעדות דכוונתו דנה
 שהוליה נוקלו ותרנוילו יכול להיות שעשה כן שיהא עדות שנת וא"כ
 לא נוקרי זה נוסלית אלא עדות נוקרי ואפי' נאונת ולזה הציאו רבנן
 ראי' שפיר ונה סכ"ס שתהא אשה חשובה כאונת להעיד ור"ע אומר
 להם כי אין זה ראי' דודאי אין לך נוסלית גדול ונה. עוד כ' צנו"ש
 התוס' וכן נוסנע קלת ונהירושלמי כו' דר"ל דנושם נוסנע נוי דהא
 דהוליה להם נוקלו כו' לא הוי נוסלית ונוש אלא הוי ראי' לחונת
 דצריה ונאונת דלא גרע נע"א. אלא שהק' אלשון התוס' דאי קאי
 אדברי רבנן שהציאו ראי' לר"ע לא סייך לומר דלא גרע נע"א שהרי
 אדרבה רלוס ה' להציא ראי' שהאשה הנויחסת לא גרעה נפונדק'
 ואפשר שטעות הוא צקפריס וכן לריך להיות ולא ה' נונש נוסלית אלא
 דלא גרע נע"א. והצ"צ ז"ל ס"י נ"צ הק' על ת' התוס' דהא ע"כ
 קוש' התוס' ה' דנה נייתי רבנן ראי' נפונדק' דהא ע"כ רבנן נוי
 ידעי דעוי"כ ה' דאל"כ ונה גריעות' וע"כ דנושעם נוסלית נאונת
 דאי זתורת עדות הא אין עכ"ס נאונן לעדות וא"כ קש"י נאי נייתי
 רבנן ראי' נפונדק' דש"ה דלא האוניוה זתורת עדות אלא נוכה נוסלית
 אכל אשה ישראלית דנוכוונת להעיד וני"ל דנאונת וא"כ ונה נותרלי'ם
 דלא ה' נונש נוסלית כו' אלא שנוציא'ם ראי' דלא גרע נע"א דהא
 גרע נע"א שהרי אין עוי"כ נאונן זתורת עדות אלא צנוקלית וכשאין
 נוסלית ^לאז ל"ע עדותו ות' דל"ל דהכי פי' הסוגי' להתוס' דהאונת
 הוא דגם רבנן היו יודעין דפונדק' עוי"כ ה' דאל"כ ונה גרועת' וגם
 היו יודעין שה' זוכה ושהוליה להם אח"כ נוקלו ותרנוילו ולכך לא
 הולך ר"ע לומר צפי' צונתני' לרבנן שה' זוכה נופני סגס רבנן היו
 יודעי' את זה והא דהזכיר שהוליה נוקלו ותרנוילו והלא גם את זה
 רבנן היו יודעי' יבואר לקונן שזה ה' עיקר הוכחה של ר"ע אכל זאונת
 גם לרבנן ה' ידוע אלא אפי' לא הוה נוסנע להו לרבנן שיהא
 נקדחת הפונדק' נוסלית צקציל שה' זוכה כיון דלא אצרה צפיה כלום
 עניתת חצירס אלא עד אחר ששאלו היה חצרכו אז אצרה להם ונת
 כו' א"כ לא הוי נוסלית אע"ג שה' זוכה אין זה הורחה שה' זוכה
 על ניתת חצירס דלונא על נער אחר ה' זוכה ונה שהוליה להם
 אח"כ נוקלו ותרנוילו ה' יכולה לעשות כן לעדות כמו שפי' התוס'
 זהדיא וא"כ אין כאן נוסלית וקש"י להו לרבנן לונה הינונה לפונדק'
 אע"כ שהינונה לפונדק' זתורת עדות אע"ג דאין עוי"כ נאונן זתורת
 עדות ע"ע ס"ה דאיכא הוכחה עוצל שאין הפונדק' נתכוונת לא להעיד
 ולא

ולא להתיך שהרי"י זוכה ונתחלה וגם הולידה להם אח"כ ונקלו ותרנו ודאי קטעא קאנורה דנהי שהולידה ונקלו והתנוולו לא לעדות נכתובות אלא לקוטרא דנולחא כיון שכל ז' חיי' זוכה וזכה"ג דאיכא הוכחה לחין העוב' ונתכוין להעיד ולא להתיך ונהנה הגדול אע"ג דאיכא נקל"ת וכיון דהכי הוא ספקא עייתי רבנן ראי' דאשה ישראלי' לעלנא ונהינפח ולא גרוע ונפ"א שהרי כחן הינוחה לפוסדק' עוב' ש'אנורה ונה אע"ג דלא הי' נקל"ת שהק' לא אנוכה צפיה כלום אע"כ צהורת עדות הינונה ע"י הוכחה שלא הי' נכתובות להעיד ולא להתיך ור' ע"י"ל לכשתהא כפוסדק' כאנונת כלומר לא האנוכה לפוסדק' צהורת עדות א"כ נקטנא גם הצביה הי' על הננה ונקלו ותרנו ושהולידה הוא הוכחה על הצביה שלא על רעו אחר הי' זוכה אלא על הננה ופאלו נדרצת צפיה ולכך לא הזכיר ר"ע צדצהו ודק ענין נקלו ותרנו ושה הוכחה הוא שעשתה כן לעגונה נפש ואלו הי' נכתובות להעיד ולא הי' ל"ל ונה ולא להוליד ונקלו ותרנו אע"כ שלעגונה נפש יעשה כן שהי' ונלעברי על וניתהו וא"כ הוכחה שגם הצביה הי' על וניתהו ואין לך נקל"ת גדול ונה (עיי"ש ונה שהעיר על תשו' ג'ה"ע"ל)

תושלב"ע

ברוך ה' שזיכנו לברך על המוגמר בחס' משנה התלמוד בין יעזור לי גם בשאר חיבורי מתוך הרחבה

אשל אברהם לקוטי דיינים

כ' בש"ע אה"ע ק"י י"ז קע"י ל"ג וקע"י"י דבש"א שאנר' רחיתו סנה זנולחנה ל"ל קצרתיו ורנ"ח ל"ל צקע"י"י ז"י הצי"ל פלוה"ק צע"כ הוקל"ת חס' לר"ך שיאנר קצרתיו דהח"מ וב"ש הע"ל רחמי' ושואל ומשיב ז"ל תשו' קפ"ד ח"א כ"י דחז"י נסתפק ב"ש ח'אנר ונה על ונרתו ואחד אונר ונה זנולחנה אי שייך בזה לגור' דה"א ויכח"ש זח"ז עכ"פ שניהם ונעידים סנה והנשא ח"ד כיון דזה שאנר זנולחנה ח"י דחיי"ש זדדנוי א"כ אנוילא סוז לא נתקם דהא שאנר ונה על ונרתו אסתכח ונה שאנר ונה זנולחנה וח"כ סוז נתכחשו סניהם והוא ז"ל הניח זל"ע עיי"ש"ה והלחפה ובכסף ז"ל כ"י דתשו' אה"ע צנידן שאלה שזא לפתיו דכנו דלפי ת"י ה"ה (הנשא נקנה התלמוד נ"צ) זנעיד ככרי על ישראל סנה היכי דנחביה סנו ח"ל קצרתיו ואחרת' ז"ל הציאו אותו להקל ה"ה צ"ד שנועיד ישראל ונחביה סנו ויכניו דעולה לשם חז"י א"ל קצרתיו לחין לחוש לצדדנוי אלא הוכח' ללא הזכיר סנו לפי דברי ה"ה ואל הסיצנו שדברי ה"ה אלו הם ציצפה ולא צים או זנולחנה דאז אפי' זנזכיר סנו זע"י קצרתיו דהא ודאי ליתא דהרי כך הוא עכ"ס ונקל"ת ציצפה כנו ע"א ישראל דים ונולחנה דצהרווייהו חיי"ש לצדדנוי והלר"ך לונר וקצרתיו ואלרצה ישראל עד"ף

טפי דציצפה שלא זנולחנה ל"צ וקצרתיו אפי' שלא הזכיר סנו וכן לת"י הר"ן זתשו' דהיכא דזכירו ל"צ קצרתיו ה"ל הוי זכירו כיון שהיו צ' צקפיה אחד וכל שהולכים בדרך וזכירין זח"ז (עיי"ש הרמיה שהצי"א) וכן הוא לת"י הריצ"א דהיכא דנועיל נפשי' לאכרחי ל"צ קצרתיו וה"כ הי' כן והגם דלת"י הרי" קג"ס דנחלק צין כשהעב"ס זנולח צעת ההריגה או הנויתה זע"י שיאנר קצרתיו דחיי"ש לצדדנוי וא"כ הי' צ"ד הי' זנולח צעת הנויתה ונ"ו י"ס להקל ונעטס ס"ס דלנוח ל"פ הרי" קג"ס עם ה"ה וכנ"ש הרי' זללחל ואח"ל דפליג דלנוח הלכה כה"ה והר"ן והריצ"ש דכל שהזכיר סנו וזכירו ל"צ וקצרתיו (עיי"ש ע"ד) ושואל ומשיב ח"א תשו' קס"א כ' זנרון שאלה שהעיד ע"א זעל זנולחנה וסנו ר' אצרהם ונחלקקניטין שהי' זנולחנה זעל אקקיא זענולח ויהי' סס א"ס וסנו ר'אונר ואנר לו שהא זליצ' וסיס לו אשה זקארקיק וכאשר סז ונ זנולחנה ראה שר'אונר סוכז צין החרוג'ס וכריסו הי' נקרע והי' נאכח והעד לא אונר סס חז"י או נשפתחו וגם העיד ר' דוד שהי' ג"כ נאכסי זנולחנה שכשהי' צחוק לזא הנולך זעיר קר'אנין הי' סס ענונו אחד וסנו ר'אונר שאפער זעיר ליצרכיז ואסתו ענוו סס ואח"כ זא הסקודה להרחיק נשס לספר תורגומה ועזז את אסתו זקאסק והלכנו יחד לקפר תורגומה וקודם ר"ה תרנ"ז נשארתי זעיר אלכסנד פאליא והעס חוכיס ע"פ השדה לזר על ע"ה קארס אחת נערי תורגומה ויהי' זליל ס"ק ח"מ סוכות שנעטו זעיר הכ"ל קול תרועת זנולחנה ולנוחר ציוס ס"ק סזו העס ונן הנוחנה זכאו אכסי חיל ונן זנולחנה יהודים וערלים וסנועתי נקספריס ונעכ"ס ונקל"ת זלי שאלה כלל נקספר החרוג'ס זנולחנה וזתוכס גם ר'אונר שאפער ולא הי' זנולחנה זו רק ר'אונר שאפער הלז והזכירו אותו היצ"י כי זהו ר'אונר שאפער ושהי' נוונה נהרג ע"י כלי נשחית גדול הנקרא קאדעניס והכלי נשחית הכ"ל קרעה את גופו לקרעיס והזכירו אותו היצ"י וכן סנוע ונייודים ונהס יהודים שראו אותו נוונה ונה זסונו ונהזנולחנה והעלה כי אף אס נינח דליצ' וליצרכיז אחת הוא ונ"ו י"ס לחוש לצדדנוי ונ"ס ונעלתו דדעת ונהריצ"ל ונצ"י"י דאף זשכיס פקוליס ל"ס זדדנוי הנה כחן י"ס ריעותא גדולה שהרי העד ל"צ אונר שראה אותו נוונה צתיך החרוג' והי' עוד חי קלת וא"כ ונוילא גם אוחן שראו סנוונה צתיך הרוג' ונקטנא זללו אותו כן ולא נשנושו ולא קצרו אותו ופקיטא סככה"ג שאחד נעיד שהי' חי קלת סיס לחוש לאחרים שהעידו זדדנוי (עיי"ש ע"ד) וגם ונ"ס זשס הערלים הנה כפי הנראה שהעידו שהזכירו זע"ע גרידא זה ודאי לא ונחבי' סנו ח"ל קצרתיו ואחרת' ז"ל ס"ק ק"מ ובתשו' רפ"ג כ' זנרון שאלה שהעיד ר"ס סניין ושאל ונערל שהי' זנולחנה ונה נעשה זנולחנה וסיפר כונה דצריס ושאל ונונו חס הי' גם יהודים זנולחנה והסיצ סענוד כונה דצריס ושאל וסנו הירש שהי' אלל גר'אקספעלד ונפה וגם העיד ר"י זר"י שהי' זווארנה וסיפרו היהודים נשס ונלרותיהם וגם שהא"ס הערס שהי' אלל זענבל הערל'אק

הערלאלק בשענושיצ נהרג זנלחונה ואינו זכר אס יחיד לו רצים אונרו
כן וגם גוי ששנו אטווערקיל סיפר שנהרג גם העיד ר' בעריש כ"ז
שהלכו ונקאונארין לנאשטיטע וסס הי' זנלחונה והנך ענוו יחודי וסנוו הירש
צירקייטעהאל וז"ל שהי' כאלון זכפר שענושווא חלל ר' זנענדל הערלאלק
ויס לו שס אשה וילד אחד של חיי חדשים ואח"כ נוולטו ען זנלחונה
וכאשר התאקפו זננוחנה לא הי' חסר רק הירש צירקייטעהאל ושאלנו
ערלים ואונר שפפל זנלחונה שהדור הראשון פגע זנלחו והאחר זננוחנה
ז"ל ונצו וכשאר ונה בן העידו כנה וכנה ערלים שהיו ענוו חין
גליד והעלה לבהיי הגס שבעדות ר"ם שטיין חסר שס אציו וסס עירו
ביון שאונרו שזה הירש שהי' חלל גראקספעלד נופה הנה נודע בזה
שאנו ונקשים הווא חלל גראקספעלד צורחי לא הי' רק אוחו הירש
ויוכלו לחקור זאה ויודע שס אציו וסס עירו ואף שהי' צורך שאלה
הנה ס"ש הציא זקקע"ג זשס ונהרנ"ל ס"י ק"ל על עיר שהי' צנוור
ושאל אחד ואונר שאיט אחד ונת הי' נקל"ת ונק"ע ציאר הטעס ביון
שלא שאל אוחו על סוס ארס אס הווא הי' לו ונה ובאן ג"כ אף ששאל
על כנה יחודים ונדאצרינוול ביון דשאל זכללות ולא פרע אוחו יחודי
וצורך קשור דברים נקרא עדין נקל"ת וחי נשוס דל"ל קצרתיו הנה
זנה שהעידו ערלים שהדור הראשון פגע זנלחו והאחר זננוחנה הי'
כקצרתיו דקדור שיו"ל ונעבר לעבר זנה ודחי ינות ואף שהי' צורך
שאלה כ"ל דשס דשאלו זס לזה בהלאגיר חיה הצרנו ולא נפקד ונהס
איט זולת אחד ושאלו לערלים וערלים השיצו סנות ע"י הכדור זה לא
נקרא שאלה כי אז לא נשאל צורך התרה לעגונה רק כנוקסרים זה
לזה הענין וזנלחונה ופיטיטא שכ"ג ל"ח כלל לשקרי גם בעדות
שהעיד ר' בעריש כ"ז צנו"ש ששנו הירש צירקייטעהאל שהי' חלל ר"נו
הערלאלק בשענושיצ והי' לו אשה וילד ונח"י חדשים הנה זה צורחי הווא
יותר נשס אציו ועירו ומהריב"ל ז"ל זתשו פסק והוצח זכ"עו זק"ע
דצנד נופי עד אל"ל קצרתיו דחלי' סהראשון אונר קצרתיו והציא
ראי' ונו"ש הרנוצ"ס דהגס דזנועיר ע"א לריך לצרר דצריו חלל זנועיר
עד נופי עד ח"ל וה"כ הכא ומהרי"ש ז"ל זתשו חולק עליו כי בכמו
שהעד הראשון אס הי' זא לפינוי לא קגי זלא אונר קצרתיו הי' עד
השני הציא ונחונתו ל"עו אס לא אונר סהראשון אונר לו קצרתיו אך
זק"ע קע"י ונ"ח כ"י שאין להקל רק צדאיכא הרתי לטיבותא א' דלשו
עד נופי עד ב' שהעד האחד הי' עכו"ס ונקל"ת לפי שכ"י הג"ע דבעכו"ס
ונקל"ת ל"ח דאונר צדדנוי חלל צדדח לטיבותא חין להחיר ומהרי"ש
ז"ל ח"ג אה"ע ס"י ונ"ע כי צדדון שאלה זעגונה שהלך זעלה ללצא
זנלחונה ועד היום לא יודע זכרו וכששאלה נוקרי הלצא זא השונה
זח"י שני שרים שנהרג חלל נוקדן ציוס פ' ואח"ז סנית ונעיר זנוולכה
פ"צ ג"כ חלל שלא יודע להס יוס הריגחו ועיקר החשק נשוס שהועד
זנלחונה

זנלחונה דנעי' קצרתיו והציא השואל הנהריצ"ל דצנד נופי עד חלי'
סהראשון אונר קצרתיו והוא ז"ל הוכיח שאחריו זתשו חולקין עליו
וסהר"ש ז"ל כ' דאין ללרף דצרי ונהריצ"ל רק לספק יע"י"ש הנופורשים
שהציא) אך יען שע"פ חוק הנהוג צין העכו"ס זזה"ז סזכל זנלחונה
אס רק חין צורמים כל הלצא לנוקס אחר כותמים חופש זה לזה לשעות
קלונות לקצור הנהרג' וזא יולא' פקודי החיל ועושין רשינה וני הס
הנהרגים א"כ עדות זו אינו צגדר עד זנלחונה לחוש לצדדנוי ונפחד
זנלחונה כי לא הי' סוס פחד ונזכיר' חת כ"א וקוצר' הנהרג' ח"כ"י"ל
דזכה"ג חלל קצרתיו וגם נקסנווא הוי כאלו אונר קצרתיו ואח"ל
לחוש שנוא כל החיל צרה ולא זאו הנהרגים לידי קצורה סוב י"ל
דהוי ס"ק דיק ללרף לזה דצרי ונהריצ"ל וקיינתו חלל כ"ל דע"פ רוב
אינו בן ואין לחוש זזה למויעוט לענין חשק צדדנוי שהווא רק דרצון
ועכ"פ יס לסנווד זכה"ג על דעת ונהריצ"ל הנ"ל ובתשו' ש"ג כ"י ע"ד
העגונה סנלקח זעלה לזנלחונת ילפאן ושלחה לו נועות הי' ר' כספ
ואחר זנון רצ זא ונחארצין ונאורר זנונשלה לנאגיסטרדעט על סך ק'
ר"כ לנוקר ליורשיו וסס נאונר שזעלה נהרג צנוור של פארטו ארטור
וכן זא נשס נוכחז להאשה ופנתה לשר זנלחונה והסיצ סנחלה על
האילטיונכא ושלחוחו לצית החולים ונון הלשכה נופ"צ השיצו לה שזעלה
נות זשפיטאל יוס 21 נאווי 904 לנוקסרס וזה השיצו על שאלתה
להחירה לינשא וחזר וכי השואל להזנלחנה הראשית לפט"צ אס יס
להס ידיעה ונחאיס הנ"ל ונה נעשה ענוו צצית החולים והסיצ סנות
זשפיטאל 22 נאווי סנה הנ"ל ואח"ז השיגה סך קלוצ לשנה כפי
החק לכל אשה סנה זעלה זנלחונה וכן כותמים לה כל סנה והעלה
כנה לרדים להקל א' כדעת השואל זעלנוו דנוכתז הראשון הי' נקל"ת
אף שהי' כתז עכו"ס כיון שהי' זקשור דצרים והוא ז"ל הראה נוקס
לתשו עטרת לצי ס"י כ"צ דהיכי דהנוכתז הי' ללורך חיוה דצר וזכיון
סנחכוין לאיז' דצר לכ"ע ונהני גם כתז עכו"ס ב' ונ"ש השואל דהוי
זנלחונה ול"ל קצרתיו הנה כ' זח"צ השוי כ"א דהיכי סנופקיד ונוון
לא שדי זוזא זכדי וצורחי דקדק היטצ זתשו קס"ח ציאר דזכה"ג
שאס לא ידקדקו הערכאות היטצ ויילאו ונוון ויתצבר סקדס יחייצו
הס להחזיר פשוט שדקדקו היטצ וה"כ זזה ג' דהא נודע דעת ונהריצ"ל
דעד נופי עד ונהני אפי' זלא אונר קצרתיו ונ"ע העלה זתשו' ויס
חיים ס"י י"ז להקל צבי לטיבותא עד נופי עד ונראשון הי' עכו"ס ונקל"ת
וה"כ הכותז הי' רק עד נופי עד ונראשון שראה וניתתו הי' ונחיל
הלצא ונקל"ת שהווא ראה וניתתו ד' שהי' צנוור פארטו ארטור לא שייך
כלל דין ע"א זנלחונה דזשלנוא זנלחוני שע"פ הסדה יס לחוש לצדדנוי
שנשאר חי וצרה לנוקס אחר חלל זכ"ד הרי הי' כולם צנוור צחוק
החונה של הנוצ'ר הנורא ולא הי' נוקס לזכרו ואס הי' נשאר חי
הרי הי' נודע לזנוונים ע"ז. וצדצר הסחירה שזכתז חי נכתז סנות
יוס

פכיו וגילה פניו ורחמו והכיר בו כי הוא זאב נכסר הכיל ועוד ע"כ
 אחד חנוך ח"ך שהע"כ הראשון הכיל קראו לראות את זאב חזירם
 ונה ובתוך כך נעשה רעש לנוק וזרחו אזל שנע ונענו שראו נעיניו
 ונה וחולי ע"י הרעש לא נכתב בפנקס ההר"גים ואז"ל של ר' זאב כי להשרים
 להצבא והשי"ב כי אין להם ידיעה ושר אחד השי"ב שנפלע בהנחמה
 ואח"כ כי חזיו סכית להשרים הגזותים וזל נההאכקיי נאעשעלניק שזאב בנו
 כהרג ולוח השואל להאשה ליסע לשם ולקבל כתב והגיהה כתב שנראה
 שנהרג ולא נכתב לשון צדור וחזרה ונסעה והשואל נתן וכתב להרג
 ר"ח פוסק ושלח שם ח"ט אחד לראות בההאכקיי קאללריען וראה
 בעיניו צמני פנקסאות שנכתב שם שנהרג ציוס ע"י וואלקי גרינבערג
 וואסקאוויטן צונלחונה רוקיח ויאפאן וחתם ע"ז הקאנאכריער. והעלה
 להקל דצטו"ת זכרון כהונה העלה לצרר דגני נוסאל"ס וכדומה ונהי נקל"ת
 כזה שהוא ע"י שאלה כיון שלא ידע שנוגע לר"ח ח"כ לפנ"ש השואל
 בעלמו דצנ"ד ח"כ כונה חונדנות והוכחות שונת ח"כ כבר י"ל
 נחזקת ח"ח ונה"ה ודני לוסאל"ס ח"כ שפיר ונהי עדות העכ"ס ע"י
 שאלה והראה נוקוס לנ"ש התה"ד הוצא צדו"ח קע"י ע"ו. ובפרט
 צנ"ד הרי כי לחזיו ולצ"צ נוקודם שלא ע"י שאלה שנהרג חזירו
 היהודי זאב (יתר נ"ש יוצא לקטון) ונ"ש השואל דצנ"ד דהוי כנלחונה הרי
 לא קגי צאוור ונה אח"כ חנוך קצרתיו והעלה ללדד זה ללדד דיעות
 הנוקלים. הנה צתשו רפד"ס ח"ע ק"י קס"ה העלה דהיכי דהצב"ס
 ה' נוכירו וקראו צשונו שלדעת ה"ה ותשו"ה ר"ן דנעלמא ח"ל קצרתיו
 ה"ה צונלחונה כאן הוא ועי"ש שצירר רכ"ו שיש חונדלם שלא חנוך
 צדדנוי אלל קצרתיו וה"י צנ"ד שסיפר שהראה חזירו ח"ך שח"ר זאב
 נוכח ונה. ונה שנתחלה כי בערפלות צלשון כנדומה יפה כי השואל
 שאין זה חשש כיון שהישראל ראה בפנקסאות שנכתב שנהרג חולין
 דבתחלה לא הסגיהו לעיין או שלא השיגו עוד ידיעה. כ"ב ש"ע קע"י
 ע"ו ח"ל ע"כ שהסיה לפ"ת תחלה ח"ע"ש ששאלו אותו ח"כ וצדקוהו
 עד שיפרט כל הנוארע ה"ז נאנון ונשיחין ע"ש. והמאמר טרדכי ז"ל
 השוי ל"ג כי צנידן שאלה שצח לפכיו ח"ל הגניע צמות צתלחא כ"י
 ואתח לקדונכה האשה נירליא נוסה"ק והגידה לפכיו צמו"ע הנצל
 נולחונה נענדל נפה אחי ר' חזרם חייט נפה צל לציני לשחות י"ש
 והתחיל צסיפור דצרים דיה נענפסען וואס זענען ניס געווען צ"ח
 דער נולחונה צאייגדן וועלין לענגער לענגען וואר חיים לייב דער נעניד
 (היינו מוכר קמח) איז כהרג געווען דער צ"ח אז נען האט זי"א געשקאכען
 כהרג געווארן ח"ך צ"ן געווען דער צ"ח אז נען האט זי"א געווארסען
 נען האט זי"א גענימען חו"ך ד"ח פליינעס אין האט זי"א ח"י געווען צ"ח
 אין ח"י גריב האט עיר נ"יין ח"רן חו"ך זי"א ח"י געווען זענען דוך
 יהודים ע"כ האט זי"א צעלמי נקצר געווען. והעלה עדות האשה נירלה
 צסם הצע"י נענדל כראה דהוי נקל"ת געור צסיפור דצרים וכלל
 שאלה

שאלה כ"ח אח"כ שאלה נענו ונה ה"י וכל שהתחיל צונקל"ת ח"ך
 בשואלין אותו אח"כ נוקרי נקל"ת וכל כה"ג אין לנו שוב לדקדק אחר
 נעשה הא"ש צע"י נענדל ח"ט ישר נעשיחו כיון דכל הפקול לעדות
 נה"ת כשרים להעיד צונקל"ת חזרה ד"ש נוקוס לוור דע"כ לא חנו"ר
 דכשתחיל נקל"ת ואח"כ נצדרין הדצרים ע"י שאלה חסוב נקל"ת רק
 היכא ש"ס צעדוהו בהתחלתו עי"ן הנוי"ה רק שאלו צאים לצרר הדצר
 כי"ד יודע ונה ענינו וכדומה צזה שפיר"י חנו"ר דעיקר עדות ה"י
 צונקל"ת ונה שהשי"ב אח"כ ע"ש השאלה אין צזה תורת עדות רק גילוי
 נולחא וכך נורה לשון הרי"ף ז"ל צינונה והרנוצ"ס ה"ד ש"ב עכ"ס שהס"ה
 לפ"ת תחלה ח"ע"ש ששאלוהו אותו ח"כ וצדקוהו עד שיפרט כל
 הנוארע הרי דעיקר העדות ה"י צלל שאלה וע"י השאלה סיפר הנוארע
 וע"י צמ"י סקכ"י ש"ב כותי שנקל"ת תחלה כלומר ח"ע"ש שהתחלה
 דצרו לא ה"י נוקסיק להחיר כח"י דפונדק' ח"פ"ה נוחירין ע"פ קוף
 דצרים כי התחלה נורה שגם הקוף חונת עי"ש הרי ש"ס בהתחלה
 עכ"ס גוף הענין וכאן צנ"ד הרי לא התחיל הצע"י נענדל לקסר
 כלל נענין נישת האנשים האלה רק לקסר נוחוקק הנולחונה וכן נצואר
 נהרצה שו"ת וע"י צמ"י נהרי"ע שלא החיר רק נעטעס דכיון דצבר
 חנוך צונקל"ת שכולם נחנקו צפסינה ודקדק הי"ט צעדוהו ככחור
 אח"כ ושאל ענין אח"ה יודע שמתנה של זו נחנק והוא השי"ב אין זה רק
 גילוי נולחא עי"ש וצ"י כ"ג. חנו"ס כראה דלא גרע ענין זה נונ"ש
 צשו"ת נ"צ ק"י ק"ה דכל שהתחיל לדצר נענין הגזילה חסוב כאלו
 העיד נעחלה גם על האנשים דהא צהא תליא וחדא נולחא הוא אלל
 שלא ע"י דצרו תחלה עד ששאלו אותו על האנשים ועדיף עפי נהך
 דפונדק' דח"ך דקא צכ"י נ"י"ו לא ניכר נזה ענין צכ"י דלנוח על דצר
 אחר שאירע היא נלערה עלמה והרי לא דיצרה כלום נענין זה ואפ"ה
 חנו"ר דנוקסנא דנולחא חסוב כאלו דצה צהדיא ננוי"ת ח"ט שחלה
 אז ק"ו חכא שהכרי חנו"ר נקל"ת צפ"י על ענין הגזילה וח"ע"ש שלא
 קי"ס שנהרגו עי"ש שהציה רחיה לזה וע"י צ"ש קקנו"צ וה"ה צזה כיון שאנו"ר
 שקשה עליהם הנולחונה עמוד ח"כ הו"ה התחלה לקסר נהרו"גים אשר היו
 שם רק שלא קי"ס הדצר עד ששאלה אותו האשה ונה נעשה שם ועוד
 כראה דגוף השאלה ששאלה האשה נענו לא נוקרי שאלה כ"כ דצבר כ"י
 חריצ"ס ק"י ע"ז דשאלה לא נוקרי רק כשואל' ח"ט ה"י ח"ט ונה
 וכונאר נודצרי ח"ן צתשו"ה או ח"ה ח"ט ח"ה וכאן הלל לא שאלה
 נענו רק לדעת ענין הנולחונה ונה ה"י שם והוא על ענין סיפר דצרים
 וא"כ עדיין נעחלתו ועד קוסו הו"ה נקל"ת לענין הנוי"ת (יעי"ש עוד).
 ור"שד"ם ז"ל כ"י על הש"ע הכ"ל אשר הוא נודצרי הרי"ף דהיינו דוקא
 ח"ט שאלו אח"כ צאוהו נענדל חזר חנו"ר לא נהי"ש ש"ס לחוש חולי
 צעת זהו רוח אחרת עמו וצנ"י להינו"ת. והמ"ב ז"ל הצי"א צסם
 ח"ר"ם וצ"י דאפי' אח"כ הוי נקל"ת וצ"ש ז"ל קקנו"ח הצי"א ובמ"ה צ
 קקכ"ח

המ"ב ז"ל הוצא בק"ע כ" כל היכי דחזי קיסטא דנולתא לנזירור
הדזרים אף זלל ערותו של ערבי הנועיד אז קנוכי על עדות
ערבי וליח לסקרא אע"ג דליכא נוסלית. והגב"י ז"ל ונה"ק השו"י ל"א
כ" דכבר עלה על דעתו קולא זו ויש להציא רחיה ע"ז ונו"ש זקנו"ק
ואם יש עכו"ם ונשונס צבית ישראל וישנו הצטר בקדרה ולא ידע"י
אם הדיחיה או לא כאלונוין זנוסל"ת וכ"ש אם יודע' צטי' יהודים והוצא
צ"ד ק"י ק"ט וצ"י ושאר אחרוני ז"ל הק' עליו מאי כ"ש אדרבה אם
יודעים ט"צ יהודים ווגרע גרע ולינו נוסל"ת ו"ל לפי הנוצח צ"ד
ק"י קפ"ז קע"י ה' שרופא נכרי כאלון אם אומר שרפואה זו כצר ריפאה
זנוקוס אחר אם יש רגלים לדבר שאשה זו אחר שנתעסקה ברפואה
זו פסק וקט שלה אז יש לקנווך על הרופא ונוותרת לנעלה נוולא
דרגלים לדבר ונהכי זוסחות דרצנן זלל נוסל"ת וא"כ ה"ה דס שולמו
ונהכי רגלים ש'ודעים צטי' ונהגי ישראל שרגלים לדבר שעשה
כונהג צני ציה ונהכי צלי נוסל"ת והשתא ונדכ' זלסון כ"ש כש'ודע'י
צטי' ישראל ש"נו דעדיפ' ל"י רגלים לדבר צלי נוסל"ת ונוסל"ת צלי
רגלים לדבר וא"כ צעדות אשה שצתירו חז"ל נוסל"ת צלי רגלים לדבר
ונכ"ש רגלים לדבר צלי נוסל"ת אצל חלילה לקנווך ע"ז אפי' לזירוק
צעלמוח כ"י לא עיין עדיין היטב ונולתא מדתא הוא לו וצקי וצ"י כ'
שהוא עלמו קנוך ע"ז ולידק קצרה זו לכקיף וכי צה"ל הגם שגזרתי
שלא לקנווך על היתר זו לונעשה אך גם עתה איני קוונך ע"ז לחלוטין
רק לזרק ליקניף והח"ס ז"ל השו"י ונו"י דחה ראייתו עיי"ש והעלה דאין
לקנווך ע"ז כלל. והמבי"ט ז"ל צתשו ונו"י כ' דחה דצטי' צככרי נוסל"ת
היינו אם השקה עדיין היא צחוקת אשת איש דאורי"י אצל אם זלל
עדות הנכרי יש לנו עדות אחרת שעל ידה תנשא לכחלה ואם ניסת
לא תלה שאז לא רביע עלה כ"ל איקור דרצנן ונהכי עדות הנכרי
אפי' אינו נוסל"ת. והגינת ורדים ז"ל כלל ל"ג קע"י ו' הציא דצרי הנוצטי
וכי שהוא חידוש גדול ולא ראה צטאר פוסקים שיצברו כן ונו"ע קנוך ע"ז
צנידון שלו שתשו הנכרי הי' על שאלת ר' דוד ירמי ג"כ ש"ש להתיר
ונועס ק"ס דשנא יש לקנווך על קצרת הנוצטי. ועצי ארזים ז"ל
קק"ג כ' דלפנו"ש דע"י שאלה הי' ספק נוסל"ת והציא רחיה ונהא
דאנר צחולין ל"י צאיקור שנפל להוך היתר ליטענו"י קפילא ארנואה
וצ"י ק"י ל"ח כ' דדעת יש פוסקים דלאו דוקא קפילא שהוא אונן
וסייך ציה הטעם דלא ונרע אוננתו לסקר אלא נכרי צעלמוח כנוי
כאלון זנוסל"ת וע"כ שאנו אוננר' לנכרי שיטעום התצטי' ויאנר לנו
אם יורגש צו טעם האיקור ואפי"ה יש לו דין נוסל"ת הגם דהוא ע"י
שאלה אע"כ דק"ל להנך פוסקי דע"י שאלה הי' ספק נוסל"ת וק"ל
דטע"כ לאו דאורי"י נוס"ה נקטי' צקפיקו לקולא. אין אנו לריכין צנדון
זה לקצרת הנוצטי אלא צלל"ה יש להתיר אם ילאתה כצר ונחזקת
איקור א"ל דאורי"י דכיון דע"י שאלה הי' ספק נוסל"ת לכן נקטי'
צקפיקא לקולא כנוו צטעינות איקור שהוא כנוי ע"י שאלה. והפ"מ ז"ל

ח"ג ק"י צ"י כ' צעודא שהעידו עדים שצעלה נטצע צוטל"ק ושהו
עליו כדי שה"כ ואח"כ אונרו ג' כותים שלא צנוסל"ת שאלאו גוף אחר
ערום צשפת הנחר והגידו קינוי' ואונירת הכותים הי' זה שלא צפני
זה והאריך סם לצאר דנולד הקינוי' הי' ראו להתיר אף שאינם קינוי'
ונוצה' ונו צאיקור דרצנן יש לקנווך גם על קינוים אונלעים אך
דא עקתא צאשר שלא הגידו לפ"ת והציא סם ג"כ דצרי הנוצטי וכי
עליו אף שאין דצרי ונכרחים כאשר הנוצטי צעלמו סקפק צזה ונו"י
יש קנוך ונדצרי צ"ד כיון דאונרו זה שלא צפני זה כ"ל קינוי' הנ"ל
קנוי' עלייהו דנוסתמא קיסטא קאונרי דהא אונרי' צגיטין י"ל צההות
סערה שרקאה כו' זה שלא צפני זה דהוי כנוסל"ת וה"ל צנ"ד כיון
שהגידו זה שלא צפני זה הי' כנוסל"ת. ומהר"א ז"ל ק"י קק"ח הוצא צרנו"ח
קע"י ע"ז כ' דהא דלל ונקרי נוסל"ת צשאלו אותו תחלה היה מצרנו
ואנר להם פנות דוקא ששאלו אותו הכותי עלמו שאנר פונה אצל
שאלו כותי א' וכותי אחר ונעיד לפ"ת פנות אע"פ שהי' אלל הכותי
ששאלו ויקרי נוסל"ת וכ' ח"מ וט"ז ז"ל דכוונתו צנו"ש אע"פ שהי'
אלל הכותי ששאלו כו' היינו שהכותי הנועיד לפ"ת הי' אלל הכותי
ששאלו והגיד ששאלו ונונו היה מצרנו אפי"ה כל שלא פנוע הכותי
הנועיד נופי הייודי השואל היה מצרנו הי' נוסל"ת אצל אם פני כותים
או הצנה עונדים ציחד והייודי שואל לאחר ונהס איז פ' והפני נשיצ
נות ודאי לא הי' נוסל"ת כל שהוגיד פנוע נופי יודי שחוקר ודורס
אף שלא שאל אותו ונו"י ונקרי נופי צשאל. וב"י ז"ל צסס ונורו כ'
אם ישראל שאל לישראל ועכו"ם הי' צאותו ונענוד והסיצ סם הי' נוסל"ת.
וב"ש ז"ל כ' דלפ"ד ח"נו הנ"ל לריך לחלק צין אם שאל לעכו"ם אחד
ועכו"ם פני הי' צאותו ונענוד הי' כאלו שאל אותו אצל אם שאל ישראל
לישראל אע"ג העכו"ם הנשיצ הי' צאותו ונענוד לא הי' כאלו שאל
לאותו עכו"ם. ותה"ד ז"ל ק"י רליט' כ' דהא כששאלין את הגוי והוא
נושיצ לא הי' נוסל"ת היינו כששאלו אותו ישראל ונשוב דונרגיש שיס
להם נפקותא צדנר ונוסקר אצל אם שואל אותו גוי שלא צפני ישראל
והוא נופי צשיצ ספיר נוסל"ת. וב"י ז"ל כ' דונדצרי הר"ן צתשו אין
נראה כן. והר"מ ז"ל הציא תה"ד הנ"ל. והר"מ ז"ל קקל"צ כ' ענו"ש
שלא צפני ישראל כו' דנראה פשוט דכ"ש אם שאלו אותו צסס ישראל
אף שלא צפני ישראל דכל שהכותי יודע שיש תועלת לישראל צהגדתו
אין זה נוסל"ת וע"כ כ' הר"ן צתשו' אם השליח שאל לחשת הנונר
אין זה נוסל"ת ולפ"ז אין חולק הר"ן על תה"ד ולא כצ"י. וב"ש ז"ל
קקנו"ח כ' דלדקו דצרי צ"י דר"ן חולק עם תה"ד דא"ל כנו"ש. צחי"ו
דסס חיי"ש פנוא שאל צסס ישראל דכנר הוכיח דלא חיי"ש פוס
ששח כל שאינו ונוכרת וליכא רגלים לדבר ועפ"ז חנוס על הרנו"ח
שתופס להלכה דצרי תה"ד והוא עלמו כ' דנפלוגתא חז"ל לחוננר
ונו"י העלה דיש להקל דהא כנר כ' דכונה פוסקי ק"ל דאזל' לקולא
צפליגתא. וט"ז ז"ל כ' דנמנה דנצוחר צת"ה הוצא צרנו"ח דאם שואל

כלל שיאמר בדרונו לכן נראה היכי דכלל"ה ליכא חלל איסורי דרבנן
 כגון צידוע שטובע צונשאל"ם ושהו עליו כשת"כ וצ"ב צל גוי ואומר
 שרחה ונוכה ונה על שפת הים צלופן ט"ס כדי צוצריו להפירה חלל
 דנוסקתא לן חס היא ונסל"ת או דהוי ספיקי דדינא חס הוא ונסל"ת
 ים להקל וכה"ג כי הצ"ס סקנו"ט צסס הע"ז דאס יס ספק חס אומר
 העו"כ ונסל"ת או ע"י שאלה ויס אונדכי ונוכחות ים לנו לילך לקולא
 ואונרי"ה טה"י ונסל"ת ואפי' לקולא. והבנה"ג ז"ל כי דלרעת הריצ"ס ז"ל
 לאו דוקא צספק ונסל"ת חלל ה"ה צס"ס כווי חין ונשיחן חסתי. וב"י
 ז"ל כי דצעכו"ס ונסל"ת ופי' עו"כ ונסל"ת דעת הריצ"ס דל"נו וטה"ד
 כי דוהכי חפי"ה לא סגיד האיך שנוע אוחה שנועה ונהעכו"ס חצירו"ס
 צנסל"ת או צדרך התפארות וכו"ל וטה"ד צהשי' כווי ונקיל חך ונלריך
 סיגיד העכו"ס חסני שגס העכו"ס הראשון ה"י ונסל"ת שבי' וז"ל ועכו"ס
 ופי' עכו"ס שנוע הדברים כרא"ס ונוטין דכל שזוא חיונר ונסל"ת
 שנוע ופי' עכו"ס ח' ונסל"ת שפ' ונת ה"ה כאלה ופי' חטה. ורמ"א
 ז"ל צסעי' ע"ז הציא צ' דעות של תה"ד ור"ן. וב"ח ז"ל צהשי' ס' ק"ה
 כי על תה"ד וז"ל ולעני"ד דה"ט דל"ח דע"י שאלה סיפר דאס ע"י שאלה
 סיפר הגוי הראשון צודאי ה"י ג"כ הגוי חסני ונספר הדברים כהווייתו
 שה"י ונספר עם הגוי הראשון וה"י שאל על פ' היהודי והסיצ לו כו"כ
 ונדסיפר קתס שנוע כו"כ ונגוי הראשון ונסנוע ודאי דהסיפיר ה"י צלל
 שאלה כדרך הנוסקפריס ולפיכך חל"י לקולא. וב"ש סק"נו כי דהר"ן
 ות"ה כ"ח לטעמוי' חז"ל והוא דלכ"ע ליכא לניחא חלל דלנוח שאלו גוי
 זה וטה"ן לטעמוי' דאס שאל גוי לגוי לא הוי ונסל"ת ות"ה לטעמוי' דסיצר
 דצטאלת גוי לגוי לא נפיק ונוסל"ת ורמ"א ז"ל צסקל"ה כי דאפשר
 לומר דגם הר"ן ק"ל בהת"ד והא דבי' ופי' כותי ונסל"ת הוא לאפוקי שאס
 הכותי הראשון צודאי חינו ונסל"ת כגון שהכותי הראשון אומר להתפארות
 או ע"י שאלה של ישראל וכוונת הלשון כאלו אומר ופי' כותי שהוא
 ונקתנוס ונסל"ת כל שאל ידענו להיפך שאינו ונסל"ת. ורן מ"ב ז"ל הק'
 על הצ"ס וז"ל ודצרו תנונה דהא ונצואר צה"ה ק"י רל"ט דאף חת"ל
 דצטאל גוי לגוי לא הוי ונסל"ת חפ"ה ל"ח שנוח שאלו הגוי וכ"כ הי"ס
 פ"צ דיצנות ק"י י"ט דשאלה גוי לגוי וזיק וזינו לא טייס דלנוח ה"י
 ע"י שאלה ע"י"ס ועוד דהא הרנו"ח צסטי"ו כי י"א דאס שאלו כותי הוי
 ונסל"ת ולא הציא חולק צדצר ונסנוע ודאי דכן הוא דעת הרנו"ח כו"כ
 צ"ס צסקנו"ח ואפי"ה כי הרנו"ח כאן ד"ס ונחוני"ן. ח"ו לכאורה הרנו"ח
 הצין דהנחוני"ן כאן חושטין שנוח ה"י ע"י שאלת ישראל ולריך הצנה
 חנה ונלל הרנו"ח ונחוני"ן חלו דאף חס הצין הרנו"ח צדעת הר"ן
 וננהכ"י"ק טה"ס ונחוני"ן ונ"נו הא ח"כא לניונר דחינו לא חיישו חלל
 דלנוח שאלו גוי זה. ודכיכא שראיתי צהרא"ח צתשו" סכ' כווי דהר"ן
 ות"ה כ"ח לטעמוי' חז"ל והוא דלכ"ע חין לנו להוסיקי על דצרי הגוי
 הנוסל"ת צפנינו להנול"ח סיפור דצריס שלא שנוענו ונונו ור"ן לטעמוי'
 דמלריך קטר דצריס וכיון שגוי הנעיד לפנינו חין אומר חלל שנועת

ונגוי שאמר לי פי' ונת חין לנו להקל ולהנול"ח סיפור דצריס שלא שנוענו
 ונונו לומר שה"י ע"י שאלה עכ"ד הרא"ח וצוה לכאורה ספיר מוצניס
 דצרי הרנו"ח ד"ל סהצין צכוונת הר"ן וננהכ"י"ק שחושטין שנוח לא ה"י
 ק"ד כו"כ הרא"ח ג"כ ד"ל דוהר"י"ק ונלריך ק"ד והני צ' דיעות כאן
 חלו צסני דיעות שהציא הרנו"ח צסעי' י"ד ח"י צעי' ק"ד ונוקייס להלכה
 וח"ל והעולה דלל חשכהן שהנחוני"ן שהציא הרנו"ח שחששו דלנוח ה"י
 ע"י שאלת ישראל ד"ל כו"כ צ"ס צסק"נו דלכ"ע ל"ח צזה וחין ספק
 צדעת הנחוני"ן ונול"ח וידי ודאי ונוקילין שח"ח לכלוס ואית לן לומר
 דנחוני"ן כווי לא חסשו חלל לחש"י קרובי' חלל ד"ל דלכ"ע חייטי'
 שנוח לא ה"י ק"ד ותלוי צסני דיעות שהציא הרנו"ח צסעי' י"ד ח"י צעי'
 ק"ד חך כצר העידו האחרוני' שנתפסט הנחנהג שלא להלריך ק"ד ועוד
 אפשר דגם הר"ן לא ונלריך ק"ד חלל כשהגוי ונספר לישראל דשנוח
 כיון להעיד חלל כשהגוי ונספר לגוי שלא צפני ישראל י"ל דגם להר"ן
 ח"ל ק"ד חיון שלא שאל אותו הגוי ונקתנוס לא כוון להעיד דלא כנראה
 ונהרא"ח חל"ל וליכא לניחא חלל דלנוח שאל אותו גוי זה וצאנו
 לנחלקת הפוסקי' חס שאלת גוי לגוי וזיק הלכך כ"ל חס הגוי הנוסל"ת
 לפנינו ונספר דצרי הגוי שנוע ונונו ח"ך ח"ל צק"ד ים להקל שלא
 לחוש לשאלה כו"כ הכנה"ג קק"נו צפרטו דכלל"ה איכא ס"ס שנוח
 לא ה"י שאלה ושנוח כהפוסקי' דחין שאלת גוי לגוי וזיק צפרטו דנראה
 ונהרנו"ח סכן עיקר כהפוסקי' דשאלת גוי לגוי לא ונפיק ונוסל"ת. (וע"י
 צפ"ת שהציא דצרי ונה"ל והוא כעין דצרי חחן עוב).

ב' בש"ע קע"י י"א ונללו כחוצ צטרט ונת ח"ס פצ"פ או נהרג תנשא
 חסתי ואפי' חינו ונקויס ולהרנוצ"ס לריך סידעו שהוא
 כתצ ישראל. הגה' וכן רחוי להחוני"ר. ורשב"א ז"ל כי דונדצרי
 הרנוצ"ס סכ' ונדוע שזה כתצ ישראל ונצואר דס"ל דלריך קיוס. ורמ"א
 ז"ל פסק ג"כ דלריך קיוס וניהו חס צל כתצ וננרחקיס וחינו ונקויס
 ונקיל צנוקוס עיגון. והב"ש הציא ג"כ פוסקי' דלריך קיוס וניהו קיוס
 דע"א ונהכי כיון דוהני עד ופי' עד. ורמ"א ז"ל חשו' נ"ד ונ"ט האריך
 צענין ועעלה כח"נו דצנוקוס עיגון ים לקנווד חטרט צלל קיוס חלל
 שלא צנוקוס עיגון חין נכון לקנווד צלל קיוס חך חס נכתצ לטס וצל
 התצוה על צי דואר סגי צהכי חפי" רק ח' חתוס עליו דצכה"ג ח"ל
 שוס קיוס וכ"כ כן גס צס"י ונ"ג דכל כתצ הנשלח על הדואר לצעליס
 ידועיס ונגיע ונהס תצוה לחזרה על הדואר הרי דצצר צרור שהוא
 ונצעלו וחין צו זויף כוונת לכל וצין וח"ל שוס קיוס גס צס"י ונ"ה כי
 סצרא זו והזכיר טס שגס צתשו' צ"ח כ"כ. ורמ"א ז"ל כי דכוונת הרנוצ"ס
 הוא חפי' סכ' העכו"ס דרך ונסל"ת ואס ה"י ונגיד צע"פ ה"י ונהני ונ"נו
 צכתצ ל"נו ונש"ה לריך סידעו שהוא כתצ ישראל וב"י צצ"ה כי עליו חין
 לו טעס שאס כהצו כחוצ צדרך ונסל"ת לונה יגרע. ומד"צ ז"ל כי
 דהלצוה נתן טעס צדצרי ה"ה ונשוס דהוי תרי קולא ונסל"ת וע"פ כתצ
 ולדצרו חס ע"א ונעיד ופי' כתצ ופי' כותי שסקיח לפ"ת צע"פ ג"כ
 ל"נו

הוי כאלו נשאל העכו"ם מהם אם אינו יודע עדות על ויתת אלה
יהודי הנהרג אפי' להריצ'ם השיב דעכו"ם השואל זנאלי עסקיתו והשיבו
לו אנו נודנרים על פלוני אם נהרג או לאו והגיד להם העכו"ם וההריגתו
והשיבו ונאחר שהעכו"ם התחיל לדבר זנאלי עסקיתו הוי וקל"ת זנא
שאמר אח"כ נהרג פי' אפי' שהם השיבו שהיו נודנרים על הנהרג גופיה
כ"ז כי הריצ'ם קודם שידע דעת הר"ן רבו אצל אחר שידע דעת הר"ן
הדר זיה ולא הורה שיעשה ונעשה על ידו להסיר וכן נחלקו בזה כל
גדול דורות. וב"י ז"ל נחשו הוצא זק"ע קנ"א פסק כהריצ'ם קודם
חזרה והוי וקל"ת ודלא כהר"ן. וב' הע"ג דהר"ן וקיימתו נמי לא נוחתין
אלא כשאמרנו אנו נודנרים נפי' אם הוא חי או נות אצל אם השיבו
דונדנרים אם נות או נהרג דונשנע דברור להם דלוינו חי לכ"ע הוי
וקל"ת וה"ה אם השיבו דונדנרים צענין היהודי שנהרג דהוי וקל"ת
וכן נראה ונתונה ישרים ורש"ך ונ"ל ונתונה על הר"י הכ"ל זק"ע אזה
קכ"ו שכי' דלא קיי"ל כהריצ'ם הא כ"ע נורה צדון ידיה. וז"ל מהריב"ל
הוצא זק"ע י"ט אם העכו"ם שונע יהודים ונקפריים ונקפריים צניינים
זנאית פי' וצא העכו"ם וקפרי להם וקל"ת שנת איתו פי' דעת חד
ונצותת דלא ויקרי וקל"ת וריצ'ם חולק עליו ואפשר דכ"ע מודו
בזה דהוי וקל"ת ופלוגתיהו צענין אחר. וב' הע"ג דנודנו של מהריצ"ל
לכ"ע הוי וקל"ת דנענו של מהריצ"ל הוא נשום דיהודים לא אמרו
להגוי שום דבר אלא הגוי שונע ונקפריים יחד וצא להם להסיר ספיקתם
ועוד דיהודים לא אמרו דנקופקים אם הוא חי או נות. וב' הרמ"א ז"ל
סס וסא דצרי הריצ'ם מה"ד ונהר"נו ה"י ספק אם וקל"ת או לא אין
נשיאין אשתו דקר"א לחונורא וכן צכ"נו דאיכא פלוגתא צדיקין אלו
אזלי לחונורא. והמ"ב ז"ל צסי' נ"ד גם צקי' הספר נהגה ש"ע שלו כי
צסס הרב הנוצרי דאזלי לקולא והציא רחיה ונוסקת עדות שנשעת
הדחק יס לקנווך על דצרי יחיד כו' כ"ס כשיהיו הנוקלין רבים ואחרוני
צודאי ראוי לפסוק כוונתיהו וקיים נהגתה ש"ע שלו וצלי'ם שאלו רחיה
דצרי הרב הנוצרי ספי' פוסק כוונת' ולקולא כי צהראי הוא ונענו
וננוקו ענו. והח"מ סקל"א השיב ע"ז וכי דהראיה ונוסקת עדות ליתא
דהא דאנורי' התם צפ"א ולונה נזכירי' דצרי יחיד צין הנורוצים הואיל
ואין הלכה אלא כדצרי הנורוצים שאם יראה צ"ד דצרי יחיד ויקנווך
עליו והיינו צשעת הדחק היינו דוקא בשתן חולקין שלא צשעת הדחק
אז אנורי' להכי הזכירו דצרי יחיד דשלא צשעת הדחק יעשו כדצרי
הנורוצים וצשעת הדחק יעשו כדצרי יחיד אצל היכי פלוגתיהו צשעת
הדחק בגון צעיגון או צדי' ודאי הלכה כדצרי הנורוצים וגם ככוונת דצרי
הרמ"נו השיב עליו וכי שדוקא צנין ידיה סקיל אצל היכי שספצרות
סקולות וליכא כל הכי לנעליותה אז אין ראוי להקל. והב"ש כי דנהר"נו
נשנע צהדיא כדצרי נ"צ וצ"ז הציא צסס תשו' נהר"נו החדשים
והשו' ר"נו נטרנאי שכי' ג"כ לקולא וכן פסק צנ"ז. ועצי ארזים ז"ל כי
דכ"ל דאין כוונת הנ"צ לקנווך על היחיד נגד הנורוצים נשום עיגון
ולדמות

ולדמות צשעת הדחק צנוסקת' עדות דא"כ צהאי פלוגת' דוקל"ת
גופ"י הלי' דנשום עיגון נקנווך על שנואל ור"ש דפליגי על ר"י וק"ל
דא"ל וקל"ת אלא אפי' נהכוין להעיד עדותו ונני' עדיפא האי
כללא דהלכה כר"י נגד שנואל ור"ש וכללא דיחיד ורבים הלכה כרבים
שהוא נה"ת כדכתיב אחרי רבים להטות ח"ו דהעיקר כדצרי הח"נו
שאין זה ענין לענין דעדיות הכ"ל כיון דפליגי צעיגונא גופא רק
כוונתו להשיב על הרנו"א צנ"ס צכ"נו דאיכא פלוגתא וכי' דונשנע אפי'
צנוקים שספצרות ודיעות סקולות אזלי' לחונורא כמו צשאר איקור תורה
היכי דאיכא ספיקא ואין הכרע לכאן ולכאן וע"ז הוא חולק דהוי דונ"י
דשעת הדחק וכנוו צשאר איקורי תורה קנוכי' צשעת הדחק אפי' על
דצרי יחיד נגד הנורוצים ה"נ צפלוגתא דעיגונא נקנווך על הנויקל נגד
הנוחתי' והיינו צנוקים שאין הכרע וגם לא הוי יחיד נגד הנורוצים
וצ"ז אין סייך לונור כיון דהנוחתי' ונוחתי' צפי' אף צשעת הדחק ניזל
צהרי' דנאלי חזית דאזלת צתר הנוחתי' ניזל צתר הנויקל כיון שספצרות
סקולות ונשום שעת הדחק לא אנורי' דניזל לחונורא דהך כללא דאזלי'
לחונורא לא עדיף ורבים נגד יחיד שזא ודאי נה"ת ואפי' שעת הדחק
עונד כנגדו ודבר זה איכא לנשינע ונלשון הרמ"נו ונ"ס אצל צכ"ד
דאשכחן פוסקי' רבים ועלוניים דאפי' צלל הך נענוא דפוסקי' רבים
אלא אפי' דדיעות סקולות נמי יס להקל נשום עיגונא דאייתתא וע"ז
סייך שפיר דהראיה ונוסקת דעדיות ע"ד שכי' דאלו לקנווך לקולא אדעת
רבים נגד יחיד לא הוי לריך להראי' ונוסקת' עדיות. ונ"ס הח"נו לחלק
צין זקניה לילדה שיש לחוש לחורצה כבר הזכיר חילוק זה הנ"צ צעלנו
ומדייק כן נהסתירה שנהא צלשון הרמ"ס ולפנ"ס אין הכרח לחילוק
זה ונ"ל דכ"ל לרנו"א דהה"ד והרמ"ס ל"פ וסיס לחלק צנחליקת הפוסקי'
צין דיני וקל"ת לשאר דיני עיגונא דצנוקל"ת יס לפסיק לחונורא ונשום
דעדות וקל"ת צל"ה קולא גדולה ולא ונלינו כן צכל איקורי תורה
ונשנעם זה כי הריצ'ם דנוקל"ת נופי וקל"ת ל"נו דהצו דלא להוסיף
עליה ולהכי צנחליקת הפוסקי' לא קנוכי' להקל דצרי קולא לא נקטי'
וצכה"ג נייירי השה"ד אצל הרמ"ס נייירי נשאר ענינים בגון לקנווך
אסינוכי' נוצתקי' וכדוונה וצכה"ג שפיר י"ל דקנוכי' אדצרי הנויקל נשום
שעת הדחק וגם נ"ס צהשו' נויצ' ס"י קפ"ה דצפלוגת' יס לייך אחר
הנויקל נשום תק"ע נמי נייירי נשאר ענינים ולא ונוחליקת וקל"ת
ונויצ' בזה נ"ס הרנו"א דין זה דאזלי' לחונורא כאן צעניני וקל"ת.
והב"ש ז"ל צסקנו"י כי על הרנו"א צנ"ס וכן צכ"נו דאיכא פלוגת'
אזלי' לחונורא דאפי' דלקנוון נוצאר צהרנוצ"ס דכ"ל ע"א צנלחונה דלא
אפשע האצנע"י דאם ניסח ל"ת וכנוו ספי' הצ"י וק"ל להרנוצ"ס לקולא
דל"ת ול"ל דלא דנני פלוגת' לצעיה דלא אפשע נשום דקספ' זה דונה
קל"ת לחקר ידיעה. והז' טוב ז"ל כי דקושי' נעיקרל לק"נו דשאי
איצנע"י דע"א צנלחונה דהקספ' הוא דרצנן דנודלורי' ליכא חשש צדדנני
אפי' צאשת הנת' ונכ"ס העד שאין הדבר נוגע אליו לכונה פוסקי' ל"ח
כלל

גוי לגוי צפני ישראל לא הוי נוקל"ת יש רחיה סכוונת רנ"א לעיל צסס
 ונהר"א צנ"ס חע"פ סה"י אלל הכותי ששאלו בו הוא כוונ שפ"י (סוצא
 לעיל) שצבעת השאלה לא ה"י הגוי השני דאל"כ ק"ו הוא דאקור דהא
 כאן אין קואל הישראל כלל לשום גוי אלל גוי א' שואל לגוי אחר
 ואפ"ה לריך קלא יה"י הישראל צבעת השאלה כ"ס לעיל שישאל שאל
 לגוי אחד סלריך קלא יהא גם הגוי שני קס צאותו טעה. ודחז טוב ז"ל
 דהא רחיתו דכאן הגוי הנשאל הוא הנוקיה וכיון סה"י אלל השאלה
 הוי כנשאל ונישראל אלל לעיל גוי הנוקיה לא נשאל כלום י"ל דהוי
 נוקל"ת כפסטי לזון הרנ"א. ועד"ג ז"ל חשו פ"ו סקיג ענ"ס הצ"ס
 דלדברי הח"י לריך לחלק צין אס שאל לנכרי אחד והסני ה"י צאותו
 נענוד או אס שאל ישראל לישראל והנכרי ה"י צאותו נענוד לא הוי
 כשואל ונכרי עלונו וכ' דלא נוקתבר לחלק צהכי והעלה דאפ"י כשאלה
 לנכרי ה"י צנענוד הנכרי הנושיצ אפ"ה הוי נוקל"ת. ודהר"ש ז"ל כ'
 נוני שאין נראה לחלק חיבוק זה ונפרש דהרנ"א ק"ל דצכ"ג הוי נוקל"ת.
 חונס נ"י כ' להלכה כהח"י דנוכח כן ודברי הר"י כ' ודאפ"י
 אס נאמר קשונע דצריהם כל קלא שונע שאלת היהודי לנכרי נח"י כ"י
 בו ונשנע דאלו שונע שאלת היהודי לנכרי לא חשיצ נוקל"ת גם ונלשון
 ונהר"א שוננו וקור דין זה איכא לנידק בדעת הח"י הנ"ל. ועצי ארזים
 ז"ל העלה נוני להלכה כהח"י ודלא כעה"ג ונייסק הא דכ' צ"י צסס
 נורו צישראל אחד שהזנין יסנעאל לקעודה ושאל היהודי לחצירו שונעת
 בו דנוצאר קס דאף סה"י הנכרי קס לא הוי כשואל ונכרי דלפע"ס לעיל
 י" לייק דענדא דכ' צ"י צסס נורו וניירי סאף בלא חנירת הנכרי
 לא ה"י צחוקת א"א דאורי" סה"י נואתן קרוצן לניתה ולכן ה"י נוקל
 צפק נוקל"ת כיון שאינו אלל ספק דרצנן אלל צנוקים איקור א"א
 דאורי" אס ה"י הנכרי צנענוד השאלה צין אס ה"י השאלה לישראל או
 לנכרי חצירו לא הוי צכלל נוקל"ת ואין קוונכין על דצרי. כ' הרמ"א
 צקע"י נ"י צסס סריצ"ס ו"ל הוי נדצרים ציחד ון היהודי ובא להס
 כותי ואל"ל צונה אהס נדצרים ואל"ל ון היהודי אס הוא חי או ונת
 והגיד להס קהוא ונת לא ויקרי נוקל"ת. וז"ל עצי ארזים דצרי רנ"א
 לריכ' יוסק קלת כי הנועיין צתשו' הר"י צ"ס נ"י עד ס"י ק"פ
 יראה דק"ל לרינא להקל קי"ס לו דין נוקל"ת וכונ"ס דונה שהתחיל
 הנכרי לונור להס צונה אהס נדצרים הוה התחלה כונו חזית' צכ"א
 דפונדק' וגם הוכיח קס צכונה רחית דאעיג דאנוירתו הוי צלא קישור
 דצרים אחרים נ"י לא חונרי' דהוי כנתכוין להציג ואל"כ כ' שצנדון
 התלוי צצצרה אינו רחוי להסיר כ"א צססכוונות רוב חכני הארץ
 וצראקס רצו הר"ן וצקוף דצריו סנטה להחניר כ' שאחר ונלשע"י
 כונו צ' חדקים עד אשר לווה נורו הר"ן לכתוב דעתו וכן צק"י טע"ח
 כ' ו"ל גם ונה שאנורתי שתחזור צך בו אלל שתחזור צך ונלחניתה
 שתפשא כי ידעתי רוב חכני הארץ יחונירו צה וצראקס נורינו סרי
 נקיס עכ"ל וכצ"ר ונצאר דעת הר"ן דצלא ק"ד לא הוי נוקל"ת א"כ

נראה צרור דונה סל"יה להריצ"ס לחוות דעתו להחניר הוא ונעס זה
 ולא נוסס דהוה כחשוצת קאלה אלל צהא ק"ל כדעת הר"י צ"ס דצונה
 אהס נדצרים הוה התחלה דונה"ת לעשות ונחלוקה חדקה ונחלוקה
 הר"ן והריצ"ס הכ"ל צק"ד סרי נצצאר צק"י זה צכונה דוכתי דעת כל
 אחרוני להקל ושכן נהגו צרוצ צתי דיניס וכן הרנ"א צקע"י י"ד הצ"א
 דעת הר"ן צסס י"ס ונחנירים ואל"כ לא ה"י לו לכתוב דין זה צפשיעות
 וצלי קוס חולק וכן ונלחתי צתשו' צ"י ק"י ג' שהשיצ להרצ ונהר"י קנו"ט
 וז"ל ונעתה בו' וכן השיצ לי הרצ ונהר"י טיטלאק ספסטר הונתה צכל
 צ"ד שצקלויקי ציוני איתיני וגלוי עולם קלא כדצרי הר"ן בו' עי"ס
 ונשנע דדעת הצ"י כונ"ס דנוסוס טענוא דק"ד לווה הר"ן על הר"י צ"ס
 להחניר טע"ז כ' הצ"י צקפרו דצרי ונהר"י הכ"ל ואל"כ ל"ע על הרנ"א
 סכ' כפשיעות דלא הוי נוקל"ת צענין זה. ונ"ל עפ"י סלחתי צתשו'
 ונהר"י צכל א' ק"י ג' סכ' ונעשה הכ"ל אשר ה"י ציוני רי"צ"ס סנחלקו
 עליו סרי' ונשה חלוואה וסרי' ונשה לרפתי והכריע ציניהס הר"י צתשו'
 הכ"ל וסס נצצאר שהנכרית השיצס להנולח השואל צונה אהס נדצרים
 וסציצו אנו ונדצרים על אודות היהודי כי י"א קהוא חי וי"א ונת וק"ל
 לרנ"א דרוקא צנדון זה שהנכרית חונרה להנכרי צהא פליגי הרצנים
 הכ"ל דאעיג דכיון שהישראל ה"י צאותו נענוד לא הוי כשאלת הנכרי
 לנכרי קלא צפ"י ישראל כונצאר לעיל נ"י צזה ק"ל להרצ חונתי הכ"ל
 כיון שהנכרי התחיל לונור להס צונה אהס נדצרים וגם אל"כ לא השיצ
 על שאלת ישראל כ"א על שאלת הנכרי לא הוי כנתכוין להציג אלל
 ונלשון רנ"א ונשנע שישראל ה"י חונרי לנכרי אנו נדצרים ון היהודי
 בו' לכן גרע טפי וק"ל לכ"ע דלא הוי כונקל"ת וז"ל לחיה חצירו לאנו
 צגוני סה"י ג"כ שאלת ישראל ואפ"ה י"ס לו דין נוקל"ת נוסס דצכתה
 ונתחלה דאפטר דהסיח דחז" צכ"י חשוב יותר התחלה סהצכ"י מורה
 על חניתה והוה באלו התחילה לצ"ר ונחניתה ונש"כ השאלה דצונה
 אהס נדצרים לא הוי התחלה כולי האי דאפטר דה"י קצור סנודצרים
 ונענין אחר או כיון שהישראל חונרי אנו נדצרים אס הוא חי או ונת
 גרע טפי כיון שהזכיר חניתה דצרי ונ"י צתשו' ונהר"י צכ"ל סהסיר
 אשת די עזרי פראג"י עפ"י הנכרי ליהודים ונה אהס נדצרים על
 עזרי פראג"י אנו נולחתי עס תיגר בו' וכ' קס סנדון זה עדיף וניידן
 הר"י צ"ס הכ"ל כיון שהכל ה"י צחנירת הנכרי צלי שאלה חעיג סה"י
 שונע ישראל נדצרים ונענין חריגת היהודי. ודחז טוב ז"ל ונדייק ונלשון
 רנ"א סכ' ון היהודי צה"א הידוע סידע הגוי ונלחתי יהודי נדצרים
 אלל אס חונרו אנו נדצרים ון יהודי אחר אס הוא חי או ונת והשיצ
 הגוי יהודי פ' ונת הוי נוקל"ת. דר' יעקב הוצא תק"ע ק"י קכ"ו כ' עכ"ס
 ששאל ויהודים צונה אהס נדצרים והשיצ היהודי אנו נדצרי ון יהודי
 א' שנתהג והגיד להס העכ"ס נוקל"ת א"ך סצחיתו צכפר פ' שונע
 נפ"י צגידה חונת א"ך ספ"י יהודי י"א לונקוס פ' ונלחתי לנראה דלין זה
 נוקל"ת דנאחרי סהיהודי חונרי לו אנו נדצרים ונחניתת היהודי הנכרה
 הוי

ליו דהוי ג' לרעות' עד ופי עד ונפי הכתב ונמקל'ה והעלה דלח
 קיי'ל בן ואין לנו לבדות ונלגנו חונרות בעגונא דליחחא ויה שלח
 נזכר זש"ס ואפי' נכתב עכו"ס צדק וקל'ת יס ללדד להקל כל שכי
 כן בהוסף ענין אחר ונקיטור דצרים אחרים כיון דקיי'ל דכותי וקל'ת
 ופי כותי וקל'ת ונהני כדליחחא נקע' ע"ז ה"ה צות ואיך שיהי נראה
 דוקא היכא שהכתי' וקל'ת נכתב חז' ע"ה נכתב ופי כותי וקל'ת
 שהקיה בע"פ ודאי ונהני ובתשו' סני ארי' ז"ל כ' ג"כ דעכו"ס
 וקל'ת נכתב ליו והצי' שכן דעת הס"ד ונחמנו אלסך ונחמנו
 אלסך. והע"נ כ' דהא דנע"י שידעו דהוא כתב ישראל היינו נכתב
 לישראל דליכא לניחא חולי ע"י שאלה דישראל כותב כן או נדכות
 לישראל היכא לניינר דזודאי להגיד נסם עדות ונחמנו דל"כ ויה
 לו עם ישראל חז' הכותב לעכו"ס אחר וקל'ת כגון שנה לתצוע
 חזבו מן עזבו' פ. שנה למה לא יועיל. וההלת יעהב ז"ל כ' עליו
 דיפה כוון. ומהרש"ם ז"ל וי"ג תשו' ל"ב כ' (הנחתי לעיל) ח"ל
 וצפרט נ"ד הרי כתב לחז' ולצ"ב וקודם סלה ע"י שאלה נהרג חזירו
 היחודי ז"ל. והנה וי"ג נדבר קה"י נסם עז"כ והוצא נפ"ת קקני'ג
 דנכתב דל"י לכ"ע יס להקל הנה נחשו הר"נ ו' אה"ע ק"י ד' הצי'א
 נסם תשו' ונחמנו אלסך ק"י ק"ז דנפורט להסך והוא האריך שם
 דח"י ננחלוקת הסוקקים אם שאלת נכרי לנכרי ונרגע דין וקל'ת
 ולשיטת רנ"ה ואחרוני' יס להקל. והנה נעיקר דין עכו"ס וקל'ת נכתב
 הנה נסו"ת עתה"ו זיקקי"ד ק"י כ"ג העלה ג"כ להתחזיר והצי' נסם
 תשו' ונחמנו ששון ק"י ז' ספק ג"כ כן ועי"ש שלידד לומר דגם של
 ישראל ליו אם כ' רק דרך קיסור בעלמא ולא נחורת עדות חז'ל
 ונחמנו ששון ק"י ק"י חקירה זו והעלה דאם נכתב ונקיים יס
 להקל גם נכתב' נשל ישראל חז'ל נכתב של ח"י ליו וי"ל דלכ"ע הוי
 כן ודוקא נספק היקל הרננ"ם עי"ש. אך דונו' נכ"ד שאמר אח"כ
 נסיו נכתב היחודי ז"ל חף קה"י ע"י שאלה כיון שלח ה"י השאלה
 ונפי ח"ה כנר נכתב דיק להקל דרננ"ם ונכ"ס צות קה"י וקודם
 נכתב כז' נלח שאלה.

והישועת יעהב ז"ל קקט'ו כ' נמועשה שנה לפני' בלי' ח' הנלקח
 ללצה ונחרג שם ונח כהנ ונוקוס גבות יענרלח
 קאמאנדי ונשם נכתב ח"ש הזה והזכיר שמו וסם חז' וילא הדבר נחמנו
 ע"פ נאמנות היענרלח קאמאנדי נלירוף עוד אומדנות וטעמים חמוכי'ה
 נכתב. וח"ס ז"ל תשו' וי"ג. וי"ד. ל"ד כ' ג"כ נענין זה ודעתו להחזיר
 חף נלח לירוף אומדנות וכ' דל"ו אם ראה ישראל בעלמא קסר הערכי
 שנכתב דין הנותים והוא נענין דליכא לניחא נכתב לנפי יב"ש ולא לנדרמי
 דודאי אהתח' שר"י נל"ס כ' הכתיבה ה"ה ציוס נכתבנה חיינו חלח
 כנמקל'ת ונע"ג דכ' ה"ה דעכו"ס וקל'ת נכתב ליו ונעמא נל' נוסם
 חז' דלח לוקיף עלה תרי קולח נחמנו דוכתי להחמין כותי ונפי כתב
 ונוד קה"ל להחמין ונחמנו הכתב ח"ה הנה לפ"ת וי"ו נכתב נערכי עדיף

כתבם ונפיהם דדבר ונקרי ונמרי סקר חז'ל לחתום סקר לא נרעי
 נפשי' חלח דאפי' לא ראה הישראל דאותו הספר רק שהשיג חסונה
 וקאמאנדי'ה ע"פ שאלה וסוד ונוקוס אחר השיג טאטענש"ן כתוב
 בלוחו ענין ונשם וחתום נחום של ערכאות ח"ה ששניהם הוי כמו
 עד ונפי עד כי הכותב בעלמא לא קצרו וי"ו יס להקל. ואפי' להרא'ם
 שלח ראה להחזיר נעדות שלח ה"י תחלתו וקיסו נכתבות וטעמו נ"ל
 דאין לנו להוקיף על זה שאלחז"ל כי הכל רק נוסם הקנות עגונות
 ואי' דלמח קג' בהך הקנתה להחמין לכותי וקל'ת דשכתי וי"ו דבר
 האחרון הזה שכתי עונח בכל יום נחמשי הלצה שא"ל להסיג שום עדות
 חלח ע"י שאלה לעש"נ ח"ן לך תקנה לעגונות גדולה וי"ו. ונקיים
 נס"ס ל"ד שכנר חזיר זה חלתי זמני נכדון נצח לפני' שהיחודים
 שאלו נחמנו קונוידע ונשם ככתב למוקוס יענרלח קאמאנדי ונשם נלח
 נעודת ויפה העתק ונפיקס הערכי וחתום נח"י גדוליהם וחתום נחום
 האומנעט ונושנ' השרים והואיל והדבר יולא נערכי לערכי וחתום גם
 נחום האומנעט דהנז"ף כ' נחיי' ראשו לנולך וחזקה גדולה דתרווייהו
 לא נעקרי וגם נדכתבו על הדואר והשיגו חסונתם על הדואר ח"ל
 קיום דמי יסוד לשרי קונוידע חסונה על שאלתם נצי דואר כ"ה וי'
 שאלחו לו ועדיף ונעטרי פרסאי נגי'עין י"ע. ונכ"י וי"ג כ' הנעם לקמוך
 על ערכאות דהא דקוונכ' על ערכאות נאמרו צו ג' טעמים לדעת
 החוס' ונשם חיקון העולם ונשם נעילת דלת ולהג"ה ונשם שלום
 ונלכות ולרש"י ונשם דנאין על הדיכיים ונקרי אחיך לענין דין ונודאי
 גם לטעם החוס' דהוא ונשם נ"ד או להג"ה דהוא ונשם שלום ונלכות
 עכ"ל דוניהונוי דנלח"ה לא עשו חז"ל תקנה לשקרא ונחמנו דנמקוס
 דנוקבלי שומדח לא תיקנו וע"כ דגוי ונהיון. והבית אפרים ז"ל תשו'
 ל"ה ואמרי אש' אה"ע כ"ה פקפקו צות והנ"ה פקפק על נאמנות
 הערכאות ונעטעם שהדבר נקסר ציד הנשנשים שם שאין להם דין
 ערכאות. ומהר"מ שיה' ז"ל אה"ע תשו' ל"ב כ' נכדון שאלה נעגונה
 נעעלה ה"י נצי'ה האקורים נקעגדין ושנעו צו סנות ומקרו ח"ז חלל
 השר הנמנות על ציה האקורים והסי' שנות וכ' ג"כ שיחקרו חלל
 הרננ"ם אשר נקעגדין ונשם יקבלו טאטענש"ן וכן ה"י ועתה הדבר
 ספק אם יס לקמוך על הכ"ל והשאל' כ' שיש להחזיר עטנ"ש ננחמנו
 שורש קכ"ה דערכאות נאמנו' והוא ז"ל הצי' דנרי ח"ק ונה שהעיר
 הצי' והוא ז"ל כ' דאין זה פקפוק דהרי גם נשטרות הננחמנו נחמנו
 ק"י ק"ה העולים נערכאות היינו שאחרים שראו גוף הנעשה הם העידו
 נפניהם עי"ש ואפי' חינוה ערכאות עליהם וירחים ונלחמנו סקר
 נכ"ש הנך ונשנשים שהם ונשנשים נדבר שקרה על שם הנלכות דאם
 זיישו דבר ונה נודאי עונשם חרוץ וגדול נודאי הם ירחים ונחמנו דאם
 יוחר נשאר נבי אדם וח"כ נודאי יס להחמין יוחר ונלחמנו עדים
 דקיי'ל נחמנו ק"י ק"ה דנאמנים. ועוד כ"ל דהרי התננ"ן ח"ה ק"י ע"ד
 והקיי'ש נכ"י קנה נחלקו ח"י קנכ"י ננלעלי' על ע"ה נחמנו עי"ש
 ונחמנו

ורואים וניתקן. ועוד דגם אס ונודיע להם ע"י שאלה כיון שאין ידוע להם שיש כ"ו לישראל חיבו יולא ונגדר ונקל"ת כו"ש בזה"ד והוצא בהגה קע"י ע"ו דנעכ"ס ששאל ונעכ"ס חיבו יולא ונגדר ונקל"ת וע"י צח"ו קקל"ב ואף שהר"ן חולק כו"ש הצי"ה הרי צח"ו ונח"ו ק"י ז' הוצא בק"ע ק"י ש"ט הכריע כהה"ד וגם לפנ"ס הצי"ה דהר"ן חיבו חולק אלא דשאלת השופט שאני ששאל אותו סיגיד לשם עדות וע"י צנה הד"ח סס יקודו אבל התם ויירי שנה השליח לשאל על וניתת המונר ללורך ידיעת ישראל אשה המונר הקודמת וללורך זה שלח השופט לחקור והעכ"ס סיגידו עדותן ולא ללורך העלת השופט והעכ"ס עלמון לכן י"ל שאין זה ונקל"ת אבל הכא שהוא ללורך ידיעת עלמון לכ"ע הוי כונקל"ת. וגם ו"ש הד"ח דע"י דלא ונקבלה שחדל הנה צנה יש ללכך עדות רב המונשלה שמוסקר הנות ונהלצה להחיק לקצרו והוא ונדעל"ג וגם הוא ונה"ג המועטריקא אשר שונר נפשו לנעל יעכ"ס ואס יעשה סקר נפשו הוא והוא חונר תא ואח"י לך ספר המועטריקא לכ"ע בהלטרף שניהם צודאי אין ספק שדצריהם חונת ונפרט שיש ספק אולי חיבו פקול דאורי' ובסר לעדות אשה ואבני צרה ז"ל ונהגאון המפורקים מדעש כי בצדון שאלה שצא לפניו וז"ל עיד ונלאו אחריו חשש לענין ערכאות בעגונה צד"ת עטרת זקנים ק"ח ואמרי אש ק"י כ"ה דהא אין ערכאות רואין בעלמם וניתת הנעל ונלחונה רק ע"י המועטריקא וחיבה בונה חששית והנה צח"ו ק"י ק"ח לדעת הרמב"ם וכן קחם צח"ע ואולי גם הר"ש ל"פ לענין דינא ח"ל שיראו ערכאות עלמון וכנוו שהקביר הנתיבות שס דונקתמא אין נוחמים רק לנוי שצרי להערכאות שאין שום חשש בדצריהם ואין לנו לחוש יותר וכ"ס דצ"ד ליכא חששא כלל ונאחר שבתו הצעלירקס חונט שהקאפראל הכ"ל נוסק להם קידם ונווה ונשרי הרעגענוענט. ודאי אקרקפתא דידהו וננת להשגית היטב ע"ד חונה אס יענות הדיע שמוסקר להם ואין צנה שום חשש צ"ד וגם לנו"ש צירושלנוי צפונק' דקף יצוות כחית שחוננת על אחר הוי כונקל"ת כ"כ ונאחר שבתו וייד שנות צפונק שיהם וכאשר ישלח החעק נעס ע"כ דאין לחוש צ"ו. ונעשה חוניא ציור דלי יתיצנא דצ"ע דין עדות ונ"ת וכל שאינו כחקנת חז"ל אין לנו לחוקק קולא על קולא ולא כקנויך על ערכאות ונ"ו היינו דוקא צונקיס דהוי עכ"פ צאיקור ח"א ואיתחזק איקורא אבל כאן צ"ד דאף צלל עדות הערכאות בצר יאה ונאיקור ח"א ע"י העד ר' שנואל ופי ונקל"ת ואף דלא חונר קצרתיו וי"ו הא אף צונלחונה קי"ל דבלל קצרתיו לא תנשא ואס ניכת ל"ה וח"כ הדבר צרור דהו לית כאן איקור ח"א רק דלכתחלה לא תנשא וצ"ה ודאי לא צ"ע יותר רק צירור הדברים וסונכי' אעדות הערכאות ונח"ך שניהם ה"י נקוס צפונט להחיר עגונה זו והד"ח ז"ל שח"י ל"ג כ' בצדון שאלה צעסק עגונה שצא ונרעגנוענט שנות אחד צשפיטעאל וסנו חל"י קאנויר ונדאונכי' פלוכי וצלנות ה"י סנו נקרא חל"ל צני ענינו איזיק קאנויר וקתפק הסואל אולי כן דחבם לקרות

סם איזיק ג"כ צכינוי חל"י. סוז העיד ע"א שראה אותו ונת צשפיטעאל ולקחו אותו על החנית כדרכם אז והוא ראה אותו ונת צאותו עשה ורק זה העד נחמד על הגניבה וכוונת הנשים אשר החזיר להם צינו לצין עלמנו גניבות וקיבל נהם נעות כדרך הגנבים וקתפק הסואל אס כסר להעיד. והסיב הנה ונצואר צש"ס גיעין: דלולא זאת דלאו צני כריתות נינהו הוי כשרים גיעי נשים צערכאות הרי דלא ונחוקי' אותם צונקריס אפי' בערוה המונרה רק דלאו צ"כ נינאו הלכך הרי צעגונא דח"ל לידע רק קוסטא דונלחא צודאי נאונכי ערכאות דלא ונרעי נפשיהו וכ"כ להדיא הרצה אחריו ולכן ונן הראוי לקנויך עליהם שנות וזה ששינה סנו צשס חל"י דצר צרור הוא שאין זה כלום שכך קורין סם יסודית לפענוים ולכן אס ישאלו להדאנוניען נעס ויחקרו ע"י חל"י ונענינו שלא ידעו ולא זכרו אס נלקח נעס ח"ש וסנו קאנויר לצ"ע ונצודאי האשה נותרת להנשא דהוי סנו ושס עירו ושס ונלחנתו דהוי כשס חציו כנצודא זה צהרצה אחרי' חולם זהו אשר קשה להחיר דהא ונצודא צש"ע דדצר הוי כונלחונה וצונלחונה ל"ל קצרתיו אך וגם צנה ה"י נקוס ללרד להקל כיון דזה חצ"י צגוני ח"י דצר הוי כונלחונה ורק הר"ן גורס צהרונצ"ס דדצר ה"ה כונלחונה ורוב ראשון צלח"ה פליגו על דין זה דקצרתיו וככתת יחזקאל העלה דצד"ר לכ"ע ל"צ קצרתיו ולכן י"ל קצרא לונר גם וי סכולה להחונר ונ"ו צ"ד כיון שידוע ונהג"ס אז דתיכף שנות נקצר צלישה צאזרה גדולה ח"כ צכתצם שנות כוונתם סנקצר צסלונא צשאר' פענוים ח"ל דצד"ר צע"י קצרתיו פ"י חונר העד צדדנוי סדמוה לו שנות אבל כאן סידע"י סקפרו הערכאות צשפיטעאל ונאוד ע"י וקוצריס תוכף צודאי אס כדונה צו שנות היזו לקוצרו ע"י החנית כדרכם אז והוי הזנה גונרה דהוא כקצרתיו הגם שאין כח צקצרת הכרס להחיר ונ"ו כיון צבלח"ה הרצה ונקילין צנה יש לקנויך על קצרא כזה. אך עכ"ז לא החליט להחיר כי לפני חנוי הגאון ז"ל צא שאלה כזו ולא רלה להורות צה לא איקור ולא היתר ונחנת זה לחוד חולם יש לנו עד כשר שרואה שנות אחרי הזנה דהוי כקצרתיו וספיר ונעיל עדותו ונה סנחמד על הגניבה לאו פלוס הוא דלא נלינו צשום נקוס דער סנחמד על הגניבה יפקול לעדות כ"ז שלא צאו עדים סעצר עצירה ונעס (יע"י"ס שהאר"ך). וגם י"ל לחפש היתר לאשה זאת לפ"ו דנצודא צתשו"ו צ"כ דכל היכא דחיבה אנתלחות שאונר חונה אפי' עד פקול נאונר ח"כ הכא כיון ע"פ כחצי הערכאות נראה הדבר צצירור שנות דלא ונרעי נפשיהו ורק דיש קלת ויחוש לונר דלא סונכי' עליהו ונעס דאנרי צדדנוי סוז כאלון העד הפקול שאונר צפני היזו אותו ונת דהוי כקצרתיו גם צלל ונקל"ת דהוי רק קוסטא דונלחא כנצודא צתשו"ו צ"כ הכ"ל וכ"כ ודלא כהגנעת שחול סחולק עליו צזה. ובש"ו אבן יורה ס"י י"ג כי בצדון שאלה צעגונה אשה ר' שעפסיל ליכטענשטראה וקאדאגורא וז"ל הגב"ע אשר נצנה צצ"ד דק"ק שאך צמות צו וסלחנו אחר יצחק שרין ח"י"ל והעיד קה"י עם שעפסיל ל"ס וקאדאגורא צ"ה איינער קאמפאניע אין

ישראל שנסל צוולחונה ונשכי עדים אל"ל קצרתיו ואפי' ח' ונפי שנים
ל"ח דדמני כנוצחור צנ"ש אך בצוך קלה כיון שלא חמר רק שנסל צנ"ח
געפאללען ומי יודע אם לשון זה נשמעתי ונה או כחעלף ולפ"ו ש"ל
כי לשון זה נשמעתי ונה אך לריך להקיר אח"ז לפ"ו סקובל לשון זה
צין חכמי הנוולחונה. ושואל ומשיב ונח"ה ל"ד כי צדנר העגונה הענטסי
ריזל סצעלה חילק צרחטער צ"ר אליעזר נלקח ללנח זה יוחר ונשנע
שנים והי' לו ילדה צה הי' רנע שנים והי' חנויד דרכו לכחוצ אגרות
צוולחונה הראשונה וכי לה שח"ל כילל אך אם תהי' עוד וולחונה הי'
ירא וחרד ונני אז לא הי' אגרת ויל"ח קלה דל"פ שנסרג צוולחונה
צקעניגרעטן זה יוחר ונשנע שנים ואחר שנסחבל עליו ונתה הילדה
אח"כ צלחה אליו והליעה לפכיו ששמעה נח"ש ח' ונצרח שהי' עומד
צשורה ראה סירו העורים חן צצטנו ונסל לארץ ונפרער אח"כ השיגה
ויענעראל קאמונדע ונדענרעלין ע"י צ"ד שאילק צרחטער ונגלינה נחרג
וח"ל דער גענויינע צרחטער חס 3 יולי 1866 אין דער שלאכע צי"ח
קעניגערעטן דורך ח"ין קאכאנען קוגעל נידער געריסקען אויך חן חיינען
דער פ"סע שווער סערוואנדעט ווארדען אויך אם אנענד דעס זעלנען
טאגעס זאה דער פיהרער שלינגעל דען געכאנעטען ונחן ח"ין דער שטיאט
אויף דעס שפלאקטער לינגען אוהנע אונטערשיידען לו קענען אויב
דיצער נאך אוס לענען אדער צערייטס טאדע זי"ח דא שלינגער קיין
לענענאקליינען אם צרחטער ענטדעקטע זא דורפטע דער זעלנע
יעדענסאלק זיינע ווינדע ערלעגען זיין. והנה ונה שהעיד הח"ש ונצרח
ונסל לארץ ונפרער הנה אם האונה שהי' ונפרער וכפי הנראה שהי'
עוד צחיים וכנ"ש הערוך לפרס נלאו כשהוא ונפרער. ונעדות של
היענעראל קאמונדע י"ס כאן עס הונשפחה צרחטער וננו ונס עירו
גלינה ותצובה ע"ו שהלשה שאלה אודות נעלה ונס הונשפחה היינו
עס אזיו. והנה כצר ציאר שהיענעראל קאמונדע נאונ"י חף שהוא ע"י
שאלה וננו שציאר צכונה חשו והציא שו"ת ככ"י דונשנע ג"כ חף לא
ונקל"ת נאונ"י וגם צישועית יעקב חתיר כשי"ס אונד' אך לא נצוחר
סונה רק לא ראו צו לענענאקליינען אך כל הטעם דחיי"ש שנה לא
ונה הוא נחנע חזקת חי ולדעתו חזקת חיים היינו חזקת צריאות
כדאנר צקידושין ע"ט דכ"ע צחזקת צריא' קייניי כו' וכ"כ צפ"י גיטין
כ"ח דחזקת חי אח"י נוכח רוב דרובא דעלנא צחזקת צריאים קייניי
עיי"ש שלא הזכיר דצרי הש"ס חכ"ל ולפ"ו צכאן דלא ניכר לענענאקליינען
צו צודאי אזיל ל"י חזקת חי ועוד נוסף שהזיו אותו וננקומו חז' הוי
כנו וקצרתיו כנו"ש האחרוני ועוד נוסף שלא לקחו אותו להפעקטונג
והכיחוחו נוסכב על שפלאקטער ונקתנא החזיקו אותו צחזקת ונה וח"כ
חזקת חיים ודאי אזיל לה (עיי"ש שהציא ונ"ש הריצ"ש צכ"י סע"ע
ופ"י צק"ח לכחונות ונה שהשיג הנצ"י ק"י ונ"ג והוא ז"ל ונקיים דצרי
הריצ"ש ופ"י ונייטב ונה שהשיג) ועכ"פ כיון שנסצבר דאזיל לי חזקת
חי ונונילא גם חזקת ח"ח נפקע וע"כ כ"ל ללרף דצרי העדות ונצרח
ולחתי

ולחתי החשה. ומהרש"ם ח"ב ק"י ל"ב כי צדנר עגונה נעלה אשר
נוולדהו ונעיר קאמוריצ נלקח ללנח צארץ פולין גדול ולאשר הי' חולה
סלחיה לעיר קאמלינסק לצית החולים ונח"ז נשנע סונה וח"ש אחד
צע"ו ונחזק צכרות אשר הוא צקאמלינק השיג ונכתב העודה ונחרצ
דמונעלה (ונאטריקעל לייגניס) ושלא לחזירו לנקום האשה סע"פ
ערכאות של השפיטאל נסלה לו רשום סונה ונרסם אללו צהונעטריקא
כנינוק והי' צו עס הונע וכינויו ונס עירו צלשונס וגם היום נכתב
לנקסם גם עס הרצ דמונעלה נכתב והניח גם החוסם. ונח"כ צא
לנקום האשה להקאלל"י צגדיק של הנפער והספילין והכירה האשה
הכ"ל ונח"כ נקעה האשה לקאמוריצ והציא ג"ע סר"ג צר"ו ור"ח צר"י
העידו נענעלעס ראו וקראו הונכתב סנח ונחלעטשעלינק ונפזווייחט
טאנויטב להקאלל"י צגדיק רזינדאווא ח"ד שחר' נורכי בן ל"ב
זי"דיל ונה צקאמלינסק ציוס פ' (כפי שכי' גם הרצ הכ"ל) ור"ג ראה
נעלנו אשר ע"י ונכתב הזה נוחק צספר הזכרו' של חכמי הלנח ונכתב
צכני ונקונו' לרחה סונה ונס הי' כחוצ כי נורכי צ"ל זי"דיל נלקח
ללנח צכנת כו' וכפי פחקירה ודרישה לא נולח סוס ח"ש שסנו
ונס אזיו כזה רק זה ח"ש שהי' נעלה של קערקא צה נורכי והעלה
דונה שנסלח ונחשפיטל להרצ המונעלה צודאי מועיל כיון שהי' צונקל"ת
ואף שהי' חנוניר נעדות נכתב כבר העלה צשו"ת חסארת ל"ב ח"ע
ק"י כ"צ דדוקא היכי ש"ס לתלות שכתבו דרך שחוק כנוסת"ל החנוני
היה נשח"כ היכי סידוע שכי נעמכוין לחיזה דנר לכ"ע י"ס להקל
ונפרט צערכאות הרי עדיף טפי עדותן נכתב ונעדות צע"פ כנו"ש
הר"ש פ"ח דגיטין ונפי' לרעה החנוניר ונ"ו היכי נכתב צפנקס
סלהם וראה ישראל הכתב לכ"ע נאונ"י וח"כ צנ"ד שסלחו כן להנאטריק'
להכתב עס לכ"ע נאונ"י. אך לענין העודה רצ המונעלה ש"ס לחוא
שהוא חסוד לעצירות וגם לינו ונקל"ת הנה לרעה הנוקלין צערכאות
ונסוס דלא נרעי נפשייהו סייד גם צזה כן ונפרט שהרי פקולי עדות
דרצנן הי' בשרים לעדות אשה ונחן יינר שחרצנים הללו חס פקולם
דאורי'. ולפנ"ש קל"ח ק"י ונ"ו קק"י ונחשו' רע"ח ונ"ת ק"י ונ"ז כל
רעע שאינו של חנוק כשר לעדות אשה וגם כיון שכי' סכן נכתב
צהונעטריקא הי' ונדעל"ג היד ונצירור לכ"ע לא עצי' דנשקרי. ועוד
דצנ"ד הרי העידו צ' חנסיס נכתב כן נספר זכרונות ונחוק נוספר
סחיים ונכה"ג עדיף ונעדות וכנו"ש לעיל דנכתב צפנקס שלהם לכ"ע
נאונ"י וזה לא כציר כי לקראקא דצדנר סנוזיק העכורים לעלנו חפ"י
רק שחיתות הכבוד עדיף וננקל"ת ונפי' צשל תורה נאונ"י והציא חפ"י
ונחשו' ונחרי"ק ונע"ז י"ד ק"י סט"ז סק"ד ולכן צכ"ג סנחוקותו ונח"ב
נוספר חיל הלנח ח"ן לחוס כלל שונא לא דקדקו צדנר או שנה נשקרים
ואף לד"ח סנחוניר נעדות הערכאות (הנחתי לעיל טענו) כ"ז הוא
צשעה ונלחונה ונכ"ד ונכתב כי הסקודים צנתי החולים וודיעים ונעלמן
ניהת החולים להשרים הונווכים או סהשרים נעלמן צאים לצקר החולים
ורח"ש

